

PAULO COELHO, scriitor brazilian, născut la Rio de Janeiro în 1947. Înainte de a deveni unul dintre cei mai de succes romancieri ai lumii și un veritabil fenomen al culturii de masă, a fost un hippie rebel, apoi autor dramatic, director de teatru, jurnalist, poet. În 1986 face pelerinajul la Santiago de Compostela, eveniment care i-a marcat viața și cariera literară. Deși profund atașat de Brazilia natală (își scrie operele la calculator, în fața oceanului, în vila sa de la Copacabana), romanele lui dezvoltă drame universale, valabile oriunde și pentru oricine, ceea ce explică primirea entuziastă de care se bucură pe toate meridianele. Cărțile lui Paulo Coelho, traduse în 56 de limbi și editate în 150 de țări, s-au vândut în zeci de milioane de exemplare. Este consilier special UNESCO în cadrul programului „Convergențe spirituale și dialoguri interculturale”, membru al comitetului director al Fundației Shimon Peres, al Schwab Foundation for Social Entrepreneurship, al Lord Menuhin Foundation. Distins cu numeroase premii (printre care premiul german Bambi 2001, acordat personalității culturale a anului, premiul italian Fregene pentru literatură) și importante distincții (cavaler al Legiunii de Onoare din Franța, martie 2000; Ordinul Rio Branco, Brazilia etc.), membru al Academiei Braziliene de Litere (din 28 octombrie 2002). Fondator al Institutului Paulo Coelho, care acordă ajutoare îndeosebi copiilor și bătrânilor din păturile defavorizate ale societății braziliene. Colaborator permanent al unor repute ziare, printre care *Corriere della Sera* (Italia), *El Semanal* (Spania), *Welt am Sonntag* (Germania), *The China Times Daily* (Taiwan). Opere principale: *Pelerin la Compostela* (1987); *Alchimistul* (1988); *Walkiriile* (1992); *La nul Piedra am șezut și-am plîns* (1994); *Al cincilea munte* (1996); *Manualul războinicului luminii* (1997); *Veronika se hotărăște să moară* (1998); *Diavolul și domnișoara Prym* (2000); *Unsprezece minute* (2003). Numeroase dramatizări, CD-uri și jocuri electronice după cărțile sale. Drepturile de ecranizare pentru *Alchimistul* au fost achiziționate de Warner Brothers, scenariul și regia fiindu-i încredințate actorului Laurence Fishburne (*Matrix*).

PAULO COELHO

Unsprezece minute

Traducere din portugheză de PAVEL CUILĂ

HUMANITAS

BUCUREȘTI

DEDICAȚIE

Λ.

În ziua de 29 mai 2002, cu puțin timp înainte de a pune punct acestei cărți, am fost la Peștera de la Lourdes, în Franța, ca să umplu câteva sticle cu apa miraculoasă de la izvorul aflat acolo. De îndată ce am intrat în terenul de incintă al catedralei, un domn de vreo șaptezeci de ani mi-a spus: „Știți că semănați cu Paulo Coelho?” I-am răspuns că eram chiar eu. Bărbatul m-a îmbrățișat, mi le-a prezentat pe soția și pe nepoata sa. Mi-a vorbit despre însemnătatea cărților mele în viața lui, spunându-mi în încheiere:

„Ele mă fac să visez.”

Am mai auzit în repetate rânduri propoziția asta și ea mă umple totdeauna *de* mulțumire.

Atunci însă m-am alarmat — pentru că știam că *Unsprezece minute* trata un subiect delicat, izbitor, șocant. M-am dus la izvor, am umplut sticlele, m-am întors, l-am întrebat unde locuia (în nordul Franței, aproape de Belgia) și mi-am notat numele lui.

Cartea aceasta vă este dedicată, Maurice Grave-lines. Am o obligație față *de* dumneavoastră, față de soția și nepoata dumneavoastră și față de mine însumi: să vorbesc despre ceea ce mă preocupă, nu despre ceea ce le-ar plăcea tuturor să asculte. Unele cărți ne fac să visăm, altele ne aduc la realitate, dar nici una nu poate fugi de lucrul cel mai important pentru autor: onestitatea cu care scrie.

Pentru că eu sini cea dinții si cea de pe urmă

*Eu sini cea venerată si cea disprețuită
Eu sînt prostituata si sfinta
Eu sînt soția si fecioara
Eu sînt mama si fiica
Eu sînt brațele mamei mele
Eu sînt cea stearpă și numeroși sînt copiii mei
Eu sînt cea căsătorită si fata bătrînă
Eu sînt cea care aduce pe lume si
cea care nicicînd n-a zămislit Eu sînt alinarea durerilor nașterii
Eu sînt soția si soțul
Eu am fost bărbatul care m-a crescut
Eu sînt mama tatălui meu
Sînt sora soțidui meu
Si el e copilul meu respins
Poartă-mi totdeauna respect
Pfenru că eu sînt cea scandaloasă si cea magnifică*

Imn către Isis, sec. al III-lea sau al IV-lea (?), descoperit la Nag Hammadi

Și iată era în cetate o femeie păcătoasă si, aflînd că Isus ia masa în casa fariseului, luă cu ea un vas de alabastru cu parfum și, stînd plîngînd îndărăt, la picioarele lui, cu lacrimi începu să-i ude picioarele si le ștergea cu părul capului său, sărutîndu-i picioarele mereu si ungîndu-le cu parfum. Cină văzu fariseul care-l invitase, își zise în sinea lui: „Dacă acesta ar fi un profet, ar ști cine și ce fei de femeie este aceea care-l atinge: o păcătoasă.”

Atunci Isus luă cuvîntul și-i zise: „Simon, am să-ți spun ceva.”

„Spune, învățătonde”, zise el.

„Un creditor avea doi datornici. Unul îi datora cinci sute de dinari, celălalt cincizeci. Cum nu aveau de unde plăti, el îi iertă pe amîndoi. Care din doi îl va iubi mai mult?”

Simon răspunse: „Presupun că acela căruia i-a iertat mai mult.”

„Bine ai judecat”, îi zise el.

întorcîndu-se apoi către femeie, îi zise lui Simon:

„Vezi această femeie? Am intrat în casa ta; tu nu mi-ai turnat apă pe picioare, pe cină ea cu lacrimile sale mi-a udat picioarele, iar cu părul său mi le-a șters. Tu nu m-ai sărutat; ea însă de cînd am intrat nu a încetat să-mi sărute picioarele. Tu nu mi-ai turnat untdelemn pe cap, pe cînd ea picioarele mi le-a uns cu parfum. De aceea îți spun că i se iartă păcatele ei cele multe, pentru că mult a iubit. Acela însă căruia puțin i se iartă, puțin iubește.”

Luca, 7, 37-47

fost odată ca niciodată o prostituată pe nume

Măria.

Un moment. „A fost odată” este cel mai nimerit mod de a începe o poveste pentru copii, pe cînd „prostituata” e un subiect pentru adulți. Cum pot scrie oare o carte cu această aparentă contradicție inițială? Dar, în fine, cum în fiecare clipă din viață sîntem cu un picior în basm și celălalt în abis, să păstrăm această formulă introductivă:

A fost odată o prostituată pe nume Măria.

Ca toate prostituatele, se născuse fecioară si nevinovată, iar în adolescență visase să-l întîlnească pe bărbatul vieții sale (bogat, frumos, inteligent), să se mărite (îmbrăcată în mireasă), să aibă doi copii (care să fie celebri după ce aveau să se facă mari), să locuiască într-o casă minunată (cu vedere la mare). Tatăl ei muncea ca negustor ambulant, mama ei era croitoreasă, orașul ei din interiorul Braziliei avea un singur cinematograf, un centru comercial, o agenție bancară și de aceea Măria nu înceta să aștepte ziua cînd Făt-Frumosul ei avea să sosească pe neașteptate, să-i răpească inima și să plece cu ea spre a cuceri lumea.

Cum însă Făt-Frumos nu apărea, nu-i rămânea decît să viseze. S-a îndrăgostit prima oară la unsprezece ani, în timp ce mergea pe jos de acasă la școala primară din localitate, în prima zi de clasă, își dădu seama că nu era singură pe drum: împreună cu ea mergea un ștregar ce locuia prin vecini și urma școala după același orar. Cei doi nu schimbaseră nici o vorbă, dar Măria începu să observe că cea mai plăcută parte a zilei erau pentru ea tocmai clipele de pe strada plină de praf, oboseală, cu soarele la zenit, cînd băiatul pășea grăbit, iar ea abia își mai trăgea sufletul în efortul de a se ține după el.

Scena s-a repetat mai multe luni de-a rîndul. Măria, care detesta să învețe și n-avea altă distracție în viață în afara televiziunii, nu-si mai dorea decît ca ziua să treacă repede, așteptînd cu nerăbdare fiecare drum la școală și, spre deosebire de celelalte fete de vîrsta ei, găsea că sfîrșiturile de săptămînă erau cum nu se poate mai plicticoase. Cum pentru un copil orele trec mult mai greu decît pentru un adult, ea suferea din plin, zilele i se păreau prea lungi, pentru că nu-i dăruiau decît zece minute cu iubirea vieții sale și nenumărate ceasuri pe care și le petrecea cu gîndul la ea, imaginîndu-și ce bine ar fi fost dacă ar fi putut sta de vorbă cu el. Și deodată s-a întîmplat.

Într-o dimineață, ștregarul a venit la ea și a rugat-o să-i împrumute un creion. Măria nu a răspuns, a afișat chiar o anumită iritare în fața acelei abordări neașteptate și a iuțit pasul. Rămăsese împietrită de spaimă cînd îl văzuse înaintînd spre ea, îi era teamă să nu afle cît de mult îl iubea, cîte speranțe își punea în el, cum visa să-l ia de mîină, să treacă prin fața porții școlii și să meargă în continuare pe stradă pînă la

12

^^duu^

.....,î,, ..«î. *

-tul ei, unde — după cum se spunea — se aflau inare oraș, personaje de telenovele, artiști, mașini, Ițe cinematografe și o infinitate de bunătați la în-deimîină.

În restul zilei nu mai reuși să se concentreze la ore, suferind din pricina comportării sale absurde, dar simțindu-se în același timp ușurată, deoarece știa că si băiatul o observase, iar creionul nu fusese altceva decît un pretext ca să angajeze o conversație, întru-cît, la apropierea lui, văzuse că avea în buzunar un pix. Așteptă următoarea ocazie și noaptea aceea — ca si nopțile care urmaseră — își imagină droaia de răspunsuri pe care avea să i le dea pînă cînd avea să găsească o modalitate sigură de-a începe o poveste care să nu se mai sfîrșească niciodată.

Dar altă ocazie n-a mai existat; deși continuaseră să meargă împreună la școală, uneori Măria în fața lui,, ținînd în mîna dreaptă un creion, alteori mergînd în urma lui, ca să-l poată contempla cu duioșie — el nu i-a mai adresat nici un cuvînt si ea a trebuit să se mulțumească a-l iubi și a suferi în tăcere pînă la finele anului școlar.

Pe durata interminabilei vacante care urmasese, s-a trezit într-o bună dimineață cu coapsele scăldate în sînge, și-a închipuit că avea să moară; se hotărî să-i lase băiatului o scrisoare în care să-i spună că el fusese marea dragoste a vieții sale si plănui să se afunde în pustietăți ca să fie sfîșiată de unul dintre animalele sălbatică care-i terorizau pe țărani din părțile locului: vîrcolacul sau măgarul-fără-cap. Doar așa s-ar fi putut ca părinții să nu sufere la moartea ei, căci oamenii săraci nu-si pierd niciodată speranța, în ciuda tragediilor ce li se-ntîmplă mereu. Astfel, ei aveau să trăiască în credința că fusese răpită de o familie

13

bogată și fără copii, dar că poate odată și odată, cînd-va în viitor, avea să se întoarcă acasă, covîrsită de glorie și bani — în vreme ce iubitul actual (și etern) al vieții sale avea să o poarte pentru totdeauna în amintire, suferind zi de zi că nu-i mai adresase încă o dată o vorbă.

Nu apucă să scrie scrisoarea, fiindcă maică-sa intră în cameră, văzu cearșaful pătat de sînge,

zîmbi și-i spuse:

— Acum te-ai făcut fată mare, draga mamei.

Vru să știe ce legătură era între faptul că se făcuse mare și sîngele care-i curgea, dar mama ei nu știu să-i explice clar, afirmă doar că era ceva normal și că de-a-cum înainte trebuia să folosească un fel de perniță de păpușă între picioare, vreme de patru, cinci zile pe lună. Întrebă dacă bărbații foloseau un tub pentru a evita ca sîngele să li se scurgă în pantaloni și află că asta li se întîmpla numai femeilor.

Măria i se plînsese lui Dumnezeu, dar în cele din urmă se obișnuie cu menstruația. Dar cu absența băiatului tot nu izbutea să se obișnuiască și nu contenea să-și reproșeze comportamentul stupid de care făcuse dovadă fugind tocmai de ceea ce dorea mai aprins. Cu o zi înaintea primei zile de școală, se duse la singura biserică din oraș și jură în fața imaginii Sfîntului Anton că avea să ia inițiativa ca să intre în vorbă cu băiatul.

A doua zi, se aranja cît mai bine cu puțință, îm-brăcîndu-se într-o rochie pe care mama i-o cususe anume pentru ocazia aceea, și plecă — mulțumind lui Dumnezeu că în sfîrșit se terminase vacanța. Dar băiatul nu-și făcu apariția. Și astfel trecu încă o săp-

14 - rînă chinuitoare, pînă ce află, de la niște colege, că se mutase din oraș.

— S_a dus departe — zise cineva.

În clipa aceea, Măria învătă că unele lucruri se pierd pentru totdeauna. Mai învătă și că exista un joc numit „departe”, că lumea era vastă, tîrgul ei era mic/ iar persoanele cele mai deosebite plecau pînă la urmă. I-ar fi plăcut și ei să poată pleca, dar era încă foarte tînră; și totuși, privind străzile prăfuite ale orașelului unde locuia, hotărî că într-o bună zi o va lua pe urmele băiatului, în următoarele nouă zile de vineri, potrivit unui obicei ținînd de religia sa, se împărtăși și-o rugă pe Fecioara Măria să o scoată cînd-va de-acolo.

Suferi o vreme, încercînd zadarnic să dea de urma băiatului, dar nimeni nu știa unde se mutaseră părinții lui. Atunci, Măria începu să considere lumea prea mare, dragostea ca pe ceva foarte primejdios, iar pe Fecioară drept o sfință care sălășluia într-un cer depărtat și nu lua seama la rugăciunile copiilor.

a

Trecură trei ani, învătă geografie și matematica, începu să se uite la telenovele, citi la școala puutele Sreviste erotice și începu să țină un jurnal unde vorbea despre viața ei monotonă și despre dorința ei de oaște nemijlocit cele învățate - oceanul, zapa-daamemi cu turban, femeile elegante și acoperi e deCterii- Cum însă nimeni nu poate trăi din dorințe rmpos bile - mai ales cînd mama e croitoreasa iar tal nu stă acasă -, înțelese numaidecât ca trebuia să fa aminte la cele ce se întîmplau în jurul ei. Învață ca £ La învingătoare și totodată căuta pe crneva ca-uia să-i poată împărtăși visele ei de aventuri. Cînd ruidbdir r cpÎn^rXeos tideunbaiat împlini cincisprezece ani, se îndrăgosti u pe care-l cunoscuse la o procesiune din Saptamina Nu repetă greșeala din copilărie: conversaseră, se împrietenisera și începuseră să meargă împreună la Snema si la petreceri. Observă de asemenea ca la fel cu^Tse întîmplase cu băiețelul, dragostea era legata nTmult de absența decît de prezența partenerului: raia ducînd lipsa tînrului, petrecea ore in șir imagi-rtodu-si despre ce aveau să stea de vorba a următoare^ mtîlmre si-si amintea fiecare secunda cînd fuse-seră^mpreună, străduindu-se să descopere ce făcuse bme «u ce greșise, îi plăcea să se considere o fata cu experiență, care mai lăsase să-i scape o mare pasiune,

16

cunoștea durerea pricinuită de asta — și acum era hotărîtă să lupte din răspuțeri pentru bărbatul acesta, pentru căsătorie, căci el era bărbatul merit căsătoriei, pentru copii, pentru casa de la malul mării. Stătu de vorbă cu mama ei, care o imploră:

— E încă prea devreme, fata mamei.

— Dar dumneata te-ai măritat cu tata la șaisprezece ani.

Mama nu voia să-i explice că o făcuse din pricina unei sarcini neașteptate, așa că folosi argumentul „acum sînt alte vremuri”, punînd punct discuției. A doua zi, cei doi plecară să se plimbe pe un cîmp din împrejurimile orașului. Stăteau de vorbă, Măria îl întrebă dacă nu dorea să călătorească, dar în loc să-i răspundă, el o prinse în brațe și o sărută.

Primul sărut din viața ei! Cît visase momentul acela! Și peisajul era deosebit — zborul stîrcilor, apusul de soare, regiunea semiaridă cu frumusețea ei agresivă și zvonul unei muzici în depărtare. Măria simula opoziția față de avans, dar numaidecît îl îmbrățișa și repetă ceea ce văzuse de-atîtea ori la cinema, în reviste și la televizor: își frecă violent buzele de ale lui, mișcîndu-și capul într-o parte și-n alta, în-tr-o mișcare pe jumătate ritmată, pe jumătate necontrolată. Simți că, din cînd în cînd, limba tînărului îi atingea dinții și i se păru ceva delicios.

El însă încetă brusc să o mai sărute.

— Nu vrei? — întrebă.

Ce trebuia să răspundă? Că voia? Evident că voia! Dar o femeie nu trebuie să se expună așa, mai cu seamă cu viitorul ei soț, altminteri el va rămîne tot restul vieții rău impresionat de faptul că ea acceptă totul cu multă ușurință. Preferă să nu spună nimic.

El o sărută din nou, repetînd gestul, de astă dată cu mai puțin entuziasm. Se opri din nou, rușinat —

17

și Măria știa că undeva fusese o mare greșeală, dar se temuse să întrebe. Se prinseră de mîini și o apucară spre oraș, conversînd despre alte subiecte, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. În noaptea aceea, alegîndu-și cu mare grijă cuvintele, deoarece gîndea că într-o bună zi tot ce scria avea să fie citit, și încredințată că avea să se întîmple ceva foarte grav, consemnă în jurnalul ei:

Cînd ne întîlnim cu cineva și ne îndrăgostim, avem impresia că întreg universul este de acord; azi am văzut că așa ceva s-a petrecut cu apusul de soare. Cu toate acestea, dacă ceva e greșit, nimic nu rămîne! Nici stîrcii, nici muzica din depărtare, nici savoarea buzelor lui.

Cum de poate dispărea atît de repede frumusețea care se afla acolo acum cîteva minute?

Viața este foarte rapidă; îi face pe oameni să treacă de la cer la infern în cîteva secunde.

A doua zi se duse să stea de vorbă cu prietenele. Toate văzuseră că plecase la plimbare cu viitorul ei „iubit” — în definitiv nu e suficient să trăiești o mare dragoste, e nevoie și să faci astfel încît toți să știe că ești o persoană foarte dorită. Ele erau foarte curioase să afle ce se întîmplase, iar Măria, plină de sine, zise că cel mai bun lucru fusese limba care-i atingea dinții. Una dintre fete rîse.

— Tu n-ai deschis gura?

Deodată, totul se clarificase — întrebarea, decepția.

— De ce?

— Ca să lași limba să intre.

— Și care-i deosebirea?

— Nu știi să-ți explic. Așa se sărută.

18

Dai pe tînăr nu-l revăzu decît trei zile mai tîrziu, la o serbare de la clubul din oraș, unde o ținea de mină pe o prietenă de-a ei — aceeași care-i pusese întrebarea despre sărut. Se prefăcu din nou că n-a-vea nici o importanță, rabdă pînă la sfîrșitul nopții stînd ce vorbă cu amicele despre artiști și băieții din oraș, prefăcîndu-se că ignoră privirile compătimitoale pe care i le arunca din cînd în cînd una dintre ele. O dată ajunsă acasă, universul i se prăbuși, plînsă toată noaptea, suferi întruna vreme de opt luni și trase concluzia că dragostea nu era făcută pentru ea și nici ea pentru dragoste. Din acel moment, începu să se gîndească la posibilitatea de a se călugări, închi-nîndu-și restul vieții aceluia fel de iubire care nu rănește și nu lasă urme

dureeroase în inimă — iubirea pentru Isus. La școală se vorbea despre misionari care plecau în Africa și ea decise că acolo era evadarea din viața sa atât de lipsită de emoții. Făcu planuri ca să intre în mănăstire, învăță tehnicile de prim ajutor (de vreme ce, după spusele unor profesori, în Africa mureau mulți oameni), se consacră cu și mai multă perseverență lecțiilor de religie și se și vedea ca o sfință a vremurilor moderne, salvând vieți și cunoscând pădurile unde trăiau tigri și lei.

Anul celei de-a cincisprezecea aniversări nu-i rezervase însă doar descoperirea faptului că sărutul se face cu gura deschisă sau că dragostea e în primul rând un izvor de suferință. Descoperi un al treilea lucru: masturbarea. A fost aproape o întâmplare, tot jucându-se cu sexul în timp ce aștepta ca mama ei să se întoarcă acasă. Obişnuia să facă asta și când era fetiță și-i plăcea mult senzația agreabilă — pînă într-o zi când o surprinse tatăl ei și-i trase un pui de bătaie,

19

fără a-i explica de ce. Nu uită niciodată loviturile și învăță că nu trebuia să se atingă așa de față cu ceilalți; cum nu o putea face în mijlocul străzii și cum acasă nu avea o cameră doar a ei, dădu uitării senzația aceea plăcută.

Pînă în după-amiaza aceea, la aproape șase luni după sărutul cu pricina. Mama întîrzia, ea n-avea ce face, tatăl ei tocmai ieșise cu un prieten și, în lipsa unui program interesant la televizor, începu să-și examineze corpul — în speranța de a găsi fire de păr indezirabile, pe care urma să și le smulgă numaidecît cu o pensetă. Spre surprinderea ei, observă un mic bumb la partea superioară a vaginului; începu să se joace cu el și nu se mai putea opri; era tot mai plăcut, mai intens, și tot trupul, mai cu seamă partea pe care o atingea — i se rigidiza. Curînd intră într-un soi de paradis, senzația își spori intensitatea, observă că nu mai distingea sau nu mai auzea bine, totul i se părea decolorat, pînă când gemu de plăcere și avu primul ei orgasm. Orgasm! Bucurie!

A fost ca și cum s-ar fi înălțat sus detot în cer și acum ar fi coborît cu parașuta, lent, pe pămînt. Trupul îi era lac de sudoare, dar se simțea întregă, realizată, plină de energie. Deci asta era sexul! Ce miracol! Gata cu revistele pornografice, cu toată lumea sporovăind despre plăcere, dar cu fețele îmbufnate. Gata cu nevoia de bărbați, căroră le place trupul femeii, dar îi disprețuiesc inima. Putea face totul de una singură! Repetă și a doua oară, de astă dată imaginîndu-și că o atingea un actor celebru, și din nou urcă în paradis și coborî cu parașuta, încă mai plină de energie. Cînd se pregătea să înceapă a treia oară, se întoarse acasă mama.

20

Măria stătu de vorbă cu prietenele sale despre noua ei descoperire, evitînd să le spună însă că avusese prima experiență doar în urmă cu cîteva ore. Toate — cu excepția a două dintre ele — știau despre ce era vorba, dar nici una nu îndrăznise să vorbească despre acest subiect. A fost rîndul Măriei să se simtă revoluționară, lider de grup și, inventînd un absurd „joc al confesiunilor secrete”, i-a cerut fiecareia să povestească modul favorit de a se masturba. A învățat fel de fel de tehnici diferite, cum ar fi să stai sub pătură în toiul verii (deoarece, zicea una dintre ele, transpirația ajută), să folosești o pană de gîscă spre a atinge locul (nu cunoștea numele locului), să-1 lași pe un băiat să facă asta (Măriei i se părea ceva inutil), să folosești dușul de la bideu (ea nu avea așa ceva acasă, dar de îndată ce avea să meargă în vizită la vreo prietenă bogată, își propunea să experimenteze).

Oricum, după ce descoperi masturbarea și după ce utiliza unele din tehnicile sugerate de prietene, renunță pentru totdeauna la viața religioasă. Asta îi procura multă plăcere — or, după cum se insinua la biserică, sexul era cel mai mare păcat. Prin intermediul aceluiași prietene, începu să audă bazaconii despre asta: masturbarea umplea fața de coșuri, putea duce la nebunie sau la sarcină. Asumîndu-și toate riscurile, continuă să-si provoace plăcerea cel puțin o dată pe săptămînă, de obicei miercurea, cînd tatăl ei pleca să joace cărți cu prietenii. În același timp, era tot mai nesigură în relațiile cu bărbații — și tot mai doritoare să plece din

localitatea unde trăia. Se îndrăgosti pentru a treia, a patra oară, acum știa să sărute, mîngîia și se lăsa mîngîiată cînd era singură cu iubiții — dar totdeauna inter-

21

venea ceva greșit și relația se termina exact în momentul cînd era definitiv convinsă că acela era insul nimerit ca să rămînă cu el tot restul vieții. După mult timp, ajunse la concluzia că bărbații aduceau numai durere, frustrare, suferință și senzația că zilele se tîrau. Într-o după-amiază, pe cînd stătea în parc și se uita la o mamă care se juca cu copilul ei de doi ani, luă hotărîrea că putea să se gîndească în continuare la soț, copii și casă cu vedere la mare, dar că nu se va mai îndrăgosti niciodată — pentru că pasiunea strica totul.

În așa se scurseră anii de adolescență ai Măriei. Se făcu tot mai frumoasă, datorită aerului ei misterios și trist, și mulți bărbați îi dădură tîrcoale. Ieși cu unul, cu altul, visă și suferi — în pofida promisiunii făcute de a nu se mai îndrăgosti niciodată. Cu prilejul uneia dintre aceste întîlniri, își pierdu virginitatea pe banca din spate a unei mașini; ea și iubitul ei se mîngîiau cu mai multă ardoare ca de obicei, tînarul se înflăcăra, iar ea — sătulă să fie ultima fecioară din grupul prietenelor sale — îngădui ca el să o pătrundă. Spre deosebire de masturbare, care o ridica la cer, asta nu-i produse decît durere și un firisor de sînge care-i pată fusta și-o împiedică să plece. Nu avu senzația magică a primului sărut — stîrcii zburînd, apusul de soare, muzica..., nu, nu voia să-și mai aducă aminte de asta.

Făcu dragoste cu același tînar în alte cîteva rîn-duri, după care-l amenință, spunîndu-i că tatăl ei ar fi fost în stare să-l omoare dacă ar fi aflat că-i violase fata. Îl transformă într-un instrument de ucenicie, străduindu-se din răsputeri să înțeleagă în ce stătea plăcerea sexului cu un partener.

Nu putu înțelege; masturbarea cerea mult mai puțină osteneală și oferea mult mai multe recompense. Dar toate revistele, programele TV, cărțile, prietenele, totul, ABSOLUT TOTUL, spuneau că bărbatul

23

este important. Măria începu să creadă că avea vreo problemă sexuală inavuabilă, se concentra și mai mult asupra studiilor și dădu uitării o vreme lucrul acela miraculos și asasin numit Dragoste.

Din jurnalul Măriei, cînd avea șaptesprezece ani:

Scopul meu este să înțeleg dragostea. Știu că eram vie cînd am iubit și mai știu că tot ce am acum, oricît ar părea de interesant, nu mă entuziasmează.

Dragostea însă e teribilă: le-am văzut pe prietenele mele suferind și nu vreau să mi se nîtmple și mie așa ceva. Ele, care înainte rîdeau de inocența mea, acum mă întrebă cum de reușesc să-i domin atît de bine pe bărbați. Surîd și tac, pentru că știu că remediul este mai rău decît durerea: pur și simplu nu mă îndrăgostesc. Pe zi ce trece, văd și mai limpede că bărbații sînt fragili, inconstanți, nesiguri, surprinzători... pînăși unii tați ai acestor prietene mi-au făcut propuneri, am refuzat, înainte eram șocată, acum cred că totul ține de natura masculină.

Deși scopul meu e să înțeleg dragostea, deși sufăr din cauza persoanelor cărora mi-am încredințat inima, văd că cei care mi-au atins sufletul n-au reușit să-mi trezească trupul, iar cei care mi-au mîngîiat trupul n-au reușit să-mi atingă sufletul.

/-v

împlini nouăsprezece ani, termină liceul, își găsi o slujbă într-un magazin de textile, iar șeful se îndrăgosti de ea — Măria însă, în situația ei, știa cum să manevreze un bărbat, fără a se lăsa manevrată de el. Nu-i îngădui niciodată să o atingă, deși se arăta totdeauna insinuantă, conștientă de puterea frumuseții sale.

Puterea frumuseții: cum era oare lumea pentru femeile urîte? Avea cîteva prietene cărora nimeni nu le dădea atenție la petreceri, nimeni nu le întreba „ce mai faci?” Oricît ar fi părut de incredibil, fetele acelea prețuiau mult mai mult puțină iubire de care aveau parte, sufereau în

tăcere cînd erau respinse și se străduiau să facă față viitorului căutînd și alte soluții decît să se gătească pentru cineva. Erau mai independente, mai preocupate de ele însele, cu toate că în închipuirea Măriei lumea trebuie să li se fi părut insuportabilă.

Ea însă era conștientă de propria-i frumusețe. Deși uita aproape totdeauna sfaturile mamei sale, unul măcar nu-i ieșea din cap: „Draga mamei, frumusețea nu durează.” Din cauza asta, continuă să păstreze o relație nici apropiată, nici distantă cu patronul ei, ceea ce a însemnat o majorare considerabilă a sala-nului (nu știa pînă cînd va reuși să-i mențină vie speranța că într-o bună zi avea să o ducă la pat, dar pînă

25

atunci cîștiga bine), pe lîngă sporurile pentru ore suplimentare (la urma urmelor, bărbatului îi plăcea să o aibă lîngă el, pesemne pentru că se temea ca ea să nu iasă noaptea, să nu întîlnească o mare iubire). Munci douăzeci și patru de luni fără întrerupere, putu să le dea și părinților ei un ajutor lunar, și-n cele din urmă izbuti! Făcu rost de suficienți bani ca să petreacă un concediu de o săptămîină în orașul viselor sale, locul artiștilor, cartolina țării sale: Rio de Janeiro!

Șeful îi propuse să o însoțească și să-i plătească toate cheltuielile, dar Măria îl minți, zicînd că singura condiție pe care i-o impusese mama sa, de vreme ce mergea într-unul din locurile cele mai periculoase din lume, fusese să doarmă acasă la un văr care practica jiu-jitsul.

— în plus — continuă ea —, nu puteți nici lăsa magazinul așa, nesupravegheat de o persoană de încredere.

— Nu mă mai lua cu dumneavoastră — zise el, și Măria zări în ochii lui ceea ce cunoștea de mult: focul pasiunii. Constatarea o surprinse, deoarece credea că bărbatul acela nu era interesat decît de sex; privirea spunea însă exact contrariul: „Pot să-ți dau o casă, o familie și ceva bani pentru părinții dumitale.” Cu gîndul la viitor, se hotărî să întrețină vîpaia.

Zise că avea să simtă lipsa slujbei care-i plăcea arît de mult, a persoanelor cu care era încîntată să conviețuiască (avu grijă să nu menționeze pe nimeni în particular, lăsînd să plutească misterul: oare prin „persoane” se referea la el?) și promitea să fie foarte atentă la geanta și integritatea sa. Adevărul era altul: nu voia ca nimeni, absolut nimeni, să-i strice cumva prima ei săptămîină de libertate totală. Voia să facă de toate — să se scalde în mare, să stea de vorbă cu

26

- „,i să admire vitrinele magazinelor și să se arate ⁵. ^a onibilă ca să-i apară un Făt-Frumos și să o ră-oScă pentru totdeauna. r ___|n definitiv, ce înseamnă o săptămîină? — zise cu un zîmbet seducător, silindu-se să nu pară fal-

„___Trece repede și în scurt timp mă voi întoarce și-mi voi vedea iarăși de treburile mele.

Șeful, deziluzionat, mai luptă puțin, dar pînă la urmă acceptă, căci tocmai arunci își făcea planuri secrete să o ceară în căsătorie imediat după ce avea să se întoarcă și nu voia să fie prea îndrăzneț și să strice totul.

Măria călători patruzeci și opt de ore în autobuz, trase la un hotel de categoria a cincea la *Copacabana* (ah, *Copacabana*! Plaja, cerul de-acolo...) și, chiar înainte de a-și desface valizele, scoase un bikini pe care și-l cumpăraseră, și-l puse și, în ciuda timpului înnorat, se duse pe plajă. Privi marea, se simți speriată, dar în cele din urmă intră în apă, moartă de rușine.

Nimeni de pe plajă nu observă că tînăra aceea era la primul ei contact cu oceanul, cu zeița lemanjă¹, cu curenții maritimi, cu spuma valurilor și cu coasta Africii cu leii săi, de cealaltă parte a Atlanticului. Cînd ieși din apă, fu abordată de o femeie ce încerca să vîn-dă sandvișuri naturale, de un negru frumos, care o întrebă dacă era liberă să iasă la noapte, și cu un bărbat care nu știa nici o vorbă în portugheză, dar gesticula și o invita să bea un suc de cocos cu el. Zeiță a oceanului, de sorginte africană, prezentă în cultul brazilian sincretic Macumba

(combinație de religii africane tradiționale, cultură europeană, spiritualism brazilian și catolicism), unde este asimilată și cu Fecioara Măria. (Ni.)

Măria cumpără sandvișul pentru că îi fu rușine să zică „nu”, dar evită să intre în vorbă cu alți doi străini. O clipă mai târziu se întrista; în definitiv, acum când putea face tot ce voia, de ce oare se comporta într-un mod absolut reprobabil? În lipsa unei explicații convingătoare, se așează, așteptând ca soarele să iasă din nori, încă surprinsă de curajul ei și de temperatura apei, atât de rece în plină vară.

Bărbatul care nu vorbea portugheza apără între timp lângă ea cu un suc de cocos și i-l oferă. Mulțumită că nu era obligată să converseze cu el, bău sucul de cocos, zîmbi, iar el îi răspunse tot cu un zîmb-bet. O vreme se complăcure în această comunicare confortabilă care nu cere să spui nimic — un zîmbet aici, un zîmbet colo — pînă cînd bărbatul scoase din buzunar un dicționar cu copertă roșie și zise, cu o pronunție stranie: „frumoasă”. Ea zîmbi iarăși; deși i-ar fi plăcut să-l înfîlnească pe Făt-Frumos al ei, ar fi trebuit să vorbească însă pe limba ei și să fie ceva mai tînăr.

Bărbatul insistă, răsfoindu-și cărțulia:

— A mînca azi? După care comentă:

— Elveția!

Completînd cu cuvinte care sună ca niște clopote paradizice, în orice limbă ar fi rostite:

— Job! Dolar!

Măria nu cunoștea nici un restaurant „Elveția”, dar e posibil oare ca lucrurile să fie atît de simple și visele i se împlineau atît de iute? Mai bine să fie prudentă: mulțumesc pentru invitație, sînt ocupată, după cum nu era interesată nici să cumpere dolari.

Bărbatul, care nu înțelese nici o boabă din răspunsul ei, începu să se dea de ceasul morții; după o

28

g de zîmbete aici, zîmbete colo, o părăsi cîteva ^ inute și se întoarse numaidecît cu un interpret, îi

plică prin intermediul lui că venea din Elveția (nu era vorba de un restaurant, ci de țară) și că i-ar fi plă-

t g ^eze cu ea, căci avea o ofertă de slujbă. Interpretul, care se prezentă ca asistent al străinului și agent de pază la hotelul unde locuia bărbatul, adăugă din proprie inițiativă:

__ în locul dumitale, as accepta. Bărbatul acesta

e un impresar artistic important și a venit să descopere talente tinere care să muncească în Europa. Dacă vreți, pot să vă prezint și alte persoane care au acceptat invitația, s-au îmbogățit și astăzi sînt căsătorite și au copii fără a fi nevoite să se confrunte cu probleme de șomaj.

Și completă, încercînd să o impresioneze cu cultura sa internațională:

— în afară de asta, în Elveția se fac ciocolate și ceasuri excelente.

Experiența artistică a Măriei se rezuma la interpretarea rolului unei vînzătoare de apă — care intra mută și ieșea tăcută — din piesa despre Patimile lui Cristos pusă totdeauna în scenă de către primărie în Săptămîna Sfîntă. Nu reușise să doarmă în autobuz, dar era surescitată de mare, obosită de mîncat sandvișuri naturale și antinaturale și dezorientată pentru că nu cunoștea pe nimeni și avea nevoie să găsească imediat un prieten. Mai trecuse prin asemenea situații și înainte, cînd un bărbat promite totul și nu îndeplinește nimic — știa deci că povestea asta cu actrița era doar un mijloc de-a încerca să-i trezească interesul pentru ceva de care se prefăcea că nu voia să știe.

29

încredințată însă că Fecioara îi oferise acea șansă, convinsă că trebuia să profite de fiecare secundă a săptămîinii sale de concediu, iar posibilitatea de a cunoaște un bun restaurant însemna că ar fi avut ceva foarte important de povestit cînd avea să se întoarcă acasă, se hotărî să accepte invitația — o dată ce o însoțea și interpretul, căci o cuprinsese oboseala să tot

zîmbească și să se prefacă a înțelege cele spuse de către străin.

Singura problemă era și cea mai mare: nu avea rochie potrivită. O femeie nu mărturisește niciodată asemenea intimități (e mai lesne de acceptat că te-a înșelat bărbatul decît să mărturisești în ce stare îți e garderoba), cum însă nu-i cunoștea pe oamenii aceia și poate nici n-avea să-i mai întâlnească vreodată, își spuse că nu avea nimic de pierdut.

— Abia am sosit din nord-est, nu am rochie ca să merg la un restaurant.

Bărbatul, prin interpret, o rugă să nu-și facă nici o grijă și-i ceru adresa hotelului unde stătea, în aceeași după-amiază, primi o rochie cum nu-i mai fusese dat să vadă de cînd era pe lume, însoțită de o pereche de pantofi care trebuie să fi costat cît cîștiga ea într-un an de zile.

Simți că era începutul drumului la care jinduse atît de mult în anii copilăriei și ai adolescenței în fundul de provincie braziliană, conviețuind cu seceta, tinerii fără viitor, orașul cinstit, dar sărac, viața repetitivă și neinteresantă: era pe punctul de a se transforma în prințesa universului! Un bărbat îi oferea serviciu, dolari, o pereche de pantofi extrem de scumpi și o rochie ca din povești! îi lipseau fardurile, dar recepționera care se ocupa de hotelul ei, solidară, îi veni

30

nu fără a o preveni că nu toate cele străine ^u °ne și nici toate cele din Rio de Janeiro sînt **gîtIt DUJit:** ,

j lepădat.

Măria nu ținu seama de sfat, se îmbracă cu darul la căzut din cer, rămase ceasuri în șir în fața oglin-

³⁰⁶ rpp-retînd că nu-și adusese un aparat fotografic

ZH/ *• o . , , i ^ w ^ i w •

implu ca să înregistreze momentul, pma cînd își dădu seama că risca să și întîrzie la întîlnire. Plecă în fuo-ă, la fel ca Cenușăreasa, și se duse la hotelul unde °stătea elvețianul.

Spre surprinderea ei, interpretul îi spuse imediat că nu avea să-i însoțească:

— Nu-ți face probleme cu limba. Important este ca el să se simtă bine alături de dumneata.

— Cum așa, dacă n-o să înțeleagă ce-i spun?

— Tocmai de-aceea. Nu e nevoie să vorbești, e o chestiune de energie.

Măria nu știa ce înseamnă o „chestiune de energie”. La ea acasă, oamenii trebuiau să schimbe cuvinte, fraze, întrebări, răspunsuri, ori de cîte ori se întîlneau. Dar Mailson — așa-l chema pe interpretul/agent de pază — o asigură că la Rio de Janeiro și-n restul lumii lucrurile stăteau altfel.

— Nu e nevoie să înțeleagă, încearcă doar să-l faci să se simtă bine. Omul e vădov, fără copii, patron al unui local, și caută brazilience doritoare să se prezinte în străinătate. I-am spus că dumneata nu ai fi potrivită, dar el a insistat, zicînd că l-ai entuziasmat cînd te-a văzut ieșind din apă. I s-a părut că aveai și un bikini frumos.

Făcu o pauză.

— Sincer vorbind, dacă vrei să-ți găsești un admirator aici, trebuie să cauți alt model de bikini; cu ex-

31

ceptia elvețianului, cred că nimănui de pe lumea asta nu i-ar putea plăcea; e foarte demodat. Măria se prefăcu că nu auzise. Mailson continuă.

— Cred că nu-și dorește doar o aventură cu dumneata; el crede că ai destul talent ca să devii atracția principală a localului său. Evident, nu te-a văzut cîntînd și nici dansînd, dar astea se pot învăța, pe cînd frumusețea e ceva cu care te naști. Așa sînt europenii ăștia: ajung aici, își închipuie că toate braziliencele sînt senzuale și știu să danseze samba. Dacă o să aibă intenții serioase, te sfătuiesc să închei un contract valabil — și cu semnătura autenticată la consulatul elvețian — înainte de a pleca din țară. Mîine am să fiu pe plajă, în fața hotelului,

caută-mă dacă ai vreo nelămurire.

Elvețianul, zîmbind, o luă de braț și-i arătă taxiul care-i aștepta.

— Dacă vezi că el are alte intenții, iar dumneata ești de acord, tariful normal pentru o noapte e de 300 de dolari. Nu lăsa mai puțin.

Nu apucă să-i răspundă, că se și pomeni în drum spre restaurant, cu bărbatul care tot exersa cuvintele pe care voia să i le spună. Conversația a fost foarte simplă:

— A munci? Dolari? Stea braziliană?

între timp, Măria rămăsese cu gândul la comentariul agentului de pază/interpret: trei sute de dolari pe noapte! O avere! Nu era nevoită să sufere din dragoste, putea să-l seducă așa cum făcuse cu patronul magazinului de textile, să se mărite cu el, să aibă copii și să le ofere alor săi o viață înlesnită acasă. Ce avea de pierdut? El era bătrîn, poate nu mai avea mult de trăit și ea avea să rămînă bogată — în definitiv,

32

^{se} pare că elvețienii aveau mulți bani și puține femei în țara lor.

Cinară fără a conversa mult — un zîmbet ici, alt zîmbet colo, Măria înțelegînd în cele din urmă ce era cu „energia” — și bărbatul îi arătă un album cu diverse lucruri scrise într-o limbă necunoscută ei; fotografii de femei în bikini (fără îndoială mai bune și mai îndrăznețe decît cel pe care-l folosisese în după-a-miaza aceea), tăieturi din ziare, broșuri țipătoare unde tot ce pricepea era cuvîntul „Brazil”, greșit scris (la urma urmelor, nu învățase oare la școală că se scria cu „s”?). Bău mult, de teamă că elvețianul avea să-i facă o propunere (în definitiv, deși nu mai făcuse în viața ei așa ceva, nimeni nu poate disprețui trei sute de dolari, iar cu nițel alcool, lucrurile devin mult mai simple, mai cu seamă dacă nu avea pe nimeni din orașul ei prin apropiere). Bărbatul se purtă însă ca un cavalier, inclusiv împingîndu-i scaunul în momentul cînd ea se așeză și se ridică, într-un tîrziu, zise că era obosită și îi dădu întîlnire pe plajă a doua zi (indicat ceasul, fixat ora, făcut cu mîinile mișcarea valurilor mării, zis „mî-i-ne” tîrîș-grăpiș).

El păru mulțumit, se uită și el la ceas (pesemne elvețian) și fu de acord cu ora.

Nu adormi numaidecît. Visă că totul era un vis. Se trezi și văzu că nu era: existau în realitate o rochie pe scaunul din camera modestă, o pereche frumoasă de pantofi și o întîlnire pe plajă.

Din jurnalul Măriei, în ziua cînd îl cunoscuse pe elvețian:

Totul îmi spune că sînt gata să iau o hotărîre greșită, dar greșelile sînt un mod de a acționa.

Ce vrea

33

lumea de la mine? Să nu-mi asum nici un risc? Să mă-ntorc de unde am venit, fără curajul de-a zice „da” vieții?

Am mai greșit odaia cînd aveam unsprezece ani și un băiat m-a rugat să-i împrumut un creion; de atunci am înțeles că, în împrejurările cînd nu există un al doilea prilej, e mai bine să accepți darurile pe care ți le oferă lumea. Evident că e riscant, dar să fie un risc mai mare decît un accident de autobuz căruia i-au trebuit patruzeci și opt de ore ca să mă aducă pînă aici? Dacă e să fiu credincioasă față de cineva sau de ceva, în primul rînd trebuie să-mi fiu fidelă mie însemi. Dacă e să caut dragostea adevărată, mai întîi trebuie să mă satur de iubirile mediocre pe care le-am întîlnit. Puțina mea experiență de viață m-a învățat că nimeni nu e stăpîn pe nimic, totul este o iluzie — și asta e valabil de la bunurile materiale pînă la bunurile spirituale. Cine a mai pierdut o dată un lucru pe care îl socotea garantat (ceea ce mi s-a întîmplat de-atîtea ori) învață pînă la urmă că nimic nu-i aparține.

Si dacă nimic nu-mi aparține, nu trebuie nici să-mi pierd timpul bătîndu-mi capul cu lucruri care nu sînt ale mele; mai bine e să trăiesc ca și cum astăzi ar fi prima (sau ultima) zi din viața mea.

doua zi, împreună cu Mailson, interpretul/agentul de pază, care se considera acum și impresă-

rul ei, spuse că acceptă invitația, cu condiția să aibă un document eliberat de consulatul Elveției. Străinul, care părea obișnuit cu o astfel de exigență, afirmă că asta nu era doar dorința ei, ci și a lui, de vreme ce, pentru a munci în țara lui, era nevoie de un act care să probeze că nimeni nu putea face acolo ceea ce i se propusese ei. Nu era greu de obținut așa ceva, de vreme ce elvețienii nu aveau o mare înclinație pentru samba. Merseră împreună în centrul orașului, agentul de pază/interpretul/impresarul pretinse un avans în bani gheață la semnarea contractului și se alese cu 30% din cei 500 de dolari primiți.

— Ai aici un avans pe o săptămână. O săptămână, înțelegi? O să câștigi 500 de dolari pe săptămână, și de astă dată fără comision, fiindcă eu nu-l percep decât la prima plată!

Pînă în clipa aceea, călătoriile, gîndul de a pleca departe, totul părea un vis — și a visa e foarte comod, de vreme ce nu sîntem obligați să punem în practică ceea ce plănuiam. Astfel, nu avem de înfruntat riscuri, frustrări, momente dificile, iar cînd îmbă-trinim, putem da oricînd vina pe ceilalți — pe părinții sau pe soții sau pe copiii noștri — pentru că n-am realizat ceea ce ne doream.

35

Brusc, iată șansa pe care o așteptase atîta, dar care amenința să nu se mai ivească nicicînd! Cum să facă față sfidărilor și pericolelor unei vieți pe care nu o cunoștea? Cum să abandoneze tot ce-i intrase în obișnuință? De ce oare voise Fecioara ca ea să plece atît de departe?

Măria se consolă zicîndu-și că se putea răzgîndi în orice clipă, totul nu era altceva decât o glumă iresponsabilă — ceva mai aparte de povestit cînd avea să se întoarcă acasă. La urma urmelor, locuia la peste o mie de kilometri de-acolo, avea acum 350 de dolari în poșetă, și dacă mîine s-ar fi hotărît să-și facă bagajele și să fugă, ei n-ar izbuti niciodată să afle unde se ascunsese.

În după-amiaza cînd se duseseră la consulat, ea se hotărî să se plimbe singură pe malul mării, uitîndu-se la copii, la jucătorii de volei, la cerșetori, la bețivi, la vînzătorii de artizanat tipic brazilian (fabricat în China), la cei ce alergau și făceau exerciții ca să-și alunge bătrînețea, la turiștii străini, la mamele cu copii, la pensionarii care jucau cărți lîngă plajă. Văzuse Rio de Janeiro-ul, cunoscuse un restaurant de cea mai înaltă clasă, un consulat, un străin, un impresar, primise cadou o rochie și o pereche de pantofi pe care nimeni — absolut nimeni în regiunea ei de baștină nu și le-ar fi putut cumpăra. Și acum?

Se uită în zare către celălalt mal al mării: lecția ei de geografie susținea că, dacă ar fi mers în linie dreaptă, ar fi ajuns în cele din urmă în Africa, cu leii și junglele ei pline de gorile. În schimb, dacă ar fi mers nițel mai spre nord, ar fi pășit pînă la urmă în regatul fermecat numit Europa, unde se aflau Turnul Eiffel,

36

pisneylandul european și turnul înclinat din Pisa. Ce avea de pierdut? Ca orice braziliancă, învățase să danseze samba chiar înainte de a fi spus „marna”; se putea întoarce dacă nu-i plăcea, doar învățase că ocaziile sînt făcute ca să profiți de ele.

Își petrecuse mare parte din timp zicînd „nu” unor lucruri la care i-ar fi plăcut să zică „da”, decisă să trăiască numai experiențele pe care le putea ține sub control — ca unele aventuri cu bărbați, bunăoară. Acum se afla în fața necunoscutului, la fel de necunoscut cum necunoscută fusese odinioară și marea asta pentru navigatorii care o traversau, după cum învățase la orele de istorie. Putea zice tot „nu”, chiar dacă ar fi însemnat să-și petreacă restul vieții lamentîndu-se, cum încă mai făcea la gîndul băiețașului care-i ceruse cîndva un creion și dispăruse o dată cu prima ei dragoste? Putea zice tot „nu”, dar de ce să nu încerce de astă dată un „da”? Dintr-un motiv foarte simplu: era o fată din interiorul țării, fără nici o altă experiență de viață în afara unui colegiu bun, a unei mari culturi de telenovele și de siguranța că era frumoasă. Asta nu era suficient ca să înfrunte lumea.

Văzu un grup de persoane, rîzînd și uitîndu-se la mare, temîndu-se să se apropie de ea. Cu

două zile în urmă, trăise și ea același sentiment, dar acum nu-i mai era frică, intra în apă ori de câte ori dorea, ca și cum s-ar fi născut acolo. Oare nu la fel avea să se în-tîmple în Europa? Spuse o rugăciune în gînd, ceru din nou sfaturile Fecioarei Măria și cîteva clipe mai tîrziu se simțea împăcată cu hotărîrea ei de a merge înainte, întrucît se simțea protejată. Se putea întoarce oricînd, dar niciodată n-ar mai avea șansa de a pleca atît de departe.

37

Merita osteneala să riște, dacă visul ei rezistase și celor patruzeci și opt de ore de drum în autobuzul fără aer condiționat și dacă elvețianul nu s-ar răzgîndi. Era atît de însuflețită, încît, cînd el o invită din nou la cină, vru să afișeze un aer senzual și-1 luă de mîină, dar bărbatul și-o retrase numaidecît și Măria înțelese — oarecum cu teamă, dar și cu ușurare — că propunerea lui era într-adevăr serioasă.

— Steaua samba! — zicea bărbatul —. Frumoasă steaua samba brazilian! Călătorie săptămîna viitor! Totul era un miracol, dar „călătoria săptămîna viitor” era ceva absolut de neconceput. Măria încercă să-i explice că nu putea lua o asemenea decizie fără a se consulta cu familia sa. Elvețianul, furios, îi arătă o copie a documentului semnat, și ea, pentru prima oară, se simți cuprinsă de teamă. — Contract! — zise el.

Decisă totuși să plece, se hotărî să-1 consulte pe Mailson, impresarul ei — în definitiv fusese plătit ca să o consilieze.

Mailson însă părea mai preocupat acum să o seducă pe o turistă nemțoaică, abia sosită la hotel și care făcea *topless* pe nisip, sigură că Brazilia e țara cea mai liberală din lume (fără a-și da seama că era singura persoană cu sîinii expuși și că toți ceilalți o priveau cu o anumită reticență). A fost greu să-1 facă a da atenție spuselor ei.

— Și dacă m-aș răzgîndi? — insistă Măria.

— Nu știi ce scrie în contract, dar s-ar putea ca el să ceară să fii arestată.

— N-o să mă găsească niciodată!

— Ai dreptate. Dar nu-ți face griji. Elvețianul totuși, care apucase să cheltuiască 500 de dolari, o pereche de pantofi, o rochie, două cîne

38

și cheltuielile notariale de la consulat, începuse să *se* îngrijoreze în asemenea măsură, încît, de vreme ce Măria insistă că trebuia neapărat să vorbească cu familia ei, se hotărî să cumpere două bilete de avion dus-întors și să o însoțească pînă în localitatea ei na-țajă — cu condiția ca totul să se rezolve în patruzeci și opt de ore și să poată pleca peste o săptămîna, potrivit aranjamentului. Cu zîmbete ici, zîmbete colo, ea începea să priceapă că așa reieșea din document și că nu trebuie să te joci prea mult cu seducția, sentimentele și contractele.

A fost o veritabilă surpriză și un motiv de orgoliu pentru orașel să o vadă pe frumoasa lor fiică Măria sosind însoțită de un străin, care dorea să o invite să devină o mare stea în Europa. Toți vecinii și prietenele din liceu o întrebau: „Dar cum a fost?”

„Am avut noroc.”

Voiau să știe dacă așa se întîmpla mereu la Rio de Janeiro, pentru că văzuseră telenovele cu episoade asemănătoare. Măria nu zise nici da, nici nu, ca să-și pună în valoare experiența și să-și convingă prietenele că era o persoană deosebită.

Se duseră la ea acasă, unde bărbatul arătă din nou broșurile, Brazilia (cu Z), contractul, în vreme ce Măria le dădea explicații că acum avea un impresar și aspira să facă o carieră artistică. Mama, uitîndu-se la dimensiunile bikinilor purtate de tinere în fotografiile pe care le arăta străinul, i le dădu imediat înapoi și nu vru să pună întrebări — tot ce o interesa era ca fata ei să fie fericită și bogată sau nefericită — dar bogată.

— Cum îl cheamă?

— Roger.

39

— Rogerio! Am avut un văr cu numele ăsta! Bărbatul zîmbi, bătu din palme și toți își dădură seama cu nu înțelesese întrebarea. Tatăl comentă cu Măria:

— Bine, dar e de-o vîrstă cu mine.

Mama îl rugă să nu se amestece în fericirea fetei. Cum toate croitoresele stau mult de vorbă cu clientele lor și dobîndesc pînă la urmă o mare experiență în materie de căsătorii și dragoste, ea o sfătui:

— Scumpetea mea, mai bine să fii nefericită cu un bărbat bogat, decît fericită cu unul sărac, iar acolo departe ai mai multe șanse să fii o bogată nefericită. La urma urmelor, dacă nimic nu merge bine, iei un autobuz și te-ntorci acasă.

Măria, fată din provincie, dar cu o inteligență mai ascuțită decît își închipuiau maică-sa ori viitorul ei soț, insistă doar ca să o zgîndăre:

— Mămico, nu există autobuz din Europa în Brazilia, în afară de asta, vreau să-mi fac o carieră artistică, nu vreau să mă mărit.

Mama își privi fiica cu un aer aproape disperat:

— Dacă ajungi acolo, poți la fel de bine să și pleci. Carierele artistice sînt foarte bune pentru fetele tinere, dar nu durează decît atîta cît ține vocea frumoasă, și asta se termină mai mult sau mai puțin pe la treizeci de ani. Profită totuși, găsește pe cineva care să fie cinstit, iubitor și, te rog, mărită-te. Nu e nevoie să te gîndești mult la dragoste — la început nu-l iubeam pe tatăl tău, dar banii cumpără orice, pînă și dragostea adevărată. Și vezi că tatăl tău nici bogat nu e! Era un sfat mizerabil de prietenă, dar un excelent sfat de mamă. Patruzeci și opt de ore mai tîrziu se întorcea la Rio, nu fără a fi trecut înainte — singură —

40

vechiul său loc de muncă, înaintîndu-și demi-

Pe . . . auzîndu-l pe patronul magazinului de textile:

⁵¹ /— Am aflat că un mare impresar francez s-a ho-
- "t să te ducă la Paris. Nu te pot împiedica să-ți cauți
f ricirea, dar vreau ca, înainte de a pleca de-aici, să
știi ceva.

Scoase din buzunar un lăntîșor cu un medalion.

. . . E vorba de Medalionul Făcător de minuni al

Maicii Domnului a Milostivirilor. Biserica ei este la Paris, deci du-te acolo și roag-o să te apere. Vezi ce stă scris aici.

Măria văzu că, în jurul Fecioarei, erau cîteva cuvinte: „O, Mărie cea zămislită fără de prihană, roa-gă-te pentru noi, cei care ne îndreptăm către Tine. Amin.”

— Nu uita să rostești fraza asta cel puțin o dată pe zi. Și...

Șovăi, dar acum era tîrziu.

— ... dacă te vei întoarce cîndva, să știi că am să te aștept. Am pierdut ocazia să-ți spun un lucru atît de simplu: „Te iubesc.” Poate e tîrziu, dar mi-ar plăcea să o știi.

„A pierde ocazia”: ea învățase foarte repede ce însemna asta. „Te iubesc” era însă o propoziție pe care o auzise de multe ori de-a lungul celor douăzeci și doi de ani ai săi și părea a nu mai avea nici un sens — pentru că niciodată nu dusese la ceva serios, profund, care să se traducă într-o relație durabilă. Măria îi mulțumi pentru cele spuse, le notă în subconștientul său (niciodată nu se știe ce ne pregătește viața și e totdeauna bine să știi unde se află ieșirea de urgență), îl sărută cast pe obraji și plecă fără a se mai uita în urmă.

41

**

Se întoarseră la Rio, în doar o zi își obținu pașaportul (Brazilia se schimbase cu adevărat, comentase Roger cu ajutorul cîtorva cuvinte în portugheză și cu o droaie de semne, pe care Măria le traduse „înainte vreme se întîrzia mult”), în scurt timp, cu ajutorul lui Mailson, agentul de pază/interpretul/impresarul, se făcură restul pregătirilor (rochii, pantofi, farduri, tot

ce-și putea visa o femeie ca ea). Roger o văzu dansînd într-un local de noapte pe care-l vizitaseră în ajunul călătoriei în Europa, rămînînd de-a dreptul entuziasmat de alegerea lui — se afla realmente în fața unei mari stele pentru cabaretul Cologny, frumoasa brunetă cu ochii luminoși și părul negru ca aripile *graunei* (o pasăre braziliană, cu care scriitorii țării obișnuiesc să compare părul negru). Atestatul de muncă al consulatului Elveției fu gata la timp, își făcură bagajele și o zi mai tîrziu se aflau în drum către țara ciocolatei, a ceasurilor și a brînzei, Măria plă-nuind în secret să-l facă pe bărbatul acela să se îndrăgostească de ea — în definitiv nu era nici bătrîn, nici urît, nici sărac. Ce-și putea dori mai mult?

./Vjunse epuizată și încă de pe aeroport simți o strîngere de inimă și teamă: își dădu seama că era total dependentă de bărbatul de lîngă ea — nu cunoștea țara, limba și frigul.

Comportamentul lui Roger se modifica pe măsură ce treceau orele; nu mai încerca să fie amabil și, măcar că nu încercase niciodată să o sărute sau să o mîngîie pe sîni, privirea îi devenise cum nu se poate mai distantă. O instala într-un mic hotel, prezentînd-o altei brazilience, o femeie tînă și tristă pe nume Vivian, care urma să se ocupe de pregătirea ei pentru muncă.

Vivian o măsură cu privirea din cap pînă-n picioare, fără cea mai mică ceremonie sau cea mai mică afecțiune pentru cineva aflat la prima sa experiență în străinătate, în loc să o întrebe cum se simțea, trecu numaidecît la subiect.

— Nu-ți face iluzii. El se duce în Brazilia de fiecare dată cînd una dintre dansatoarele lui se căsătorește și, după cum se vede, asta se întîmplă foarte des. El știe ce vrea și cred că și dumneata știi: se vede că ai venit în căutarea unuia din trei lucruri — aventură, bani sau soț. Cum și-ar fi putut închipui? Oare toată lumea umbla după același lucru? Sau se vede că Vivian putea citi gîndurile celorlalți?

43

— Toate fetele de-aici umblă după unul din aceste trei lucruri — continuă Vivian, iar Măria fu convinsă că-i citea gîndurile —. Cît despre aventură, e foarte frig pentru așa ceva și de altfel banii nu ajung pentru călătorii. Cît despre bani, va trebui să muncești aproape un an ca să-ți plătești călătoria retur, nemai-punînd la socoteală cheltuielile pentru locuință și masă.

— Dar...

— Da, știu: nu așa a fost aranjamentul. La drept vorbind, dumneata ai uitat să întrebi, cum de altfel toată lumea uită. Dacă ai fi fost mai atentă, dacă ai fi citit contractul pe care l-ai semnat, ai fi știut exact în ce te-ai băgat — pentru că elvețienii nu mint, deși se folosesc de tăcere.

Măriei îi fugea pămîntul de sub picioare.

— în sfîrșit, cît despre soț, fiecare fată care se căsătorește înseamnă un mare prejudiciu economic pentru Roger, astfel încît ni se interzice să stăm de vorbă cu clienții. Dacă ai de gînd ceva în sensul ăsta, vei risca foarte mult. Aici nu e un loc unde oamenii se întîlnesc, ca în Rue de Berne.

Rue de Berne?

— Bărbații vin aici cu nevestele lor, iar puținii turiști, de îndată ce-și dau seama de ambianța familială, pleacă să caute femei în alte localuri. Știi să dansezi; dacă ai ști să și cînți, salariul ți-ar crește, ca și invidia celorlalte. Chiar dacă ai fi însă cea mai bună voce din Brazilia, îți sugerez să uiți asta și să nu încerci să cînți.

Și mai ales nu folosi telefonul. Ai cheltui tot ce mai poți cîștiga, ceea ce va însemna foarte puțin.

— Dar mi-a promis 500 de dolari pe săptămînă!

— Ai să vezi.

44

pin jurnalul Măriei, în a doua sa săptămînă în Elveția:

Am fost la local, am găsit un „instructor de dans” dintr-o țară numită Maroc și am fost nevoită să învăț fiecare pas din ceea ce el —fără a fi pus niciodată piciorul în Brazilia —

crede că e „samba”. N-am avut timp să mă odihnesc după lunga călătorie cu avionul, a trebuit să zîmbesc și să dansez — încă din prima noapte. Sîntem sase fete, nici una din ele nu e fericită și nici una nu știe ce face aici. Clienții beau și bat din palme, trimit bezele și fac gesturi pornografice pe ascuns, dar nu mai mult de-atît.

Salariul a fost plătit astăzi, doar o zecime din cît ne înțelesesem — restul, potrivit contractului, va fi folosit pentru a-mi plăti călătoria și șederea. După cal-culele Vivianei, așa va rămîne timp de un an — adică în perioada asta n-am unde fugi.

Merită să fug însă? Abia am sosit, încă nu cunosc nimic. Care e problema să dansez vreme de șapte nopți pe săptămînă? Înainte făceam asta de plăcere, acum o fac pentru bani și glorie; picioarele nu se plîng, singurul lucru dificil e să-mi mențin zîmbetul pe buze.

Pot alege între a fi o victimă a lumii sau o aventurieră în căutarea comorii sale. Totul ține de felul cum îmi voi privi viața.

Laria opta să fie o aventurieră în căutarea comorii sale — își lăsă la o parte sentimentele, încetă să mai plîngă în fiecare noapte, uită cine era; descoperi că avea suficientă voință ca să simuleze că abia se născuse și ca atare nu era nevoită să-i fie dor de nimeni. Sentimentele puteau să mai aștepte, acum se impunea să cîștige bani, să cunoască țara și să se întoarcă acasă triumfătoare.

De altfel, totul în jurul ei aducea cu Brazilia în general și cu orașul ei în particular: femeile vorbeau în portugheză, se plîngeau de bărbați, vorbeau tare, protestau împotriva orarelor, ajungeau cu întîrziere la local, îl sfîdau pe patron, se credeau cele mai frumoase din lume și spuneau povesti despre Feți-Fru-moșii lor — care de obicei erau foarte departe, sau erau căsătoriți, sau nu aveau bani și trăiau de pe urma muncii lor. Ambianța, spre deosebire de ceea ce-și imaginase cînd văzuse broșurile publicitare aduse de Roger, era exact cum o descrieseră Vivian: familială. Fetele nu puteau accepta invitații sau ieși cu clienții, pentru că erau înregistrate ca „dansatoare de samba” în cărțile lor de muncă. Dacă erau prinse că primesc un bilet cu un număr de telefon, erau oprite să muncească cincisprezece zile. Măria, care se aștepta la ceva mult mai dinamic și emoționant, se lăsă cuprinsă în scurt timp de tristețe și plictis.

46

în primele cincisprezece zile, părăsi rar pensiunea unde locuia — mai cu seamă cînd văzu că nimeni nu-i orbea limba, chiar dacă pronunța FOAR-TE-RAR fiecare frază. Rămase de asemenea surprinsă că, spre deosebire de ceea ce se întîmpla în țara ei, orașul unde stătea acum avea două nume diferite — Geneve pentru cei care locuiau acolo și Genebra pentru brazilienice.

în fine, în lungile ceasuri de plictiseală din odăița ei fără televizor, ajunse la următoarele concluzii:

a) niciodată nu va izbuti să găsească ceea ce căuta dacă nu va ști să spună ce gîndește. în acest scop, trebuia să învețe limba locului;

b) cum toate camaradele ei căutau același lucru, ea trebuia să fie diferită. Pentru asta încă nu avea o soluție sau o metodă.

Din jurnalul Măriei, la patru săptămîni după debarcarea la Geneve/Genebra:

Mă simt aici de-o veșnicie, nu vorbesc limba, îmi petrec ziua ascultînd muzică la radio, contemplîndu-mi camera, gîndindu-mă la Brazilia, abia așteptînd să se facă ora de muncă și — cînd muncesc — abia așteptînd să se facă ora ca să mă întorc la pensiune. Altfel spus, trăiesc viitorul în loc de prezent.

într-o zi, într-un viitor îndepărtat, voi putea să-mi plătesc biletul de avion, voi putea să mă întorc în Brazilia, să mă mărit cu patronul magazinului de textile, să ascult comentariile răutăcioase ale prietenelor care n-ar risca niciodată și tocmai de aceea se simt în stare să taxeze eșecul celorlalți. Nu, nu pot să mă întorc așa: prefer să mă arunc din avion cînd

traversează oceanul.

47

Cum ferestrele avionului nu se deschid (a fost ceva la care nu m-arn așteptat niciodată; ce păcat că nu poți simți aerul curat!), am să mor aici. Dar înainte de-a muri, vreau să lupt pentru viață. Dacă voi putea ră-mîne singură, mă voi duce unde vreau.

. doua zi se înscrise imediat la un curs matinal de franceză, unde cunoscuseră oameni de toate credințele, convingerile și vîrstele, oameni cu veșminte multicolore și multe lanțuri de aur pe brațe, femeii totdeauna cu un vâl pe cap, copiii care învățau mai repede ca adulții — cînd de fapt lucrurile ar trebui să stea exact invers, întrucît adulții au mai multă experiență. Era mîndră aflînd că toți îi cunoșteau țara, carnavalul, samba, fotbalul și pe omul cel mai celebru din lume, numit Fele. La început vră să fie simpatică și încercă să le corecteze pronunția (este Pele! Peleee!!!), dar după cîtva timp renunță, deoarece și ei îi ziceau Măria, mania asta a străinilor de a schimba toate numele, ba mai și crezînd că au dreptate.

În ceasurile după-amiezei, ca să practice limba, îndrăzni să facă primii pași prin orașul acela cu două nume, descoperi o ciocolată delicioasă, o brînză cum nu mai mîncase niciodată, o uriașă fîntînă arteziană în mijlocul lacului, zăpada pe care picioarele nici unuia dintre locuitorii orașului ei nu o călcaseră, berzele, restaurantele cu șemineuri (chiar dacă nu intrase niciodată în vreunul din ele, vedea focul înăuntru și asta îi dădea o senzație plăcută de bunăstare). Rămase de asemenea mirată cînd văzu că nu toate firmele făceau reclamă la ceasuri, ci erau și bănci — deși nu izbutise să priceapă de ce existau atîtea bănci pentru

49

atît de puțini locuitori și observase că rareori vedea pe cineva în interiorul agențiilor, dar se hotărî să nu pună nici o întrebare.

După trei luni de autocontrol la lucru, sîngele ei brazilian — senzual și sexual cum gîndea toată lumea — a precumpănit; se îndrăgosti de un arab care studia franceza la același curs. Situația dură trei săptămîni pînă cînd, într-o noapte, se hotărî să lase totul baltă și să viziteze un munte de lîngă Geneva. Cînd veni la lucru seara următoare, Roger o chemă la el în birou. De îndată ce deschise ușa, fu concediată fără multă vorbă, întrucît le dădea un prost exemplu celorlalte fete care lucrau acolo. Roger, isteric, zise că avea încă o dată toate motivele să fie decepționat, că femeile brazilience nu erau de încredere (ah, Dumnezeuule, mania asta de a generaliza totul). N-a fost de nici un folos să-i spună că totul nu fusese decît din pricina unei febre foarte mari cauzate de diferența de temperatură, bărbatul nu se lăsă convins și chiar pretinse că trebuia să meargă iar în Brazilia ca să angajeze o înlocuitoare, și că ar fi fost mai bine să facă un show cu balerine iugoslave, care erau mult mai frumoase și mai responsabile. Măria, deși încă tînără, nu era deloc toantă — mai cu seamă după ce amantul ei arab îi spusese că în Elveția legile privitoare la muncă sînt foarte severe și putea susține că era folosită la o muncă de sclav, deoarece localul rămînea cu mare parte din salariul ei.

Se întoarse în biroul lui Roger, vorbind de astă dată o franceză rezonabilă, care includea în vocabularul ei și cuvîntul „avocat”. Plecă de-acolo cu o ploaie de injurii și o indemnizație de cinci mii de dolari — bani la care niciodată nu visase, totul din pricina ace-

50

lui cuvînt magic, „avocat”. Acum putea să-l iubească nestînjinită pe arab, să cumpere unele cadouri, să-și facă fotografiile în zăpadă și să se întoarcă acasă ^{cu} victoria visată.

Primul lucru pe care-l făcu fu să-i telefoneze unei vecine a mamei sale și să spună că era fericită, avea o carieră frumoasă în față, nimeni de-acasă nu trebuie să-și facă griji. După aceea, cum avea un termen pentru a părăsi camera de pensiune pe care i-o închiriasese Roger, nu-i rămînea decît să se ducă la arab, să-i jure dragoste veșnică, să se convertească la religia lui, să se mărite cu el — chiar dacă ar fi fost obligată să poarte pe cap una din pînzele acelea ciudate; la urma urmelor, toți de-acolo știau că arabii erau foarte bogați, și asta era de ajuns. Arabul însă, la vremea aceea, era de-acum departe — pesemne în Arabia, o țară pe care Măria

nu o cunoștea — și în adâncul sufletului îi aduse mulțumiri Fecioarei Măria că nu fusese obligată să-și trădeze religia. Acum, vorbind deja destul de bine franceza, cu bani pentru drumul de întoarcere, carte de muncă unde era clasificată ca „dansatoare de samba”, o viză de ședere încă valabilă și știind că în ultimă instanță se putea mărita cu un comerciant de textile, Măria se hotărî să facă ceea ce știa că era în stare: să câștige bani cu frumusețea ei.

Încă din Brazilia citise o carte despre un păstor care, în căutarea comorii sale, întâmpină diferite dificultăți, iar aceste dificultăți îl ajută să obțină ceea ce dorește; acesta era exact și cazul ei. Acum era pe deplin încredințată că fusese trimisă în lume ca să se întâlnească cu adevăratul ei destin — model sau manechin.

51

Închirie o cameră mică (fără televizor, fiindcă se impunea să economisească la maximum, pînă cînd avea să câștige într-adevăr mulți bani), iar a doua zi începu să viziteze diverse agenții. Peste tot află că trebuia să lase fotografiile profesionale, dar, în definitiv, era o investiție în propria ei carieră — orice vis costă mult. Cheltui o parte considerabilă din bani la un fotograf excelent, care vorbea puțin și pretindea mult: avea o garderobă uriașă în atelierul său și ea poză în costumații sobre, extravagante și chiar într-un bikini, care l-ar fi făcut pe unicul ei cunoscut din Rio de Janeiro, agentul de pază/interpretul și ex-impresarul Maílson, să plesnească de mândrie. Ceru o serie de copii suplimentare, scrise o scrisoare în care spunea că era fericită în Elveția și le trimise familiei sale. Aveau să creadă că era bogată, cu o garderobă demnă de invidiat, și că devenise fiica cea mai ilustră a orașelului lor. Dacă totul avea să iasă după gîndul ei (și citise multe cărți de „gîndire pozitivă”, așa încît nu avea nici cea mai mică îndoială cu privire la propriul ei triumf), avea să fie primită la întoarcere cu fanfara și toți l-ar fi convins pe primar să dea numele ei unei piețe.

Își cumpără un telefon mobil, din cele care utilizează cartele preplătite (de vreme ce nu avea domiciliu stabil) și, în zilele următoare, așteaptă invitații la lucru. Mîncă în restaurante chinezești (cele mai ieftine) și, ca să-și petreacă timpul, studia ca o apucată.

Timpul se scurgea însă în zadar și telefonul nu suna. Spre surprinderea ei, nimeni nu se agăța de ea cînd se plimba pe malul lacului, cu excepția unor traficanți de droguri care stăteau mereu în același loc, sub unul din podurile care făceau legătura dintre frumoasa grădină veche și o parte mai nouă a ora-

52

l ui începu să se îndoiască de frumusețea ei, pînă v j una dintre fostele ei colege de muncă, cu care

întîlnise din întîmplare într-o cafenea, îi spuse că ⁵ u ea era de vină, ci elvețienii, cărora nu le place să deranjeze pe nimeni, și străinii, cărora le e frică să nu fie arestați pentru „agresiune sexuală” — o chestie inventată pentru ca femeile din lumea întreagă să se simtă cum nu se poate mai rău.

Din jurnalul Măriei, într-o noapte cînd nu mai avea curaj să iasă, să trăiască, să mai aștepte apelul telefonic care nu mai venea:

Azi am trecut prin fața unui parc de distracții. Cum nu pot continua să cheltuiesc bani la întîmplare, m-am gîndit că ar fi mai bine să observ oamenii. M-am oprit mult timp în fața montagne-russe-ului: am văzut că majoritatea persoanelor intrau acolo în căutarea senzațiilor tari, dar cînd începea să funcționeze, mureau de frică și cereau oprirea cărucioarelor.

Atunci ce vor? Dacă aleg aventura, n-ar trebui să fie pregătite ca să meargă pînă la capăt? Sau cred c-ar fi mai inteligent să nu treacă prin atîtea urcușuri și co-borîsuri și să stea tot timpul într-un carusel, învîrtin-du-se în același loc?

În clipa cînd sînt prea singură ca să mă gîndesc la dragoste, dar simt nevoia să mă conving că asta se va întîmpla, îmi voi găsi o slujbă și mă aflu aici pentru că am ales destinul acesta. Montagne-russe-ul e viața mea, viața este un joc dur și halucinant, viața înseamnă salturi cu

parașuta, înseamnă risc, înseamnă să cazi și să te ridici, înseamnă alpinism, înseamnă voință de a ajunge în punctul tău cel mai înalt și a te simți nemulțumit și neliniștit când nu reușești să o faci.

53

Nu e ușor să fii departe de familia mea, de limba în care-mi pot exprima toate emoțiile și sentimentele, dar de azi înainte, când voi fi deprimată, îmi voi aminti de acel parc de distracții. Dacă as fi adormit și m-așfi trezit brusc într-un montagne-russe, oare ce as simți? Bun, prima senzație ar fi că sînt prizonieră, aș fi îngrozită de curbe, mi-ar veni să vomit și să plec de-a-colo. Dar dacă mă încredințez că șinele sînt destinul meu, că Dumnezeu conduce mecanismul, coșmarul acesta s-ar transforma în stimulent. Nu este decît exact ceea ce este, un montagne-russe, o jucărie sigură și confortabilă, care ajunge la terminus, dar din care, cît ține călătoria, trebuie să privesc peisajul din jur, să țin de emoție.

Ueși era capabilă să scrie considerații pe care le socotea foarte înțelepte, nu era în stare să-și urmeze propriile sfaturi; momentele de depresie deveneau tot mai frecvente și telefonul continua să nu sune. Ca să se distreze și să practice limba franceză în acele ceasuri incerte, Măria începu să cumpere reviste cu artiști celebri, dar își dădu seama repede că cheltuia mulți bani în acest scop și se duse să le caute la o bibliotecă din apropiere. Doamna care se ocupa de împrumutul cărților îi spuse că acolo nu puneau la dispoziție reviste, dar îi putea sugera unele titluri care să o ajute să stăpînească tot mai bine franceza.

— N-am timp de citit cărți.

— Cum nu aveți timp? Ce faceți?

— Multe: studiez franceza, țin un jurnal și...

— Și mai ce?

Era să spună „și aștept să sune telefonul”, dar socoti că era mai bine să tacă.

— Fată dragă, dumneata ești tînără, ai toată viața în față. Citește. Uită ce ți s-a spus despre cărți și citește.

— Și pînă acum am citit mult.

Brusc, Măria își aminti de ceea ce agentul de pază Maflson îi descrisese cîndva sub denumirea de „energie”. Bibliotecara din fața ei părea o ființă sensibilă, binevoitoare, cineva care ar putea să o ajute dacă ceva sau nimic n-ar merge. Trebuia să o cucerească, intuiția

•>•*£

55

îi spunea că acolo își putea găsi o posibilă prietenă. Se răzgîndi pe loc:

— Dar vreau să citesc și mai mult. Vă rog să mă ajutați în alegerea cărților.

Femeia îi aduse *Micul prinț*, în noaptea aceea începu să o răsfoiască, văzu desenele de la început, unde apărea o pălărie — dar autorul spunea că, la drept vorbind, pentru copii, aceea era o cobră cu un elefant înăuntru. „Cred că niciodată n-am fost copil”, își spuse în sine ea. „Pentru mine, asta pare mai degrabă o pălărie.” În absența televizorului, începu să-l însoțească pe prințisor în călătoriile lui, întristînciu-se totuși ori de cîte ori apărea subiectul „dragoste” — își interzisese să se mai gîndească la terna asta sau, de nu, risca să se sinucidă. Cu excepția cinelor romantice la care lua parte un prinț, o vulpe și un trandafir, cartea era foarte interesantă și uită să verifice la fiecare cinci minute dacă bateria celularului era încărcată (murea de frică să nu-si piardă șansa cea mare din pricina unei neglijențe).

Măria începu să frecventeze biblioteca, să stea de vorbă cu femeia care părea la fel de singură ca și ea, să-i ceară sugestii, să discute despre viață și autori — pînă cînd banii aproape i se terminară; încă două săp-tămîni și nu și-ar mai fi putut cumpăra biletul de întoarcere.

Si cum viața așteaptă mereu situații critice ca să-și arate latura strălucitoare, în cele din urmă telefonul sună.

La trei luni după ce descoperise cuvîntul „avocat” și la două de cînd trăia din indemnizația încasată, o agenție de modele întrebă dacă doamna Măria se mai

la numărul acela. Răspunsul fu un „da” rece,
&^a . cu mult timp înainte, ca să nu manifeste nici
re^fel de anxietate. Află atunci că unui arab, profe-

• • 'st în materie de modă în țara lui, îi plăcuseră
uit fotografiile ei și voia să o invite să participe la
, paradă. Măria își aminti de recenta decepție, dar
și de banii de care avea nevoie cu disperare.

își dădura întâlnire într-un restaurant foarte șic. Întâlni un domn elegant, mai încântător și mai
matur decât experiența sa anterioară, care o întrebă:

— Știți de cine e tabloul acela? De Joan Miro. Știți
cine e Joan Miro?

Măria rămase tăcută, ca și cum s-ar fi concentrat asupra mâncării, destul de diferită de cea din
restaurantele chinezești. Pe de altă parte, își făcea însemnări în minte: trebuie să ceară o carte
despre Miro cu prilejul proximei sale vizite la bibliotecă.

Arabul insista însă:

— Masa aceea era preferată de Federico Fellini. Ce credeți despre filmele lui Fellini?
îi răspunse că le adora. Arabul vru să intre în detalii, și Măria, dându-și seama că pregătirea ei
culturală n-avea cum să reziste la proba aceea, se hotărî să treacă direct la subiect:

— Nu vreau să mă prefac față de dumneavoastră. Tot ce știu este deosebirea dintre o coca-
cola și o pepsi. Nu doriți să discutăm despre o paradă de mode?

Franchetea fetei păru a-i face o bună impresie. —• O vom face când vom lua un drink, după
cină. Se instala o pauză, timp în care cei doi se priveau și încercau să-și ghicească gândurile.

57

— Sînteți foarte frumoasă — insistă ar K vreți să luați un drink cu mine la hoteli o mie de
franci.

- a
* '

Măria înțelese imediat. Era vina agent • dele? Era vina ei, ar fi trebuit să se intereseze¹⁶¹ ^ ^
despre cină? Nu era nici vina agenției, nic' ^^ a arabului: chiar așa funcționau lucrurile Bru ^^
nevoia de peisajul natal, de Brazilia, de îmbrări^ mamei, își aminti de biletul lui Maílson, când
v t? de trei sute de dolari; pe atunci socotise exagerat m \ peste ceea ce spera să primească
pentru o noapte cu un bărbat. Dar în clipa aceea își dădu seama că nu mai avea pe nimeni,
absolut pe nimeni pe lume cu care să poată sta de vorbă; era singură, într-un oraș străin, la
vîrsta ei de douăzeci și doi de ani relativ bine trăiți, dar inutili dacă era vorba să o ajute la
găsirea celui mai bun răspuns.

— Mai dați-mi, vă rog, puțin vin. Arabul îi mai turnă vin în pahar, în timp ce gîn-dul îi
călătorea mai rapid decât Micul prinț în plimbarea lui pe diverse planete. Venise să caute
aventură, bani și poate un soț, știa că în cele din urmă va accepta și propuneri ca asta, fiindcă
nu era inocentă și se obișnuise cu comportamentul bărbaților. Dar încă mai credea în agențiile
de modele, străluciri, un soț bogat, familie, copii, nepoți, rochii, întoarcere umfătoare în orașul
natal. Visa să depășească toa^ dificultățile doar cu ajutorul inteligenței, al farm cului, al
voinței sale.

C re

Realitatea sfîrșise prin a i se prăbuși în cap-^ P_fi_ surprinderea arabului, începu să plîngă. Bar '
^ șiat între teama de scandal și instinctul^{masC''} os-a o proteja pe fată, nu știa ce să facă. Ii făcu se

58

ducă nota de plată, dar Măria îl între- / prias^ta.Maiturnați-mivinșilăsați.mă - NU -f Ta Mana se
gîndi la băiețașul care-! ce-să plîng WP' ', ado.lescentul care o sărutase pe gura ruse un creion, .
^ cunoscut Rio de Janeiro-ul,

s închisă, la WC ^ folosiseră fără a. / fi dat nîmic în

ia uT nasiunile și iubirile irosite de-a lungul dru-i de Pînă acum. Viața sa, în ciuda aparentei n ir nesfîrșit de ceasuri în așteptarea

Trtăti era un șir ne

und miracol, a unei iubiri adevărate, a unei aventuri o, același final romantic pe care-l văzuse mereu in filme și despre care citise în cărți. Un autor scrisese că pe om timpul nu-l transformă, învățătura nu-l transformă — unicul lucru care te poate face să-ți schimbi gîndurile este dragostea. Ce prostie! Cine a scris asta cunoștea doar o față a monedei. într-adevăr, dragostea era primul lucru capabil să schimbe total viața unei persoane de la o clipă la alta. Există însă cealaltă față a monedei, un al doilea lucru care face ca ființa umană să urmeze o cale total diferită de cea plănuită: se numea disperarea. Da, poate dragostea ar fi în stare să-l transforme pe cineva; disperarea operează însă această transformare mai repede. Și acum, Măria? Să fugă de-acolo, să se

oarca m Brazilia, să se transforme în profesoară de C^t ^ ^ mărite m Patronul magazinului de tex-

e ^-unSfr⁶ mal depart⁶ o Sing⁵Ură noap^{te} nu o cuno ? ^rfTM cuno?tea Pe nimeni și nimeni ³¹ o sinură noate 1

banii atît de

singură noapte și banii atît de la un ^r o^{ti}ri ar face¹¹o sa meargă mai departe, pînă întoar^r³¹ drui¹ului de unde nu s-ar mai fi putut zi^e s^j⁶r^e se întimpla în acel minut: o mare oca-o încercare din partea Fecioarei Măria?

59

Ochii arabului se plimbau peste tabloul lui Joan Miro, peste locul unde lua masa Fellini, peste fata care păzea hainele, peste clienții care intrau si ieșeau.

— Nu știați?

— încă nițel vin, vă rog — fu răspunsul Măriei, tot printre lacrimi.

Se ruga ca ospătarul să nu se apropie și să vadă ce se întîmpla — și ospătarul, care asista la toate de departe cu coada ochiului, se ruga ca bărbatul cu fetișcana să achite repede nota, pentru că restaurantul era ticsit si era lume care aștepta un loc.

În cele din urmă, după un răstimp care-i păruse o veșnicie, ea vorbi:

— Ați spus un drink pentru o mie de franci? Pînă și Măria se miră de tonul vocii sale.

— Da — răspunse arabul, regretînd că făcuse propunerea —. Dar nu vreau nicidecum...

— Achitați nota. Să luăm acel drink la hotelul dumneavoastră.

Din nou, își părea o străină. Pînă atunci fusese o tînără amabilă, educată, veselă, și nu folosisese niciodată o asemenea tonalitate a vocii cu un străin. Dar se părea că tînără aceea murise definitiv: în fața ei era altă existență, unde drinkurile costau o mie de franci sau, într-o monedă mai universală, circa șase sute de dolari.

Și totul se petrecu întocmai conform așteptărilor: se duse la hotel cu arabul, bău șampanie, se îmbată aproape detot, își desfăcu coapsele, așteptă ca el să aibă orgasm (nici nu-i trecu prin cap să simuleze că avea si ea unul), se spală în cada de marmură, luă banii și-și îngădui luxul de a lua un taxi pînă acasă.

Se aruncă în pat și dormi o noapte fără vise.

Din jurnalul Măriei, a doua zi:

îmi amintesc de toate, mai puțin de momentul în care am luat hotărîrea. Curios, nu am nici un sentiment de vinovăție, înainte obișnuiam să le privesc pe fetele care se culcau cu bărbați pentru bani ca pe niște ființe cărora viața nu le lăsase nici o alegere — iar acum văd că nu e așa. Puteam zice „da” sau „nu”, nimeni nu mă silea să accept ceva.

Merg pe străzi, mă uit la oameni, oare își aleg ei înșiși propriile vieți? Nu cumva si ei, ca și mine, au fost „aleși” de către destin? Doamna care visa să devină model, funcționarul bancar care segîndise să fie muzician, dentistul care își ținea o carte ascunsă si căruia i-arfi plăcut să se consacre literaturii, fata care ar fi adorat să lucreze la televiziune, dar tot ce a găsit a fost un post de casieră la un supermarket.

Nu simt nici un fel de compasiune față de mine însămi. Nu mă consider o victimă, fiindcă puteam să fi plecat de la restaurant cu demnitatea intactă și cu poșeta goală. Puteam să-ifi dat lecții de morală bărbatului din fața mea sau să fi încercat a-lface să vadă că avea sub ochi o prințesă și că era mai bine s-o cucerească de-cît s-o cumpere. Puteam să fi adoptat infinite atitudini, dar — ca majoritatea ființelor umane — am lăsat ca destinul să aleagă ce drum să urmez.

Nu sînt unica, deși destinul meu poate părea ilegal și marginal în raport cu al celorlalți. Dar, în căutarea fericirii, ne poticnim cu toții: funcționând/muzician, dentistul/scriitor, casiera/actriță, doamna/model, nici unul dintre noi nu e fericit.

"••. f

60

I_xeci asta e? Era ușor așa? Se afla într-un oraș străin, nu cunoștea pe nimeni, ceea ce ieri era un supliciu îi dădea azi o imensă senzație de libertate, nu era nevoită să dea explicații nimănui.

Luă hotărîrea, pentru prima oară după mulți ani, să-si consacre întreaga zi ca să se gîndească la ea însăși. Pînă atunci trăia preocupată mereu de ceilalți: mama, colegile de școală, tatăl, funcționarii de la agenția de modele, profesorul de franceză, ospătarul, bibliotecara, ce anume gîndeau persoanele de pe stradă — pe care nu le mai văzuse niciodată —. La drept vorbind, nimeni nu se gîndea la nimic, cu atît mai puțin la ea, o biată străină căreia, dacă ar fi dispărut mîine, nici măcar poliția nu i-ar fi dus lipsa.

Destul. Ieși grăbită, își luă cafeaua de dimineață în localul obișnuit, merse puțin în jurul lacului, se uită la o manifestație a unor refugiați. O femeie cu un cățeluș comentă că erau kurzii si, de astă dată, în loc să se prefacă a ști răspunsul, ca să arate că era mai cultă și mai inteligentă decît își închipuiau, întrebă: — De unde vin kurzii?

Femeia, spre surprinderea ei, nu știu să-i răspundă. Așa sînt oamenii: vorbesc de parcă ar ști totul, iar dacă îndrăznești să întrebi, nu știu nimic. Intră într-un cybercafe și descoperi pe internet că kurzii veneau din Kurdistan, o țară inexistentă, azi împărțită

62

- tre Turcia și Irak. Se întoarse la locul de unde ple-încercînd să o găsească pe femeia cu cățelul — dar aceasta plecase, poate pentru că animalul nu mai suporta să încremenească o jumătate de oră ca să vadă o ceată de oameni cu eșarfe, văluri, muzici și strigăte ciudate.

„Așa sînt și eu. Sau mai bine zis, așa eram: o persoană care se făcea că știe totul, ascunsă în tăcerea mea, pînă cînd arabul acela m-a iritat atît de tare, în-cît am avut curajul să spun că nu știam decît deosebirea dintre niște băuturi răcoritoare. A fost oare șocat? Și-a schimbat părerea despre mine? Nici vorbă! Spontaneitatea mea se vede că i s-a părut fantastică.

Totdeauna am pierdut cînd am vrut să par mai pricepută decît sînt: și cu asta, basta!" își aminti de agenția de modele. Știa ce vrea arabul — și-n cazul ăsta Măria făcuse încă o dată pe ingenua — sau crezuseră cu adevărat că era capabil să-i găsească de lucru în Danemarca?

Oricum, Măria se simțea mai puțin singură în dimineața aceea cenușie din Geneva, cu temperatura apropiată de zero, kurzii manifestînd, tramvaietele ajungînd la fix în fiecare stație, magazinele rearan-jînd bijuteriile în vitrine, băncile deschizîndu-se, cerșetorii dormind, elvețienii ducîndu-se la muncă. Era mai puțin singură, deoarece alături de ea era altă femeie, poate invizibilă pentru trecători. Nu-i observase niciodată prezența, dar ea se afla acolo.

Zîmbi pentru femeia invizibilă de lîngă ea, care semăna cu Fecioara Măria, mama lui Isus.

Femeia îi răspunse tot cu un zîmbet, îi spuse să aibă grijă, căci lucrurile nu erau atît de simple cum credea ea. Măria nu dădu importanță sfatului, răspunse că era o persoană adultă, responsabilă de propriile decizii,

63

și nu putea crede că exista o conspirație cosmică în^ potrivă ei. Aflase că erau bărbați dispuși să plătească o mie de franci elvețieni pentru o noapte, pentru o jumătate de oră între coapsele ei, și tot ce trebuia să decidă în zilele următoare era dacă lua cei o mie de franci elvețieni pe care-i avea acum acasă, cumpăra un bilet de avion și se întorcea în orașul unde se născuse. Sau dacă mai rămânea puțin, doar cât să cumpere o casă pentru părinți, rochii frumoase și bilete pentru locurile pe care visase cândva să le viziteze.

Femeia invizibilă de lângă ea îi spuse iarăși, insis-tînd, că lucrurile nu erau chiar atît de simple, dar Măria, deși mulțumită de nesperata tovărășie, o rugă să nu-i mai întrerupă gîndurile, trebuia să ia hotărîri importante.

Analiză din nou, de astă dată cu mai multă grijă, posibilitatea de a se întoarce în Brazilia. Prietenele ei de colegiu, care nu plecaseră niciodată de-acolo, ar fi comentat numaidecît că fusese dată afară din serviciu, că nu avusese niciodată talent ca să devină o stea internațională. Mama ei s-ar fi întristat pentru că nu primise suma lunară făgăduită — deși Măria, în scrisorile ei, susținuse că poșta fura banii. Tatăl ei ar fi privit-o tot restul vieții cu expresia aceea „știam eu", ea și-ar fi reluat munca în magazinul de textile, s-ar fi căsătorit cu patronul, după ce călătorise în avion, mîncase brînză elvețiană, învățase franțuzește și pășise în zăpadă. Pe de altă parte, existau drinkurile de o mie de franci elvețieni. Poate n-ar fi durat mult timp — în definitiv, frumusețea trece iute ca vîntul —, dar în-tr-un an ar avea bani ca să recupereze totul și să se întoarcă în lume, de astă dată stabilind ea însăși re-

64

Vie iocului. Unica ei problemă concretă era că nu &. ce era de făcut, cum să înceapă. Acum cîtva timp, ; ioca-lul acela familial, o fată menționase un loc nu- • t Rue de Berne — de altminteri, fusese unul din imele j comentarii, chiar înainte de a-i fi arătat unde să-și lase bagajele.

Se duse la unul dintre marile panouri care se găseau în numeroase locuri din Geneva, orașul acela atît de amabil cu turiștii, încît nu suporta să-i vadă rătăcindu-se — și, ca să evite una ca asta, panourile respective aveau anunțuri într-o parte și hărți în cealaltă.

Acolo era un bărbat și ea îl întrebă dacă știa unde era Rue de Berne. El o privi intrigat, o întrebă dacă asta căuta sau voia să știe unde era autostrada care ducea la Berna, capitala Elveției.

— Nu, răspunse Măria, vreau să găsesc chiar strada de-aici, din oraș.

Bărbatul o măsură din cap pînă-n picioare și se îndepărtă fără să scoată o vorbă, încredințat că era pesemne filmat de unul din programele acelea de televiziune, în care marea bucurie a publicului e de a face ca toți să pară ridicoli. Măria rămase acolo cincisprezece minute — în definitiv orașul era mic — și pînă la urmă găsi locul.

Prietena ei invizibilă, care păstrase tăcerea cîtă vreme Măria se concentrase asupra hărții, acum încerca să argumenteze; nu era o chestiune de morală, ci se angaja pe un drum fără întoarcere.

Măria răspunse că, așa cum a fost capabilă să aibă bani ca să se întoarcă din Elveția, ar fi capabilă să iasă din orice situație, în plus, nici una dintre persoanele cu care se încrucișa în timpul plimbării sale nu alesese

65

singură ce anume dorea să facă. Asta era realitatea vieții.

„Sîntem într-o vale a plîngerii", i se adresă ea prietenei sale invizibile. „Putem avea multe vise, dar viața e aspră, implacabilă, tristă. Ce vrei să-mi spui? Că lumea mă va condamna? Nu va ști nimeni — și asta va fi doar o perioadă din viața mea."

Cu un zîmbet dulce, dar trist, prietena invizibilă dispăru.

Merse pînă la parcul de distracții, cumpără un bilet pentru montagne-russe, țipă ca toți ceilalți, înțe-legînd însă că nu era nimic periculos, era doar o jucărie. Mîncă într-un restaurant japonez, nici nu știa ce mănîncă, știa doar că era foarte scump, iar acum era dispusă să-și facă toate capriciile. Era veselă, nu trebuia să mai aștepte nici un telefon și nici să numere centimele cheltuite.

La sfîrșitul zilei, luă legătura cu agenția, spuse că întîlnirea fusese foarte bună și că le mulțumea. Dacă ar fi fost serioși, ar fi întreat de fotografii. Dacă ar fi fost traficanți de femei, ar fi aranjat noi întîlniri.

Trecu podul, se întoarse în odăița ei, se hotărî să nu-și cumpere televizor, chiar dacă avea bani și multe planuri în cap: trebuia să gîndească, să-și folosească tot timpul spre a gîndi.

Din jurnalul Măriei în noaptea aceea (cu o adnotare pe margine, zicînd: „Nu sînt foarte convinsă”).

Am înțeles de ce plătește im bărbat pentru o femeie: vrea să fie fericit. Nu plătește o mie de franci doar ca sa aibă un orgasm. Vrea să fie fericit. Și eu vreau, toată lumea vrea si nimeni nu reușește. Ce am de pierdut dacă mă decid să mă transform pentru o vreme într-o... cu-66

vîntul e greu de conceput si de scris... dar haide... ce vot pierd? dacă mă decid să fiu prostituată o vreme? Onoarea. Demnitatea. Respectul față de mine însămi- Dacă măgîndesc bine, n-am avut niciodată nici unul din aceste trei lucruri. N-am cerut să mă nasc, „am izbutit să fiu iubită de cineva, totdeauna am luat hotărîri greșite — acuma las viața să decidă în locul meu.

•«S-i

z agenția telefona a doua zi, întrebă de fotografii și la ce dată va fi parada de mode, deoarece încasau un comision de la fiecare acțiune. Măria le spuse că arabul urma să intre în legătură cu ei, trăgînd imediat concluzia că nu știau nimic.

Se duse la bibliotecă și ceru cărți despre sex. Dacă lua serios în considerare posibilitatea de a munci — doar un an, și-o făgăduise — într-un domeniu pe care nu-l cunoștea, primul lucru pe care trebuia să-l facă era să învețe cum să acționeze, cum să furnizeze plăcere și să primească bani în schimb.

Spre dezamăgirea ei, bibliotecara zise că aveau doar cîteva tratate tehnice, deoarece acolo era o instituție publică. Măria citi cuprinsul unuia dintre tratatele tehnice și-l dădu imediat înapoi; habar n-aveau de fericire, vorbeau doar de erecție, penetrație, impotență, precauții, lucruri fără nici cel mai mic haz. O clipă își puse în mod serios problema să împrumute *Considerații psihologice despre frigiditatea femeii*, de vreme ce, în cazul ei, nu reușea să aibă orgasme decît prin masturbație, deși era foarte plăcut să fie posedată și penetrată de un bărbat.

Dar nu se afla acolo în căutarea plăcerii, ci în vederea unei munci, îi mulțumi bibliotecarei, trecu prin-tr-un magazin și făcu prima sa investiție în posibila carieră ce i se arăta la orizont — rochii care i se pă-

68

au destul de sexy ca să trezească tot felul de dorințe Se duse apoi în locul identificat pe hartă. Rue de Berne începea de la o biserică (și, coincidentă, aproa-ne de restaurantul japonez unde cinase cu o zi înainte) se transforma în vitrine unde se vindeau ceasuri ieftine, pînă cînd, la capătul ei, se găseau localurile de care auzise vorbindu-se, toate închise la ora aceea din zi. Se întoarse iar ca să se plimbe în jurul lacului, cumpără — fără nici o reținere — cinci reviste pornografice ca să studieze ce ar fi avut eventual de făcut, așteptă să se înnopteze și se îndreptă iarăși către locul cu pricina. Acolo alese ca din întîmplare un bar cu sugestivul nume brazilian *Copacabana*.

Nu luase nici o hotărîre, își zicea în sinea ei. Era doar o experiență. Niciodată nu se simțise atît de bine și atît de liberă în tot timpul petrecut în Elveția.

— Cauți de lucru — zise patronul, care spăla pahare în spatele unei tejghele, nepunînd nici

măcar un semn de întrebare la sfârșitul frazei. Localul consta dintr-o serie de mese, un colț cu un soi de pistă de dans și câteva sofale rezemate de pereți —. N-avem nimic. Ca să muncești aici, întrucît ne supunem legii, trebuie să ai cel puțin o carte de muncă.

Măria i-o arată pe-a ei și bărbatul păru a-și mai domoli mahmureala.

— Ai experiență?

Ea nu știa ce să spună: dacă ar fi răspuns afirmativ, el ar fi întrebat-o unde mai lucrase înainte.

Dacă ar fi negat, ar fi fost capabil să o refuze.

•— Scriu o carte.

Ideea îi țîșnise din neant, ca și cum o voce invizibilă i-ar fi sărit în ajutor în clipa aceea.

Observă că bărbatul știa că minte și se prefăcea că o crede.

69

— Înainte de a te hotărî, vorbește cu una din fete. Avem cel puțin șase brazilience și vei putea afla tot ce te așteaptă.

Măria vru să-i spună că nu avea nevoie de sfaturile nimănui și că nu luase nici o decizie, dar bărbatul se și deplasase de cealaltă parte a barului, fără a-i oferi nici măcar un pahar de apă. Sosiră fetele, patronul le identifică pe câteva brazilience și le ceru să stea de vorbă cu nou-venita. Nici una din ele nu părea dispusă să asculte, și Măria deduse că le era teamă de concurență. Sonorizarea localului fu conectată, începură să se-audă niște cîntece braziliene (în definitiv, localul se numea *Copacabana*), intrară fete cu trăsături asiatice, altele care păreau venite din munții înzăpeziți și romantici din jurul Genevei, în fine, după aproape două ore de așteptare, multă sete, câteva țigări, o senzație tot mai profundă că lua o hotărîre greșită, o repetiție mentală neconținută a propoziției „ce caut eu aici?” și o iritare în fața totalei lipse de interes atît din partea proprietarului, cît și a fetelor, în cele din urmă una dintre brazilience se apropie de ea.

— De ce ai ales localul ăsta?

Măria putea să recurgă la istoria cu cartea sau să facă exact ceea ce făcuse în privința kurzilor și a lui Joan Miro: să spună adevărul.

— După nume. Nu știu de unde să încep și nu știu nici dacă vreau să încep.

Fata păru a rămîne surprinsă de comentariul direct și franc. Bău o înghițitură din ceva ce părea whisky, ascultă o melodie braziliană care tocmai începuse, făcu comentarii despre dorul de țară, zise că deverul avea să fie slab în noaptea aceea din cauză că se anulasă un mare congres internațional care urma să aibă

70

loc în împrejurimile Genevei. În fine, văzînd că Măria nu pleca, spuse:

— E foarte simplu, trebuie să respecti trei reguli, prima: nu trebuie să te îndrăgostești de nimeni cu care lucrezi sau cu care faci dragoste. A doua: să nu crezi în promisiuni și să încasezi plata cu anticipație. A treia: să nu folosești droguri.

Făcu o pauză.

— Și începe imediat. Dacă te întorci acasă fără să prinzi un bărbat, ai să te gîndesti de două ori și n-o să mai ai curaj să revii.

Măria se pregătise doar pentru o consultație, pentru o informație despre posibilitățile unei munci provizorii, dar își dădu seama că se confruntau cu acel sentiment care îți impune să iei o decizie rapid — disperare!

— E-n ordine, încep azi.

Nu mărturisi că începuse de ieri. Femeia se duse la patronul barului, pe care-l strigă Milan, și acesta veni să discute cu Măria.

— Ai desuuri frumoase?

Nimeni nu-i mai pusese întrebarea asta. Nici iubii ei, nici arabul, nici prietenele, cu atît mai puțin un străin. Dar așa era viața în localul acela: direct la subiect.

— Port un chiloțel albastru-deschis.

„Și fără sutien”, plusa ea, provocatoare. Dar nu-obținu decît o punere la punct:

— De mîine, să poți chiloțel negru, sutien și ciorapi. Face parte din ritual să dai jos cît mai multe piese de îmbrăcăminte cu puțință.

Fără să piardă timpul și de astă dată avînd certitudinea că avea de-a face cu o novice, Milan o instrui în restul ritualului: *Copacabana* trebuie să fie un local

71

agreabil, nu un bordel. Bărbații intrau în localul acela vrînd să creadă că aveau să întîlnească o femeie neînsoțită, singură. Dacă cineva se apropia de masa ei și nu era oprit *pe parcurs* (deoarece, mai presus de orice, funcționa conceptul de „client exclusiv al anumitor fete”), cu siguranță urma să o invite: — Vrei să bei ceva?

La care Măria putea răspunde da sau nu. Era liberă să-si aleagă compania, deși nu era recomandabil să zică „nu” mai mult de o dată pe noapte. În cazul unui răspuns pozitiv, urma să ceară cu cocteil de fructe, care (întîmplător) era băutura cea mai scumpă de pe listă. Nimic alcoolic, nici vorbă să-l lase pe client să facă alegerea în locul ei.

Apoi, trebuia să accepte o eventuală invitație la dans. Majoritatea frecventatorilor erau cunoscuți și, cu excepția „clienților exclusivi”, asupra cărora nu intră în detalii, nimeni nu prezenta vreun risc. Poliția și Ministerul Sănătății pretindeau analize de sân-ge lunare, ca să se constate dacă nu erau purtătoare de maladii cu transmisie sexuală. Utilizarea prezervativului era obligatorie, deși nu aveau cum supraveghea dacă norma respectivă era sau nu respectată. Era interzis să provoace vreun scandal — Milan era căsătorit, tată de familie, grijuliu cu reputația și bunul nume al localului său.

Continuă să-i explice ritualul: după dans, se întorceau la masă, iar clientul, ca și cum ar fi spus ceva neașteptat, o invita să meargă cu el la un hotel. Prețul normal era de 350 de franci, din care 50 de franci îi rămîneau lui Milan, cu titlul de concesiune a mesei (un artificiu legal pentru a evita, în viitor, complicațiile juridice și acuzația de a exploata sexul în scopuri lucrative).

72

Măria încercă să argumenteze:

. — Dar am cîștigat o mie de franci pentru asta.

Patronul făcu gestul amenințător de a se îndepărta, dar braziliancă aceea, care asista la conversație, interveni:

. — Glumește.

Și, adresîndu-i-se Măriei, îi spuse într-o portugheză clară și sonoră:

— Aici e localul cel mai scump din Geneve (aici, orașul se numea Geneve, nu Genebra). Să nu mai spui vreodată asta. El cunoaște prețul pieței și știe că nimeni nu se culcă cu o femeie pentru o mie de franci, afară de cazul — dacă ai noroc și competență — „clienților speciali”. Ochii lui Milan, despre care Măria avea să afle mai tîrziu că era un iugoslav ce trăia acolo de douăzeci de ani, nu lăsau nici o umbră de îndoială:

— Prețul e de 350 de franci.

— Da, ăsta e prețul — repetă Măria umilită, înfîi, întreabă ce culoare au desuurile. Apoi, decide

prețul trupului ei.

Nu avea însă timp de reflecție, bărbatul continua să-i dea instrucțiuni: nu trebuia să accepte invitații ca să meargă la case sau hoteluri sub cinci stele. Dacă clientul nu ar avea unde s-o ducă, urma să meargă ea la un hotel situat la cinci intersecții de-acolo, dar totdeauna în taxi, pentru a evita ca alte femei de la alte localuri de pe Rue de Berne să se obișnuiască cu figura ei — Măria nu-l crezu, ci își imaginează că adevăratul motiv era să nu primească invitația de a lucra în condiții mai bune, în alt local, își păstră însă gîin-durile pentru sine, îi ajungea discuția despre preț.

73

— Repet încă o dată: la fel ca polițiștii la cinema, să nu bei niciodată când lucrezi. Te las acum, mișcarea începe în scurt timp.

— Mulțumește-i — zise, în portugheză, braziliancă. Măria îi mulțumi. Bărbatul zîmbi, dar încă nu-și

terminase lista de recomandări:

— Am uitat ceva: timpul dintre comanda băuturii și momentul plecării nu trebuie cu nici un chip să depășească 45 de minute, iar în Elveția, cu ceasuri în toate părțile, pînă și iugoslavii și brazilienii învață să respecte orarul. Ține mine că eu îmi hrănesc copiii din comisionul duminale.

Avea să-și amintească.

Îi dădu un pahar de apă minerală carbogazoasă cu lămîie — putea trece ușor drept gin tonic — și-i ceru să aștepte.

În scurt timp, localul începu să se umple: bărbații intrau, priveau în jur, se așezau singuri și imediat apărea cineva de-al casei, ca și cum ar fi fost o serbare și toți s-ar fi cunoscut de multă vreme, iar acum ar fi profitat ca să se distreze nițel după o lungă zi de muncă. La fiecare bărbat care-și aranja o companie, Măria suspina, ușurată, deși începuse să se simtă mult mai bine. Poate pentru că era în Elveția, poate pentru că, mai devreme sau mai târziu, avea să întâlnească aventuri, bani sau un soț la care visase din-totdeauna. Poate pentru că — abia acum își dădea seama — era prima oară în multe săptămîni cînd ieșea noaptea și mergea într-un local unde cînta muzica și unde, din cînd în cînd, putea auzi pe cineva vorbind în portugheză. Se distra cu fetele din jurul ei, consumînd cocteil de fructe, conversînd vesele.

74

Isfu o văzuse pe nici una din ele felicitînd-o sau dorindu-i succes în noua profesie, era însă normal, în definitiv era o concurentă, o adversară, disputîndu-și același trofeu, în loc să fie abătută, avu un sentiment de orgoliu — lupta, se bătea, nu era cineva descumpănit. Putea, dacă ar fi vrut, să deschidă ușa și să plece de-acolo pentru totdeauna, dar avea să-și amintească mereu că avusese curajul de-a ajunge acolo, de a negocia și discuta despre lucruri la care, în nici un alt moment al vieții, nu îndrăznise să se gîndească. Nu era o victimă a destinului, și-o repeta în fiecare clipă: își asuma toate riscurile, pînă dincolo de limitele sale, trăind experiențe pe care, într-o zi, în tăcerea inimii sale, în momentele copleșite de urît ale bătrîneții, și le-ar putea aminti cu anumită doză de nostalgie — oricît ar putea părea de absurd. Era sigură că nimeni nu avea să se apropie de ea și mîrne totul nu avea să i se pară altceva decît un vis nebunesc, pe care n-ar mai cuteza niciodată să-l repete; fiindcă tocmai își dăduse seama că o mie de franci pentru o noapte se întîmplă o singură dată, mai sigur ar fi să-și cumpere biletul de întoarcere în Brazilia. Ca să-i treacă timpul mai repede, începu să calculeze cît ar cîștiga fiecare din fetele acelea: dacă ar ieși de trei ori pe zi, i-ar reveni fiecareia patru ore de muncă.

Într-o zi, echivalentul salariului ei pe două luni de la magazinul de textile.

Doar atîta? Bun, ea cîștigase o mie de franci într-o noapte, dar fusese poate doar un soi de începătoare. Oricum, veniturile unei prostituate normale erau mai mari, mult mai mari decît ar fi putut cîștiga dînd ore de franceză la ea acasă. Totul presupunînd, ca unic efort, să stea o vreme într-un bar, să danseze,

75

e, reușeau s diste * f ifai« * ceea ce

mun-

ți un drink?

76

Să surîzi și să accepți complimentul, să arborezi poate un aer pe jumătate timid. Să dansezi

iar, dar fiind atentă la privirea lui Milan, care uneori dă din cap și arată spre ceasul de la mină. Miros de parfum bărbătesc, înțelege repede că trebuie să se deprindă cu mirosurile. Cel puțin acesta e de parfum. Dansează strâns lipiți, încă un cocteil de fructe, timpul trece, oare nu-i spusese că se scurseseră patruzeci și cinci de minute? Se uită la ceas, el o întreabă dacă așteaptă pe cineva, ea îi spune că peste o oră aveau să vină niște prieteni, el o invită să iasă. Hotel, 350 de franci, dus după sex (bărbatul comentă, intrigat, că nimeni nu mai făcuse așa ceva înainte). Nu Măria, altă persoană e în trupul ei, care nu simte nimic, îndeplinește doar mecanic un soi de ritual. E o actriță. Milan o învățase de toate, mai puțin cum să se despartă de client, ea mulțumește, e și el moleșit și somnoros. Șovăie, vrea să se întoarcă acasă, dar trebuie să se ducă la local ca să depună cei 50 de franci, iar atunci alt bărbat, un nou cocteil, întrebări despre Brazilia, iarăși duș (de astă dată fără comentarii), se întoarce la bar, patronul își încasează comisionul și-i spune că poate pleca, deverul e slab astăzi. Nu ia un taxi, străbate toată Rue de Berne pe jos, uitându-se la celelalte localuri, la vitrinele cu ceasuri, la biserica din colț (închisă, mereu închisă...). Nimeni nu-i întoarce privirea — ca totdeauna. Merge prin frig. Nu simte temperatura scăzută, nu plînge, nu se gîndește la banii cîștigați, e filtr-un fel de transă. Unii s-au născut ca să înfrunte viața singuri, asta nu e nici bine, nici rău, e doar viața. Măria face parte din rîndul lor.

începe să se străduiască a reflecta la cele întîm-plate, a început azi și se și consideră o profesionistă,

77

i se pare că o face de multă vreme, că a făcut asta toată viața, își simte o afecțiune ciudată pentru sine, e mulțumită că nu fugise. Acum trebuie să se hotărască dacă va merge mai departe. Dacă va continua avea să fie cea mai bună — ceea ce niciodată nu fusese, în nici o împrejurare.

Viața o învăță însă — foarte repede — că numai cei puternici supraviețuiesc. Ca să fii puternică, trebuie să fii cea mai bună, nu există alternativă.

Din jurnalul Măriei, o săptămînă mai tîrziu:

Eu nu sînt un corp care are suflet, sînt un suflet care are o parte vizibilă, numită corp. În toate aceste zile, exact invers de cum îmi puteam imagina, sufletul acesta a fost mult mai prezent. Nu-mi spunea nimic, nu mă critica, nu-i era milă de mine: doar mă observa. Azi mi-am dat seama de ce se întîmpla așa: de multă vreme nu mă mai gîndesc la ceva numit dragoste. Se pare că ea fuge de mine, ca și cum n-ar mai avea nici o importanță și nu s-ar simți bine venită. Dar dacă nu mă voi gîndi la dragoste, nu voi fi nimic.

Cînd m-am întors a doua zi la Copacabana, am și început să fiu privită cu mai mult respect — de unde am înțeles că multe fete apar pentru o noapte și nu mai pot continua. Cine merge mai departe devine un soi de aliată, de camaradă — fiindcă poate înțelege dificultățile motivațiilor sau, mai bine zis, lipsa de motivații de a-și fi ales acest tip de viață.

Toate visează la cineva care să sosească și să le descopere ca pe o adevărată femeie, tovarășă, senzuală, prietenoasă. Dar toate știu, din prima clipă a unei noi în-tîlniri, că nimic asemănător nu are să se întîmple.

Trebuie să scriu despre dragoste. Trebuie să gîndesc, să gîndesc, să scriu și iar să scriu despre dragoste — altminteri sufletul meu nu suportă.

78

^hiar dacă credea că dragostea e ceva atît de important, Măria nu uită de sfatul pe care-l primise în prima noapte și încercă să o trăiască numai în paginile jurnalului ei. În rest, căuta cu disperare un mijloc de a fi mai bună, de a cîștiga mulți bani într-un timp scurt, a nu gîndi mult și a găsi un motiv temeinic ca să facă ceea ce făcea.

Aici era partea cea mai dificilă: care să fi fost adevăratul motiv?

O făcea pentru că avea nevoie. Nu, nu era bine — toată lumea are mereu nevoie să cîștige bani, dar nu toți optează pentru o viață total în marginea societății. O făcea pentru că voia să

trăiască o experiență nouă. Oare? Orașul era plin de experiențe noi — precum schiatul sau plimbările în barcă pe lac — și ea nu avusese niciodată vreo curiozitate în sensul acesta. O făcea pentru că nu mai avea nimic de pierdut, viața îi era o frustrare cotidiană și constantă. Nu, nici unul dintre răspunsuri nu era adevărat, mai bine să uite de subiectul acesta și să continue pur și simplu să trăiască ceea ce i se ivea în cale. Avea multe în comun cu celelalte prostituate și cu celelalte femei pe care le cunoscuse în viața ei: măritișul și o viață sigură reprezentau cel mai mare dintre toate visele. Cele care nu se gîndeau la asta fie aveau soț (aproape o treime din colegele sale erau căsătorite),

79

m

fie ieșeau dintr-o experiență recentă de divorț. Din pricina asta, ca să se înțeleagă pe sine, căută — cî; toată grija — să înțeleagă de ce oare își aleseseră acea profesie colegele ei.

Nu auzi nimic nou și-și făcu o listă cu răspunsurile:

a) ziceau că erau nevoite să-și ajute soțul de acasă (și gelozia? Si dacă se ivea vreun prieten de-al soțului lor? Nu avu însă curaj să ajungă atît de departe);

b) să cumpere o casă pentru mama lor (disculpă asemănătoare cu a ei, dar era cea mai răspîdită);

c) să adune bani pentru biletul de întoarcere (co-lumbienele, thailandezele, peruanele și braziliencele adorau motivul acesta, deși cîștigaseră de multe ori banii necesari și se scuturaseră numai decît de ei, din teama de a nu-și realiza visul);

d) plăcerea (nu se prea potrivea cu ambianța, suna fals);

e) nu reușiseră să facă nimic (nici acesta nu era un motiv serios, Elveția era plină de locuri de muncă pentru femei de serviciu, șoferi te, bucătărese).

În sfîrșit, nu descoperi nici un motiv temeinic și încetă a mai încerca să-și explice universul din jurul ei.

Văzu că proprietarul, Milan, avea dreptate: niciodată cineva nu-i mai oferise o mie de franci elvețieni ca să petreacă cîteva ceasuri cu ea. Pe de altă parte, nimeni nu protesta cînd cerea 350 de franci, ca și cum ar fi știut dinainte și ar fi întrebat doar ca să te umilească sau ca să nu aibă surprize neplăcute. Una dintre fete comentă:

80

— Prostituția e o afacere diferită de celelalte: cine începe cîștigă mai mult, cine are experiență cîștigă mai puțin. Prefă-te mereu că ești începătoare.

Încă nu știa ce erau „clienții speciali”, subiect menționat doar în treacăt în jirma noapte — nimeni nu aborda subiectul acesta, în scurt timp învăță două din trucurile cele mai importante ale profesiei, și anume să nu pună niciodată întrebări despre viața personală, să zîmbească și să vorbească cît mai puțin cu puțință, să nu stabilească niciodată înrîlniri în afara localului.

Sfatul cel mai important îi veni de la o filipineză pe care o chema Nyah:

— Trebuie să gemi în momentul orgasmului. Asta îl face pe client să-ți rămînă fidel.

— De ce? Ei plătesc ca să se satisfacă.

— Te înșeli. Bărbatul nu-și dovedește că e mascul doar cînd are erecție. Este mascul dacă e capabil să-i dea și plăcere unei femei. Dacă vede că e capabil să-i producă plăcere unei prostituate, arunci o să se considere cel mai bun.

Îi așa se scurseră șase luni: Măria învăță toate lecțiile de care avea nevoie — ca, de pildă, modul de funcționare al *Copacabanei*. Fiind unul din localurile cele mai scumpe de pe Rue de Berne, clientela era alcătuită în marea sa majoritate din cadre de conducere, care aveau permisiunea de a veni tîrziu acasă, întrucît „luau cina cu clienți”, dar limita pentru aceste „cine” nu trebuia să depășească ora 23:00. Majoritatea prostituatelor aveau între 18 și 22 de ani și ră-mîneau în local în medie doi ani, fiind numai decît înlocuite cu altele nou-sosite. Se duceau atunci la *Neon* sau la *Xenium* și, pe măsură ce vîrsta femeii sporea, prețul cobora și

orele de muncă se evaporau. Terminau aproape toate la *Tropical Extasy*, care accepta femeii de peste treizeci de ani. O dată ajunsă acolo, totuși, unica soluție era să se întrețină, câștigând atîta cît să-i ajungă pentru masa de prînz și comision, cu unul, doi studenți pe zi (media prețului pentru întreg programul: atîta cît să cumpere o sticlă de vin ieftin). S-a culcat cu mulți bărbați. Nu se uita niciodată la vîrsta sau la hainele uzate, ci răspunsul ei afirmativ sau negativ depindea de mirosul pe care-l exalau. Nu avea nimic împotriva țigării, dar detesta parfumurile ieftine, pe cei care nu se spălau și pe cei cu hainele impregnate de băutură.

Copacabana era un local liniștit și Elveția era poate cea mai bună țară din

82

g_{ca} să lucrezi ca prostituată — cu condiția să ai Pitnis de ședere și de muncă, actele în regulă și să-ți lățești cu religiozitate asigurarea socială; Milan re-neta întruna că nu dorea să fie văzut de copiii săi în paginile ziarelor de senzație și se comporta cu mai multă rigiditate decît un polițist cînd era vorba să verifice situația angajatelor sale.

Pe scurt, o dată depășit obstacolul primei sau celei de-a doua nopți, era o profesie ca oricare alta, unde munceai din greu, luptai împotriva concurenței, te străduiai să-ți păstrezi un patron de calitate, să respecti orarele, te stresai un pic, aveai nevoie de mișcare și te odihneai duminicile. Cele mai multe dintre prostituate aveau fiecare un gen de credință și-și frecventau cultele, liturghiile, rugăciunile, întîlnirile lor cu Dumnezeu.

Ca să nu-și piardă sufletul, Măria se lupta însă cu paginile jurnalului ei. Descoperi, spre surprinderea sa, că, la fiecare cinci clienți, unul venise nu ca să facă dragoste, ci ca să stea puțin de vorbă. Plăteau prețul consumației, hotelul și, în momentul cînd se pregătea să se dezbrace, spuneau că nu era nevoie. Voiau să vorbească despre dificultățile muncii, despre soția care-i înșela cu cineva, de faptul că se simțiseră singuri și nu avuseseră cu cine să stea de vorbă (ea cunoștea bine situația).

La început i se păru foarte ciudat. Pînă într-o bună zi cînd, ducîndu-se la hotel cu un francez important, însărcinat să vîneze talente pentru înalte funcții executive (îi explica asta de parcă ar fi fost lucrul cel mai interesant de pe lume), auzi următorul comentariu al clientului său:

— Știi cine este persoana cea mai singură din lume? E cadrul de conducere care are o carieră de

83

succes, un salariu foarte ridicat, se bucură de încrederea superiorilor și a subordonaților săi, are o farmilie cu care își petrece vacanțele, copii pe care-i ajută să-și îndeplinească obligațiile școlare, iar într-o bună zi apare un tip ca mine, cu următoarea propunere' „Vrei să-ți schimbi serviciul, să câștigi încă o dată pe-atîta?"

Omul acela, care are tot ce-i trebuie ca să se simtă realizat și fericit, devine insul cel mai mizerabil de pe planetă. De ce? Pentru că nu are cu cine să stea de vorbă. E tentat să-mi accepte propunerea, dar nu o poate discuta cu colegii *de* serviciu, deoarece aceștia ar face tot posibilul ca să-l convingă să rămînă unde este. Nu poate vorbi cu nevasta care i-a însoțit atîta amar de ani cariera victorioasă și gustă situațiile sigure, dar nu admite riscurile. Nu poate vorbi cu nimeni, și totuși se află în fața mării hotărîri a vieții sale. Oare poți să-ți imaginezi ce simte omul ăsta? Nu, nu el era insul cel mai singuratic de pe lume, deoarece Măria cunoștea persoana cea mai singură de pe fața pămîntului: ea însăși. Și totuși fu de acord cu clientul ei, în speranța unui bacșiș bun — pe care îl și primi. Și începînd cu discuția aceea, înțelese că trebuia să descopere ceva ca să-și elibereze clienții de presiunea enormă căreia păreau a-i fi supuși; asta însemna o ameliorare în calitatea serviciilor sale și o posibilitate de câștiguri în plus.

Cînd înțelese că descărcarea tensiunii sufletești era la fel sau chiar mai rentabilă decît descărcarea tensiunii trupului, reîncepu să frecventeze biblioteca, începu să ceară cărți despre problemele conjugale, psihologie, politică, iar bibliotecara era încîntată — fiindcă fata la care ținea atîta de mult renunțase să se gîndească la sex și acum se concentra asupra unor

ri mai importante, începu să citească în mod ¹⁰ul^{at} *ziarele*, parcurgînd, ori de cîte ori o putea face,

'nile de economie — întrucît cea mai mare par-P Hientilor iei erau cadre de conducere. Ceru cărți *A* autoajutor — deoarece aproape toți îi cereau sfa-

• șe adîncii în tratate despre emoția umană — de rerne ce toți sufereau, dintr-un motiv sau altul. Măria era ~ prostituată respectabilă, diferită, și, la sfr-situl celor șas>e luni de muncă, avea o clientelă selectă numeroasa si fidelă, trezind invidia sau gelozia, dar și admirația colegelor.

Cît despre sex, nimic pînă atunci nu-i îmbogățise viata: însemraa să-și desfacă picioarele, să le pretindă să-și punăt un prezervativ, să geamă un pic ca să sporească posibilitatea unui bacșiș (grație filipinezei Nyah, descoperise că gemetele puteau aduce 50 de franci în plus) și să facă apoi un duș imediat după contact, astfel încît apa să-i poată spăla nițel și sufletul. Nici o variație. Nici vorbă de sărut — sărutul, pentru o prostituată, era mai sacru decît orice alt lucru. Nyah o învățase că trebuia să-și păstreze sărutul pentru iubitul vieții ei, ca în povestea cu Frumoasa Adormită; un sărut care ar face-o să se trezească din somn si să se întoarcă în lumea basmului, în care Elveția se preschimba iarăși în țara ciocolatei, a vacilor si a ceasurilor. La fel, nici vorbă de orgasme, plăcere sau lucruri excitante, în încercarea ei de a deveni cea mai bună, Măria asistase la cîteva spectacole de filme porno, sperînd să învețe ceva care să-i poată fi de folos în muncă. Văzuse multe lucruri interesante, dar pe care nu se încumeta să le practice cu clienții ei — cereau prea mult timp, și Milan era totdeauna mulțumit cînd femeile se întîlneau cu trei inși pe noapte.

La sfrîșitul acestor sase luni, Măria își depusese 60 000 de franci la bancă, începuse să ia masa la restaurante mai scumpe, își cumpără un televizor (p_e care nu-l folosea niciodată, dar îi plăcea să-l aibă la îndemîină) și acum lua serios în calcul posibilitatea de a se muta într-un apartament mai bun. Acum își putea cumpăra cărți, dar continua să frecventeze biblioteca, aceasta fiind puntea ei de legătură cu lumea reală, cea mai solidă si mai durabilă. Ii plăcea să stea de vorbă cîteva minute cu bibliotecara, care era fericită la gîndul că Măria avea să-si găsească în cele din urmă o iubire si poate o slujbă, dar pînă atunci nu o întrebese nimic, deoarece elvețienii sînt timizi și discreți (adevărată minciună, pentru că la *Copacabana* si în pat erau dezinhibați, veseli sau complexați ca oricare alt popor din lume).

Din jurnalul Măriei, într-o după-amiază de duminică:

Toți bărbații, scunzi sau înalți, aroganți sau timizi, simpatici sau distanți, au în comun o caracteristică: intră în local temători. Cei mai experimentați își ascund frica vorbind tare, cei inhibați nu reușesc să-si-o mascheze si încep să bea ca să vadă dacă senzația dispare. Nu am însă nici c îndoială, cu rarisime excepții — si acestea sînt „clienții speciali”, pe care Milan încă nu mi i-a prezentat — ei sînt speriați.

De ce le e teamă? La drept vorbind, mie ar trebui să-mifte teamă. Sînt cine sînt, merg într-un local străin, n-am forță fizică, nu port arme. Bărbații sînt foarte ciudați, și eu nu vorbesc de aceia pe care i-am văzut pînă acum la Copacabana, ci de toți pe care i-am cunoscut pînă azi. Pot să bată, pot să strige, pot să amenințe, dar

*de frica femeii. Poate nu de frica celei cu care se *" ășători, dar totdeauna există una care îi sperie si-i supune tuturor capriciilor sale. Chiar dacă e propria lor mamă.*

Dărbații pe care-i cunoscu de cînd sosise la Geneva făceau totul ca să pară siguri de ei, ca și cum ei ar fi condus lumea și propriile vieți; Măria însă vedea în ochii fiecăruia dintre ei frica de soție sau panica de a nu obține o erecție, de a nu fi destul de masculi în fața unei simple prostituate, pe care o mai și plăteau. Dacă ar fi fost la un magazin și nu le-ar fi plăcut încălțămintea, ar fi fost în stare să se întoarcă fluturînd în mîină bonul și să pretindă banii

înapoi, în schimb, chiar dacă ar fi trebuit să plătească cu o firmă, dacă n-ar fi avut erecție, nu s-ar mai fi întors niciodată în același local, deoarece își închipuiau că povestea se răspîndise printre toate celelalte femei, o adevărată rușine.

„Doar mie ar trebui să-mi fie rușine pentru că n-am reușit să excit un bărbat. Dar, în fapt, le este lor.”

Ca să evite asemenea accese de timiditate, Măria căuta să-i lase totdeauna în voia lor, iar când vreunul părea mai băut sau mai fragil decît era firesc, evita sexul și se concentra doar asupra mîngîierilor și masturbării — ceea ce-i lăsa foarte mulțumiți — oricît de absurdă ar fi fost situația, deoarece se puteau masturba și singuri.

Era obligatoriu să nu-i lase să se simtă rușinați. Bărbații aceia, atît de puternici și de aroganți la locurile lor de muncă, unde se războiau neconținut cu

clienții, furnizorii, preconcepțiile, secretele, titudinile false, ipocrizia, teama, apăsarea, își tel^{6ta} ziua într-un local și nu le păsa că plătesc

ter^{C?}fr^anri elvețieni ca să înceteze a mai fi ei înșiși 350 de franci

o timpul nopții-

pe timp^{ul} ¹⁷Stal Marla^t exașerezit^t La drept hind sînt patruzeci și cinci de minute și, chiar așa, ^{or}ă

scădem dezbrăcatul, încercatul cîtorva alinturi f^{ke} conversația pe teme banale, îmbrăcatul,

vom reduce timpul acesta la unsprezece minute de sex pro-

priu-zis.

Unsprezece minute. Lumea gravita în jurul a ceva ce dura doar unsprezece minute.

Și din cauza acestor unsprezece minute dintr-o /i de douăzeci și patru de ore (admițînd că toți fac dragoste cu soțiile lor în fiecare zi, ceea ce era o adevărată absurditate și o minciună totală), ei se căsătoreau, întrețineau o familie, suportau plînsul copiilor, se dădeau de ceasul morții ca să se justifice cînd ajungeau tîrziu acasă, se uitau la zeci, sute de alte femei cu care le-ar fi plăcut să se plimbe în jurul lacului din Geneva, își cumpărau haine scumpe pentru ei, rochii încă și mai scumpe pentru ele, plăteau prostituate ca să compenseze ceea ce le lipsea, susțineau o uriașă industrie de cosmetice, diete, gimnastică, pornografie, putere — și cînd se întîlneau cu alți bărbați, contrar legendei, nu vorbeau niciodată despre femei. Discutau despre funcții, bani și sport.

Era ceva putred cu civilizația; și nu era vorba despre despădurirea Amazoniei, stratul de ozon, dispariția urșilor panda, fumatul, alimentele cancerigene, situația din penitenciare, cum urlau ziarele. Er'a exact domeniul în care lucra ea: sexul.

Măria nu se afla totuși acolo ca să salveze umanitatea, ci pentru a-și mări contul bancar, a supraviețui încă șase luni solitudinii și alegerii pe care o făcuse, a-i trimite în mod regulat ajutorul lunar mamei sale (care fu foarte mulțumită cînd află că întîrzierea banilor se datora doar poștei elvețiene, care nu funcționa la fel de bine ca posta braziliană), a-și cumpăra tot ce visase întotdeauna și nu avusese niciodată. Se mută într-un apartament mult mai bun, cu încălzire centrală (deși vara venise deja), iar de la fereastra ei putea zări o biserică, un restaurant japonez, un super-market și o cafenea simpatică, pe care obișnuia să o frecventeze ca să răsfoiască ziarele.

În rest, așa cum își făgăduise sieși, trebuia să mai suporte o jumătate de an rutina de totdeauna: *Copacabana*, accepți un drink, dans, ce crezi despre Brazilia, hotel, plată anticipată, conversație și priceperea de a atinge punctele sensibile — atît ale trupului, cît și ale sufletului, mai cu seamă ale sufletului —, ajutor în problemele intime, din care unsprezece minute vor fi cheltuite cu desfăcutul picioarelor, strîn-sul picioarelor, gemetele simulate de plăcere. Mulțumesc, te aștept săptămîna viitoare, ești bărbat, nu glumă, nu trebuie, pentru că și mie mi-a făcut mare plăcere să fiu cu dumneata.

Și, mai cu seamă, să nu se îndrăgostească niciodată. Era cel mai important, cel mai judicios sfat pe care i-l dăduse braziliancă — înainte de a ceda, pesemne pentru că se îndrăgostise, în două luni de lucru primise deja diverse propuneri de căsătorie, dintre care cel puțin trei erau

foarte serioase: directorul unei firme de contabilitate, pilotul cu care ieșise în prima noapte și patronul unui magazin specializat în bri-cege și arme albe. Cei trei îi promiseseră „să o scoată

90

din viața aceea" și să-i ofere o casă decentă, un viitor, poate copii și nepoți.

Totul doar pentru unsprezece minute pe zi? Nu era posibil. Acum, după experiența ei la *Copacabana*, știa că nu era singura persoană care se simțea singură. Și ființa umană poate îndura o săptămâna de sete, două săptămâni de foame, mulți ani fără acoperiș, dar singurătatea nu o poate îndura. E cea mai cumplită dintre toate torturile, dintre toate suferințele. Bărbații aceia și mulți alții care-i căutau tovarășia sufereau ca și ea de acest sentiment distrugător — senzația că nimănui de pe pământul acesta nu-i păsa de ei.

Pentru a evita ispitele dragostei, inima ei exista numai în jurnal. Intra în *Copacabana* doar cu trupul și creierul ei, de fiecare dată mai sensibil, mai ascuțit. Izbutise în cele din urmă să ajungă la convingerea că sosise la Geneva și sfârșise în Rue de Berne dintr-o rațiune superioară, și, de fiecare dată când împrumuta o carte de la bibliotecă, constatarea aceasta i se confirma: nimeni nu scrisese anume despre aceste unsprezece minute cele mai importante ale zilei. Poate acesta era destinul ei, oricât de dur ar fi putut părea deocamdată: să scrie o carte, să-și povestească istoria, aventura.

Da, aventura. Deși era un cuvânt interzis, pe care nimeni nu îndrăznea să-l rostească, pe care majoritatea prefera să-l vadă la televiziune, în filme care rula o dată și încă o dată la cele mai diferite ore ale zilei, asta era ceea ce căuta ea. Mergea cu deserturi, cu călătorii în locuri necunoscute, cu oameni misterioși conversând într-o barcă în mijlocul fluviului, cu avioane, studiouri cinematografice, triburi de indieni, ghețari, Africa.

Ii plăcu ideea cărții și ajunse să se gândească la titlu: *Unsprezece minute*.

91

începu să-i clasifice pe clienți în trei tipuri: Exterminatorii (nume dat în cinstea unui film ce-i plăcuse mult), care intrau de la început mirosind a băutură prefăcându-se că nu se uitau la nimeni, dar crezând că toți se uitau la ei, dansând puțin și mergând direct la hotel. Pretty Woman (tot din cauza unui film), care se străduiau să fie eleganți, gentili, afectuoși, ca și cum lumea ar fi depins de acel tip de bunătate ca să se învîrtească în jurul axei sale, ca și cum ar fi mers pe stradă și ar fi intrat din întâmplare în local; erau blânzi la început și nesiguri când ajungeau la hotel și, din cauza asta, erau pînă la urmă mai exigenți decît Exterminatorii. În sfârșit, Nașii (tot datorită unui film), care tratau trupul femeii ca și cum ar fi fost vorba de o marfă. Erau cei mai autentici, dansau, conversau, nu lăsau bacșiș, știau ce cumpără și cât valorează, nu se lăsau niciodată duși de conversația femeii alese, oricare ar fi fost ea. Aceia erau unicii care, în-tr-o manieră mult mai subtilă, cunoșteau semnificația cuvîntului aventură. Din jurnalul Măriei, într-o zi cînd era la ciclu și nu putea lucra:

Dacă ar trebui să-mi povestesc astăzi viața cuiva, as putea-oface în așa fel, încît m-ar considera o femeie independentă, curajoasă și fericită. Nici vorbă: îmi e interzis să menționez unicul cuvînt care e mult mai important decît cele unsprezece minute — dragostea. În timpul întregii mele vieți, am înțeles dragostea ca pe un soi de sclavie consimțită. E o minciună: libertatea nu există decît în prezenta ei. Cine se dăruiește total, cine se simte liber iubește la maximum.

Și cine iubește la maximum se simte liber.

92

Din cauza asta, în pofida a tot ce pot trăi, face, descoperi, nimic nu are sens. Sper ca timpul să treacă revede, ca să mă pot întoarce la căutarea de mine însămi — înțîlnind un bărbat care să mă înțeleagă, care să nu mă facă să sufăr.

Dar ce tot spun o prostie ca asta? în dragoste, nimeni nu poate leza pe nimeni; fiecare dintre

noi e răspunzător pentru ceea ce simte și nu putem da vina pe altul pentru asta.

M-am mai simțit rănită când i-am pierdut pe bărbații de care m-am îndrăgostit. Astăzi sînt convinsă de faptid că nimeni nu pierde pe nimeni, fiindcă nimeni nu posedă pe nimeni.

Asta e adevărata experiență a libertății: să ai lucrul cel mai important din lume, fără a-l poseda.

J. recură încă trei luni, sosi toamna, sosi în sfîrsit și data marcată în calendar: nouăzeci de zile pînă la călătoria de întoarcere. Totul trecuse atît de repede și atît de încet, gîndi ea, descoperind că timpul curge în două dimensiuni diferite, în funcție de propria stare de spirit, dar în ambele cazuri aventura ei se apropia de sfîrsit. Ar fi putut continua, evident — dar nu putea uita surîsul femeii invizibile care o însoțise în plimbarea din jurul lacului, spunîndu-i că lucrurile nu erau chiar atît de simple. Oricît de ispitită s-ar fi simțit ca să continue, oricît de pregătită ar fi fost pentru provocările care i se iviseră în cale, toate aceste luni de conviețuire doar cu sine însăși o învățaseră că există un moment ineluctabil cînd totul încetează. Peste nouăzeci de zile avea să se întoarcă în interiorul Braziliei, avea să cumpere o mică fermă (în definitiv cîștigase mai mult decît sperase), cîteva vaci (braziliene, nu elvețiene), avea să-i invite pe tatăl și pe mama sa să locuiască împreună cu ea, avea să-și ia doi angajați și să pună pe roate întreprinderea.

Deși înțelesese că dragostea reprezintă adevărata experiență a libertății și că nimeni nu poate poseda pe altcineva, își alimenta încă dorințele tainice de răzbunare și le integra în întoarcerea sa triumfală în Brazilia. După ce avea să-și pună la punct ferma, avea să se ducă în oraș, să treacă prin fața băncii unde lu-

"

re plecase cu cea mai bună prietenă a ei și să-și dea un mare depozit în bancă, mai faci, nu mă mai «cunoști? avea » el Ea avea să simuleze un mare efort de să o *treb", te^ne zicînd că nu, fiindcă petrecuse să pronunțe foarte f î

tec. na mai exotic și mai aventurist există cele mă, bune bana din toți anii aceștia, dar pe care nu avusese o iectelor de viitor, altminteri va călătoria, un risc fatal.

SSllliiJISijî

94

'upă-amiază ieși ca să se întâlnească cu cea mai bună — și unica — ei prietenă, bibliotecara. Ceru o carte despre creșterea vitelor și administrarea fermelor. Bibliotecara îi mărturisi:

— Știi, acum cîteva luni, cînd ai venit aici ca să cauți titluri despre sex, începusem să mă tem de soarta dumitale. La urma urmelor, multe fete frumoase se lasă antrenate de iluzia banilor cîștigați ușor și uită că într-o bună zi vor fi bătrîne și nu vor mai avea ocazia să-1 întâlnească pe bărbatul vieții lor.

— Vorbiți de prostituție?

— Un cuvînt foarte tare.

— După cum v-am spus, muncesc într-o firmă de import și export de carne. Dar dacă s-ar ivi prilejul de a mă prostitua, urmările ar fi oare atît de grave dacă m-aș opri la un moment dat? În definitiv, a fi tînăr înseamnă a face greșeli.

— Toți drogații zic așa; e destul să știi cînd să te oprești. Și nici unul nu se oprește.

— Dumneavoastră trebuie să fi fost o femeie foarte frumoasă, născută într-o țară care-și respectă locuitorii. Asta v-a fost oare de ajuns ca să vă simțiți fericită?

— Sînt mîndră de felul cum mi-am depășit obstacolele.

96

£-si continue istoria? Da, fata aceea trebuia să ^vețe ceva despre viață.

— 1 y\m avut o copilărie fericită, am învățat într-una din cele mai bune școli din Berna, am venit să muncesc în Geneva, 1-am înfîlnit și m-am măritat cu bărbatul pe care-l iubeam. Am făcut totul pentru el, la fel și el pentru mine, timpul a trecut și a venit pensia. Când a rămas liber și și-a putut folosi timpul după voie, ochii i-au devenit mai triști — pentru că, în toată viața lui, nu se gîndise poate niciodată la el însuși. Nu ne-am certat niciodată serios, n-am avut mari emoții, nu mi-a arătat niciodată lipsă de respect în public. Trăiam o viață normală, dar atît de normală, încît, fără muncă, el s-a simțit de prisos, fără însemnătate, și a murit de cancer, un an mai tîrziu. Spunea adevărul, dar o putea influența negativ pe fata din fața ei.

— Oricum ar fi, e mai bună o viață fără surprize — conchise ea —. Dacă n-ar fi fost așa, poate că bărbatul meu ar fi murit mai devreme.

Măria plecă hotărîtă să-și adîncească cercetările despre ferme. Cum era liberă după-amiaza, se decise să se plimbe puțin și, într-un tîrziu, observă, în partea veche a orașului, o mică placă galbenă cu un soare și o inscripție: „Drumul Sfîntului Iacob”. Ce însemna asta? Intrucît de cealaltă parte a străzii era un bar și cum se învățase să întreb tot ce nu știa, se hotărî să între și să se informeze.

— N-am idee — zise fata din spatele barului.

Era un local elegant și cafeaua costa de trei ori mai mult decît prețul normal. Dar dacă tot avea bani și era acolo, ceru o cafea și se hotărî să-și consacre următoarele ore ca să învețe totul despre administrarea

97

fermelor. Deschise cartea cu entuziasm, dar nu izbuti să se concentreze asupra lecturii — era ucigător de plicticoasă. Avea să fie mult mai interesant să discute cu unul din angajații ei despre acest subiect — ei știu, întotdeauna cea mai bună metodă de administrare a banilor. Plăti cafeaua, îi mulțumi fetei care o servise, lăsă un bacșiș bun (își dezvoltase o superstiție în privința asta, dacă dădea mult, avea să și primească mult), o apucă spre ușă și, fără a-și da seama de importanța aceluia moment, auzi cuvintele care aveau să-i modifice pentru totdeauna planurile, ferma, ideea despre fericire, sufletul de femeie, atitudinea sa de om, locul său în lume. — Mai stați puțin.

Se uită surprinsă într-o parte. Era un bar respectabil, nu era *Copacabana*, unde bărbații au dreptul să zică asta, iar femeile pot răspunde „plec, n-o să mă oprești dumneata”.

Se pregătea să ignore intervenția, dar curiozitatea îi fu mai puternică și se întoarse în direcția glasului. Văzu o scenă ciudată: un bărbat de vreo treizeci de ani (sau să fi gîndit oare „un tînăr de vreo treizeci de ani?” Lumea ei îmbătrînise foarte repede), cu părul lung, îngenuncheat pe jos, cu fel și fel de pensule risipite împrejurul lui — îl desena pe un domn așezat pe un scaun, cu un pahar de anason în față. Nu-i remarcase la intrare.

— Nu plecați încă. Termin portretul ăsta și mi-ar plăcea să vă pictez și pe dumneavoastră.

Măria răspunse — și, răspunzînd, realiză legătura care lipsise din univers.

— Nu mă interesează.

— Aveți lumină. Dați-mi voie să vă fac măcar o schiță.

98

Ce e aia schiță? Ce e aia „lumină”? Nu încetase a femeie vanitoasă, închipuiește-ți să ai un portret

1 tău făcut de cineva care părea serios! Începu să bată cîmpii' - și dacă o fi un pictor celebru? Avea să fie imortalizată pentru totdeauna pe o pînză! Expusă la Paris sau la Salvador da Bahia! Fantastic!

pe de altă parte, ce făcea bărbatul acela, cu toată harababura din jurul lui, într-un bar atît de scump și frecventat doar de o clientelă de bună condiție?

Ghicindu-i gândurile, fata care-i servea pe clienți îi spuse aproape în șoaptă:

— E un artist foarte cunoscut.

Intuiția ei nu o înșelase. Măria încercă să se stăpî-nească și să-și păstreze sîngele rece.

— Vine aici din cînd în cînd, și totdeauna cu cîte un client important. Zice că-i place ambianța, îl inspiră. Face un panou cu persoanele care reprezintă orașul, i-a fost comandat de primărie.

Măria se uită la bărbatul care poza. Din nou chelnerița îi citi gîndul.

— Este un chimist care a făcut o descoperire revoluționară. A cîștigat premiul Nobel.

— Nu plecați încă — repetă pictorul —. Termin în cinci minute. Comandați ce doriți și treceți în contul meu.

Ca hipnotizată de ordin, ea se așeză la bar, ceru un lichior de anason (cum nu obișnuia să bea, singurul lucru care-i trecu prin cap a fost să-1 imite pe cel cu premiul Nobel) și continuă să-1 privească pe bărbatul care lucra. „Nu reprezintă orașul, de aceea se vede că-1 interesează altceva. Dar nu e genul meu”, gîndi ea automat, repetînd ceea ce-și zicea mereu în sinea ei, de cînd începuse să lucreze la *Copacabana*;

99

era scîndura ei de salvare și renunțarea voluntară la capcanele inimii.

O dată clarificate toate acestea, n-o costa nimic să mai aștepte puțin — poate fata de la bar știuse ce spuse și bărbatul acela i-ar fi putut deschide porțile unei lumi pe care nu o cunoștea, dar la care visase dintotdeauna; în definitiv, oare nu se gîndise la cariera de model? Observa agilitatea și rapiditatea cu care-și încheia lucrul — după cît se vedea, era o pînză foarte mare, dar era complet împăturită și nu putea zări celelalte figuri pictate acolo. Și dacă i se ivea o nouă ocazie? Bărbatul (se hotărîse că era „bărbat”, nu „tînăr”, altminteri ar fi început să se simtă prea bătrînă pentru vîrsta ei) nu părea să fie tipul care face o asemenea propunere doar ca să petreacă o noapte cu ea. Cinci minute mai tîrziu, după cum promisese, el își terminase lucrul, în timp ce Măria se concentra asupra Braziliei, asupra viitorului ei strălucit și lipsei sale absolute de interes de a cunoaște persoane noi — care i-ar fi putut eventual compromite toate planurile acestea.

— Mulțumesc, puteți să vă schimbați poziția — i se adresă pictorul chimistului, care păru a se fi trezit dintr-un vis.

Și, întoreîndu-se către Măria, îi spuse fără menajamente:

— Duceți-vă în colțul acela și stați cum vreți. Lumina e perfectă.

Ca și cum totul fusese de mult aranjat de soartă, ca și cum ar fi fost lucrul cel mai firesc de pe lume, ca și cum l-ar fi cunoscut de-o viață pe bărbatul acela sau ca și cum ar fi trăit clipa aceea în vis și acum ar

100

Hut ce să facă în viața reală, Măria își luă paharul lichior de anason, poșeta, cărțile despre administrația fermelor și se îndreptă spre locul indicat de bărbat,

— o masă de lîngă fereastră. El își aduse pensu-

lă și o pînză de mari dimensiuni și o mulțime de sticlucite nline de cerneluri de diverse culori, un pachet de țigări și se așeză în genunchi la picioarele ei.

— Rămîi în aceeași poziție.

— Ceri prea mult. Viața e mereu în mișcare.

Era o frază pe care o considera strălucită, dar tînărul nu-i dădu nici o atenție. Măria, căutînd să-și mențină firescul, pentru că privirea lui o făcea să se simtă foarte stingherită, se uită în partea de dincolo de fereastră, unde se zărea strada și placa:

— Ce înseamnă „Drumul Sfîntului Iacob”?

— O rută de pelerinaj, în Evul Mediu, oameni din întreaga Europă treceau pe drumul ăsta,

îndreptîndu-se către un oraș din Spania, Santiago de Compostela.

Deple o parte din pînză și-și pregăti pensulele.

Măria tot nu știa ce să facă.

— Vrei să spui că, dacă merg pe strada asta, ajung în Spania?

— Peste două, trei luni. Dar pot să te rog ceva? Păstrează tăcerea, nu durează mai mult de zece minute. Și ia pachetul de pe masă.

— Sînt cărți — răspuse ea, cu o anumită doză de iritare din pricina tonului autoritar al cererii. Trebuia să știe că în fața lui se afla o femeie cultă, care-și petrecea timpul în biblioteci, nu prin magazine. Dar luă chiar el pachetul și-l puse pe jos, fără nici un fason.

Nu reușise să-l impresioneze. De altfel, nu avea nici cea mai mică intenție de a-l impresiona, era în afara orarului ei de lucru, ținea să-și păstreze seducția

101

pe mai tîrziu, cu bărbați care o plăteau bine pentru efort.

De ce să intre în legătură cu pictorul acela care poate n-avea bani nici ca să o invite la o cafea? Un bărbat de treizeci de ani nu trebuie să poarte părul lung, e ridicol. De ce credea că nu avea bani? Fata de la bar îi spusese că era o persoană cunoscută — sau celebru era doar chimistul? Luă aminte la felul cum era îmbrăcat, dar nici asta n-o duse mai departe; viața o învățase că bărbații îmbrăcați neglijent — cum era cazul cu el — păreau totdeauna să aibă mai mulți bani decît cei care purtau costum și cravată. „Dar la ce bun să mă gîndesc la bărbatul ăsta? Mă interesează doar tabloul/”

Zece minute nu era un preț prea mare pentru șansa de a deveni nemuritoare într-o pictură. Văzu că o picta alături de chimistul premiat și începu să se întrebe dacă nu avea să-i ceară pînă la urmă un onorariu.

— întoarce fața spre fereastră. Ascultă încă o dată, fără să pună nici o întrebare — ceea ce nu-i stătea cîtusi de puțin în fire. Privea trecătorii, placa indicatoare despre drumul cu pricina, imaginîndu-și că drumul trecea pe-acolo de multe veacuri, un drum care supraviețuise progresului, prefacerilor lumii, chiar și prefacerilor omului. Era poate o prevestire bună, tabloul acela putea fi un semn al destinului, putea rămîne într-un muzeu și în următorii cinci sute de ani.

Bărbatul începu să deseneze și, pe măsură ce lucrul progresa, ea își pierdu veselia inițială și începu să se simtă insignifiantă. Cînd intrase în barul acela, era o femeie sigură pe sine, capabilă să ia o decizie foarte dificilă — să părăsească o profesie care-i adu-

102

cea bani buni — și să accepte o provocare și mai dificilă — să conducă o fermă în țara ei.

Acum revenise parcă la senzația de nesiguranță în fața lumii, lucru pe care o prostituată nu-și putea permite niciodată luxul de a-l simți.

Pînă la urmă descoperi motivul disconfortului: pentru prima oară în multe luni, cineva o privea ca pe un obiect, nu ca pe o femeie, ci ca pe ceva ce ea nu izbutea să înțeleagă, deși definiția cea mai apropiată ar fi fost „el îmi vede sufletul, temerile, fragilitatea, incapacitatea de a lupta cu o lume pe care mă prefac a o domina, dar în raport cu care nu reprezint nimic”. Ridicol, continua să bată cîmpii.

— Aș vrea să...

— Te rog, nu vorbi — zise bărbatul —. Îți văd lumina.

Nimeni niciodată nu-i spusese așa ceva. „Îți văd sîinii tari”, „Îți văd coapsele bine făcute”, „Îți văd frumusețea exotică de la tropice” sau, cel mult, „văd că vrei să renunți la viața asta, de ce nu-mi dai o șansă să-ți ofer un apartament”. Astea erau comentariile pe care obișnuia să le audă, dar... lumina ei? Se referea oare la înserare?

— Lumina dumitale personală — completă el, dîndu-si seama că ea nu înțelesese nimic.

Lumina personală. Bine, nimeni nu putea fi mai departe de realitate decât pictorul acela inocent, care nici la cei treizeci de ani ai lui posibili nu învățase nimic de la viață. După cum toată lumea știe, femeile se maturizează mai repede decât bărbații, și Măria — deși nu petrecuse nopți albe cugetînd la conflictele ei filozofice — măcar un lucru știa: nu avea ceea ce pictorul numea „lumina” și pe care ea o interpreta

103

ca pe „o strălucire aparte”. Era o persoană ca toate celelalte, își îndura solitudinea în taină, încerca să-și justifice tot ce făcea, se prefăcea că e tare cînd de fapt era foarte slabă, renunțase la orice pasiune în numele unei munci periculoase, dar acum, aproape de final, avea proiecte de viitor. Și remușcări din trecut — și o persoană ca ea nu are nici un fel de „strălucire aparte”. Se vede că era doar un mod de a o face să tacă și să fie mulțumită ca stătea acolo, imobilă, pe post de toantă.

„Lumină personală. Putea să fi găsit altceva, cum ar fi «ai un profil frumos».”

Cum intră lumina într-o casă? Dacă ferestrele sînt deschise. Cum intră lumina într-un îns?

Dacă poarta iubirii este deschisă. Si, fără discuție, a ei nu era deschisă. Se vede că era un pictor foarte prost, nu înțelegea nimic.

— Am terminat — zise el și începu să-și adune ustensilele.

Măria nu se mișcă. Ar fi vrut să-i ceară să vadă tabloul, dar asta putea însemna și o lipsă de politețe, un semn că nu ai încredere în ceea ce a făcut altcineva. Curiozitatea însă precumpăni, îi ceru totuși, el fu de acord.

^

Ii desenase doar chipul; semăna cu ea, dar dacă ar fi văzut cîndva tabloul acela fără să cunoască modelul, ar fi zis că era o persoană foarte puternică, plină de o „lumină” pe care nu izbutea să și-o vadă reflectată în oglindă.

— Numele meu este Ralf Hart. Dacă vrei, pot să-ți mai ofer un drink.

— Nu, mulțumesc.

104

După cum se vede, întîlnirea o ia acum pe drumul pe care-l prevăzuse cu tristețe: bărbatul încearcă să o seducă pe femeie.

— Te rog, încă două lichioruri de anason — co-jnandă el, fără a da atenție comentariului Măriei.

Ce avea de făcut? Să citească o carte oribilă despre administrarea fermelor. Să se plimbe, cum făcuse de sute de ori, pe malul lacului. Sau să stea de vorbă cu cineva care văzuse în ea o lumină necunoscută ei, exact la data marcată în calendar ca începutul sfîrsitului „experienței” sale.

— Ce faci?

Era întrebarea pe care nu voia s-o audă, care o făcuse să evite multe întîlniri cînd, dintr-un motiv sau altul, cineva se apropia de ea (ceea ce în Elveția se întîmpla rareori, dată fiind firea discretă a locuitorilor săi). Care ar fi răspunsul posibil?

— Lucrez într-un local.

Gata. Se despovăra de o greutate enormă și fu mulțumită de tot ce învățase de cînd venise în Elveția; să întrebă (ce sînt kurzii? ce e Drumul Sfîntului Iacob?) și să răspunzi (lucrez într-un local) fără a-ți păsa de părerea celorlalți.

— Cred că te-am mai văzut.

Măria simți că el voia să treacă mai departe și-și savura mica victorie; pictorul, care, cu cîteva minute în urmă, îi dăduse ordine, pîrînd absolut sigur de ce voia, acum redevenea un bărbat ca toți ceilalți, nesigur în fața unei femei pe care nu o cunoștea.

— Și cărțile astea?

I le arată. Administrarea fermelor. Bărbatul păru și mai nesigur ca înainte.

— Lucrezi în domeniul sexului?

El riscase. Se îmbrăca oare ca o prostituată? Oricum, trebuia să câştige timp. Se observa, totul începea să fie un joc interesant, nu avea absolut nimic de pierdut.

— Oare de ce se gândesc bărbații numai la asta? El puse cărțile la loc în sacoșă.

— Sexul și administrarea fermelor. Două lucruri cum nu se poate mai detestabile.

Ce? Brusc, ea se simți sfidată. Cum de putea vorbi atît de disprețuitor de profesia ei? Sigur, nu știa încă în ce domeniu lucra ea, făcuse doar o încercare, dar nu-1 putea lăsa fără replică.

— Ei bine, eu cred că nimic nu e mai detestabil ca pictura. Un lucru încremenit, o mișcare întreruptă, o fotografie care nu e niciodată fidelă originalului. Un lucru mort, care nu interesează pe nimeni, cu excepția pictorilor — oameni care se socotesc importanți, culți, dar care n-au evoluat ca restul lumii. Ai auzit vorbindu-se de Joan Miro? Eu n-am auzit niciodată decît de la un arab, într-un restaurant, și asta n-a schimbat absolut nimic în viața mea.

Nu știa dacă nu mersese prea departe, pentru că băaturile sosiseră și conversația fu întreruptă. Cei doi rămaseră tăcuți un răstimp. Măria gîndi că era timpul să plece, iar Ralf Hart gîndise poate la fel. Dar în fața lor mai erau două pahare pline cu băutura aceea oribilă, și asta era un pretext ca să mai rămînă împreună.

— De ce cartea despre ferme?

— Ce vrei să spui?

— Păi am fost în Rue de Berne. După ce mi-ai spus unde lucrezi, mi-am amintit unde te-am mai văzut: în localul acela scump. Cît timp te-am pictat, nu mi-am dat seama: „lumina” dumitale era foarte puternică.

f

Măria simți că-i fugea pămîntul de sub picioare, p ntru prima oară își dădu seama că era rușinată de ea ce făcea, deși nu avea nici un motiv, muncea ca a se întrețină, pe ea și familia ei. Lui trebuia să-i fie rușine că se ducea în Rue de Berne; de la o clipă la alta, toata vraja aceea posibilă se destrămase.

— Ascultați, domnule Hart, deși sînt braziliancă,

stau de nouă luni în Elveția. Și am învățat că elvețienii sînt discreți deoarece trăiesc într-o țară foarte mică, aproape toți se cunosc, după cum tocmai am văzut, motiv pentru care nimeni nu se interesează de viața altuia. Comentariul dumneavoastră a fost inoportun și foarte nedelicat — dar dacă scopul dumneavoastră a fost să mă umiliți ca să vă simțiți mai în larg, vă pierdeți timpul degeaba. Mulțumesc pentru lichiorul de anason, care e oribil, dar pe care o să-1 beau pînă la ultima picătură. Apoi am să fumez o țigară. Și-n cele din urmă, am să mă ridic și am să plec. Dumneavoastră însă puteți pleca chiar în clipa asta, întru-cît pictorilor celebri nu le stă bine să șadă la aceeași masă cu o prostituată. Fiindcă asta sînt, știți? O prostituată. Pur și simplu, din cap pînă-n picioare, de sus și pînă jos — o prostituată. Și asta este virtutea mea: să nu înșel pe nimeni, deci nici pe dumneavoastră. Pentru că nu merită osteneala.

Dumneavoastră nu meritați o minciună. Ia închipuiți-vă ce-ar fi dacă celebrul chimist, din celălalt capăt al restaurantului, ar descoperi ce sînt eu?

Ea începu să ridice glasul. — O prostituată! Și mai știți ceva? Mă eliberați — știu că am să plec din țara asta blestemată după exact nouăzeci de zile, plină de bani, mult mai cultă, capabilă să aleg un vin bun, cu punga plină de fotografii

pe care le-am făcut pe *zăpadă* și după ce am învățat să înțeleg natura oamenilor.'

Fata de la bar asculta, speriată. Chimistul părea a nu le da atenție. O fi fost poate alcoolul, poate și senzația că în scurt timp va fi iarăși o femeie din interiorul Braziliei, poate marea bucurie de a fi putut spune ce lucra și a putea face haz de reacțiile șocate, de privirile critice, de gesturile scandalizate.

— Ați priceput bine, domnule Hart? De sus pînă jos, din cap pînă-n picioare, sînt o

prostituată, și asta e calitatea mea, virtutea mea!

El nu zise nimic. Și nu se clinti. Măria simți că-si recâștiga încrederea în sine.

— Și mai aflați că sînteți un pictor care nu-si înțelege modelele. Poate că chimistul care sade acolo, cu gîndurile aiurea, adormit, o fi în realitate un feroviar. Și toate celelalte persoane din tabloul dumneavoastră or fi doar ceea ce nu sînt. De n-ar fi așa, n-ați spune niciodată că puteți vedea o „lumină specială” într-o femeie care, așa cum v-ați dat seama în timp ce pictați, NU E ALTCEVA DECÎT O PROSTITUATĂ!

Ultimele cuvinte fură rostite lent, cu glas tare. Chimistul se trezi, iar fata de la bar aduse nota. — N-are nimic de-a face cu prostituata, ci cu femeia care ești — Ralf ignoră nota și răspunde la fel de tacticos, dar cu voce scăzută —. Ai strălucire. O lumină care-ți dă puterea de voință, puterea cuiva care sacrifică lucruri importante în numele altor lucruri pe care le socotește și mai importante. Ochii — lumina asta se manifestă în ochi.

Măria se simți dezarmată; el nu-i acceptase provocarea. A vrut să creadă că dorea să o seducă, nimic mai mult. Nu mai avea voie să gîndească — cel pu-

108

țin în următoarele nouăzeci de zile — că există bărbați interesanți pe fața pămîntului.

— Vezi lichiorul ăsta de anason din fața dumi-tale? — continuă el —. Ei bine, vezi doar un lichior de anason. Eu însă, pentru că trebuie să pătrund în ceea ce fac, văd planta din care s-a născut, furtunile pe care le-a înfruntat planta asta, mîna care a cules grăunțele, călătoria unei nave dintr-un alt continent pînă aici, mirosurile și culorile pe care planta asta, înainte de-a fi fost pusă în alcool, le-a lăsat să fie percepute și să facă parte din ea. Dacă într-o bună zi aș picta masa asta, aș picta toate aceste lucruri — deși, văzînd tabloul, dumneata ai crede că te afli în fața unui simplu pahar cu lichior de anason.

La fel, în timp ce priveai strada și te gîndeai — deoarece știu că te gîndeai — la Drumul Sfîntului Iacob, eu ți-am pictat copilăria, adolescența, visele dizolvate în trecut, visele din viitor, dorința — adică lucrul care mă intrigă cel mai mult. Cînd ți-ai văzut tabloul...

Măria își deschise garda, știind că ar fi fost foarte greu să rămînă cu ea închisă.

— Eu am văzut lumina asta...

— ... deși acolo era doar o femeie asemănătoare cu dumneata.

Din nou se instala tăcerea stingheritoare. Măria se uită la ceas.

— în cîteva minute trebuie să plec. De ce ai spus că sexul e detestabil?

— Dumneata trebuie să știi mai bine ca mine.

— Eu știu pentru că asta mi-e munca. Fac același lucru în fiecare zi. Dar dumneata ești un bărbat de treizeci de ani...

— Douăzeci și nouă...

109

— ... tînăr, atrăgător, celebru, care ar trebui să fi-încă interesat de lucrurile astea, nu aveai nevoie să te duci în Rue de Berne ca să-ți găsești o pereche

— Ba da, aveam nevoie. M-am culcat cu cîteva dintre colegele duminale, nu pentru că as fi avut probleme să-mi găsec o pereche. Problema mea sînt eu însumi.

Măria simți o înțepătură de gelozie și fu cuprinsă de spaimă. Acum înțelegea că trebuia într-adevăr să plece.

— Era ultima mea încercare. Acum am renunțat — zise Ralf, începînd să-și adune materialul împrăștiat pe podea.

— Ai vreo problemă fizică?

— Nici una. Doar lipsa de interes. Nu era posibil.

— Plătește nota. Hai să ne plimbăm, în realitate mulți simț același lucru, dar nimeni n-o spune

— și e bine să stai de vorbă cu cineva atît de sincer.

O luară pe Drumul Sfîntului Iacob, era un urcuș, apoi un coborîș care se termina la fluviu, care se termina în lac, care se termina în munții care se terminau într-o localitate îndepărtată

din Spania. Trecură printre oameni care se întorceau de la masa de prînz, mame cu scumpețea lor de bebeluși, turiști care fotografiau frumoasa arteziană din mijlocul lacului, femei musulmane cu capul acoperit de un văl, băieți și fete făcînd jogging, cu toții pelerini în căutarea acestui oraș mitic, Santiago de Compostela, care poate nici nu exista, poate era o legendă în care oamenii au nevoie să creadă ca să-și dea un sens vieții lor. Pe drumul bătut de atîta lume, de-atîta timp, mergea și bărbatul acela cu părul lung, cărînd o desagă plină de pensule, culori, pînze, creioane, și o fată ceva

110

f

ai tînără, cu o sacoșă plină de cărți despre admigtrarea fermelor. Nici unuia dintre ei nu le dădu rin cap să întrebe de ce făceau împreună pelerina-\\il acela, era lucrul cel mai firesc din lume, el știa totul despre ea, fără ca ea să știe nimic despre el.

Si din pricina asta, se hotărî să întrebe — acum întreba totul. La început, el făcu pe modestul, dar ea știa cum să obțină orice de la un bărbat, și el îi povesti pînă la urmă că fusese căsătorit de două ori (record pentru douăzeci și nouă de ani!), călătorise mult, cunoscuse regi, actori celebri, sărbători de neuitat. Se născuse în Geneva, locuise la Madrid, Amsterdam, New York și într-un oraș din sudul Franței, numit Tarbes, care nu se afla pe nici un circuit turistic important, dar pe care el îl adora datorită apropierii munților și căldurii din inima locuitorilor săi. Talentul îi fusese descoperit la vîrsta de douăzeci de ani, cînd un mare negustor de artă se dusese să mănînce, din întîmplare, într-un restaurant japonez din orașul său natal — decorat cu lucrările lui. Cîștigase mulți bani, era tînăr și sănătos, putea să facă orice, să se întîlnească cu oricine ar fi dorit, trăise toate plăcerile pe care le poate trăi un bărbat, făcea ce-i plăcea și, între timp, în ciuda tuturor acestor lucruri, celebritate, bani, femei, călătorii, era un om nefericit, căruia îi rămăsese o singură bucurie în viață: munca.

— Femeile te-au făcut să suferi? — întrebă ea, dîn-du-și numaidecît seama că era o întrebare idioată, consemnată probabil într-un manual despre *Tot ce trebuie să știe femeile ca să cucerească un bărbat*.

— Nu m-au făcut niciodată să sufăr. Am fost foarte fericit în fiecare dintre mariajele mele. Am fost înșelat și am înșelat ca orice om normal. După o vreme însă nu m-a mai interesat sexul. Continuum să iubesc,

111

simțeam nevoia unei companii, dar sexul..., de ce vorbim despre sex?

— Pentru că, așa cum ai spus chiar dumneata, eu sînt o prostituată.

— Viața mea nu prezintă mare interes. Un artist care a izbutit să aibă succes încă de tînăr, lucru rar, și încă în pictură, ceea ce e rarisim, care astăzi poate picta orice fel de tablou, cîștigînd de pe urma lui bani frumoși, în vreme ce criticii fac spume, crezînd că doar ei știu ce e „arta”. Cineva despre care toți cred că are răspunsuri la toate și cu cît sînt mai tăcut, cu atît mai inteligent mă consideră.

Continuă să-și povestească viața: în fiecare săp-tămînă era invitat pentru ceva undeva în lume. Avea un agent care locuia în Barcelona — știa unde este? Da, Măria știa, este în Spania. Acel agent se ocupa de tot ce ținea de bani, invitații, expoziții, dar niciodată nu exercita asupra lui presiuni ca să facă ce nu dorea, o dată ce, după mulți ani de muncă, obținuseră o anumită stabilitate pe piață.

— E o istorie interesantă? — glasul lui denota un pic de nesiguranță.

— Aș zice că e o istorie foarte deosebită. Multor oameni le-ar plăcea să fie în locul dumitale. Ralf vru să afle despre Măria.

— Eu sînt trei, în funcție de persoana care mă caută. Fata Ingenuă, care se uită la bărbați cu admirație și se preface impresionată de istoriile lor de putere și glorie. Femeia Fatală, care-i atacă imediat pe cei ce se simt mai nesiguri și, procedînd astfel, ține sub control situația, îi lasă fără voință, fiindcă ei nu mai au nevoie să se preocupe de nimic.

Și, în fine, Maica Atotînțelegătoare, care are grijă de cei ce au nevoie de sfaturi și le ascultă, cu aerul

112

„a înțelege tot, poveștile care-i intră pe-o ureche și-i ies pe alta. Pe care din cele trei vrei s-o cunoști? — Pe dumneata.

Măria povesti tot, fiindcă avea nevoie să povestească — era pentru prima oară când făcea asta, de când plecase din Brazilia, în sfârșit, descoperi că, în ciuda ocupației ei deloc convenționale, nu i se întîm-plase nimic foarte emoționant în afara săptămînii de la Rio și a primei săptămîni în Elveția. Casă, muncă, iar casă, iar muncă — și nimic altceva.

Cînd isprăvi, ședeau iar la o masă dintr-un bar — de astă dată în cealaltă parte a orașului, pe Drumul Sfîntului Iacob, fiecare gîndindu-se la ce-i rezervase celuilalt destinul.

— Îți lipsește ceva? — întrebă ea.

— Să pot zice „pe curînd”.

Da. Pentru că nu fusese o după-amiază ca toate celelalte. Ea se simțea neliniștită, încordată, fiindcă deschisese o ușă și nu știa cum s-o închidă la loc.

— Cînd am să pot vedea pînza?

Ralf îi întinse o carte de vizită a agentului său din Barcelona.

— Telefonează pentru ea peste șase luni, dacă o să mai fii în Europa. „Chipurile din Geneva”, oameni celebri și oameni anonimi, va fi expusă prima oară într-o galerie din Berlin. Apoi va face un tur european.

Măria își aminti de calendar, de cele nouăzeci de zile pe care le mai avea, de toate implicațiile periculoase pe care le-ar putea antrena orice relație, orice legătură.

„Care e lucrul cel mai important în viața asta? Să trăiesc sau să mă prefac că trăiesc? Să risc acum, să spun că a fost seara cea mai frumoasă pe care am

113

petrecut-o în orașul acesta? Să-i mulțumesc pentru că m-a ascultat fără critici și fără comentarii? Sau pur și simplu să îmbrac armura femeii cu putere de voință, cu «lumină specială», și să plec fără nici un comentariu?”

între timp mergeau pe Drumul Sfîntului Iacob și, pe măsură ce se asculta pe sine însăși povestindu-și viața, fusese o femeie fericită. Se putea mulțumi cu atîta — era deja un mare cadou al vieții.

— O să te caut — zise Ralf Hart.

— Să nu faci asta. În scurt timp am să plec în Brazilia. Nu mai avem nimic de împărțit unul cu altul.

— Am să te caut în calitate de client.

— Pentru mine, asta va însemna o umilință.

— Te voi căuta ca să mă salvezi.

Vorbise și la început despre dezinteresul său față de sex. Vru să spună că simțea același lucru, dar se controla — mersese prea departe în refuzurile sale, era mai inteligent să stea liniștită.

Ce treabă patetică. Era încă o dată acolo cu un băiețel, care de astă dată nu-i cerea un creion, ci un dram de companie. Privi în propriu-i trecut și, pentru prima oară, se iertă pe sine însăși: vina nu fusese a ei, ci a băiatului nesigur pe el, care renunțase de la prima tentativă. Erau copii, și copiii așa procedează — nici ea, nici băiețelul nu greșiseră, iar asta îi produse o mare ușurare, se simți mai bine, nu-și călcăse în picioare prima oportunitate din viață. Toți fac așa, face parte din inițierea ființei umane în căutarea celeilalte părți a sale, așa se întîmplă.

Acum situația era însă diferită. Oricît de majore erau motivele (plec în *Brazilia*, lucrez într-un local, n-am avut timp să ne cunoaștem bine, nu sînt interesată de sex, nu vreau să aud de

dragoste, trebuie să

114

invăț cum se administrează fermele, habar n-am de pictură, trăim în lumi diferite), viața o pune în fața unei provocări. Nu mai era copil, trebuia să aleagă. Preferă să nu răspundă, îi strânse mâna, cum se obișnuia în țara aceea, și plecă în direcția casei sale. Dacă ar fi fost bărbatul care i-ar fi plăcut să fie, el nu s-ar fi lăsat intimidat de tăcerea ei.

Pasaj din jurnalul Măriei, scris în aceeași zi:

Azi, în timp ce mergeam în junii lacului, pe drumul acela ciudat al Sfântului Iacob, bărbatul care era cu mine — un pictor, o viață diferită de a mea — a aruncat o pietricică în apă. În locul unde a căzut piatra, au apărut mici cercuri care s-au mărit, s-au lărgit, pînă cînd au atins o rață ce trecea întîmplător pe-aco-lo și n-avea nimic de-aface cu piatra, în loc sase sperie de unda neașteptată, rața s-a hotărît sase joace cu ea.

Cu cîteva ore înainte de cină, am intrat într-o cafenea, și totul a fost ca și cum Dumnezeu ar fi aruncat o pietricică în locul acela. Undele de energie ne-au atins pe mine și pe un bărbat care stătea într-un colț, pictînd un tablou. El a simțit vibrația pietrei, la fel și eu. Și acum? Pictorul știe cînd întîlnește un model. Muzicianul știe cînd instrumentul îi este bine acordat. Aici, în acest jurnal al meu, sînt conștientă că anumite fraze nu sînt scrise de mine, ci de o femeie plină de „lumină” care sînt eu, dar pe care nu vreau să o accept.

Pot continua așa. Pot însă, ca rățușca de pe lac, să mă joc și să mă amuz cu ondulația care s-a format brusc și a dezechilibrat apa.

Piatra asta are un nume: pasiunea. Ea poate descrie frumusețea unei întîlniri fulminante dintre două persoane, dar nu se mărginește la atîta. O găsim în sures-

115

citarea întîmplării neașteptate, în voința de a realiza ceva cu ferveare, în certitudinea că îți vei putea realiza un vis. Pasiunea ne dă semnale care ne călăuzesc viața — și mie îmi revine să descifrez aceste semnale. Mi-ar plăcea să cred că sînt îndrăgostită. De cineva pe care nu-l cunosc și care nu intra în vederile mele. Toate lunile astea de autocontrol, de respingere a dragostei au dus exact la contrariu: să mă las dusă de primul ins care mi-a acordat o atenție de alt gen.

Tot e bine că nu i-am cerut numărul de telefon, că nu știu unde locuiește, că-l pot pierde fără să mă acuz că am pierdut ocazia.

Si chiar dacă ar fi fost așa, chiar dacă aș fi pierdut-o, arn cîștigat o zi fericită în viața mea.

Gîndindu-mă cum este lumea, o zi fericită e aproape un miracol.

V—înd intră în Copacabana în seara aceea, era și el acolo, așteptînd. Era unicul client. Milan, care observa viața acelei braziliene cu o veritabilă curiozitate, constată că fata pierduse bătălia.

— Accepți un drink?

— Trebuie să lucrez. Nu pot să-mi pierd slujba.

— Sînt un client, îți fac o propunere profesională.

Bărbatul acela, care în după-amiaza aceea, la cafenea, păruse atît de sigur de el, care mînuia bine penelul, se întîlnea cu personaje sus-puse, avea un agent la Barcelona și cîștiga pesemne mulți bani — își arăta acum fragilitatea, intrase în ambianța necuvenită, nu mai era într-o cafenea romantică de pe Drumul Sfin-tului Iacob. Farmecul serii se destramă.

— Atunci, accepți drinkul?

— Accept altă dată. Acum am alți clienți care mă așteaptă.

Milan auzi finalul frazei; se înșelase, fata nu se lăsase furată de capcana promisiunilor de dragoste. Chiar și așa, la finele unei nopți fără mare devers, se întrebă de ce preferase compania unui bătrîn, a unui contabil mediocru și a unui agent de asigurări.

Mă rog, era problema ei. De vreme ce-și plătea comisionul, nu era de competența lui să decidă cu cine trebuia sau nu să se culce.

Din jurnalul Măriei, după noaptea cu bătrînul, contabilul și agentul de asigurări:

Ce vrea pictorul ăsta de la mine? Nu știe că aparținem unor țări, culturi și sexe diferite?

Crede oare că știu mai multe decît el despre plăcere și vrea să învețe ceva?

De ce nu mi-a spus altceva decît „sînt un client”? Era atît de ușor să spună: „ți-am simțit lipsa” sau „am fost încîntat de seara petrecută împreună”. I-așfi răspuns și eu la fel (sînt o profesionistă), dar el este cel obligat să-mi înțeleagă nesigur antele, pentru că sînt femeie, sînt fragilă, și în localul acela sînt altă persoană. El e bărbat. E artist: e obligat să știe că marele scop al ființei umane este să înțeleagă dragostea totală. Dragostea nu este în celălalt, este în noi înșine; noi o trezim. Dar pentru trezirea asta, avem nevoie de altul. Universul are sens doar cînd avem cu cine să ne împărtășim emoțiile.

E sătul de sex? Si eu — și, cu toate acestea, nici el, nici eu nu știm ce e asta. Lăsăm să moară unul din lucrurile cele mai importante din viață — aveam nevoie să fim salvată de el, avea nevoie să-l salvez, dar el nu mi-a lăsat nici o alegere.

jC/ra speriată, începea să-și dea seama că, după atîta autocontrol, presiunea, cutremurul, vulcanul sufletului ei dădeau semne că vor să explodeze, or, din clipa cînd s-ar întîmpla una ca asta, n-ar mai avea cum să-și controleze sentimentele. Cine era otrava aceea de artist, care putea prea bine să fi mințit în legătură cu viața lui, cu care nu petrecuse mai mult de cîteva ceasuri, care nu o atinsese, nu încercase să

0 seducă — putea fi oare ceva mai rău decît asta?

De ce îi dădea semnale de alarmă inima? Deoarece credea că și el simțea același lucru — dar, evident, se înșela total. Ralf Hart voia să se întîlnească cu femeia capabilă să-i reaprindă focul care aproape

l se stînsese; voia să o transforme în marea lui zeiță a sexului, cu o „lumină specială” (și aici fusese sincer), gata să-l ia de mîină și să-i arate drumul de întoarcere la viață. Nu-și putea imagina că Măria simțea același dezinteres, că își avea și ea problemele ei (nici măcar după afîția bărbați nu-și obținuse orgasmul în timpul penetrației), își făcuse planuri în dimineața aceea și-și pusese la cale o întoarcere triumfătoare în țara ei.

De ce se gîndea la el? De ce se gîndea la cineva care chiar în clipa aceea picta poate altă femeie, spu-nîndu-i că avea o „lumină specială”, că putea fi zeița sexului?

„Mă gîndesc la el pentru că am putut sta de vorbă.” Ce ridicol! Ce, se gîndea și la bibliotecară? Nu. Se gîndea la Nyah, filipineza, singura dintre toate femeile de la *Copacabana* cu care putea să-și împartă un pic sentimentele? Nu, nu se gîndea. Erau persoane cu care fusese de multe ori împreună și cu care se simțea în largul ei.

încercă să-și abată atenția asupra căldurii care se instalase ori asupra supermarketului pe care nu reușise să-l viziteze în ajun. îi scrise o lungă scrisoare tatălui ei cu privire la terenul pe care i-ar plăcea să-l cumpere — asta avea să-i mulțumească familia. Nu preciza data întoarcerii, dar dădu de înțeles că avea să fie în scurt timp. Dormi, se trezi, dormi din nou, iarăși se trezi. Descoperi că tratatul despre ferme era foarte bun pentru elvețieni, dar nu le era de nici un folos brazilienilor — lumile lor erau total diferite.

Pe parcursul după-amiezei văzu că cutremurul, vulcanul, presiunea se redusese. Se simți mai relaxată; acest tip de pasiune subită i se mai întîmplase și alteori și lua sfîrșit totdeauna a doua zi — ce bine, universul ei continua să rămîină același. Avea o familie care o iubea, un bărbat care o aștepta și care acum îi scria foarte des, povestindu-i că magazinul de textile se extindea. Se hotărîse chiar să-și plătească biletul de avion în seara aceea, avea bani suficienți ca să-și cumpere un loc. Depășise cea mai dificilă parte, bariera limbii, singurătatea, prima zi la restaurant cu arabul, modul în care-și convinsese sufletul să nu-i pese de ce făcea cu trupul său. Știa foarte bine care îi era visul și era dispusă la orice pentru el. Și visul acesta nu includea bărbați, desigur. Cel puțin, nu includea bărbați care să nu vorbească limba ei maternă

și care să nu trăiască în orașul ei.

După ce se potoli cutremurul, Măria înțelese că ^{dar} din vină îi revenea. Fiindcă la clipa potrivită nu spusese: „Sînt singură, sînt la fel de nefericită ca și dumneata, azi mi-ai văzut «lumina», și a fost primul lucru frumos și sincer pe care mi l-a spus un bărbat de cînd am sosit aici.”

La radio cînta un cîntec vechi: „Iubirea mea moare chiar înainte de a se naște.” Da, acesta era cazul ei, destinul ei.

Pasaj din jurnalul Măriei, la două zile după revenirea la normal:

Pasiunea te face să nu mai mănînci, să nu mai dormi, să nu mai muncești, să fii împăcat. Mulți se sperie de ea, deoarece, cînd își face apariția, doboară toate lucrurile vechi pe care le întâlnește.

Nimeni nu vrea să-și dezorganizeze lumea. De aceea, mulți oameni izbutesc să controleze amenințarea asta și sînt capabili să mențină în picioare o casă sau o construcție care era deja putredă. Ei sînt inginerii lucrurilor depășite.

Alte persoane gîndesc exact pe dos: se abandonează fără să reflecteze, nădăjduind să găsească în pasiune soluțiile pentru toate problemele lor. își pun în cealaltă persoană toată răspunderea pentru posibila lor fericire. Sînt mereu euforice fiindcă li s-a întîmplat ceva minunat sau deprimat pentru că ceva neașteptat a sfîrșit prin a distruge totul.

Să te îndepărtezi de pasiune sau să i te abandonezi orbește — care dintre aceste două atitudini e cea mai puțin distructivă?

Nu știu.

120

. treia zi, sculat parcă din morți, Ralf Hart se întoarce și ajunsese chiar ceva mai tirziu, pentru că Măria se și întreținea cu alt client. Cînd însă îl văzu, ea îi spuse politicoș celuilalt că nu voia să danseze, aștepta pe altcineva.

Doar atunci își dădu seama că-l așteptase toate zilele acestea. Și în clipa aceea, acceptă tot ce-i pusese-n cale destinul.

Nu se plînsese; se simți mulțumită, își putea îngădui un asemenea lux, pentru că într-o zi avea să plece din orașul acela, știa că dragostea asta era imposibilă și, ca atare, de vreme ce nu aștepta nimic, avea să aibă tot ce încă mai aștepta de la acea etapă a vieții sale. Ralf o întrebă dacă voia un drink, și Măria ceru un cocteil de fructe. Patronul barului, prefăcîndu-se că spăla paharele, trase cu ochiul la braziliancă fără să mai priceapă ceva: ce o făcuse oare să se răzgîndescă? Spera să nu rămînă acolo doar cu băutura — și răsufle ușurat cînd el o luă la dans. îndeplineau un ritual, nu era nici un motiv de îngrijorare.

Măria îi simțea mîna pe după talie, cu obrazul lipit de-al ei, muzica era foarte tare și, slavă Domnului, făcea imposibilă orice conversație. Un cocteil de fructe nu ajungea ca să prinzi curaj și puținele cuvinte pe care le schimbaseră fuseseră exclusiv formale. Acum era o chestiune de timp: aveau să mear-

122

g-j la un hotel? Aveau să facă dragoste? N-avea de ce să fie greu, întrucît ea îi și spusese că sexul n-o interesa, acum era vorba doar să-si îndeplinească angajamentul profesional. Asta avea să contribuie la uciderea oricărui vestigiu de pasiune posibilă — nu știa de ce se chinuise atîta imediat după prima în-tîlnire.

în noaptea asta avea să fie Mama Atotîntelegă-toare. Ralf Hart nu era decît un bărbat disperat, ca milioane de alți bărbați. Dacă si-ar interpreta bine rolul, dacă ar reuși să-si respecte programul pe care si-l impusese de cînd începuse să lucreze la *Copaca-bana*, n-ar avea de ce să-si facă griji. Era foarte riscant să-l aibă lîngă ea pe bărbatul acela, acum, cînd îi simțea mirosul — si-i savura — îi experimenta atingerea — și-i plăcea — se surprinsese pe sine că-l aștepta — și nu-i plăcea.

în patruzeci și cinci de minute îndeplineseră toate regulile, și bărbatul i se adresă patronului

localului:

„O voi lua pentru tot restul nopții. Voi plăti ca și cum ar fi fost trei clienți.”

Patronul ridică din umeri și se gîndi iarăși că fata braziliancă avea să cadă pînă la urmă în capcana dragostei. Măria, în ceea ce o privea, rămase surprinsă: nu știa că Ralf Hart cunoștea atît de bine regulile.

— Mergem la mine acasă.

Asta a fost pesemne cea mai bună decizie din partea lui. Deși era împotriva tuturor recomandărilor lui Milan, în cazul acesta se hotărî să facă o excepție. Pe lîngă posibilitatea de a constata o dată pentru totdeauna dacă era sau nu căsătorit, avea să cunoască modul de viață al pictorilor celebri și într-o bună zi avea să poată scrie ceva pentru ziarul din orașelul ei —

123

astfel încît să afle toată lumea că-n timpul perioadei sale europene, frecventase cercuri intelectuale și artistice.

„Ce scuză absurdă.”

O jumătate de oră mai tîrziu ajunseră într-un sătuc din apropierea Genevei, numit Cologny; o biserică, brutăria, primăria, toate la locul lor. Si era în-tr-adevăr o casă cu două etaje, nu un apartament! Prima constatare: chiar avea bani. A doua constatare: dacă ar fi fost căsătorit, n-ar fi îndrăznit să facă una ca asta, din cauză că totdeauna există lume care trage cu ochiul.

Deci era bogat și necăsătorit. Intraseră printr-un hol cu o scară ce ducea la etaj, dar merseră drept înainte, spre două încăperi din spate, care dădeau într-o grădină. Una din ele avea o masă de sufragerie și pereții erau acoperiți de tablouri. Cealaltă încăpere avea cîteva sofale, scaune, rafturi pline de cărți, scrumiere murdare, pahare folosite de multă vreme și lăsate încă acolo. — Pot să fac o cafea.

Măria făcu un semn negativ din cap. Nu, nu poate face o cafea, încă nu mă poate trata altfel, îmi sfidez propriii mei demoni, făcînd exact contrariul față de ce mi-am făgăduit. Dar să procedăm cu calm; azi voi juca rolul de prostituată, sau de prietenă, sau de Mamă Atotîntelegătoare, deși în adîncul sufletului meu voi fi o Fată care are nevoie de afecțiune, în sfîrșit, după ce se va isprăvi totul, îmi vei putea face o cafea.

— în fundul grădinii e atelierul, sufletul meu. Aici, printre toate tablourile și cărțile astea, e creierul meu, ceea ce gîndesc.

Măria se gîndi la propria-i casă. Nu avea o grădină în spate. Nici cărți, afară de cele împrumutate

124

r

de la bibliotecă — deoarece nu înțelegea de ce ar fi trebuit să dea bani pe ceva ce putea obține pe gratis. NU erau nici cărți — doar un poster cu Circul Acrobatic de la Shanghai, la care și-ar fi dorit să asiste.

Ralf luă o sticlă de whisky și-i oferi.

— Nu, mulțumesc. El își servi o porție și-1 bău dintr-o înghițitură — fără gheață, fără zăbavă, începu să aducă vorba despre lucruri inteligente și cu toate că o interesa conversația, știa că bărbatului aceluia îi era frică de ceea ce urma să se întîmple, acum că erau singuri. Măria recupera controlul asupra situației.

Ralf își mai turnă o porție și, ca și cum ar fi spus ceva fără însemnătate, declară:

— Am nevoie de tine.

Pauză. Tăcere prelungită. N-are rost să întrerupem tăcerea, o să vedem cum va continua.

— Am nevoie de tine, Măria. Tu ai lumină, deși bănuiesc că încă n-ai încredere în mine, crezi că încerc doar să te seduc cu conversația asta. Nu mă întreba: „De ce eu? Ce am eu deosebit?”

Nu ai nimic deosebit, nimic care să-mi poată fi explicit. Totuși — iată misterul vieții — nu reușesc să mă gîndesc la altceva.

— N-aveam de gînd să-ți pun întrebarea asta — minți ea.

— Dacă aş căuta o explicație, aş zice: femeia din fața mea a reușit să depășească suferința și să o transforme în ceva pozitiv, creator. Dar asta nu-i de ajuns ca să explice totul.

Începea să fie greu ca să mai scape. El continuă:

— Și eu? Cu toată creativitatea mea, cu tablourile care sînt disputate și dorite de galerii din toată lumea, cu visul meu realizat, cu satul meu care știe că-i sînt un fiu iubit, cu nevestele mele care nu-mi cer niciodată pensie sau așa ceva, cu toată sănătatea, înfă-

125

șisarea plăcută, adică tot *ce* poate visa un bărbat, și eu? Iată-mă, spunîndu-i unei femei pe care am întîl-nit-o într-o cafenea și cu care am petrecut doar o seară: „Am nevoie de tine.” Știi ce este singurătatea?

— Știu ce este.

— Dar nu știi ce este singurătatea cînd ai posibilitatea să fii cu toată lumea, cînd primești în fiecare seară cîte o invitație la o petrecere, la un cocteil, la o premieră teatrală. Cînd telefonul sună întruna și sînt femei care îți adoră lucrările, care declară că le-ar plăcea tare mult să cineze cu tine — sînt frumoase, inteligente, educate. Si ceva te împinge departe de tot și-ți spune: nu te duce. Si nu te duci să te distrezi. Uneori însă vei rămîne noaptea întregă străduindu-te să le impresionezi, îți vei cheltui energia dovedindu-ți ție însuși că ești capabil să seduci lumea.

Atunci rămîn acasă, intru în atelierul meu, caut lumina pe care am văzut-o în tine si doar cînd lucrez reușesc să văd această lumină.

— Ce-ți pot da eu care să-ți lipsească ție? — răspunse ea, simțindu-se umilită oarecum de acel comentariu despre alte femei, dar amintindu-și că, în definitiv, el plătitese ca să o aibă lîngă el. El bău a treia porție de whisky. Măria îl însoți cu închipuirea, alcoolul îi ardea gîtlejul, stomacul, îi intra în fluxul sanguin si-l umplea de curaj, iar ea se simțea la fel de îmbătăată, deși nu băuse nici o picătură. Vocea lui Ralf Hart sună mai fermă.

— Bine. Nu-ți pot cumpăra dragostea, dar mi-ai spus că știi totul despre sex. Atunci învață-mă. Sau învață-mă ceva despre Brazilia. Orice, numai să pot sta lîngă tine. Si acum?

126

— Cunosc doar două orașe din țara mea: cel în care m-am născut și Rio de Janeiro. Cît despre sex, nu cred că te pot învăța ceva. Am aproape douăzeci și trei de ani și tu ești cu doar șase ani mai în vîrstă, dar știu că ai trăit mult mai intens. Cunosc bărbați care mă plătesc ca să fac ce vor ei, nu ce vreau eu.

— • Am făcut tot ce poate visa să facă un bărbat cu una, două, trei femei în același timp. Și nu știu dacă am învățat mult.

Din nou tăcerea, doar că era rîndul Măriei să vorbească. Și el nu o ajută — după cum nici ea nu-l ajutase mai înainte.

— Mă vrei ca pe o profesionistă?

— Te vreau așa cum te vrei tu.

Nu, nu se putea să-i fi răspuns astfel — pentru că era tot ce și-ar fi dorit să audă. Din nou cutremurul, vulcanul, furtuna. Avea să-i fie cu neputință să scape din propria-i capcană, avea să-l piardă pe bărbatul acesta, fără a-l fi avut niciodată cu adevărat.

— Tu știi, Măria, învață-mă. Poate că asta mă va salva, ne va salva pe amîndoi, ne va readuce la viață. Ai dreptate, am doar șase ani mai mult decît tine, dar am trăit echivalentul mai multor vieți. Am trecut prin experiențe complet distincte, dar sîntem amîndoi disperați. Singurul lucru care ne va aduce pacea e să fim împreună.

De ce spunea lucrurile astea? Nu era posibil si totuși era adevărat. Se văzuseră doar o singură dată și deja aveau nevoie unul de celălalt. Să ne închipuim că ar continua să se întîlnească, ce dezastru. Măria era o femeie inteligentă, cu multe luni de lecturi și observații asupra oamenilor; avea un scop în viață, dar avea și un suflet, care năzuia să-i fie cunoscută și descoperită „lumina”.

Se simțea încă de pe acum obosită să fie cine era și totuși apropiata călătorie în Brazilia putea fi o provocare interesantă, încă nu învățase tot ce era în stare. Ralf Hart era un bărbat care acceptase provocări, învățase totul, iar acum o ruga pe fata aceea, pe prostituata aceea, pe acea Mamă Atotînțelegătoare, să-1 salveze. Ce absurd!

Și alți bărbați se comportaseră la fel cu ea. Mulți nu reușiseră să aibă erecție, alții voiau să fie tratați ca niște copii, alții spuneau că le-ar plăcea ca ea să le fie soție pentru că se excitau știind că femeia avusese mulți amanți. Deși încă nu cunoscuse nici unul dintre „clienții speciali”, apucase să descopere uriașul univers de fantezii care sălășluiau în sufletul omenesc. Toți însă erau obișnuiți cu lumile lor și nu-i ceruseră niciodată „du-mă de-aici”. Dimpotrivă, voiau s-o ducă pe Măria cu ei.

Și chiar dacă toți acești numeroși bărbați o lăseseră mereu cu ceva bani și fără nici o energie, nu era posibil să nu fi învățat nimic. Dar dacă vreunul dintre ei ar căuta cu adevărat dragostea și dacă sexul ar fi doar o parte din această căutare, cum i-ar plăcea oare ei să fie tratată? Ce ar fi important să se petreacă la prima întâlnire?

Ce i-ar plăcea cu adevărat să se petreacă? — Să capăt un dar — zise Măria. Ralf Hart nu înțelese. Dar? El plătise anticipat noaptea, taxiul, pentru că știa ritualul. Ce voia să spună cu asta?

Măria își dăduse brusc seama că înțelegea, în clipa aceea, ce aveau nevoie să simtă o femeie și un bărbat. II luă de mână și-1 conduse într-una din săli.

— Nu urcăm în dormitor — zise ea.

Stinse aproape toate luminile, se așeză pe covor și-i ceru și lui să se așeze în fața ei. Observă că în în-câp^{ere} era un Șemineu.

.— Aprinde semineul.

.— Dar e vară.

— Aprinde semineul. Vrei ca eu să conduc pașii noștri noaptea asta, și asta fac.

Ea îl privi intens, sperînd ca el să-i distingă iarăși „lumina”. El o distinse — pentru că se duse în grădină, luă cîteva scurtături de lemn udate de ploaie, puse cîteva ziare vechi pentru ca focul să usuce scurtăturile și le aprinse. Merse la bucătărie să mai aducă whisky, dar Măria îl opri.

— M-ai întrebat ce vreau eu?

— N-am întrebat.

— Află atunci că persoana care este cu tine trebuie să existe. Gîndește-te la ea. Gîndește-te dacă ea dorește whisky sau gin sau cafea, întreb-o ce vrea.

— Ce vrei să bei?

— Vin. Și mi-ar plăcea să mă însoțești. El lăsă sticla de whisky și se întoarse cu una de vin. În momentul acela, focul începuse să cuprindă lemnele. Măria stinse cele cîteva lămpi care mai rămăseseră aprinse, lăsînd ca ambianța să fie luminată numai de flăcări. Se comporta ca și cum ar fi știut că acela era primul pas: să-1 recunoști pe celălalt, să știi că este acolo.

își deschise geanta și văzu acolo, înăuntru, un stilou pe care-1 cumpărase într-un supermarket. Era bun la ceva.

— E pentru tine. Cînd l-am cumpărat, mă gîn-deam să am ceva cu care să-mi notez ideile despre administrarea fermelor. L-am folosit două zile, am muncit pînă cînd am obosit. Are un pic din sudoarea,

I' 11111

din concentrarea, din voința mea, iar eu ți-1 încredințez ție acum.

îi puse cu blîndețe stiloul în mînă.

— în loc să-ți cumpăr ceva ce ți-ar plăcea să ai, îți dau ceva ce este al meu, cu adevărat al

meu. Un dar. Un semn de respect pentru persoana din fața mea, rugînd-o să înțeleagă cît e de important să fiu împreună cu ea. Acum ea are o mică parte din mine înșămi, pe care i-am dăruit-o în deplină libertate și de bunăvoie.

Ralf se ridică, se duse la raft și se întoarse cu un obiect. 1-1 întinse Măriei:

— E un vagon de la un tren electric pe care-l aveam cînd eram copil. Nu aveam voie să mă joc singur cu el, deoarece tata îmi spunea că e scump, importat din Statele Unite. Așteptam atunci să vrea el să monteze trenul în mijlocul livingului — dar de obicei el își petrecea duminicile ascultînd muzică de operă. De aceea, trenul a supraviețuit copilăriei mele, dar nu mi-a produs nici o bucurie. Acolo sus păstrez toate șinele, locomotiva, casele, pînă și manualul; căci eu aveam un tren care nu era al meu, cu care nu mă jucam.

Bine ar fi fost să-l fi distrus ca pe toate celelalte jucării pe care le-am căpătat și de care nu-mi mai amintesc, pentru că pasiunea asta de a distruge face parte din modul în care copilul descoperă lumea. Dar trenul acesta intact îmi amintește întotdeauna o parte din copilăria mea pe care nu mi-am trăit-o, fiindcă era prea prețioasă sau prea dificilă pentru tatăl meu. Sau poate pentru că, de fiecare dată cînd monta trenul, îi era teamă să-și arate dragostea pentru mine.

Măria își aținti ochii asupra focului din șemineu. Se întîmpla ceva — și explicația nu erau vinul, nici ambianța primitoare. Era schimbul de daruri.

130

Ralf se întoarse și el către foc. Rămaseră tăcuți, ascultînd trosnetul flăcărilor. Băură vin, ca și cum important ar fi fost să nu spună nimic, să nu vorbească nimic, să nu facă nimic. Doar să stea acolo, unul cu altul, privind în aceeași direcție.

•— Am multe trenuri intacte în viața mea — zise Măria după o vreme —. Unul din ele este inima mea. Și eu mă jucam cu ea cînd lumea instala șinele, și nu totdeauna la momentul potrivit.

— Dar tu ai iubit.

— Da, am iubit. Am iubit mult. Am iubit atît de mult, încît, atunci cînd dragostea mea mi-a cerut un dar, m-am speriat și am fugit.

— Nu înțeleg.

— Nici nu-i nevoie. Te învăț acum, pentru că am descoperit ceva ce nu știam. Darul, încredințarea unui lucru care-ți aparține. A dăruii înainte de a cere ceva important. Tu ai comoara mea: stiloul cu care mi-am așternut pe hîrtie cîteva dintre visele mele. Eu am comoara ta: vagonul de tren, parte din copilăria pe care nu ți-ai trăit-o.

Eu duc acum cu mine parte din trecutul tău, iar tu păstrezi nițel din prezentul meu. Ce bine. Zise toate acestea fără să clipească, fără să-și modifice comportamentul, ca și cum ar fi știut de mult că acesta era cel mai bun și chiar unicul mod de a acționa. Se ridică cu blîndețe, își luă haina din cuier și-l sărută pe obraz. Ralf Hart nu făcu nici o clipă vreo încercare de a se ridica de unde ședea, hipnotizat de foc, gîndindu-se poate la tatăl său.

— N-am înțeles niciodată exact de ce păstram vagonul ăsta. Acum m-am lămurit: ca să ți-l dăruiesc ție într-o noapte cu șemineul aprins. Acum casa îmi devine mai ușoară.

131

*,
-feri

Mai zise că, a doua zi, avea să doneze vreunui *azi*] restul șinelor, locomotivele, pastilele care imitau fumul.

— Poate că azi trenul o fi o raritate care nu se mai fabrică și valorează mulți bani — îi atrase Măria atenția, dar imediat îi păru rău. Nu era vorba de asta, ci de a se elibera de ceva care ne costă și mai mult inima. Înainte de a mai spune ceva care să distoneze CM momentul, îl sărută din nou pe obraz și se îndreptă spre ușă. El continua să privească focul și ea îl rugă, cu

delicatețe, să vină și să-i deschidă. Ralf se ridică și ea îi explică atunci că, deși era mulțumită văzîndu-l cum contempla focul, brazilienii au o superstiție ciudată: cînd vizitează pe cineva pentru prima oară, nu pot deschide ei ușa la ceasul plecării, căci, dacă ar face asta, nu s-ar mai întoarce niciodată în casa aceea.

— Si eu vreau să mă întorc.

— Deși nu ne-am dezbrăcat și n-am pătruns în tine, și nici măcar nu te-am atins, am făcut dragoste.

Ea rîse. El se offeri să o conducă acasă, dar Măria refuză.

— Am să vin să te văd mîine, la *Copacabana*.

— Să nu faci asta. Așteaptă o săptămînă. Am învățat că așteptarea e partea cea mai dificilă și vreau să mă obișnuiesc și cu ea; să știu că ești cu mine, chiar dacă nu ești lîngă mine.

Merse din nou prin frigul și întunericul nopții, cum făcuse de atîtea ori la Geneva; de obicei, drumurile acestea erau asociate cu tristețea, singurătatea, dorința de a se întoarce în Brazilia, nostalgia limbii pe care nu o mai vorbea de mult, calculele financiare, orarele.

132

tăzi însă umbla ca să se întâlnească pe sine în-o întâlnească pe femeia care, vreme de patruzeci de minute, stătuse în fața focului cu un bărbat ț era plină de lumină, de înțelepciune, de experiență, de farmec. Văzuse chipul femeii acesteia cu cîtva timp în urmă, pe cînd se plimba pe lîngă lac, gîndindu-se dacă trebuia sau nu să se dedice unei vieți care nu-i aparținea — în seara aceea, zîmbise într-un mod foarte trist, își văzuse chipul pentru a doua oară pe o pîn-za depliată, iar acum îi simți din nou prezența. Luă uri taxi doar după mult timp, cînd văzu că prezența aceea magică plecase și o lăsase singură ca totdeauna. Era mai bine atunci să nu se mai gîndească la subiectul acesta ca să nu-l compromită, să nu lase ca neliniștea să ia locul binelui pe care tocmai apucase să-l trăiască. Dacă acea altă Mărie exista totuși, ea avea să se întoarcă la momentul potrivit.

Pasaj din jurnalul Măriei scris în noaptea în care căpătase vagonul de tren:

Dorința profundă, dorința cea mai reală este aceea de a te apropia de cineva. Din acea clipă încep să se producă reacțiile, bărbatul și femeia intră în joc, dar ceea ce se întîmplă înainte — atracția care i-a adus alături — e imposibil de explicat. Este dorința inabordabilă, în starea ei pură.

Cînd dorința este încă în starea aceasta pură, bărbatul și femeia se îndrăgostesc pe viață, își trăiesc fiecare clipă cu respect și în mod conștient, așteptînd totdeauna momentul anume de a celebra apropiata binecu-vîntare.

Persoanele aflate în această situație nu se grăbesc, nu precipită evenimentele prin acțiuni inconștiente. Ele știu că inevitabilul se va manifesta, că adevărul va

133

găsi totdeauna un mod de a se arăta. Cînd vine momentul, ele nu ezită, nu pierd prilejul, nu lasă să treacă nici un moment magic, deoarece respectă importanta fiecărei clipe.

î

n zilele care au urmat, Măria se văzu dm nou Jsă S capcana pe care o evitase anta -dar nu era sx nici îngrijorată din pricina asta. Dimpotrivă: reme ce nu mai avea nimic de pierdut, era libera. S fa că - oricît ar fi fost de romantică situația --o bună zi Ralf Hart avea să înțeleagă ca ea nu decît o prostituată, în vreme ce el era un artist res-at Că ea locuia într-o țară depărtate, mereu brn-ă ie crize, pe cînd el trăia în paradis, cu o viața rg nttă si protejată de cînd se născuse. El fusese educat în cele mai bune colegii și muzee din lume, ne cmd ea abia își terminase cursul secundar In fine, v seTa acestea nu durează mult, iar Mana trăise des-că realitatea nu se potrivea cu visele

-

tății că nu avea nevoie de ea, nu depindea de lucru rile care se întîmplau ca să fie fericita.

Doamne, ce romantică sînt." De-a lungul săptămînii încercă să descopere ceva care să- poSă

face fericit pe Ralf Hart; el n redase o delitate si o „lumină" pe care si e socotise pierdute pentru totdeauna. Dar singura forma de a- răsplăti era prin ceea ce el considera a fi specia Măriei: sexul. Cum lucrurile nu variau mu t m rutoa de la *Copacabana*, ea se hotărî să caute alte izvoare.

135

Se duse să vadă filme pornografice și din nou găsi nimic interesant — excepție făcînd, poate, o o recare variație în numărul partenerilor. Cum filmel nu prea o ajutau, se decise pentru prima oară de cînd ajunsese la Geneva să cumpere cărți — deși tot mai credea că era mult mai practic să nu-și ocupe spațiu] din casă cu ceva care, o dată citit, nu mai era de folos Se duse la o librărie pe care o văzuse în timp ce mergea cu Ralf pe Drumul Sfîntului Iacob si se informă dacă aveau ceva pe această temă.

— Multe, multe cărți — răspunse fata care se ocupa de vînzări —. La drept vorbind, oamenii par a nu fi preocupați decît de așa ceva. În afara unei secții speciale, și în toate romanele pe care le vedeți în jurul dumneavoastră există cel puțin o scenă de sex. Chiar dacă e ascunsă în povești de dragoste frumoase sau în tratate serioase despre comportamentul ființei umane, fapt este că oamenii se gîndesc doar la asta.

Măria, cu toată experiența ei, știa că fata se înșela: oamenii voiau să gîndească așa, deoarece credeau că lumea interioară era preocupată doar de această temă. Țineau regim, foloseau peruci, stăteau cu ceasurile la coafor sau în complexe de gimnastică, îmbrăcau rochii insinuante, încercau să provoace scînteia dorită — si pe urmă? Cînd venea timpul să meargă la pat, unsprezece minute și gata. Nici o creativitate, nimic ca să te ducă în paradis; în scurt timp, scînteia nu mai avea putere să mențină focul aprins.

Era însă inutil să discute cu fata aceea blondă, care-și închipuia că lumea poate fi explicată în cărți, întrebă din nou unde e secția specială și acolo găsi diverse titluri despre homosexuali, lesbiene, călugărițe care dezvăluiau despre Biserica lucruri scabroa-

136

C

cărți ilustrate cu tehnici orientale, ilustrând pozi-de inconfortabile. O interesă un singur vo-
.jexr

ituri din toate: *Sexul sacru*. Cel puțin părea a fi diferit. îl cumpără, se duse acasă, deschise radioul pe un post care te ajuta întotdeauna să gîndești (fiindcă muzica era calmă), deschise cartea, observă că avea diverse ilustrații, cu posturi pe care numai cine lucrează la circ poate izbuti să le practice. Textul era dezgustător.

Măria învățase destul în profesia ei ca să știe că nu totul în viață e o chestiune de poziție în care te așezi cînd faci dragoste, iar în cea mai mare parte, orice variație survenea în chip firesc, pe negîndite, ca pașii unui dans. Oricum, încercă să se concentreze asupra celor citite. Două ore mai tîrziu, își dădu seama de două lu-
cruri.

Primul, că trebuia să mănînce imediat, apoi trebuia să se întoarcă la *Copacabana*.

Al doilea, că persoana care scrisese cartea aceea nu pricepea nimic, dar NIMIC din subiect. Multă teorie, lucruri orientale, ritualuri inutile, sugestii idioa-te. Se vedea că autorul meditase în Himalaya (trebuia să afle unde era locul acela), frecventînd cursuri de yoga (mai auzise vorbindu-se de asta), citise mult în domeniu, apoi cita un autor sau altul, dar nu învățase nimic esențial. Sexul nu e teorie, tămîie arzînd, puncte sensibile, reverențe și salamalecuri. Cum se face că persoana aceea (în realitate, o femeie) îndrăznea să scrie despre o temă pe care nici Măria, care lucra în domeniu, nu o cunoștea bine? Poate or fi fost de vină Himalaya sau nevoia de a complica un fenomen a cărui frumusețe stă în simplitate și în pasiune. Dacă femeia aceea fusese în stare să publice și să pună

în vânzare o carte atît de stupidă, era mai bine pentru Măria să se gîndească din nou, cu seriozitate, la textul său, *Unsprezece minute*. N-ar fi cinic și nici fals — ar fi doar povestea ei, nimic mai mult.

Dar nu avea timp și nici tragere de inimă; trebuia să-și concentreze energia ca să-l facă pe Ralf Hart fericit și ca să învețe cum se administrează fermele.

Text din jurnalul Măriei, imediat după ce a renunțat să mai citească acea carte detestabilă: *Am întîlnit un bărbat și m-am îndrăgostit de el. Mi-am îngăduit să mă îndrăgostesc dintr-un motiv simplu: nu aștept nimic. Știu că peste trei luni voi fi departe, el va fi o amintire, dar nu mai puteam suporta să trăiesc fără dragoste: ajunseseam la limită.*

Scriu o istorie pentru Ralf Hart — așa îl cheamă. Nu sînt sigură că se va întoarce la localul unde lucrez, dar pentru prima dată în viața mea, faptul acesta nu are nici o importanță. E destul să-l iubesc, să fiu împreună cu el în gînd și să colorez orașul acesta atît de frumos cu pașii lui, cu vorbele lui, cu afecțiunea lui. Cînd voi părăsi țara asta, ea va avea un chip, un nume, amintirea unui șemineu. Tot ce am trăit mai intens aici, toate lucrurile dure prin care am trecut nu vor fi nimic pe lingă amintirea aceasta.

Mi-ar plăcea să pot face pentru el ceea ce a făcut el pentru mine. M-am gîndit mult și am descoperit că n-am intrat din întîmplare în cafeneaua aceea; întîlnirile cele mai importante fuseseră de mult aranjate de către suflete înainte ca înseși trupurile noastre să șefi văzut. În general, aceste întîlniri au loc atunci cînd ajungem la o limită, cînd avem nevoie să murim și să renaș-tem din punct de vedere emoțional, întîlnirile ne as-

teapft — dar de cele mai multe ori evităm ca ele să aibă loc. Totuși, dacă sîntem disperați, dacă nu mai avem nimic de pierdut sau dacă sîntem foarte entuziasmați de viață, atunci necunoscutul se manifestă și universul nostru o apucă pe alt drum.

Toți știm să iubim, căci ne-am născut cu darul acesta. Unii o fac firesc și spontan bine, dar majoritatea trebuie să o reînvețe, să-și reamintească cum se iubește și toți — fără excepție — au nevoie să ardă pe rugul emoțiilor lor trecute, să retrăiască unele bucurii și dureri, prăbușiri și recuperări, pînă ce izbutesc să discear-nă firul conducător care există pe urmele fiecărei întîlniri; da, există un fir.

Și atunci trupurile noastre învață să vorbească limba sufletului, asta se numește sex, asta îi pot da eu bărbatului care mi-a redat sufletul, deși el îi ignoră total însemnătatea în viața mea. Asta mi-a cerut, și asta va avea; vreau să fie foarte fericit.

Viața este uneori foarte zgîrcită: trec zile, săptămâni, luni și ani fără să simți nimic nou.

Totuși, o dată ce se deschide o ușă — și acesta a fost cazul Măriei cu Ralf Hart — o adevărată avalanșă pătrunde prin spațiul deschis. Acum nu ai nimic, iar în clipa următoare ai mai mult decît poți accepta.

La două ore după ce scrisese în jurnal, cînd ajunse la lucru, fu căutată de Milan, patronul: — Vasăzică, ai ieșit cu pictorul ăla.

Se vede că era un cunoscut al casei — înțelesese acest lucru atunci cînd el plătise pentru trei clienți suma precisă, fără a întreba de preț. Măria dădu doar afirmativ din cap, căutînd să creeze un anumit mister, căruia Milan nu-i dădu nici cea mai mică atenție, deoarece cunoștea viața aceea mai bine ca ea.

— Poate ești pregătită pentru pasul următor. Există un client special care a întreat mereu de tine. Eu îi spun că n-ai experiență și el mă crede; acum însă a venit poate timpul să încerci.

Client special?

— Și ce-are asta de-a face cu pictorul?

— Si el este un client special.

Deci tot ce făcuse cu Ralf Hart mai fusese experimentat și făcut de alte colege de-ale ei. își mușcă

zise nimic — trecuse o săptămînă frumoasă uită ce scrisese. Suie să fac același lucru pe care l-am făcut

cu

el?

)

— Nu știu ce ai făcut; dar astăzi, dacă cineva îți oferea un drink, nu accepta. Clienții speciali plătesc mai bine și n-ai să regreti.

Munca începu ca de obicei. Thailandezele stînd totdeauna împreună, columbienele *cu* același aer că înțeleg tot, brazilencele (inclusiv ea) arborînd un aer distrat, ca și cum nimic din ce se întîmpla nu era nou sau interesant. Mai erau o austriacă, două nemțoaice, iar restul trupei era alcătuit din femei din fosta Europă de Est, toate înalte, cu ochii limpezi, frumoase și care apucau să se mărite mai repede decît celelalte. Intrară bărbații — ruși, elvețieni, germani, tot cadre de conducere ocupate, apți să plătească serviciile prostituatelor celor mai scumpe dintr-unul din orașele cele mai scumpe din lume. Unii se îndreptaseră spre masa ei, dar ea se uita totdeauna la Milan și el făcea un semn negativ. Măria era mulțumită: n-avea să trebuiască să-și desfacă picioarele în noaptea aceea, să suporte mirosuri, să facă dușuri în băi nu totdeauna încălzite, tot ce trebuia să facă era să-l învețe pe un bărbat, deja scîrbit de sex, cum să facă dragoste. Și acum, la drept vorbind, nu orice femeie ar fi putut avea aceeași putere de creație ca să inventeze istoria prezentului.

Se întreba în același timp: „Cum se face că, după ce au experimentat totul, vor să se întoarcă la început?” În fine, nu era treaba ei; dacă plăteau bine, era gata să-i servească.

Intră un bărbat mai tînăr decît Ralf Hart; frumos, cu părul negru, dantură perfectă și un costum care

141

îi amintea de chinezi — fără cravată, doar cu un guler înalt și o cămașă albă impecabilă pe dedesubt. Se îndreptă spre bar, amîndoi se uită la Măria și el se apropie:

— Accepti un drink?

Milan dădu afirmativ din cap și ea îl pofti să sadă la masa ei. Își ceru cocteilul de fructe și aștepta să fie invitată la dans, cînd bărbatul se prezentă:

— Mă numesc Terence și lucrez într-o companie de discuri din Anglia. Cum știu că mă aflu într-un local unde pot avea încredere în oameni, sînt convins că totul va rămîne între noi.

Măria se pregătea să înceapă a vorbi despre Brazilia, cînd el o întrerupse:

— Milan mi-a spus că înțelegi ce vreau.

— Nu știu ce vrei. Dar știu ce fac. Ritualul nu fu îndeplinit; el plăti nota, o luă de braț, se suiră în taxi și-i dădu o mie de franci. O clipă, ea își aminti de arabul acela cu care mersese să cîneze într-un restaurant plin de picturi celebre; era pentru prima oară cînd primea din nou aceeași sumă și, în loc să se simtă mulțumită, fu cuprinsă de nervozitate.

Taxiul se opri la unul din cele mai scumpe hoteluri din oraș. Bărbatul îi dădu bună seara portarului, dovedind o mare familiaritate cu localul. Urcaseră numaidecît la el, un apartament cu vedere la rîu. El deschise o sticlă de vin — pesemne foarte rar — și-i oferă un pahar.

Măria se uita la el în timp ce bea; ce putea dori de la o prostituată un ins ca el, bogat, frumos? Cum el aproape nu vorbea, rămase și ea mai mult tăcută, încercînd să descopere ce-l putea satisface pe un client special, înțelese că nu trebuia să aibă ea inițiativa, dar, o dată ce se declanșă procesul, era gata să-l în-

142

coțască cu toată promptitudinea necesară; în defnitiv, nu în fiecare noapte cîștiga o mie de franci.

— Avem timp — zise Terence —. Avem tot timpul la dispoziție. Poți dormi aici, dacă vrei.

Nesiguranța o cuprinse iarăși. Bărbatul nu părea intimidat și vorbea cu o voce calmă, diferită de a tuturor celorlalți. Știa ce dorea; puse o muzică perfectă, la o intensitate perfectă, în camera perfectă, cu fereastra perfectă, cu vedere spre lacul unui oraș perfect. Costumul îi era bine croit, valiza era într-un colț, de mici dimensiuni, ca și cum n-ar fi avut nevoie de multe lucruri ca să voiajeze — sau ca și cum ar fi venit la Geneva doar pentru noaptea aceea.

— Am să dorm acasă — răspuse Măria. Bărbatul din fața ei se schimbă total. Ochii de cavalier îi căpătară o strălucire rece, glacială.

— Așază-te acolo — zise el, arătând un scaun de lângă birou.

Era un ordin! Un adevărat ordin. Măria se supuse și, în mod ciudat, asta o excită.

— Așază-te. Îndreaptă spatele, ca o femeie de clasă. Dacă nu faci asta, am să te pedepsesc. Să o pedepsească! Client special! Într-o clipă, ea înțelese totul, scoase cei o mie de franci din geantă

și-i puse pe birou.

— Știu ce vrei — zise ea, străpungând cu privirea ochii aceia albaștri, înghețați —. Și nu sînt dispusă.

Bărbatul păru a se întoarce la normalitate și văzu că ea vorbea serios.

— Bea-ți vinul — zise el —. N-am să te oblig la nimic. Poți să mai rămîi puțin sau poți să pleci dacă vrei.

Spusele lui o mai liniștiră.

143

— Am o ocupație. Am un patron care mă protejează și are încredere în mine. Te rog, nu comenta n' mic cu el.

Măria o spuse fără nici un ton de implorare, fără a-l ruga nimic — era pur și simplu realitatea vieții ei

Terence redevenise și el același bărbat — nici blînd nici dur, doar cineva care, spre deosebire de ceilalți clienți, dădea impresia că știe ce vrea. Acum părea că iese dintr-o transă, dintr-o piesă de teatru care încă nu începuse.

Merita să plece așa, fără a descoperi niciodată ce înseamnă un „client special”?

— Ce vrei, la drept vorbind?

— Știi bine. Durere. Suferință. Și multă plăcere.

„Durerea și suferința nu concordă cu multă plăcere”, gîndi Măria. Totuși ar fi vrut cu disperare să creadă că da, și-n felul acesta să-si transforme în experiențe pozitive mare parte din cele negative ale vieții sale.

El o luă de mîină și o conduse la fereastră: de cealaltă parte a lacului puteau vedea turla unei catedrale — Măria își amintea că trecuse pe-acolo în timp ce parcurgea cu Ralf Hart Drumul Sfîntului Iacob.

— Vezi rîul, lacul, casele, biserica aceea? Acum cinci sute de ani, totul era mai mult sau mai puțin la fel.

Doar orașul era complet gol; o boală necunoscută se răspîndise în toată Europa și nimeni nu știa de ce murea atîta lume. Începuseră să numească boala aceea Ciurma Neagră — o pedeapsă pe care o trimisese Dumnezeu lumii din pricina păcatelor oamenilor.

144

Atunci, un grup de persoane s-au hotărît să se jertfească pentru omenire: ofereau lucrul de care se temeau cel mai mult: durerea fizică. Treceau zi și noapte pe podurile, pe străzile astea, biciuindu-și propriul corp cu biciuri sau curele. Sufereau în numele lui Dumnezeu și-i aduceau laudă lui Dumnezeu cu durerea lor. În scurt timp au descoperit că erau mai fericiți făcînd asta

decît atunci cînd coceau pîine, lucrau la cîmp, hrăneau animalele. Durerea nu mai era suferință, ci plăcerea de a răscumpăra omenirea din păcatele ei. Durerea s-a preschimbat în bucurie, în

sens al vieții, în plăcere.
Ochii i se aprinseseră iar de aceeași strălucire rece pe care i-o văzuse în urmă cu cîteva minute. Luă banii pe care ea îi pusese pe birou, retrase 150 de franci și-i puse în geanta ei.

— Nu-ți face griji cu patronul dumitale. Uite comisionul pentru el și-ți promit că nu-i voi spune nimic. Poți pleca.

Ea apucă toți banii.

— Nu!

Erau vinul, arabul din restaurant, femeia cu zîm-bet trist, ideea că niciodată n-avea să se mai întoarcă în localul acela blestemat, frica de iubirea care sosea sub forma unui bărbat, scrisorile către mama ei ca-re-i povesteau despre o viață plină de ocazii de lucru, băiețașul care-i ceruse un creion în copilărie, luptele cu ea însăși, vina, curiozitatea, banii, căutarea propriilor limite, șansele și prilejurile pe care le pierduse. Era acolo altă Mărie: nu mai oferea daruri, ci se oferea ca jertfă.

— Mi-a trecut frica. Să mergem mai departe. Dacă e nevoie, pedepsește-mă pentru că m-am revoltat.

145

v»;

Am mințit, am trădat, am procedat greșit cu acela c m-a protejat și m-a iubit.

Ea intrase în joc. Spunea ce trebuia să spună

— în genunchi! — zise Terence, cu glas încet și în- timidant.

Măria se supuse. Niciodată nu mai fusese tratată în felul acela — și nu știa dacă era bun sau ticălos nu voia decît să meargă mai departe, merita să fie umilită pentru tot ce făcuse în viață. Intra într-un personaj, într-un nou personaj, o femeie care îi era complet necunoscută.

— Ai să fii pedepsită. Fiindcă ești inutilă, nu cunoști regulile, nu știi nimic despre sex, despre viață, despre dragoste, în timp ce vorbea, Terence se prefăcea în doi bărbați diferiți. Cel care explica liniștit regulile și cel care o făcea să se simtă cea mai mizerabilă ființă de pe lume.

— Știi de ce accept asta? Pentru că nu există plăcere mai mare decît să inițiezi pe cineva într-o lume necunoscută. Să smulgi virginitatea nu din corp, ci din suflet, pricepi?

Ea pricepea.

— Astăzi poți să-mi pui întrebări. Dar de data viitoare, cînd cortina teatrului nostru se va deschide, piesa va începe și nu va mai putea fi oprită. Dacă se va opri, va însemna că sufletele noastre nu se potrivesc. Ține minte: e o piesă de teatru. Dumneata trebuie să fii un personaj cum n-ai avut niciodată curajul să fii. În scurt timp, ai să descoperi că acel personaj ești dumneata însăși, dar pînă cînd ai să distingî asta cu claritate, caută să simulezi, să inventezi.

— Si dacă nu pot suporta durerea?

— Nu există durere, există ceva care se transformă în delectare, în mister. Face parte din scenariu să

146

n ,nu mă trata așa, mă face să sufăr mult". Face par-
șă ceri: „Oprește-te, nu mai suport!" Și de-aceea,
ș,a evităm pericolul..., lasă capul jos și nu mă privi!
îvlăria, îngenuncheată, își lăsă capul în jos și fixă
podeaua.

— Pentru a evita ca relația asta să provoace daune fizice serioase, vom avea două coduri. Dacă

unul dintre noi va zice „galben”, asta înseamnă că violența trebuie puțin redusă. Dacă va zice „roșu”, trebuie să înceteze imediat.

— Ai spus „unul dintre noi”?

— Rolurile alternează. Nu există unul fără altul și nimeni nu va ști să umilească dacă n-a fost și el umilit.

Erau cuvinte teribile, venite dintr-o lume pe care nu o cunoștea, plină de umbră, de mocirlă, de putregai. Și totuși se simțea doritoare să continue — trupul îi tremura, de frică și excitație. Mîna lui Terence o atinse pe cap cu o gingășie nesperată. — Gata.

Îi ceru să se ridice. Fără afecțiune deosebită, dar fără agresivitatea uscată pe care-o arătase. Măria își puse haina, încă tremurînd toată. Terence observă în ce stare era.

— Fumează o țigară înainte de a pleca.

— Nu s-a întîmplat nimic.

— Nu e nevoie. Va începe să se întîmple în sunetul duminicilor și data viitoare cînd ne vom întîlni vei fi pregătită.

— Noaptea asta a făcut o mie de franci?

El nu răspunse. Aprinse și el o țigară și terminară vinul, ascultară muzica perfectă, savurară împreună

147

tăcerea. Pînă cînd veni momentul să spună ceva s' Măria rămase surprinsă de propriile-i cuvinte.

— Nu înțeleg de ce doresc să calc în noroiul ăsta

— O mie de franci.

— Nu de-asta.

Terence părea mulțumit de răspuns.

— Si eu mi-am pus aceeași întrebare. Marchizul de Sade spunea că cele mai importante experiențe ale bărbatului sînt cele care-l duc la extreme. Doar așa vom învăța, fiindcă asta ne solicită întregul curaj.

Cînd un patron își umilește un angajat sau un bărbat își umilește nevasta nu este vorba decît de un las sau de cineva care se răzbună pe viață, sînt inși care niciodată n-au îndrăznit să-și scruteze adîncul sufletului, niciodată n-au căutat să știe de unde vine dorința de a da drumul fiarei sălbatică, de a înțelege că sexul, durerea, dragostea sînt experiențe limită ale omului.

Si numai cine cunoaște frontierele acelea cunoaște viața; restul e doar trecere a timpului, repetare a unei sarcini monotone, îmbătrînire și moarte fără a fi știut cu adevărat ce se întîmpla aici.

Iarăși pe stradă, iarăși frigul, iarăși dorința de a merge pe jos. Omul greșește, nu e nevoie să-și cunoască demonii ca să-l găsească pe Dumnezeu. Se încrucișa cu un grup de studenți care ieșiseră dintr-un bar; erau veseli, băuseră puțin, erau frumoși, plesneau de sănătate, peste puțin timp aveau să-și termine universitatea și aveau să înceapă ceea ce se numește „adevărata viață”. Serviciu, căsătorie, copii, televizor, amărăciune, bătrînețe, senzația a numeroase lucruri pierdute, frustrări, boală, invaliditate, dependență de ceilalți, singurătate, moarte.

148

Ce se întîmpla? Și ea căuta liniștea ca să-și trăiască adevărata viață”; timpul petrecut în Elveția, făcînd ceva ce nu-și închipuise că ar fi putut face vreodată, era doar o perioadă dificilă, pe care toți o înfruntă rmai devreme sau mai tîrziu. În perioada asta dificilă, frecventa *Copacabana*, ieșea cu bărbați pentru bani, le întrupa pe Fata Ingenuă, pe Femeia Fatală și pe Mama Atotîntelegătoare, în funcție de client.

Era doar un fel de a munci, căruia i se consacra cu maximum de profesionalism — datorită

bacșișurilor — și minimum de interes —, de teamă să nu îi devină o obișnuință. Petrecuse nouă luni controlînd lumea din jurul ei și, cu puțin timp înainte de a se întoarce în țara sa, se descoperă capabilă să iubească fără a cere nimic în schimb și să sufere fără motiv. Ca și cum viața ar fi ales acest mijloc sordid, straniu, ca să o învețe ceva despre propriile-i mistere, despre lumina și tenebrele sale.

Din jurnalul Măriei, în noaptea cînd îl întâlnește pe Terence pentru prima oară:

L-a citat pe Sade, despre care eu nu auzisem niciodată, cu excepția comentariilor tradiționale despre sadism: „Ne cunoaștem numai cînd ne găsim în fața propriilor noastre limite”, și asta e corect. Dar e și greșit, pentru că nu este important să cunoaștem totul cu privire la noi înșine; ființa umană n-a fost făcută doar ca să caute înțelepciunea, ci și ca să are pămîntul, să-și semene griul, să facă pline.

Eu sînt două femei: una dorește să aibă toată bucuria, pasiunea, aventurile pe care mi le poate da viața. Cealaltă vrea să fie sclava unei rutine, a vieții de familie, două lucruri care pot fi plănuite și realizate. Sînt

149

o femeie de casă și o prostituată, ambele trăind în același corp și luptînd una împotriva celeilalte,

întîlnirea unei femei cu sine însăși este un amuzament cu riscuri serioase. Un dans divin.

Cînd ne întîlnim, sîntem două energii divine, două universuri care se ciocnesc. Dacă întîlnirea nu are reverența necesară, un univers îl distruge pe celălalt.

E/ra din nou în livingul casei lui Ralf Hart, focul în șemineu, vinul, ei doi șezînd pe jos, și tot ce experimentase în ajun cu acel cadru de conducere englez era un simplu vis sau un coșmar — în funcție de starea ei de spirit. Acum își căuta din nou rațiunea de a trăi — mai bine zis, dăruirea cea mai nebunească cu putință, aceea în care cineva își oferă inima și nu cere nimic în schimb.

Evoluase mult în așteptarea acestui moment. Descoperise, în cele din urmă, că dragostea reală nu avea nimic de-a face cu ceea ce-și imagina, adică un lanț de evenimente provocate de energia amoroasă — îndrăgostire, angajament, căsătorie, copii, așteptare, bucatărie, parc de distracții duminică, iar așteptare, bă-trînețe în doi și așteptarea se termină și-n locul ei vede pensionarea soțului, bolile, senzația că e mult prea tîrziu ca să trăiască împreună ceea ce visaseră.

Îl privi pe bărbatul căruia hotărîse să i se abandoneze și căruia hotărîse să nu-i povestească niciodată ce simțea, pentru că ceea ce simțea acum era departe sub orice formă, inclusiv sub cea fizică. El părea mai în largul său, ca și cum ar fi inaugurat o perioadă interesantă a existenței sale. Zîmbea, povestea anecdote din recenta lui călătorie la Munchen pentru a se întîlni cu un important director de muzeu.

151

— M-a întrebat dacă pînza cu chipurile din Geneva este gata. I-am spus că întîlnisem una din persoanele principale pe care mi-ar plăcea să le pictez O femeie plină de lumină. Dar nu vreau să vorbesc despre mine, vreau să te îmbrățișez. Te doresc.

Dorință. Dorință? Dorință! Așadar, acesta fusese punctul de plecare pentru acea noapte, deoarece era un lucru pe care ea îl cunoștea foarte bine!

De pildă: să trezească dorința fără să-i încredințeze numaidecît și obiectul acesteia.

— Deci: mă dorești. O facem, chiar acum. Ești la mai puțin de un metru de mine, ai fost la un local, ai plătit pentru serviciile mele, știi că ai dreptul să mă mîngîi. Dar nu îndrăznești.

Privește-mă. Privește-mă și gîndește-te că poate eu nu vreau să mă privești. Ima-ginează-ți ce se ascunde sub rochia mea.

La lucru, folosea întotdeauna îmbrăcăminte neagră și nu pricepea de ce oare celelalte fete de la *Copa-cabana* încercau să fie provocatoare cu decolteurile și culorile lor agresive. Pentru ea, a-1 excita pe un bărbat însemna să se îmbrace ca orice femeie pe care o poate întîlni la birou,

în tren sau în casa unei prietene a nevestei.

Ralf o privi, Măria simți că el o dezbrăca și-i plăcu să fie dorită în felul acela — fără contact, ca într-un restaurant sau la rîndul de la cinema.

— Sîntem într-o gară — continuă Măria. Aștept trenul împreună cu tine, tu nu mă cunoști. Dar privirea mi se încrucișează cu a ta, din întîmplare, și nu mi se abate. Nu știi ce încerc să spun, deoarece, deși ești un bărbat inteligent, capabil să vezi „lumina” persoanelor, nu ești destul de sensibil ca să vezi ce luminează lumina asta.

152

învățase „teatrul”. Voise să uite cît mai repede fața „elui cadru de conducere englez, dar el era acolo, „âlăuzindu-i imaginația.

— Ochii mei ți-i privesc țintă pe-ai tăi și mă întreb poate în sinea mea: „Oare îl cunosc de undeva?” Sau se poate să fiu distrată. Sau se poate să-mi fie frică să nu fiu antipatică, poate tu mă cunoști, îți voi oferi avantajul dubiului vreme de cîteva secunde, înainte de a trage concluzia că e o realitate sau o neînțelegere. Poate însă că și eu vreau lucrul cel mai simplu din lume: să întîlnesc un bărbat. Poate că încerc să fug de o dragoste din pricina căreia am suferit. Poate că încerc să mă răzbun de o trădare ce mi s-a întîmplat de curînd și m-am hotărît să merg la gară în căutarea unui necunoscut. Pot dori să fiu prostituata ta doar pentru o noapte, doar ca să fac ceva diferit în viața mea jalnică. Poate că și sînt cu adevărat o prostituată, care se află acolo în căutare de lucru.

O tăcere bruscă; Măria avusese un moment de neatenție. Se întorsese la hotelul acela, umilirea — „galben”, „roșu”, durere și multă plăcere. Toate acelea se amestecaseră cu sufletul ei într-un mod care nu-i

plăcea.

Ralf observă și încercă să o ducă din nou în gară:

— La întîlnirea asta, mă dorești și tu?

— Nu știi. Nu ne vorbim, tu nu știi.

Alte secunde de neatenție. Oricum, ideea de „teatru” o ajuta considerabil; făcea să se ivească adevăratul personaj, îndepărta numeroase persoane false care sălășluiesc în noi.

— Dar e un fapt că nu-mi întorc privirea și tu nu știi ce să faci. Să te apropii? Vei fi oare respins? Voi chema un gardian? Sau te voi invita la o cafea?

153

— Mă întorc de la Miinchen — zise Ralf Hart i_a tonul vocii sale era diferit, ca și cum s-ar fi întîlnit cu adevărat pentru prima oară —. Mă gîndesc la o colecție de tablouri despre personalitățile sexului. Multiplele măști pe care le folosesc oamenii ca să nu trăiască niciodată adevărata întîlnire.

El cunoștea „teatrul”. Milan spusese că era un client special. Alarma se declanșase, dar ea avea nevoie de timp ca să reflecteze.

— Directorul muzeului mi-a spus: pe ce vrei să-ți bazezi lucrarea? I-am răspuns: pe femeile care se simt libere ca să facă dragoste pe bani. El comentă: ei bine, să le numim pe femeile astea prostituate. I-am răspuns: bun, sînt prostituate, am să studiez istoria lor și am să fac ceva mai intelectual, mai pe gustul familiilor care au să frecventeze muzeul dumneavoastră. Totul e o chestiune de cultură, nu-i așa? Cum anume să prezinți într-o manieră agreabilă ceva greu de digerat. Directorul insistă: dar sexul nu mai e tabu. E un lucru atît de explorat, încît e si greu să mai faci o lucrare pe această temă. I-am răspuns: Dar dumneavoastră știți de unde vine dorința sexuală? Din instinct, a zis directorul. Da, din instinct, dar toată lumea știe asta. Cum să faci o expoziție frumoasă, dacă vorbim doar de știință? Eu vreau să vorbesc despre felul cum explică bărbatul acea atracție. Cum ar povesti asta un filozof bunăoară. Directorul m-a rugat să-i dau un exemplu. I-am spus că, atunci cînd voi lua trenul ca să mă întorc acasă si dacă vreo femeie avea să se uite la mine, am să mă duc să stau de vorbă cu ea; as zice că, fiind

o străină, am putea avea libertatea de a face tot ce am visat vreodată, să ne trăim toate fanteziile, iar apoi să ne întoarcem la casele noastre, la nevestele și la bărbații noștri, fără ca drumurile

154

â ni se mai întretaie vreodată. Și atunci, în gara asta, au o văd.

^ povestea ta e atât de interesantă, încât ucide dorința-

Ralf Hart rîse și fu de acord. Vinul se terminase,

el merse la bucătărie și mai aduse o sticlă, iar ea rămase cu ochii la foc, știind încă de pe atunci care avea să fie următorul pas, dar savurînd în același timp ambianța aceea primitoare, uitîndu-1 pe cadrul de conducere englez și fiind gata să se dăruiască iarăși. Ralf umplu cele două pahare.

— Doar de curiozitate, în ce fel s-a putut termina povestea asta cu directorul?

— L-aș fi citat pe Platon, doar mă aflu în fața unui intelectual. După el, la începutul creației, bărbații și femeile nu erau așa cum sînt astăzi; exista o singură ființă, care era scundă, cu un singur trup și un gît, dar capul avea două fețe, fiecare privind în altă direcție. Era ca și cum două făpturi ar fi fost lipite spate-n spate, cu două sexuri opuse, patru picioare, patru brațe. Zeii greci erau însă geloși și-și dăduseră seama că o făptură care avea patru mîini muncea mai mult, cele două fețe opuse ale ei erau în permanență vigilente și nu putea fi atacată mișelește, patru picioare nu pretindeau atîta efort ca să stea în picioare sau să meargă vreme îndelungată. Și, lucrul cel mai periculos: creatura cu pricina avea două sexe diferite, nu avea nevoie de nimeni altcineva ca să continue a se înmulți pe pămînt.

Atunci Zeus, stăpînul suprem al Olimpului, zise: „Am un plan ca să-i fac pe acești muritori să-și piardă puterea.”

155

Și, cu un trăsnet, a tăiat în două făptura aceea, ere înd bărbatul și femeia. Asta a înmulțit mult popu lația lumii și, în același timp, i-a dezorientat și i-a slăbit pe locuitorii ei — deoarece acum trebuiau să-si caute din nou partea pierdută, să o îmbrățișeze din nou și prin îmbrățișarea asta să-și recapete vechea putere, capacitatea de a evita trădarea, rezistența la drumurile lungi și puțința de a suporta muncile obositoare, îmbrățișarea prin care două trupuri se confundă din nou într-unul singur noi o numim sex.

— Povestea asta e adevărată?

— Așa zice Platon, filozoful grec.

Măria îl privea fascinată și experiența din noaptea trecută dispăruse complet, îl vedea pe omul din fata ei plin de aceeași „lumină” pe care o distingea și el în ea, povestind istoria aceea ciudată cu entuziasm, cu ochii strălucitori acum nu de dorință, ci de bucurie.

— Pot să-ți cer o favoare?

Ralf îi răspunse că-i putea cere orice.

— Ai putut descoperi de ce, după ce zeii au separat făptura aceea cu patru picioare, unele dintre ele au ajuns la concluzia că îmbrățișarea respectivă putea fi doar un lucru, o afacere ca oricare alta — care, în loc să sporească, reduce energia oamenilor?

— Vorbești de prostituție?

— Exact. Ai putut oare descoperi cînd a încetat sexul să mai fie sacru?

— O voi face, dacă vrei — răspunse Ralf —. Dar nu m-am gîndit niciodată la asta și cred că nimeni nu s-a mai gîndit; poate nici nu există material în această privință.

Măria nu suportă presiunea:

156

__ Ți s-a-ntîmplat să crezi că femeile, îndeosebi prostituatele, sînt capabile să iubească?

— Da, mi s-a întâmplat. Mi s-a întâmplat în prima zi, când eram la masa din cafenea, când am văzut lumina. Atunci, când m-am gândit să te invit la o cafea, am preferat să cred în tot, inclusiv în posibilitatea ca tu să mă redai lumii din care am făcut parte mult timp.

Acum nu mai era cale de întoarcere. Măria, profesoara, trebuia să-i vină imediat în ajutor sau de nu, avea să-l sărute, să-l îmbrățișeze, să-l roage să nu o părăsească.

— Să ne întoarcem în gară — zise ea —. Mai bine zis, să ne întoarcem în livingul acesta, în ziua când am venit aici pentru prima oară și tu ai recunoscut că exist și mi-ai dat un dar. A fost prima încercare de a intra în sufletul meu și nu știai dacă erai bine venit. Dar, cum spune istoria lor, ființele omenești au fost divizate și acum caută iarăși îmbrățișarea care le-ar putea uni. Iată instinctul nostru. Dar și rațiunea noastră de a îndura toate lucrurile dificile care se pe-trec pe timpul căutării.

Vreau să mă privești și vreau, în același timp, să faci în așa fel, încît eu să nu observ. Importantă e prima dorință, pentru că ea e ascunsă, interzisă, neacceptată. Nu știi dacă ești în fața jumătății tale pierdute, nici ea nu știe, ceva însă v-a atras — și trebuie să crezi că e un adevăr.

De unde scot toate astea? Scot toate astea din adîncul inimii mele, pentru că mi-ar plăcea să fi fost totdeauna așa. Scot visele astea din însuși visul meu de femeie.

Lăsa puțin în jos breteaua rochiei, astfel încît i se dezvălui doar o parte infimă din sfîrcul sinului.

157

— Dorința nu este ceea ce vezi, ci ceea ce-ți îna_ ginezi.

Ralf Hart privea o femeie cu păr negru și rochie la fel cu părul, șezînd pe pardoseala livingului său, plină de dorințe absurde, cum ar fi să i se aprindă un șemineu în toiu verii. Da, voia să-și imagineze ce anume ascundea rochia aceea, îi putea vedea dimensiunea sînilor, știa că sutienul folosit de ea îi era inutil, deși era pesemne o obligație profesională. Sîinii ei nu erau mari, nu erau mici, erau tineri. Privirea ei nu arăta nimic: oare ce făcea acolo? De ce alimenta el această relație primejdioasă, absurdă, dacă nu avea nici o problemă să găsească o femeie? Era bogat, tînăr, celebru, arătos, își adora munca, iubise femei cu care se căsătorise, fusese iubit, în sfîrșit, era un om care, după toate etaloanele, ar fi trebuit să strige din răspuțeri: „Sînt fericit.”

Dar nu era. În timp ce majoritatea muritorilor se speteau pentru un codru de pîine, un acoperiș sub care să trăiască, o slujbă care să le permită a trăi *cu* demnitate, Ralf Hart avea toate acestea, ceea ce-l făcea și mai nefericit. Dacă și-ar fi făcut un bilanț recent al vieții, poate trăise două, trei zile când se trezise, privise soarele — sau ploaia — și se simțise bucuros că era dimineață, pur și simplu bucuros, fără să-si dorească nimic, fără să ceară nimic în schimb. Afară de acele cîteva zile, restul existenței i se irosise pe visări, frustrări și împliniri, dorința de autodepășire, călătorii dincolo de propriile limite; nu știa exact cum sau de ce, sigur este că-și petrecuse viața încercînd să dovedească ceva.

158

O privea pe femeia frumoasă din fața sa, îmbrăcată discret în negru, o ființă pe care o întîlnise din ^tîmplare, deși o mai văzuse și înainte în local și ob-,ervase că nu se acorda cu ambianța. Ea îi cerea să o dorească, iar el o dorea puternic, mult mai puternic decît și-ar fi închipuit — îi dorea însă nu corpul sau sîinii, ci compania. Voia să o cuprindă-nbrațe, să rămîna tăcuți cu ochii la foc, bînd vin, fumînd cîte o țigară, era destul. Viața este alcătuită din lucruri simple, ostenise căutînd atîția ani ceva fără a ști ce anume. Și totuși, dacă ar fi făcut asta, dacă ar fi atins-o, totul ar fi fost pierdut. Deoarece, în pofida „luminii” ei, nu era sigur dacă înțelegea ce bine era să stea lîngă ea. Merita? Da, și-avea să continue să merite atîta timp cît va fi fost

necesar, pînă cînd va putea să se așeze cu ea pe malul lacului, să vorbească despre dragoste — și să audă același lucru spus și de ea. Mai bine să nu riște, să nu precipite lucrurile, să nu spună nimic. Ralf Hart încetă să se mai tortureze și se concentra din nou asupra jocului pe care-l născociseră împreună. Femeia din fața lui era certă: nu ajungeau vinul, focul, țigara, compania: era necesar alt gen de beție, alt gen de flacăra.

Femeia purta o bluziță cu bretele, își lăsase un sîn la vedere, putea să-i vadă carnația, mai mult măslinie decît albă. O dori. O dori mult.

Măria remarcă schimbarea din ochii lui Ralf. Faptul de a se ști dorită o excita mai mult ca orice altceva. Nu avea nimic de-a face cu rețeta convențională — vreau să fac dragoste cu tine, vreau să mă căsătoresc cu tine, vreau să ai orgasm, vreau să fac un copil, vreau angajamente. Nu, dorința era o senzație liberă,

159

slobodă în spațiu, vibrînd, umplînd viața cu voința de a posedea ceva — și asta era de ajuns, voința asta împingea totul în față, dărîma munții, îi umezea sexul

Dorința era izvorul a toate — să plece din țara ei să descopere o lume nouă, să învețe franțuzește, să-și înfrîngă ideile preconcepute, să viseze la o fermă, să iubească fără a cere nimic în schimb, să se simtă femeie doar din cauza privirii unui bărbat. Cu o len-toare calculată, își lăsa în jos și cealaltă bretea și blu-zița și se prelinse pe corp. Apoi, își descheie sutienul. Și rămase așa, cu partea superioară a corpului complet goală, închipuindu-și că el avea să se arunce asu-pia ei, să o mîngîie, să-i facă declarații de dragoste — sau, dacă era destul de sensibil, să simtă, în propria-i dorință, însăși plăcerea sexului.

Lucrurile din jurul celor doi începuseră să se preschimbe, zgomotele nu mai existau, semineul, cărțile dispăruseră treptat, înlocuite fiind printr-un soi de transă, în care continuă să existe doar obiectul obscur al dorinței și nimic altceva nu mai are importanță.

Bărbatul nu se mișcă. La început își simți o anumită timiditate în privire, care însă nu dură mult. El o privea, și în lumea imaginației sale o dezmiarda cu limba, făceau dragoste, asudau, se îmbrățișau, amestecau tandrețea și violența, strigau și gemeau laolaltă.

În lumea reală însă nu spuneau nimic, nici unul din ei nu făcea vreo mișcare și asta o excita și mai mult, fiindcă și ea era liberă să gîndească după voie. Îl ruga să o atingă cu blîndețe, desfăcea picioarele, se masturba în fața lui, pronunța fraze romantice și vulgare ca și cum ar fi fost totuna, avea mai multe orgasme, îi trezea pe vecini, trezea lumea întregă cu strigătele ei. Acolo era bărbatul ei, care dăruia plă-

160

cere și bucurie, cu care putea fi cea care era, putea să vorbească despre problemele ei sexuale, să-i povestească ce mult i-ar plăcea să rămîna cu el tot restul nopții, al săptămîinii, al vieții. Sudoarea începu să se prelingă de pe frunțile amîn-durora. Din cauza șemineului aprins, își spuneau unul altuia în gînd. Dar atît bărbatul, cît și femeia din li-vingul acela își atinseseră limita, își folosiseră întreaga imaginație, trăiseră împreună o veșnicie de clipe încîntătoare. Trebuiau să se oprească. Un pas mai mult, și magia aceea ar fi fost destrămată de realitate. Cu multă lentoare — pentru că finalul e totdeauna mai dificil decît începutul, își puse iar sutienul și-și acoperi sîni. Universul reveni la locul său lucrurile dimprejur reîncepură să se ivească, ea își ridică bluza care-i căzuse pînă pe talie, surise și-i atinse cu blîndețe fața. El o prinse de mînă și și-o apăsă de fața lui, fără să știe pînă cînd trebuia să o țină acolo sau cu ce intensitate trebuia să i-o strîngă.

Ea simți dorința de a-i spune că-l iubește. Asta însă ar fi putut strica totul, l-ar fi putut speria sau — și mai rău — îl putea face și pe el să-i spună că o iubește. Măria nu voia asta: libertatea iubirii sale era de a nu avea nimic de cerut sau de sperat.

— Cine e capabil să simtă știe că e capabil să se bucure de plăcere chiar și înainte de a-l atinge pe celălalt. Cuvintele, privirile, toate acestea țin de secretul dansului. Dar trenul sosește, fiecare pleacă în altă direcție. Sper să te pot însoți în călătoria asta pînă...

pînă unde?

— înapoi la Geneva — răspuse Ralf.

— Cine zărește și descoperă ființa la care a visat totdeauna știe că energia sexuală se dezlănțuie chiar înaintea sexului propriu-zis. Cea mai mare plăcere nu

161

e sexul, este pasiunea cu care e practicat. Cînd ^ pasiune e intensă, sexul intervine ca să desăvîh?^{8*} că dansul dar el nu e niciodată punctul prin ^ - Vorbești despre dragoste ca o profesoară ^ Maria se hotărî să vorbească pentru că asta era apărarea ei, felul ei de a spune totul fără a se an^{sa} a cu nimic: "1L6d]a

— Cine e îndrăgostit face dragoste tot timpul, chiar și atunci and nu face. Cînd trupurile noastre se înffl nesc este doar revărsarea din ceașcă. Putem rămîne alături ceasuri, zile întregi. Putem să începem dansul într-o zi si să-l terminăm a doua zi sau chiar să nu-l mai terminăm, de atîta plăcere. N-are nimic de-a face cu cele unsprezece minute.

— Cu ce?

— Te iubesc.

— Și eu te iubesc.

— Iartă-mă. Nu știu ce spun.

— Nici eu.

Se ridică, îl sărută și plecă. Acum putea deschide și ea ușa, deoarece superstiția braziliană spune că doar stăpmul casei trebuia s-o facă prima dată cînd pleca.

r

Din jurnalul Măriei, a doua zi de dimineată:

Ieri noapte, cînd RalfHart m-a privit, a deschis o ușa ca și cum ar fi fost un hoț; dar, plecînd de-acolo, n-a luat nume de-al meu; dimpotrivă, a lăsat parfumul de trandafiri — mă vizita nu un hoț, ci un mire

Fiecare ființă umană își trăiește propria dorință; asta face parte dm tezaurul său și, chiar în cazul unei emoții care-l poate îndepărta pe cineva, de obicei îl aduce m apropiere pe cine este important pentru ea. E o emo-

162

ve care sufletul meu și-a ales-o și e aht de intensa, poate molipsi totul și pe toți m ^julnieu. Zilnic ale? adevărul cu care aspir sa trăiesc. Caut eficientă, profesională. Dar mi-ar pla-' ca tovarăș. Nu din obligație, nici ngurittatea, ci pentru ca e bine. Da, e foarte bine.

avea, în medie, treizeci si opt de femei care frecventau casa cu regularitate, dar numai pe una, pe filipineza Nyah, Măria o putea considera ca pe o relație apropiată de prietenie. Media de ședere acolo era de cel puțin șase luni si de maximum trei ani — pentru că primeau repede o cerere în căsătorie, să fie amante permanente sau, dacă nu mai reușeau să atragă atenția clienților, Milan le cerea cu delicatețe să-si caute alt loc de muncă.

De aceea era foarte important să respecti clientela fiecăreia dintre ele și să nu încerci niciodată să-i seduci pe bărbații care intrau acolo si se duceau direct la o fată anume. Pe lîngă faptul că era necinstit, putea fi foarte periculos; în săptămâna precedentă, o colum-biancă scosese delicat din buzunar o lamă de ras, o pusese pe paharul unei iugoslave si spusese cu glasul cel mai calm cu putință că avea să o desfigureze dacă va continua să accepte invitația unui director de bancă ce obișnuia să vină acolo cu regularitate. Iugoslava susținuse că bărbatul era liber si, dacă o alesese, nu-l putea refuza.

În noaptea aceea, bărbatul intră, o salută pe co-lumbiancă si se duse la masa unde stătea cealaltă. Luară un drink, dansară și — Măria socoti că provocarea era exagerată — iugoslava îi făcu celeilalte cu ochiul, ca si cum i-ar fi spus: „Vezi? Pe mine m-a ales!”

164

par acel semn din ochi conținea multe alte lucruri gforrrmlate: m-a ales pentru că sînt mai

frumoasă, Centru că am fost cu el săptămîna trecută și i-a plăcut, pentru că sînt tînără. Columbianca nu zise ni-jnic. După ce sîrboica se întoarse, două ore mai tîr-ziu, scoase lama de ras din buzunar și-o creștă pe față mai jos de ureche: nu adînc, nu periculos, destul înșă ca să lase o mică cicatrice care să-i aducă pentru totdeauna aminte de noaptea aceea. Cele două se încă-ierară, sîngele mînji totul, clienții plecară speriați. Cînd sosi poliția ca să constate ce se întîmplase, iugoslava spuse că se tăiasse pe față într-un pahar care căzuse de pe un raft (în *Copacabana* nu existau rafturi). Asta era legea tăcerii sau „omertă”, cum preferau să-i spună prostituatele italiene: tot ce trebuia să fie rezolvat în Rue de Berne, de la dragoste pînă la moarte, acolo se rezolva — dar fără amestecul legii. Acolo, legea o făceau ei. Poliția știa de „omertă”, văzu că femeia mințea, dar nu insistă asupra cazului — l-ar fi costat mulți bani pe contribuabilul elvețian dacă s-ar fi ajuns la arestarea, judecarea și hrănirea unei prostituate pe durata trimerii ei la închisoare. Milan le mulțumi polițiștilor pentru intervenția lor promptă, zise că era o neînțelegere sau vreo lucrătură din partea vreunui concurent. Imediat după plecarea lor, le ceru celor două să nu se mai întoarcă niciodată în barul său. În definitiv, *Copacabana* era un local familial (afirmație pe care Măriei îi venea foarte greu să o priceapă) și avea o reputație de invidiat (ceea ce o intriga și mai mult). Acolo nu existau certuri, fiindcă prima lege era respectul față de clientul celorlalte.

165

cu ca ^ a ^ S f ^ scrietia absolută a,

••f

166

o ciu-

ta privire sfidătoare, de parcă ar fi fost mîndre de lînsele, înfruntând lumea, independente și încre-%oare. După o săptămîină, orice fată nou sosită se • vedea considerată „profesionistă” și primea instruc-t'urri să pună întotdeauna umărul la menținerea căsătoriilor (o prostituată nu poate constitui niciodată amenințare la adresa stabilității unui cămin), să nu accepte niciodată invitații la întîlniri în afara orelor de muncă, să evite confesiuni fără a-si da prea mult cu părerea, să geamă în clipa orgasmului (Măria descoperise că toate făceau asta si la început nu i spusese pentru că era unul din trucurile profesiei), să-i salute pe polițiști pe stradă, să-și țină la zi cartea de muncă și controalele medicale si, în sfîrșit, să nu se preocupe mult de aspectele morale sau legale ale muncii lor; erau ce erau, și punct.

Înainte să înceapă deverul, Măria putea fi văzută mereu cu o carte și începu a fi curînd cunoscută ca „intelectuala” grupului. La început voiau să știe dacă erau povesti de dragoste, dar văzînd că era vorba de subiecte aride și neinteresante ca economia, psihologia și — recent — administrarea fermelor, o lăsau repede singură ca să-și continue cercetările și însemnările. Pentru că avea mulți clienți stabili și pentru că se ducea la *Copacabana* zilnic, chiar și cînd mișcarea era slabă, Măria cîștigă încrederea lui Milan si invidia colegelor; acestea comentau că braziliancă era ambițioasă, arogantă și nu se gîndea decît să cîștige bani. Această ultimă acuzație nu era lipsită de temeii, dar ea ar fi dorit să le întrebe pe toate celelalte dacă nu se aflau acolo din același motiv.

167

Oricum, comentariile nu ucid — fac parte din • ța oricărei persoane de succes. Era mai bine să le' nore, concentrîndu-si atenția asupra singurelor sal două scopuri: întoarcerea în Brazilia la data ștab' li ta si cumpărarea unei ferme.

Ralf Hart îi ocupa acum gîndurile de dimineață pînă seara și pentru prima oară era capabilă să fie fericită cu o dragoste absentă — deși regreta oarecum că o mărturisise, riscînd să piardă totul. Ce avea înșă de pierdut, dacă nu cerea nimic în schimb? își aminti cum începuse să-i bată inima mai repede cînd Milan menționase că el era — sau fusese — un client special. Ce însemna asta? Se simțea trădată, devenise geloasă.

Evident că gelozia e normală, deși viața o învățase că era inutil să crezi că cineva poate poseda altă persoană — cine crede că așa ceva este cu puțință vrea să se autoamăgească. Și totuși, nu poate fi înăbușită ideea de gelozie și nici să ai mari idei intelectuale cu privire la ea sau, mai mult, să crezi că este o dovadă de slăbiciune.

Dragostea cea mai puternică este cea care-și poate manifesta slăbiciunea. Oricum, dacă dragostea mea ar fi adevărată (și nu doar un mod de a mă distra, de a mă înșela, de a-mi trece timpul, care în orașul acesta nu trece niciodată), libertatea are să învingă gelozia și durerea provocată de ea — întrucât și durerea este componenta unui proces natural. „Cine face sport știe un lucru: când vrem să ne atingem obiectivele, trebuie să fim pregătiți pentru o doză zilnică de durere sau de indispoziție. La început e incomod și demotivant. Dar, cu timpul, înțelegem că face parte din instalarea stării de bine și vine un moment când,

168

. absența durerii, avem parcă senzația că exercițiul
nu_și are efectul dorit.

periculos este să focalizezi durerea asta, să-i dai un nume de persoană, să ți-o permanentizezi în gând; or, de asta, slavă Domnului, Măria izbutise să scape. Dar și așa, uneori se surprindea gândindu-se unde va fi fiind el, fiindcă nu o mai căuta, dacă i s-o fi părut stupidă cu povestea aceea cu gara și dorința reprimată, dacă fugise pentru totdeauna pentru că ea îi mărturisise că-l iubește. Pentru a evita ca sentimente atât de frumoase să se transforme în suferință, ea își dezvoltă o metodă: când îi venea în minte ceva pozitiv legat de Ralf Hart — și asta putea fi șemineul aprins și vinul, un gând pe care i-ar fi plăcut să-l discute cu el sau pur și simplu încercarea plină de o neliniște desfătătoare de a ști când avea să se întoarcă —, Măria făcea o pauză, îi zîmbea cerului și-i mulțumea că este vie și nu așteaptă nimic de la omul iubit. Iar dacă inima ei începea să se plîngă de absență sau de afirmațiile greșite pe care le făcuse când fuseseră împreună, ea își zicea: „A, vrei să te gîndești la asta? Foarte bine atunci, fa ce vrei, dar eu o să mă consacru unor treburi mai importante.”

Continua să citească sau, dacă era pe stradă, începea să fie atentă la tot ce era în jurul ei: culori, oameni, sunete, îndeosebi sunete — ale pașilor săi, ale filelor întoarse, ale fragmentelor de conversații, iar gândul stînjenerator dispărea în cele din urmă. Dacă revenea după cinci minute, repeta procedeul, pînă ce amintirile, acceptate inițial, dar respinse cu blîndețe, se îndepărtau pentru o perioadă considerabilă.

Unul dintre aceste „gînduri negative” era posibilitatea de a nu-l mai revedea. Cu nițică practică și multă răbdare, izbuti să-l transforme într-un „gînd

169

pozitiv”: după plecarea ei, Geneva avea să fie un chip de bărbat cu părul foarte lung și demodat, su-rîs infantil, voce gravă. Dacă avea s-o întrebe cineva mulți ani după aceea, cum era locul pe care-l cunoscuse în tinerețe, ar fi putut răspunde: „Frumos, capabil să iubească și să fie iubit.”

Din jurnalul Măriei, într-o zi cu slabă mișcare la *Copacabana*:

După atîta conviețuire cu persoanele care vin aici, ajung la concluzia că sexul poate fi utilizat ca oricare alt drog: ca să fugi de realitate, ca să-ți uiți problemele, ca să te relaxezi. Și, ca toate drogurile, e o practică nocivă și distrugătoare.

Dacă cineva vrea să se drogheze, fie cu sex, fie cu orice altceva, asta îl privește direct; consecințele actelor sale vor fi mai bune sau mai rele în conformitate cu cel pe care si l-a ales. Dar dacă e vorba să înaintăm în viață, trebuie să înțelegem faptul că ceea ce e „bunișor” e foarte diferit de ceea ce este, „cel mai bun”.

Contrar convingerii clienților mei, sexul nu poate fi practicat la orice oră. În fiecare dintre noi este un ceasornic ascuns și, ca să faci dragoste, arătătoarele ambilor inși trebuie să indice aceeași oră la același timp. Asta nu se întîmplă în orice zi. Cine iubește nu depinde de actul sexual ca să se simtă bine. Două persoane care sînt împreunăși se iubesc mult trebuie

să-si potrivească arătătoarele, cu răbdare și perseverență, cu jocuri și reprezentații „teatrale”, pînă cînd înțeleg că a face dragoste este mult mai multdecît o întîlnire; e o „îmbrățișare” a organelor genitale.

Totul este important. Cineva care-și trăiește intens viața se bucură tot timpul și nu simte lipsa sexului. Cînd face sex, îl face din abu ndență, pentru că paharul

170

de vlin încît se revarsă în chip firesc, pen

Dumnezeule, devin prea

La puțin timp după ce scrisese acestea și cînd se pregătea să mai trăiască o noapte de Mamă Atoțin-țelegătoare sau de Fată Ingenuă, ușa *Copacabanci* se deschise și intră Terence, funcționarul superior de la casa de discuri, unul dintre clienții speciali.

Milan, din spatele barului, păru mulțumit: fata nu-l decepționase. Măria își aminti tot atunci de cuvintele care spuneau atîtea lucruri și-n același timp nu spuneau nimic: „Durere, suferință și multă plăcere.”

— Am venit de la Londra special ca să te văd. M-am gîndit mult la tine.

Ea zîmbi, încercînd să facă în așa fel, încît zîmbe-tul să nu fie o încurajare. Dar la început, el nu urmă ritualul, nu o invită la nimic — doar se așeză.

— Cînd îl face pe cineva să descopere ceva, profesorul descoperă și el în cele din urmă ceva nou.

— Știi despre ce vorbești — răspuse Măria, amintindu-și de Ralf Hart și simțindu-se iritată de propria-i amintire. Se găsea în fața altui client, era nevoită să-l respecte și să facă tot posibilul ca să-l mulțumească.

— Vrei să mergem mai departe?

O mie de franci. Un univers ascuns. Un patron care o privea. Certitudinea că se putea opri oricînd

172

ar fi vrut. Data fixată pentru întoarcerea în Brazilia. /[^]It bărbat, care nu mai apărea.

— Te grăbești? — întrebă Măria. El zise că nu. Ce voia oare?

— Vreau drinkul, dansul meu, respectul pentru profesia mea.

El ezită cîteva minute, dar totul ținea de spectacol, a domina și a fi dominat. Plăti drinkul, dansă, comandă un taxi, îi dădu banii în timp ce traversau orașul și se opriră la același hotel. Intrară, el îl salută pe portarul italian la fel cum făcuse în noaptea cînd se cunoscuseră, urcară în aceeași cameră cu vederea spre rîu.

Terence aprinse un chibrit și abia atunci Măria își dădu seama că peste tot erau răspîndite zeci de luminări. El începu să le aprindă pe toate.

— Ce vrei să știi? De ce sînt așa? Dacă nu mă-nșel, ți-a plăcut foarte mult noaptea pe care am petrecut-o împreună. Vrei să știi de ce ești și tu așa?

— Mă gîndesc că în Brazilia avem superstiția să nu aprindem mai mult de trei lucruri cu același chibrit. Și tu nu respecti asta.

El ignoră comentariul.

— Tu ești ca și mine. Nu ești aici pentru mia de franci, ci din pricina sentimentului de vinovăție, de dependență, din pricina complexelor și nesiguranței tale. Și asta nu e nici bine, nici rău, este natura umană. Luă telecomanda televizorului și schimbă mai multe canale, oprindu-se în cele din urmă la un program de știri, unde niște refugiați încercau să scape de un război.

— Vezi asta? Ai mai văzut programe în care oamenii își discută problemele în fața întregii lumi?

173

Ai mai fost la chioșcul de ziare și ai văzut manșetele? Lumea se bucură de suferință și durere.

Sadism în privire, masochism în concluzia că nu trebuie să știm toate astea ca să fim fericiți, și totuși asistăm la tragedia altora și, uneori, suferim o dată cu ea.

Umplu alte două pahare cu șampanie, stinse televizorul și aprinse mai departe luminările fără a respecta superstiția la care se referise Măria.

— Repet: este condiția umană. De când am fost alungați din paradis, fie facem pe cineva să sufere, fie ne uităm la suferințele celorlalți. E inevitabil.

Începea să se audă bubuitul tunetelor afară, se apropia o furtună teribilă.

— Dar eu nu sînt convinsă — zise Măria —. Mi se pare ridicol să cred că tu ești stăpînul meu și eu sclava ta. Nu avem nevoie de nici un „teatru” ca să ne întîlnim cu suferința; viața ne oferă și multe alte ocazii.

Terence isprăvisese de aprins toate luminările. Luă una din ele, o puse la mijlocul mesei, servi iarăși șampanie și caviar. Măria bea repede, gîndindu-se la cei o mie de franci din poșeta ei, la necunoscutul care o fascina și înfricoșa, la posibilitatea de a-și stăpîni spaima. Știa că o noapte cu un asemenea bărbat nu va fi niciodată ca alta, nu-l putea intimida.

— Așază-te.

Glasul era cînd blînd, cînd autoritar. Măria se supuse și un val de căldură îi străbătu corpul; ordinul îi era familiar, se simțea mai în siguranță. „Teatru. Trebuie să intru în piesa de teatru.” Era bine să primească ordine. Nu avea nevoie să gîndească, trebuia doar să se supună. Mai ceru șampanie, el îi aduse votcă; avea efect mai rapid, elibera cu mai multă ușurință, mergea mai bine cu caviarul.

174

Destupă sticla. Măria bău practic singură, în timp ce asculta tunetele. Totul concura la perfecțiunea momentului, ca și cum energia cerurilor și a pămîntului si-ar fi arătat și latura violentă.

La un moment dat, Terence luă o valijoară din dulap și o puse pe pat.

— Nu te mișca.

Măria rămase imobilă. El deschise valijoara și scoase din ea două perechi de cătușe din metal cromat.

— Șezi cu picioarele desfăcute.

Ea ascultă. Neputincioasă prin voința proprie, supusă pentru că așa dorea. Observă că el își ațintise privirea între picioarele ei, îi putea vedea chiloții strimți, ciorapii lungi, coapsele, își putea imagina părul, sexul.

— Ridică-te în picioare!

Ea se ridică de pe scaun, își echilibra cu greu corpul și văzu că era mai amețită de băutură decît crezuse.

— Nu te uita la mine. Jos capul, respectă-ți stăpînul!

Înainte de a fi putut lăsa capul în jos, din valijoară fu scoasă o cravașa fină, care pocni în aer — ca și cum ar fi avut viață proprie.

— Bea. Ține capul aplecat, dar bea. Goli încă unu, două, trei pahare de votcă. Acum nu mai era doar teatru, ci realitatea vieții: nu avea control. Se simțea un obiect, un simplu instrument și, oricît ar fi părut de incredibil, supunerea aceea îi dădea senzația de libertate deplină. Nu mai era profesoara, cea care dă lecții, cea care consolează, cea care ascultă confesiunile, cea care excită; era doar fata din interiorul Braziliei, în fața puterii uriașe a bărbatului.

— Jos rochia.

Ordinul veni sec, fără dorință — și totuși cu încărcătură erotică. Ținîndu-și capul aplecat, în semn de

175

reverență, Măria își desfăcu nasturii de la rochie • o lăsă să alunece jos, pe podea.

— Nu te porți bine, știai? Cravașa plesni din nou în aer.

— Trebuie să fii pedepsită. Cum de îndrăznește să mă contrarieze o fată de vîrsta ta? Ar trebui

să stai în genunchi în fața mea.

Măria dădu să îngenuncheze, dar cravașa o întrerupse; îi atingea pentru prima dată carnea — pe fese. Ardea, dar părea să nu fi lăsat semne.

— Eu nu ti-am spus să îngenunchezi. Ti-am spus eu?

— Nu.

Cravașa îi atinse încă o dată fesele.

— Zi: „Nu, stăpîne.”

Si încă o sfichiuire. O fracțiune de secundă ea se gândi că putea pune capăt acestor lucruri imediat; sau putea opta să meargă pînă la sfîrșit, nu pentru bani, ci pentru ceea ce spusese prima oară — o ființă umană se cunoaște doar dacă merge pînă la limitele sale.

Și asta era ceva nou; era aventura, putea decide mai tîrziu dacă i-ar plăcea să continue, dar în acea clipă, ea încetă să mai fie tînăra care avea trei obiective în viață, care cîștiga bani cu trupul ei, care cunoscuse un bărbat cu un șemineu și istorii interesante de povestit. Acolo nu era nimeni — și a fi nimeni era tot ce visa.

— Scoate-ți rochia. Si mergi dintr-o parte în alta, ca să te pot vedea.

Se supuse din nou, ținîndu-și capul în jos, fără a rosti nici o vorbă. Bărbatul care o privea era îmbrăcat, impasibil, nu era aceeași persoană cu care stătuse de vorbă de la local pînă aici — era un Ulise care venea de la Londra, un Tezeu care sosea din cer, un sechestrator care invadea orașul cel mai sigur din lume

176

gi inima cea mai ermetică de pe pămînt. își scoase chiloții/ sutienul, se simți lipsită de apărare și protejată în același timp. Cravașa pocni iarăși în aer, de astă dată fără a-i atinge trupul.

— Ține capul în jos! Ești aici ca să fii umilită, ca să fii supusă la orice doresc eu, pricepi?

— Da, stăpîne.

O apucă de brațe și-i puse la încheieturile mîinilor prima pereche de cătușe.

— Și-o să mănînci bătaie multă. Pînă o să-nveți cum să te porți.

Cu mîna deschisă, îi dădu o palmă peste fese. Măria țipă, de data asta o duruse.

— A, te plîngi, nu-i așa? Ai să vezi pe urmă că e bine.

Înainte ca ea să poată reacționa, o botniță de piele îi prinse gura. Nu o împiedica să vorbească, putea zice „galben” sau „roșu”, dar simțea că destinul ei era să lase ca bărbatul acela să poată face cu ea tot ce voia și că nu avea cum să scape de-acolo. Era goală, cu botnița la gură, cu votca prin vine în loc de sînge.

Altă palmă peste fese.

— Mergi dintr-o parte în alta!

Măria începu să meargă, supunîndu-se comenzilor „stai”, „la dreapta”, „șezi”, „desfă picioarele”. Din cînd în cînd, fără nici un motiv, încasa cîte o palmă și simțea durerea, simțea umilința — care era mai puternică și mai dură decît durerea — și se simțea în altă lume, unde nu exista nimic, iar asta era o senzație aproape religioasă, să se anuleze total, să slujească, să piardă ideea eului, a dorințelor, a propriei voințe. Era complet udă, excitată, nu înțelegea ce se întîmpla.

177

ieși

— Așază-te iar în genunchi! Cum își ținea capul tot aplecat, în semn de obediță și umilință, Măria nu putea vedea exact ce se petrecea; dar observa că, în alt univers, pe altă planetă, bărbatul acela gîfnea, obosit să plesnească din cravașa și să-i lovească fesele cu palma mîinii deschise pe cînd ea se simțea tot mai plină de forță și de energie. Acum își pierduse rușinea și

nu-i păsa să arate că-i plăcea, începu să geamă, îi ceru să-i atingă sexul, dar bărbatul, în loc de asta, o apucă și o duse pe pat. Cu violență — dar o violență despre care știa că n-avea să-i facă nici un rău — îi desfăcu picioarele și i le prinse pe fiecare de o margine a patului. Cu mâinile încâtușate la spate, cu picioarele desfăcute, cu botnița la gură, oare când avea să o pătrundă? Nu vedea că ea era gata, că voia să-l slujească, era sclava, animalul, obiectul său, era gata să facă orice i-ar fi poruncit?

— Ti-ar plăcea să te fac să explodezi toată? Văzu că el îi proptea coada cravașei în sex. Se cutremură din cap pînă-n picioare și-n clipa cînd îi atinse clitorisul, își pierdu controlul. Nu știa de cît timp erau acolo, nu-și mai dădea seama de cîte ori fusese bătută, dar fulgerător veni orgasmul, orgasmul pe care zeci, sute de bărbați, în toate lunile acelea, nu reușiseră niciodată să i-l declanșeze. Explodă o lumină, simțea că intră într-un soi de groapă neagră din propriu-i suflet, unde durerea intensă și spaima se amestecau cu plăcerea totală, cea care o împingea violent dincolo de toate limitele pe care le cunoscuse, și Măria gemu, strigă cu glasul sufocat de botniță, se zbătu în pat, simțind că încheieturile îi erau tăiate de cătușe, iar fișiile de piele îi zdrobeau gleznelor, se agită ca niciodată tocmai pentru că nu se putea mișca,

178

țipă cum nu mai țipase niciodată fiindcă avea o botniță la g^{ur}ă și nimeni nu o putea auzi. Era durerea plăcerii, coada cravașei apăsîndu-i clitorisul tot mai puternic și orgasmul țîșnindu-i pe gură, prin sex, prin pori, prin ochi, prin toată pielea.

Intră într-un soi de transă și, încetul cu încetul, coborî, coborî, cravașa nu mai era între coapse, doar părul umezit de sudoarea abundentă și mâinile tandre care-i scoteau cătușele și-i dezlegau fișiile de piele

de la picioare.

Rămase culcată acolo, incapabilă să-l privească pe bărbat deoarece îi era rușine de ea însăși, de țipetele ei, de orgasmul ei. El o mîngîia pe păr și gîfîia — dar plăcerea fusese exclusiv a ei; el nu avusese nici un moment de extaz.

Trupul ei gol îl îmbrățișa pe acel bărbat complet îmbrăcat, epuizat de atîtea ordine, de atîtea țipete, de atîta control al situației. Acum nu știa ce să spună, cum să continue, dar ea era în siguranță, protejată, pentru că el o invitase să meargă într-o zonă a ei pe care nu o cunoștea, el îi era protectorul și maestrul, începu să pungă, iar el așteptă cu răbdare să înceteze.

— Ce-ai făcut cu mine? — zicea ea printre lacrimi.

— Ceea ce voiai să-ți fac.

Ea îl privi și simți că avea o nevoie disperată de el.

— Nu te-am forțat, nu te-am obligat și nu te-am auzit zicînd „galben”; singura mea putere era cea pe care mi-o dădeai tu. Nu exista nici un tip de obligație, de șantaj, exista numai voința ta; deși tu erai sclava și eu eram stăpînul, singura mea putere era să te împing în direcția propriei tale libertăți.

179

Cătușe. Fișii de piele la picioare. Botniță. Umili^{te} mai puternică și mai intensă decît durerea. Chiar și așa — el avea dreptate —, senzația era una de libertate totală. Măria era ghiftuită de energie, de vigoare, și observa cu surprindere că bărbatul de lîngă ea era epuizat.

— Ai ajuns la orgasm?

— Nu — zise el —. Stăpînul e prezent ca să-și violenteze sclavul. Plăcerea sclavului e bucuria stăpînului.

Nimic din toate acestea nu avea sens, pentru că nu asta povestesc istoriile, nu așa este viața reală. Acolo era însă o lume de fantezie, ea era plină de lumină, iar el părea opac, stors de vlagă.

— Poți să pleci cînd vrei — zise Terence.

— Nu vreau să plec, vreau să înțeleg.

— Nu e nimic de înțeles.

Ea se ridică, în frumusețea și intensitatea nudității sale, și turnă vin în două pahare. Aprinse două țigări și-i dădu lui una — rolurile se schimbaseră, stăpîna îl servea acum pe sclav, răsplătindu-l pentru plăcerea pe care i-o dăruise.

— Mă-mbrac și plec. Dar mi-ar plăcea să stăm un pic de vorbă.

— Nu avem despre ce vorbi. Asta am vrut, iar tu ai fost minunată. Sînt obosit, mîine trebuie să mă-n-torc la Londra.

El se întinse și închise ochii. Măria nu știa dacă se prefăcea că doarme, dar nu conta; fuma țigara cu plăcere, își bău negrăbită paharul de vin cu chipul lipit de geamuri, uitîndu-se la lacul din față și dorindu-și ca altcineva, de pe celălalt mal, să o vadă așa — goală, împlinită, satisfăcută, singură.

180

Se îmbracă, plecă fără a mai spune la revedere și fără a-i mai păsa dacă deschidea ușa sau nu, pentru că nu era încredințată dacă voia să se mai întoarcă.

Terence auzi ușa rîrîtindu-se, așteptă să vadă dacă nu se întoarce zicînd că-și uitase ceva și abia după cîteva minute se ridică și-și mai aprinse o țigară.

Fata asta avea stil, gîndi el. Știuse să suporte cravașa, deși asta era cel mai obișnuit, cel mai vechi și cel mai neînsemnat din toate supliciile. O clipă, își aminti de prima dată cînd experimentase relația asta misterioasă dintre două ființe care doresc să se apropie, dar nu izbutesc s-o facă decît provocîndu-le suferință celorlalți.

Acolo, afară, milioane de cupluri practicau, fără a-și da seama, zi de zi, arta sadomasochismului. Plecau la lucru, se întorceau, aveau tot felul de pretenții, o agresau sau erau agresați de femeie, se simțeau mizerabili — dar profund atașați de propria-le nefericire, fără a ști că era de ajuns un gest, un „pînă aici”, ca să se elibereze de opresiune. Terence experimentase asta cu prima lui soție, o celebră cîntăreață engleză; trăia torturat de gelozie, făcînd scene, petre-cînd zile întregi sub efectul calmantelor și nopțile îmbătat de alcool. Ea îl iubea, nu înțelegea de ce se purta astfel, el o iubea — și nici el nu-și înțelegea propriul comportament. Era însă ca și cum agonia pe care și-o provocau unul altuia ar fi fost necesară, fundamentală pentru viață.

Odată, un muzician — pe care el îl considera foarte ciudat, pentru că părea prea normal în mijlocul acelei lumi exotice — uită în studio o carte. *Venus pe-depsitoarea*, de Leopold von Sacher-Masoch. Terence

181

începu să o răsfoiască și, pe măsură ce o citea, se înțelegea mai bine pe sine însuși:

„Frumoasa femeie se dezgoli și apucă un bici lung, cu coada scurtă, pe care și-l ținu pe încheietura mîi-nii. «Tu ai cerut», zise ea. «Atunci o să te biciuiesc.» «Fă-o», șopti amantul ei. «Te implor.»”

Soția lui era dincolo de peretele de sticlă al studioului, repetînd. Ceruse să i se deconecteze microfonul care le permitea tehnicienilor să audă totul și cererea îi fusese îndeplinită. Terence se gîndea că poate fixa o întîlnire cu pianistul și atunci își dădu seama: ea îl ducea la nebunie, dar se părea că se obișnuise să sufere și nu putea trăi fără asta.

„O să te biciuiesc”, zicea femeia goală, în romanul pe care-l ținea în mîini. „Fă-o, te implor.”

El era frumos, se bucura de autoritate în studioul de înregistrări, de ce oare avea nevoie să ducă viața pe care o ducea?

Pentru că-i plăcea. Merita să sufere mult, de vreme ce viața fusese foarte bună pentru el și nu era vrednic de toate acele binecuvîntări — bani, respect, celebritate. Credea că însăși cariera lui îl ridica la un nivel unde avea să devină dependent de succes, și asta îl speria, pentru că văzuse mulți oameni prăbușindu-se de pe înălțimi.

Citi toată cartea, începu să citească tot ce-i cădea în mină cu privire la misterioasa legătură

dintre durere și plăcere. Soția lui descoperi casetele video pe care le închiria, cărțile pe care le ascundea, întrebă ce însemna asta, dacă nu cumva era bolnav. Terence răspunse că nu, era o cercetare pe care o făcea pentru

182

partea vizuală a unei noi lucrări pe care trebuia să o facă ea. Și sugerează, ca din întâmplare: „Poate ar trebui să experimentăm.” Experimentaseră. La început cu multă rețineră, ba-îndu-se doar pe manualele pe care le găseau în sex ghopuri. Curînd dezvoltaseră noi tehnici, pînă la limită, expunîndu-se unor riscuri — dar simțind că mariajul lor devenea tot mai solid. Erau complici în ceva ascuns, interzis, condamnat.

Experiența celor doi se transformă în artă: creaseră noi mode, piele și ținte de metal. O femeie intra în scenă cu un bici, jartiere, cizme și aducea publicul la delir. Noul disc ocupă primul loc în topurile de succes din Anglia și de aici făcu mai departe o carieră triumfătoare în toată Europa. Terence era surprins să vadă cum tineretul îi accepta delirurile personale cu atîta naturalețe, unica sa explicație fiind că în felul acesta violența reprimată se putea manifesta sub o formă intensă, dar inofensivă.

Biciul ajunsese să fie simbolul grupului, începu să fie reprodus pe tricouri, tatuaje, autocolante, cărți poștale ilustrate. Formația intelectuală a lui Terence îl făcu să caute originea aceluia fenomen, ca să se înțeleagă mai bine pe sine însuși.

Nu erau, cum îi spusese prostituatelor cînd se întil-niseră, penitenții care încercau să îndepărteze ciurma neagră. Din noaptea timpurilor, omul înțelese că suferința, o dată privită fără teamă, era pașaportul său către libertate.

Egiptul, Roma, Persia cultivau deja noțiunea că, dacă un om se sacrifică, își salvează țara sau lumea, în China, dacă avea loc o catastrofă naturală, era pedepsit împăratul, întrucît el era reprezentantul divi-

183

i

nității pe pămînt. Cei mai buni războinici din Spart în Grecia antică, erau biciuiți o dată pe an, de dimi' neața pînă noaptea, în cinstea zeiței Diana — în tiran ce mulțimea striga vorbe stimulative, cerîndu-le să suporte durerea cu demnitate, căci ea îi pregătea pentru lumea războaielor. La sfîrșitul zilei, preoții examinau rănile lăsate pe spinările războinicilor și cu ajutorul lor prevedeau viitorul cetății.

Părinții pustiei, o veche comunitate creștină din secolul al JTV-lea care se reunea în jurul unei mînăstiri din Alexandria, utilizau flagelarea ca mijloc de îndepărtare a diavolilor sau de dovedire a inutilității trupului în cursul căutării spirituale. Istoria sfinților era plină de exemple — Sfînta Roza alerga prin grădină în timp ce spinii îi sfîșiau carnea; Sfîntul Domi-nic Loricatus se biciuia sistematic în fiecare noapte înainte de a adormi; martirii se ofereau de bunăvoie morții lente pe cruce sau sfîșiați de colții fiarelor sălbatice. Toți spuneau că durerea, o dată depășită, era capabilă să ducă la extazul religios.

Studii recente, neconfirmate, indicau că în răni se dezvolta un fel de ciupercă cu proprietăți halucinogene, care provoca viziunile. Plăcerea părea atît de intensă, încît practica a ieșit din mînăstiri și a început să cîștige întreaga lume.

În 1718, a fost publicat *Tratatul de autoflagelare*, care învăța cum să descoperi plăcerea prin intermediul durerii, dar fără să aduci vătămări corpului. La sfîrșitul aceluia secol, existau zeci de locuri în Europa unde inșii sufereau ca să ajungă la bucurie. Sînt consemnați regi și prințese care porunceau să fie biciuiți de sclavii lor, pînă ce descoperiseră că plăcerea stătea nu doar în bătaie, ci și în provocarea durerii — deși era mai epuizant și mai puțin agreabil.

184

În timp ce-și fuma țigara, Terence încerca o anume plăcere la gîndul că cea mai mare parte din omenire nu ar putea înțelege niciodată ceea ce gîndea el.

Nu avea importantă: aparținea unui club închis, numai cei aleși aveau acces, își aminti iar că tortura de a fi căsătorit se transformase în miracolul de a fi căsătorit. Soția lui știa că vizita Geneva în acest scop și faptul acesta nu o deranja — dimpotrivă, în lumea asta bolnavă, ea era fericită că bărbatul ei își putea obține recompensa dorită după o săptămână de muncă grea. În timp ce-și fuma țigara privind lacul din fața ferestrei, simțea din nou voința de a trăi. Fata care ieșise adineauri din cameră înțelesese tot. Simțea că sufletul îi era apropiat de-al ei, deși nu era încă pre-tătit să se îndrăgostească, deoarece își iubea soția, plăcea însă gândul că era liber și putea visa la o nouă legătură.

Mai trebuia să o facă să experimenteze lucrul cel mai dificil: să o transforme în Venus Pedepsitoarea, în Dominatrix, în Stăpîna, capabilă să umilească și să pedepsească fără milă. Dacă avea să treacă proba aceasta, era gata să-i deschidă inima și să o lase să intre. Din jurnalul Măriei, încă îmbătată de votcă și plăcere:

Cînd nu mai aveam nimic de pierdut, am primit totul. Cînd am încetat a fi cine eram, m-am găsit pe mine însămi.

Cînd am cunoscut umilința și supunerea totală, am devenit liberă. Nu știu dacă sînt bolnavă, dacă totul n-a fost decît un vis sau dacă se va întîmpla o singură dată. Știu că pot să trăiesc fără asta, dar mi-ar

185

plăcea să-l întîlnesc din nou, să repet experiența „-merg mai departe decît am fost. Eram un pic speriată de durere, dar ea n-a fost la fel de tare ca umilința — era doar un pretext, în momentul cînd am avut primul orgasm după multe luni în ciuda numeroșilor bărbați și numeroaselor lucruri diferite pe care le-au făcut cu trupul meu, m-am simțit — oare o fi cu puțință așa ceva? — mai aproape de Dumnezeu. Mi-am amintit de ceea ce a spus el despre ciurma neagră, despre clipa în care flagelanții, ofe-rindu-și durerea pentru salvarea umanității, găseau în ea plăcerea. Eu nu voiam să salvez omenirea sau pe el sau pe mine însămi. Eram pur și simplu acolo. Sexul este arta de a controla lipsa de control.

INI u era un teatru, se aflau chiar într-o gară, la cererea Măriei, care poftea la o pizza care se putea găsi numai acolo. Nu strica să fie nițel capricioasă. Ralf ar fi trebuit să apară cu o zi mai devreme, cînd încă era o femeie în căutare de dragoste, șemineu, vin, dorință. Dar viața făcuse altă alegere și astăzi își petrecuse întreaga zi fără a-și face exercițiul de concentrare asupra sunetelor și prezentului, pur și simplu pentru că nu se mai gîndise la el, descoperise lucruri care o interesau mai mult.

Ce să facă oare cu bărbatul de lîngă ea, mîncînd o pizza care poate nu-i plăcea, doar ca să-și omoare timpul și să aștepte momentul cînd avea să meargă la el acasă? Cînd el intrase în local și-i oferise un drink, Măria se gîndise să-i spună că nu o mai interesa, că-și găsisse pe altcineva; pe de altă parte, simțea o extraordinară nevoie să stea de vorbă cu cineva despre noaptea precedentă.

încercase cu o prostituată sau alta care serveau și ele „clienți speciali", dar nici una nu-i dăduse mai multă atenție, deoarece Măria era expertă, învăța repede, se transformase într-o mare amenințare la *Copa-cabana*. Ralf Hart, dintre toți bărbații pe care-i cunoștea, era pesemne unicul care ar fi putut înțelege, căci Milan îl considera „client special". El încă o privea

187

cu ochii strălucitori de iubire și asta făcea totul mă' dificil, mai bine să nu-i spună nimic.

— Ce știi despre suferință, umilință și multă plg_cere?

încă o dată nu reușise să se controleze. Ralf se opri din mîncat pizza.

— Știi tot. Dar nu mă interesează. Răspunsul venise instantaneu, iar Măria rămase șocată. Deci toată lumea știa, doar ea nu? Ce lume era asta, Doamne Dumnezeule?

— Mi-am cunoscut demonii și tenebrele — continuă Ralf — . Am mers pînă la fund, am experimentat tot, nu doar în zona asta, ci în multe altele, între timp, ultima oară cînd ne-am întîlnit, am ajuns la limitele mele prin dorință, nicidecum prin durere. Am plonjat în adîncul sufletului meu și știu că încă mai vreau lucruri bune, multe lucruri bune de la viața asta. Îi veni să spună: „Unul din ele ești tu, te rog, nu merge pe drumul acesta.” Dar nu avu curaj; în schimb, chemă un taxi și ceru să-i ducă pînă pe malul lacului — unde, cu o veșnicie în urmă, se plimbaseră împreună în ziua cînd se cunoscuseră. Măria se miră de cererea lui, rămase tăcută — instinctul îi spunea că avea mult de pierdut, deși mintea îi era încă amețită de cele întîmplate în ajun.

Se trezi din pasivitate doar cînd ajunseră în parcul de pe malul lacului; deși încă era vară, noaptea era foarte frig.

— Ce facem aici? — întrebă ea cînd coborîră din taxi — . Bate vîntul, o să răcesc.

— M-am gîndit mult la comentariul tău de la gară. Suferință și plăcere. Scoate-ți pantofii.
188

Ea își aminti că, odată, unul dintre clienții ei îi ceruse același lucru și se excitase numai privind-i picioarele. Oare aventura încă nu-i dădea pace?

— Am să răcesc — insistă ea.

— Fă ce-ți spun — insistă el — . N-ai să răcești dacă nu stăm mult. Fă-mi credit, așa cum și eu îți fac.

Fără nici un motiv aparent, Măria înțelese că el voia să o ajute; poate și el băuse dintr-o apă foarte amară și-și închipuia că și ea trecea prin aceeași primejdie. Nu voia să fie ajutată; era mulțumită cu noua ei lume, unde descoperise că suferința nu mai era o problemă. Se gîndi și la Brazilia, la imposibilitatea de a întîlni un partener cu care să poată împărtăși acest univers diferit, dar cum Brazilia era mai importantă decît orice altceva din viața ei, își scoase pantofii. Solul era plin de pietricele care-i rupseră numaidecît ciorapii, dar asta n-avea nici o importanță, avea să-și cumpere alții.

— Scoate-ți haina.

Ar fi putut spune „nu”, dar, din noaptea trecută, se obișnuise cu bucuria de a putea spune „da” la tot ce i se iveau în cale. Își scoase haina, trupul, cald încă, nu reacționa imediat, dar în scurt timp începu să o supere.

— Să mergem. Si să stăm de vorbă.

— Aici e imposibil. Pe jos e plin de pietre.

— Tocmai de-aceea; vreau să simți pietrele astea, vreau să-ți provoace durere, să te lovească, fiindcă tu trebuie să fi experimentat, așa cum am experimentat și eu, suferința aliată cu plăcerea și trebuie să-ți smulg asta din suflet.

Măria se simți îndemnată să-i spună: „Nu-i nevoie, îmi place.” Dar începu să meargă fără grabă,

189

tălpile picioarelor începură să o frigă, din cauza f • gului și-a pietrelor ascuțite.

— Una din expozițiile mele m-a dus în Japonia exact cînd eram vîrît pînă peste cap în ceea ce tu ai numit „suferință, umilință și multă plăcere”. Pe atunci credeam că nu există drum de întoarcere, aveam să' mă cufund tot mai mult și din viața mea nu mai rămăsese decît voința de a pedepsi și-a fi pedepsit, în definitiv, sîntem ființe omenești, ne naștem încărcăți de vină, ne temem cînd fericirea devine ceva posibil și murim ca să-i pedepsim pe ceilalți fiindcă ne simțim totdeauna neputincioși, nedreptățiți, nefericiți. Să-ți poți plăti păcatele și să-i poți pedepsi pe păcătoși — ah, nu-i așa că e un deliciu? Da, e cel mai grozav.

Măria mergea, durerea și frigul o făceau să-i urmărească cu greu cuvintele, dar se străduia.

— Azi ți-am observat semnele de la încheieturi.

Cătușele, își pusese diverse brățări ca să și le ascundă, dar ochii obișnuiți știu întotdeauna ce anume caută.

— În sfârșit, dacă tot ce ai experimentat de curînd te îndeamnă să taci pasul ăsta, nu eu am să te împiedic; dar nimic din asta nu are legătură cu viața adevărată.

— Pasul?

— Durerea și plăcerea. Sadismul și masochismul. Zi-i cum vrei, dar dacă ești convinsă că ăsta e drumul tău, am să sufăr, am să-mi amintesc de dorință, de înfîlniri, de plimbarea pe Drumul Sfîntului Iacob, de lumina ta. Voi păstra la loc de cinste un stilou și ori de cîte ori voi aprinde semineul îmi voi aminti de tine. Dar nu te voi mai căuta niciodată.

190

Măria se simți înfricoșată, se gîndi că era momen-[^]ă dea înapoi, să spună adevărul, să înceteze a se p_rface că știa mai mult decît el.

.— Ceea ce am experimentat de curînd, mai bine zis ieri, nu mai experimentasem niciodată. Și mă sperie că, la limita degradării, m-aș putea găsi pe mine însămi.

Era tot mai dificil să stea de vorbă — dinții îi clănțăneau de frig, picioarele o dureau rău.

— La expoziția mea, într-o regiune numită Ku-mano, a apărut un tăietor de lemne — continuă Ralf, ca și cum n-ar fi auzit ce spusese ea —. Tablourile mele nu i-au plăcut, dar a fost în stare să descifreze, prin pictură, ceea ce trăiam și simțeam. A doua zi, m-a căutat la hotel și m-a întrebat dacă eram mulțumit; dacă eram, trebuia să continuu să fac ce-mi plăcea. Dacă nu eram, ar fi trebuit să-l însoțesc și să petrec cîteva zile cu el.

M-a pus să umblu pe pietre, așa cum te pun eu acum pe tine. M-a făcut să simt frigul. M-a obligat să înțeleg frumusețea durerii, doar că era o durere provocată de natură, nu de om.

Numea asta *Shugen-do*,
o practică milenară.

Mi-a spus că era un om căruia nu-i era frică de durere, și asta era bine, deoarece, ca să-ți domini sufletul, trebuie să înveți a-ți domina și trupul. Mi-a mai spus că folosise durerea și în mod greșit, și asta era foarte rău.

Acel tăietor de lemne, ignorant, credea că mă cunoaște mai bine decît mine și asta mă irita și în același timp mă făcea să mă simt mîndru că tablourile mele erau în măsură să exprime exact ce simțeam.

Măria simți că o piatră ascuțită o tăiase la un picior, frigul era și mai intens, corpul îi amorțise și nu

191

reușea să urmărească toate vorbele lui Ralf Hart D ce oare oamenii, în lumea asta sfîntă a lui Durnne zeu, erau atît de interesați să-i arate durerea lor? Durerea sacră, durerea însoțită de plăcere, durerea cu explicații sau fără explicații, era tot durere, durere.. Piciorul zdrelit se lovi de altă piatră, ea își înăbuși strigătul și merse mai departe. La început încercase să-si mențină integritatea, autocontrolul, ceea ce el numea „lumina”. Acum însă abia mergea, în timp ce stomacul și capul i se învîrteau: îi veni să vomite. Se gîndi să se oprească, nimic din ce se întîmpla nu avea sens, așa că nu se opri.

Nu se opri din respect de sine; putea suporta mersul acela cu picioarele goale oricît va fi fost nevoie, pentru că, oricum, nu putea dura toată viața. Si, brusc, alt gînd fulgeră spațiul: și dacă cumva a doua zi nu se va putea duce la *Copacabana* din cauza unei probleme serioase la picioare sau a unei febre provocate de gripa care, era sigură, avea să se instaleze în trupul ei sumar îmbrăcat? Se gîndi la clienții care o așteptau, la Milan care avea atîta încredere în ea, la

bani pe care nu i-ar mai câștiga, la fermă, la părinții mândri de ea. Dar suferința îndepărtă imediat orice alt fel de reflecție și ea punea un picior în fața celui alt, dorin-du-și nebunește ca Ralf Hart să-i recunoască efortul și să-i spună că era de ajuns, își putea pune pantofii. El părea însă indiferent, departe, ca și cum aceea ar fi fost unica manieră de a o elibera de ceva care nu-i era bine cunoscut, care o seducea, dar care avea să lase asupra ei semne mai adânci decât cele lăsate de cătușe. Chiar dacă știa că el încerca să o ajute și oricât se străduia să meargă mai departe și să-și arate lumina puterii ei de voință, durerea nu-i permitea să aibă gânduri profane sau nobile — era exclusiv

192

durere, care ocupa tot spațiul, o înfricoșă și-o obliga să vadă că avea o limită și că nu avea să izbutească. Mai făcu un pas.

Și altul.

Durerea părea acum că-i invadează sufletul și că o slăbește spiritual, pentru că una este să faci puțin teatru într-un hotel de cinci stele, goală, cu votcă, caviar și o cravașă între coapse; alta era să stea în frig, desculță, pe pietre care o tăiau la picioare. Era dezorientată, nu reușea să schimbe nici un cuvânt cu Ralf Hart, tot ce mai exista în universul ei erau pietrele mărunte și tăioase, care marcau o dîră printre copaci. Atunci, tocmai cînd se gîndea să renunțe, o invadea un sentiment straniu: își atinsese limita și dincolo de ea se întindea un spațiu vid, unde părea să plutească deasupra ei înșeși, părea să ignore ceea ce simțea. Asta să fi fost senzația pe care o încercau penitenții? La cealaltă extremitate a durerii descoperea o poartă către un nivel diferit de conștiință și nu mai exista spațiu pentru nimic altceva, doar pentru natura implacabilă — și pentru ea însăși, invincibilă. Totul în juru-i se prefăcu într-un vis: parcul prost iluminat, lacul întunecat, bărbatul tăcut, un cuplu sau altul plimbîndu-se, fără a observa că ea era desculță și mergea cu dificultate. Nu știa dacă pricina era frigul sau suferința, dar deodată nu-și mai simți corpul, intră într-o stare unde nu există nici un fel de dorință sau spaimă, numai o misterioasă — cum ar putea numi așa ceva? —, o misterioasă „pace”. Limita durerii nu era propria-i limită; putea trece dincolo de ea.

Se gîndi la toate ființele omenești care sufereau fără să vrea, iar ea, acolo, își provoca propria suferință — dar faptul nu mai avea nici o importanță,

193

trecuse de frontierele corpului și acum îi rămînea doar sufletul, „lumina”, un soi de vid — pe care cineva¹ cîndva, l-a numit Paradis. Există anumite suferim¹ care pot fi uitate atunci cînd putem pluti deasupra durerilor noastre.

Următorul lucru pe care și-l aminti fu Ralf, care o luă de gît, scoțîndu-și haina și punîndu-i-o pe umeri. Se vede că leșinase de frig, dar nu conta; era mulțumită, nu-i era frică — învinsese. Nu se umilise în fața aceluia bărbat.

IVJLinutele se transformaseră în ore, trebuie să fi dormit în brațele lui, deoarece, cînd se trezi, deși era tot noapte, se afla într-o cameră cu un televizor într-un colț, și nimic altceva. Albă, goală.

Ralf apără cu o ciocolată fierbinte.

— E în ordine — zise el —. Ai ajuns unde trebuia să ajungi.

— Nu vreau ciocolată, vreau vin. Și vreau să cobor spre locul nostru, șemineul, cărțile răspîndite

prin toate colțurile.

Spusese „locul nostru”. Nu asta intenționase, își privi picioarele; afară de o mică tăietură, avea doar semne roșii care urmau să dispară în cîteva ceasuri. Cu anumită dificultate, coborî scările fără a da multă atenție la nimic; se îndreptă spre colțul ei, pe covor, lîngă șemineu — descoperise că ori de cîte ori ședea acolo se simțea bine, ca și cum ar fi fost „poziția” ei, locul ei în acea casă.

— Tăietorul de lemne cu pricina mi-a spus că, atunci când faci un tip de exercițiu fizic, când îți pretinzi totul corpului tău, mintea câștigă o forță spirituală stranie, care are ceva de-a face cu „lumina” pe care am văzut-o în tine. Ce ai simțit?

— Că durerea e prietena femeii.

— Iată pericolul.

— Că durerea are o limită.

195

— Iată salvarea. Nu uita asta.

Mintea Măriei încă era confuză; încercase o asemenea „pace” când își depășise limita. El îi arătase alt gen de suferință, care, și ea, îi produsese o plăcere ciudată.

Ralf luă o mapă mare și o deschise în fața ei. Erau desene.

— Istoria prostituției. Tu mi-ai cerut-o, când ne-am întâlnit.

Da, i-o ceruse, dar fusese doar un fel de a-si petrece timpul, de-a încerca să se arate interesantă. Acum nu mai avea nici o importanță.

— În toate zilele astea, am navigat pe o mare necunoscută. N-am crezut că avea o istorie, credeam doar că era meseria cea mai veche din lume, cum se zice. Dar există o istorie; mai bine zis, două istorii.

— Și desenele astea?

Ralf Hart păru cam decepționat pentru că ea nu-l înțelegea, dar se controla numai decît și continuă.

— Sînt lucrurile pe care le-am așternut pe hîrtie în timp ce citeam, cercetam, învățam.

— O să vorbim de asta altă dată; azi nu vreau să schimbăm subiectul, trebuie să înțeleg ce e cu durerea.

— Ai simțit-o ieri și ai descoperit că te conducea la plăcere. Ai simțit-o azi și ai găsit pacea. De aceea îți spun: nu te obișnuie, fiindcă e foarte ușor să poți trăi cu ea, este un drog puternic. Se găsește în viața noastră cotidiană, în suferința ascunsă, în renunțarea la dragoste, când dăm vina pe aceasta pentru falimentul viselor noastre. Durerea sperie cînd își arată adevărata față, dar e seducătoare cînd e înveșmîntată în sacrificiu, renunțare. Sau lașitate. Omul, oricît

196

ar respinge-o, găsește totdeauna un mijloc de a conviețui cu ea, de a-și face din ea o parte a vieții.

— Nu cred. Nimeni nu dorește să sufere.

— Dacă tu ai reușit să pricepi că poți trăi fără suferință, ai și făcut un mare pas înainte, dar să nu crezi că alții te vor înțelege. Da, nimeni nu dorește să sufere și totuși aproape toți caută durerea, sacrificiul, și se simt justificați, puri, vrednici de respectul copiilor, al soților sau soțiilor, al vecinilor, al lui Dumnezeu. Să nu ne gîndim acum la asta, reține doar că ceea ce pune lumea în mișcare nu e căutarea plăcerii, ci a renunțării la tot ce este important.

Soldatul merge la război ca să-și ucidă dușmanul? Nu: merge ca să moară pentru țara lui.

Femeii îi place oare să-i a?ate soțului cît este de mulțumită? Nu: vrea ca el să vadă cît i se

devotează, cît suferă ca să-l vadă fericit pe el/ Soțul se duce oare la muncă socotind că-și va

găsi împlinirea personală? Nu: își pune în joc sudoarea și lacrimile pentru binele familiei. Așa

se în-tîmplă: copiii care renunță la visele lor ca să-și bucure părinții, părinți care renunță la

viață ca să-și bucure copiii, durerea și suferința justificînd ceea ce trebuie să aducă doar

bucurie: dragostea. — Oprește-te.

Ralf se opri. Era momentul indicat ca să schimbe subiectul și începu să-i arate desen după desen. La început, totul părea confuz, erau contururi de oameni — dar și mîzgălituri, culori, trăsături nervoase sau geometrice. Curînd însă ea începu să înțeleagă ce spunea el, pentru că fiecare cuvînt al lui era însoțit de o gesticulație a mîinii și fiecare frază o instala într-o Lume din care pînă atunci făgăduise că făcea parte — zicîndu-și că totul nu era altceva decît o

197

perioadă în viața ei, un mod de a câștiga bani și n' mic mai mult.

— Da, am descoperit că nu există doar una, ci două istorii ale prostituției. Pe cea dintâi o cunoști și tu foarte bine, pentru că este și ea: o fată frumoasă, din diverse motive pentru care a optat sau care au optat în locul ei, descoperă că unica manieră de a supraviețui este să-și vândă trupul. Unele ajung să domine națiuni, așa cum a făcut Messalina cu Roma, altele se preschimbă în mituri, ca Doamna du Barry, altele iubesc doar aventura și nefericirea totodată, ca spioan-ca Mata Hari. Majoritatea însă nu vor găsi niciodată un moment de glorie sau o mare sfidare: vor fi totdeauna fete din provincie care vin în căutarea celebrității, a unui soț, a aventurii, și descoperă pînă la urmă altă realitate, se cufundă în ea o vreme, cred că dețin mereu controlul și nu izbutesc să facă niciodată nimic.

Artiștii continuă să-și facă sculpturile, picturile și să-și scrie cărțile de peste trei mii de ani. La fel, prostituatele își continuă munca de-a lungul timpului ca și cum nimic nu s-ar fi schimbat.

Vrei să afli amănunte?

Măria dădu afirmativ din cap. Trebuie să câștige timp, să înțeleagă durerea, începea să aibă senzația că ceva foarte rău îi ieșise din trup în vreme ce mergea prin parc.

— Prostituate apar în textele clasice, în hieroglifele egiptene, în scrierea sumeriană, în Vechiul și Noul Testament. Dar profesia a început să se organizeze abia în secolul al VI-lea î. Cr., cînd legiuitorul Solon, în Grecia, instituie bordeluri controlate de Stat și inițiază încasarea de impozite pentru „negoțul cu carne”. Negustorii atenieni se bucură, fiindcă ceea

198

ce înainte era interzis acum ajunge a fi legal. Prostituatele, în ce le privește, încep să fie clasificate după ^pozitul pe care-l plătesc.

Cea mai ieftină e numită *porne*, sclava care aparține patronului stabilimentului. Apoi, *vine peripatetica*, cea care-și procură clienții de pe stradă. În sfîrșit, la nivelul cel mai înalt de preț și calitate, este *hetaira*, „compania feminină”, care-i însoțește pe negustori în călătoriile lor, frecventează restaurantele șic, e stă-pînă pe banii ei, dă sfaturi, intervine în viața politică a cetății. După cum vezi, ce s-a întîmplat ieri se întîmplă și azi.

în Evul Mediu, din pricina bolilor cu transmisie sexuală...

Tăcere, teamă de gripă, căldura șemineului — necesară acum ca să-i încălzească trupul și sunetul. Măria nu vrea să mai audă istoria aceea—îi dădea senzația că lumea se oprise, că totul se repeta, iar bărbatul nu va fi niciodată capabil să arate sexului respectul meritat.

— Nu pari interesată.

Făcu un efort, în definitiv, era bărbatul căruia se hotărîse să-și încredințeze inima, deși niciodată nu

fusese așa de sigură.

— Nu mă interesează ceea ce știi. Mi-ai spus că există și altă istorie.

— Cealaltă istorie este exact opusul: prostituția sacră.

Brusc, ea ieși din starea ei somnolentă și ascultă

cu atenție. Prostituție sacră? Să câștigi bani cu sexul și să te mai și apropii de Dumnezeu?

— Istoricul grec Herodot scrie în legătură cu Babilonia: „Există acolo un obicei foarte ciudat: fiecare femeie născută în Sumeria e obligată, măcar o dată

199

în viața ei, să stea în templul zeiței Ishtar și să-și dea trupul unui necunoscut, ca simbol al ospitalității s' pe un preț simbolic.”

Avea să-l întrebe mai apoi cine era acea zeiță; p_{oa}. te o s-o ajute și pe ea să recupereze ceva

din ceea ce pierduse și nu știa ce anume.

— Influența zeiței Ishtar s-a răspândit în întreg Orientul Mijlociu, a ajuns pînă în Sardinia, Sicilia și porturile de la Marea Mediterană. Mai tîrziu, în timpul Imperiului Roman, altă zeiță, Vesta, pretinde virginitatea totală sau dăruirea totală. Ca să mențină focul sacru, femeii din templul ei se însărcinau să-i inițieze pe tineri și pe regi pe drumul sexualității: cîntau imnuri erotice, intrau în transă și-și dăruiau extazul universului, într-un soi de comuniune cu divinitatea.

Ralf Hart îi arată fotocopia unor inscripții antice, cu traducerea germană în subsolul paginii. Declamă lent, traducînd fiecare vers:

*Cînd șed la ușa unei taverna,
cu, Ishtar, zeița,
sînt prostituată, mamă, soție, divinitate.
Sînt ceea ce se cheamă Viața,
deși voi o numiți Moartea.
Sînt ceea ce se numește Legea,
deși voi o numiți Cea de la Margine.
Eu sînt cea pe care voi o căutați
și cea pe care o și găsiserăți.
Eu sînt ceea ce voi ați risipit
și-acum îmi adunați frînturile.*

Măria sughiță puțin, iar Ralf Hart rîse; energia vitală îi revenea, „lumina” ei începea să strălucească

200

f

'dir' nou. Era mai bine să continue cu istoria, să-i arate desenele, să o facă să se simtă iubită.

— Nimeni nu știe de ce a dispărut prostituția sacră, după ce se perpetuase de-a lungul a cel puțin două milenii. Poate din cauza bolilor sau a unei societăți care și-a modificat regulile după ce și religiile i se modificaseră, în sfîrșit, ea nu mai există și nu va mai reapărea, în zilele noastre, oamenii controlează lumea și termenul servește doar ca să creeze un stigmat, prostituată fiind numită orice femeie care merge alături de drumul.

— Poți să vii la *Copacabana* mîine?

Ralf nu înțelese întrebarea, dar fu imediat de acord.

Din jurnalul Măriei, în noaptea cînd a mers desculță prin Parcul Englezesc din Geneva:

Nu mă interesează dacă vreodată a fost sacră sau nu, dar EU URĂSC CEEA CE FAC. Îmi distruge sufletul, făndu-mă să pierd contactul cu mine însămi, învățîndu-mă că durerea este o recompensă, că banii pot cumpăra orice și justifica orice.

Nimeni nu e fericit în jurul meu; clienții știu că trebuie să plătească pentru ceea ce ar trebui să aibă gratis, și asta e deprimant. Femeile știu că trebuie să vîndă ceea ce ar prefera să dănnască doar din plăcere și afecțiune, și asta e distructiv. Am luptat mult înainte de a scrie asta, de-a accepta că sînt nefericită, nemidțumi-tă — aveam nevoie și încă am să mai rezist cîteva săp-tămîni.

între timp, n-are rost să fiu liniștită, să mă prefac

că totul este normal, că e o perioadă, o epocă din viața mea. Vreau să o dau uitării, am nevoie să iubesc — atîta doar, trebuie să iubesc.

Viața e scurtă — sau prea lungă — pentru ca eu să-mi permit luxul de-a mi-o trăi atît de rău.

201

îl u e casa lui. Nu e casa ei. Nu e nici Brazilia, nici Elveția, ci un hotel — care poate fi oriunde în lume, totdeauna cu aceleași mobile și aceeași ambianță care se pretinde familiară,

ceea ce o face și mai
distantă.

Nu e hotelul cu frumoasa vedere spre lac, amintirea durerii, a suferinței, a extazului; ferestrele lui dau spre Drumul Sfântului Iacob, o cale de pelerinaj, dar nu de penitență, un loc unde oamenii se întîlnesc în cafenele la marginea șoselei, descoperă „lumina”, stau de vorbă, se împrietenesc, se îndrăgostesc. Plouă, și la ceasul acela din noapte nu trece nimeni pe-acolo, dar trecuseră vreme de mulți ani, decenii, veacuri — poate drumul are nevoie să respire, să se odihnească nițel după nenumărații pași care se tîrăsc zi de zi pe el.

Să stingă lumina. Să tragă perdelele.

Îi cere să-și scoată hainele, și le scoate și ea pe-ale ei. Întunecimea fizică nu e niciodată deplină și după ce ochii s-au obișnuit, poți vedea, în conturul unei luminițe care intră nu se știe de unde, silueta unui bărbat. Cealaltă dată cînd se întîlniseră, ea își dezgolise doar o parte din trup.

Își scoate lenjeria, grijuliu împăturită, spălată și clătită de mai multe ori, astfel încît să nu rămînă nici urmă de parfum sau de săpun. Se apropie de el și-l

202

roagă să se lege la ochi. El ezită o clipă și vorbește despre infernurile prin care a mai trecut. Ea îi spune că nu e vorba de asta, are doar nevoie de întuneric total, acum i-a venit ei rîndul să-l învețe ceva, așa cum ieri o învățase el despre durere. El cedează, își pune legătura de pînză. Face și ea la fel; acum nu mai e nici o fisură de lumină, sînt într-o adevărată beznă, sînt nevoiți să-și dea mîna unul altuia ca să ajungă pînă la pat.

Nu, nu trebuie să ne culcăm. O să ne așezăm așa cum am făcut întotdeauna, față-n față, numai că ceva mai aproape, astfel încît genunchii mei să atingă genunchii lui.

Totdeauna a vrut să facă asta. Niciodată n-a avut însă tocmai ce trebuia: timp. Nici cu primul ei iubit, nici cu bărbatul care a pătruns-o prima oară. Nici cu arabul care i-a plătit o mie de franci, așteptînd poate mai mult decît fusese ea capabilă să-i dea — deși o mie de franci nu-i ajunseseră ca să-și cumpere ce dorea. Nici cu numeroșii bărbați care-i trecuseră prin corp, îi intraseră și ieșiseră dintre coapse, uneori gîndindu-se doar la ei, uneori gîndindu-se și la ea, uneori cu vise romantice, uneori doar cu instinctul de a repeta ceva pentru că li se spusese că așa acționează un bărbat și dacă nu acționează așa, nu e bărbat.

Își aduce aminte de jurnalul ei. E sătulă, vrea ca săptămîinile să treacă repede și de-aceea se dăruiește acestui bărbat, fiindcă acolo este lumina iubirii sale ascunse. Păcatul original n-a fost mărul pe care l-a mîncat Eva, a fost credința că Adam trebuia să împărtășească exact ce experimentase ea. Evei îi fusese frică să-și urmeze drumul fără ajutorul cuiva, a vrut să împartă și altuia ceea ce simțea ea.

203

Unele lucruri nu se împart. Nu trebuie să ne fie teamă de oceanele în care ne afundăm de bunăvoie; frica tulbură jocul întregii lumi. Bărbatul trece prin infern ca să înțeleagă asta. Să ne iubim unii pe alții, dar să nu încercăm a ne poseda unii pe alții.

Îl iubesc pe bărbatul din fața mea, fiindcă eu nu-l posed și el nu m-a posedat. Sîntem liberi în dăruirea noastră, trebuie să repet asta de zeci, sute, milioane de ori, pînă cînd voi sfîrși prin a crede în propriile mele cuvinte.

Se gîndește nițel la celelalte prostituate care lucrează împreună cu ea. Se gîndește la mama ei, la prietenele sale. Toate își închipuie că bărbatul dorește doar unsprezece minute pe zi și plătește o avere pentru asta. Nu, nu e așa; bărbatul este și femeie; vrea să întîlnească pe cineva, să-și descopere un sens vieții sale.

Oare mama ei se comportă ca ea și simulează că are orgasm cu tatăl ei? Sau poate că, în interiorul Braziliei, este încă interzis ca femeia să arate că găsește plăcere în sex? Știe atît de

puțin despre viață, despre dragoste, și acum — legată la ochi și cu tot timpul din lume la dispoziție — descoperă originea a toate și toate încep acolo unde și așa cum i-ar fi plăcut ei să fi început.

Atingerea. Uită de prostituate, de clienți, de mama și tatăl ei, acum se găsește într-o beznă totală. Și-a petrecut întreaga după-amiază căutînd ce anume i-ar putea da unui bărbat care-i restituia demnitatea, o făcea să priceapă că mai importantă e căutarea bucuriei decît necesitatea durerii.

Mi-ar plăcea să-i dăruiesc fericirea de a mă învăța ceva nou, așa cum ieri m-a învățat despre suferință, prostituatele de stradă, prostituatele sacre. Văd că

204

e fericit cînd mă ajută să învăț ceva, atunci cînd mă face să învăț, cînd mă îndrumă. Mi-ar plăcea să știu cum ajungi la trup, înainte de a ajunge la suflet, la penetrație, la orgasm.

întinde brațul spre el și-i cere să facă și el același lucru. Șoptește cîteva vorbe, zicînd că-n noaptea aceea, în acel loc al nimănui, i-ar plăcea ca el să-i descopere pielea, hotarul dintre ea și lume. Îi cere să o atingă, să o simtă cu mîinile lui, pentru că trupurile se înțeleg, deși sufletele nu sînt totdeauna de acord. El începe să o atingă, îl atinge și ea, și amîndoi, ca și cum ar fi aranjat totul dinainte, evită acele părți ale corpului în care energia sexuală iese la suprafață mai repede. Degetele îi ating fața, ea simte puțin mirosul de cerneală, un miros care va rămîne totdeauna acolo, < oricît s-ar spăla el pe mîini de mii și milioane de ori, care era acolo cînd s-a născut, cînd trebuie să fi văzut primul copac, prima casă, și s-a hotărît să le deseneze în visele sale. Și el se vede că simte un miros în mina ei, dar ea nu știe care anume și nu vrea să-l întrebe, fiindcă în clipa aceasta totul este corp, restul e tăcere. Mîngîie și se simte mîngîiată. Ar putea rămîne așa noaptea întreagă, pentru că e plăcut, nu se va sfîrși neapărat cu sex — și în clipa asta, tocmai pentru că nu are nici o obligație, ea simte o căldură între coapse și știe că s-a umezit. Va veni ceasul cînd el îi va atinge sexul, va constata că e umed, nu știe dacă e bine sau rău, dar așa îi reacționează ei corpul și nu pretinde să spună să facă așa, să facă altfel, mai încet, mai repede. Mîinile bărbatului îi ating acum subsuorile, perișorii de pe brațe i se zbirlesc, ar vrea să-l îndepărteze de-acolo — dar e bine, deși ceea ce simte s-ar putea să fie durere, îi face la fel și lui, observă că subsuorile lui au o textură diferită, poate din cauza deo-

205

dorantului pe care-l folosesc amîndoi, dar la ce se gîndește? Nu trebuie să gîndească.

Trebuie să atingă, asta e tot.

Degetele lui trasează cercuri în jurul sinului ei, ca un animal care amușină. Ea vrea ca ele să se miște mai repede, să-i atingă imediat sfîrcurile, deoarece gîndurile ei se mișcă mai repede decît mîinile lui, dar, știind poate asta, el provoacă, se desfată și zăbovește o înfinitate pînă cînd ajunge acolo. Sînt pietroși, el se joacă puțin și asta îi înfioară și mai mult trupul și sexul îi este mai cald și mai umed. Acum se plimbă pe pîntecul ei, se abate și merge pînă la pulpe, la picioare, își urcă și coboară mîinile pe fața interioară a coapselor, simte căldura, dar nu se apropie, este o atingere dulce, suavă, și, cu cît mai suavă, cu atît mai halucinantă.

Ea face la fel, mîinile parcă îi plutesc, atingîndu-i doar părul de pe picioare, simte și ea căldura cînd se apropie de sex. Deodată este ca și cum și-ar fi recăpătat în chip misterios virginitatea, ca și cum ar descoperi pentru prima oară trupul unui bărbat, îl atinge. Nu este întărit, cum își închipuia, pe cînd ea e umedă toată, e nedrept, dar poate bărbatul are nevoie de timp, fie.

Si începe să-l mîngîie cum numai fecioarele știu s-o facă, deoarece prostituatele au uitat de mult. Bărbatul reacționează, sexul începe să crească în mîinile ei și ea sporește treptat presiunea, știind acum unde trebuie să-l atingă, mai degrabă în partea inferioară decît sus, trebuie să-l cuprindă între degete, să tragă pielea în jos, în direcția corpului. Acum el este

excitat, foarte excitat, îi atinge labiile vaginului, cu aceeași suavitate, ea ar dori să-i ceară să o facă mai puternic, să-și vîre degetele în el, în partea de sus. Dar

206

bărbatul nu o face, îi udă clitorisul cu puțin din lichidul care-i țîsnește din pîntec și face din nou aceleași mișcări circulare pe care i le făcuse și în jurul mame-loanelor. Bărbatul acela o atinge ca și cum ar fi fost

ea însăși.

Una din mîinile lui urcă iarăși spre sîn, ce bine e, cît de mult i-ar plăcea să o îmbrățișeze acum. Dar nu, își descoperă trupul, au timp, au nevoie de mult timp. Puteau să facă dragoste acum, ar fi fost lucrul cel mai firesc din lume și probabil ar fi fost bine, dar toate acelea sînt atît de noi, trebuie să se stăpînească, nu vrea să strice totul, își amintește de vinul pe care-l băuseră în prima noapte, încet, sorbind fiecare înghițitură, simțind că o încălzea, o făcea să vadă lumea altfel, o lăsa mai liberă și în contact mai strîns cu viața. Dorește să bea și bărbatul, și atunci va putea uita pentru totdeauna vinul prost, băut dintr-o înghițitură, producînd o senzație de amețală, dar sfîrșind cu o durere de cap și cu un gol în suflet.

Ea se oprește, își împletește cu blîndețe degetele în mîinile lui, aude un geamăt și simte dorința să geamă și ea, dar se stăpînește, simte că acea căldură i se răspîndește prin tot corpul, la fel trebuie să se întîm-ple și cu el. Fără orgasm, energia se dispersează, ajunge la creier, nu o lasă să se mai gîndească la nimic altceva decît să meargă pînă la capăt, dar ea vrea asta — să se oprească, să se oprească la jumătate de drum, să-și răspîndească plăcerea prin tot trupul, să-i invadeze mintea, să-și reînnoiască obligația asumată și dorința, aceea de a redeveni fecioară. își dă jos cu blîndețe legătura de pe ochi și la fel procedează cu el. Aprinde lampa de pe noptieră. Eu sînt dragostea lui, eu sînt muzica, își spune ea în gînd. Să dansăm.

207

Dar nu spune nimic din toate acestea: conversează despre cine știe ce lucru banal, cînd o să ne întîl-nim iar, ea fixează o dată, poate de azi în două zile. El îi spune că i-ar plăcea să-l însoțească la o expoziție, ea ezită. Asta ar însemna să-i cunoască lumea, prietenii, și ce o să spună, ce o să gîndească ei.

îi spune că nu. El însă își dă seama că dorința ei ar fi fost să spună da, atunci insistă, folosind unele argumente ridicole, dar care fac parte din dansul pe care-l dansează acum, pînă la urmă ea cedează, pentru că asta și voia. Stabilește un loc de întîlnire, în aceeași cafenea unde fuseseră în prima zi. Ea îi spune că nu, brazilienii sînt superstițioși și nu trebuie să se întîlnească în locul unde s-au văzut prima dată, pentru că asta poate să închidă un ciclu și să termine tot.

El îi spune că îi pare bine cînd vede că ea nu vrea să închidă acest ciclu. Se hotărăsc pentru o biserică de unde se poate vedea orașul și care se află pe Drumul Sfîntului Iacob, parte din misteriosul pelerinaj pe care-l făcuseră amîndoi după ce se întîlniseră.

Din jurnalul Măriei, în ajunul zilei cînd voia să-și cumpere biletul de avion către Brazilia: *A fost odată o pasăre, împodobită cu o pereche de aripi desăvîrsite și pene strălucitoare, colorate și minunate, în sfîrșit, o vietate creată ca să zboare liberă și slobodă în cer, să-i bucure pe cei care o zăresc.*

într-o zi, o femeie văzu pasărea și se îndrăgosti de ea. îi urmări zborul cu gura căscată de uimire, cu inima bătîndu-i mai repede, cu ochii strălucindu-i de emoție. Se îndemnă să zboare împreună cu ea și amîndouă călătoriră prin cer într-o armonie desăvîrșită. Ea admira, venera, proslăvea pasărea.

208

an să cunoască ane

se simț tn

*: poate că pasărea voia * Depărtați. * femeia . m mai smțl mci-s
pasarea a*

«e si nu maz era nevoita să o cuce-
ie moarte.

nEnm_

209

5tfe:

„Pentru ca tu să poți zbura iarăși cu pasărea în cer”, răspunse moartea. „Dacă ai fi lăsat-o să plece și să se întoarcă nestînjenită, ai fi iubit-o și admirat-o și mai mult; acum însă ai nevoie de mine ca să o reîntâlnești.”

/v

J.și începu ziua făcînd un lucru în vederea căruia se pregătise toate lunile acelea: și anume să intre într-o agenție de voiaj și să cumpere un bilet pentru Brăila, la data pe care o stabilise în calendarul ei.

Acum îi mai rămăseseră doar două săptămîni Europa, începînd din clipa aceea, Geneva avea să prezinte chipul unui bărbat pe care-l iubise și de care fusese iubită. Rue de Berne avea să fie un nume, o adresă adresată capitalei Elveției. Avea să-și amintească de camera ei, de limba franceză, de nebuniile pe care o tînăra de douăzeci și trei de ani (aniversarea ei șase în ajun) este capabilă să le facă — pînă cînd înțelege că există o limită.

Nu avea să prindă pasărea sau să-i ceară să soțască în Brazilia; el era singurul lucru cu adevărat pur care i se întîmplase. O pasăre ca el trebuie să zboare în libertate, să se hrănească din nostalgia unui timp cînd zburase împreună cu cineva. Și ea era o pasăre; dacă l-ar fi avut alături pe Ralf Hart ar fi înserat să-și amintească permanent de zilele de la Copacabana. Și asta era trecutul, nu viitorul ei.

Se hotărî să-i spună „adio” doar o dată, cînd să sosească momentul plecării; nu voia să sufere afliin-tindu-și mereu că „peste puțin timp nu voi mai fi amăgi, așadar, inima și umblă prin Geneva în Dimineața aceea ca și cum s-ar fi plimbat pe străzile

211

din oraș, pe colină, pe Drumul Sfîntului Iacob, pe podul Montblanc, prin barurile pe care obișnuiau să le frecventeze, însoți zborul pescărușilor deasupra râului, negustorii care-și strîngeau etalajele, oamenii care ieșeau de la birouri ca să dejuneze, culoarea și gustul mărului pe care-l mîncă, avioanele care aterizau în depărtare, curcubeul de pe coloana de apă care țîșnea din mijlocul lacului, bucuria timidă și reținută a tuturor celor ce treceau pe lângă ea, privirile pofticioase, privirile inexpressive, privirile. Trăise aproape un an într-un oraș mic, ca atîtea alte orașe mici din lume, și dacă n-ar fi fost arhitectura specifică și excesul firmelor de bănci, ar fi putut fi și în interiorul Braziliei. Era tîrg. Era piață. Erau gospodine care discutau prețul. Erau studenți care pleaseră de la cursuri înainte de vreme, poate cu scuza că tatăl sau mama lor erau bolnavi, iar acum se plimbau și se sărutau pe malurile râului. Erau oameni care se simțeau la ei acasă și oameni care se simțeau străini. Erau jurnale care vorbeau de scandaluri și reviste respectabile pentru oameni de afaceri care, ca un făcut, nu erau văzuți citind decît jurnale de scandal.

Trecu pe la bibliotecă pentru a înapoia manualul despre administrarea fermelor. Nu înțelesese nimic din el, dar cartea îi amintise, în clipele cînd credea că-și pierduse controlul asupra sa și asupra destinului său, care îi era adevăratul scop în viață. Ii fusese un tovarăș tăcut, cu coperta lui galbenă fără ilustrații, cu o serie de grafice, și, mai cu seamă, îi fusese un felinar în nopțile cele mai întunecoase din ultimele săptămîni.

Făcea mereu planuri de viitor. Si era mereu luată prin surprindere de prezent, își zicea în sine ea. Se gîndea cum se descoperise pe sine prin intermediul

212

independenței, al disperării, al iubirii, al durerii, pentru ca imediat apoi să se reîntâlnească cu dragostea — și i-ar fi plăcut ca lucrurile să se sfîrșească așa.

Cel mai curios e faptul că, în timp ce unele dintre colegele ei de muncă vorbeau de minunile și

extazul trăite când erau în pat cu unii bărbați, ea nu se descoperise niciodată mai bine sau mai rău prin intermediul sexului. Nu-și rezolvase problema, era incapabilă să aibă orgasm la penetrare și banalizase în asemenea măsură actul sexual, încît n-avea să mai găsească pesemne niciodată în „îmbrățișarea de regăsire” — cum o numea Ralf Hart — focul și bucuria pe care le căuta.

Sau poate (cum i se întîmpla să creadă uneori) fără dragoste era imposibil să ai vreo plăcere în pat, așa cum susțineau mamele, tații, cărțile romantice.

Biblioteca, de obicei serioasă (și singura ei prietenă, deși nu i-o spusese niciodată), era bine dispusă, în pauza de prînz veni la ea și o invită să mănînce împreună un sandviș. Măria îi mulțumi și-i spuse că tocmai mîncase.

— Ți-a trebuit mult timp ca s-o citești.

— N-am înțeles nimic.

— Îți mai amintești ce mi-ai cerut odată?

Nu, nu-și mai amintea, dar după ce văzu zîmbe-tul malițios al femeii din fața ei, își imagină despre ce putea fi vorba. Sexul.

— Știi, de cînd ai venit aici să cauți cărți despre subiectul acesta, m-am decis să fac un inventar al titlurilor pe care le avem. Nu erau multe, dar cum trebuie să ne educăm tineretul, am comandat unele. Așa, nu mai au nevoie să învețe în modul cel mai prost cu putință, cu prostituatele, de exemplu.

213

Biblioteca arată spre o grămadă de cărți dintr-un colț, toate îmbrăcate cu grijă în hîrtie de un cafeniu închis.

— N-am avut încă timp să le clasific, dar m-am uitat un pic prin ele și m-am îngrozit de ce-am văzut.

Bine, putea ghici de la bun început ce avea să spună femeia: poziții incomode, sadomasochism și alte lucruri de genul ăsta. Era mai bine să-i spună că trebuia să se întoarcă la lucru (nu mai știa unde-i spusese că muncea, dacă într-o bancă sau într-un magazin — minciuna îi cerea un mare efort, uita mereu ce spusese).

Îi mulțumi, dădu să plece, dar cealaltă comentă: — Si dumneata te-ai fi îngrozit. Uite, de exemplu: știai că clitorisul este o invenție recentă?

Invenție? Recentă? Chiar săptămîna asta cineva i-1 atinsese, ca și cum ar fi fost dintotdeauna acolo și ca și cum mîinile lui ar fi cunoscut bine terenul pe care-l explorau — în pofida întunericului total.

— A fost identificat oficial în 1559, după ce un medic, Realdo Columbo, a publicat o carte intitulată *De re anatomica*. Vreme de o mie cinci sute de ani ai erei creștine, el a fost oficial ignorat. Columbo îl descrie, în cartea lui, „ca pe un lucru frumos și util”, îți vine să crezi? Amîndouă izbucniră în rîs. — Doi ani mai tîrziu, în 1561, alt medic, Gabrielle Fallopio, a pretins că „descoperirea” îi aparținea lui! Ca să vezi! Doi bărbați, italieni, evident, care-și cunoșteau meseria, discutând care dintre ei introdusese în mod oficial clitorisul în istoria lumii! Conversația era interesantă, dar Măria nu voia să se gîndească la acest subiect, mai cu seamă pentru că simțea iar curgîndu-i lichidul și umezindu-i-se

214

sexul — doar cînd își amintea de atingerile, de legăturile de la ochi, de mîinile ce i se plimbau pe corp. Nu, nu era moartă pentru sex, bărbatul acela o răs-cumpărase oarecum. Ce bine că era tot vie. Biblioteca însă era entuziasmată:

— Chiar după ce a fost „descoperit”, a continuat să fie desconsiderat — zise ea, ca o veritabilă expertă în clitorologie sau cum s-o fi numind știința aceea—. Mutilările despre care citim astăzi în ziare, practicate de unele triburi africane care-i iau astfel femeii dreptul la plăcere, nu sînt nicidecum o noutate. Pînă și aici, în Europa, în secolul al XIX-lea, încă se mai

faceau operații de eliminare a clitorisului, socotindu-se că în acea mică și insignifiantă parte a anatomiei feminine era sursa absolută a isteriei, a epilepsiei, a înclinației spre adulter și a incapacității de-a avea copii.

Măria îi întinse mâna ca să-și ia rămas-bun, dar bibliotecara nu dădea semne de oboseală.

— încă și mai rău, dragul nostru de Freud, descoperitorul psihanalizei, spunea că orgasmul feminin, la o femeie normală, trebuie să se deplaseze de la clitoris în vagin. Cei mai fideli discipoli ai săi, dezvoltându-i teza, au ajuns să afirme că menținerea plăcerii sexuale concentrate în clitoris este o dovadă de infantilism sau, ceea ce e și mai rău, de bisexualitate. Și totuși, după cum noi, toate femeile, o știm, e foarte dificil să ai orgasm doar la penetrare. E bine să fii posedată de un bărbat, dar plăcerea stă în bumbul acela, descoperit de un italian! Amuzată, Măria recunoscuse că avea problema diagnosticată de Freud: era încă infantilă, orgasmul ei nu se mutase în vagin. Dar nu cumva Freud greșise?

— Și ce crezi despre punctul G?

— Știți unde este?

215

Femeia se înroși, își drese glasul, dar își luă inima în dinți și vorbi:

— De cum intri, la primul etaj, fereastra din fund. Genial! Descriesese vaginul ca pe o clădire! Poate că citise explicația aceea într-o carte pentru fete: după ce la ușă bate cineva și intră, descoperă un întreg univers în propriul trup. Ori de câte ori se masturba, prefera punctul ăsta G clitorisului, deși îi producea un soi de neliniște, o plăcere amestecată cu agonie, ceva angoasant. Mergea totdeauna direct la primul etaj, fereastra din fund!

Văzînd că femeia nu avea de gând să mai tacă — poate că în ea tocmai își găsisese o complice a propriei sexualități pierdute —, îi făcu un semn cu mâna, plecă și încercă să se concentreze în continuare asupra oricărui fleac, fiindcă nu era cazul să se gîndească atunci la despărțiri, clitoris, virginitatea recuperată sau punctul G. Dădu atenție zgomotelor — clopote care băteau, căței lătrînd, *tmm-ul* (cum li se zicea acolo tramvaielor locale) scrișnind pe șine, pașii, respirația, firmele care te îmbiau la de toate.

Nu mai simțea dorința să se întoarcă la *Copaca-bana*. Și totuși se simțea obligată să-și ducă munca la bun sfîrsit — deși nu-i era străin adevăratul motiv — la drept vorbind nu reușise să economisească destul. Pe durata acelei după-amieze, putea să facă unele cumpărături, să stea de vorbă cu un director al unei bănci, care-i era client și îi făgăduise să o ajute la economii, să bea o cafea, să trimită prin poștă niște haine care nu-i încăpuseră în bagaje. Ciudat, era nițel tristă, nu reușea să înțeleagă de ce; pesemne pentru că mai erau încă două săptămîni, trebuia să-și

216

omoare timpul, să privească orașul cu alți ochi, să se bucure că trăise toate acelea.

Ajunse la o intersecție pe care o mai traversase de sute de ori; de-acolo putea vedea lacul, coloana de apă și — în mijlocul grădinii ce se întindea de cealaltă parte a caldarîmului — frumosul ceas floral, unul din simbolurile orașului, iar el nu-i îngăduia să mintă fiindcă...

Brusc, timpul, lumea încremeniră. Ce era cu povestea virginității recuperate de cu-rînd, la care se tot gîndea de cînd și-o amintise?

Lumea părea congelată, clipa aceea nu mai trecea, se afla în fața unei împrejurări foarte serioase și foarte importante din viața ei, nu putea să uite, nu era ca în cazul viselor ei nocturne; își promitea mereu să și le noteze, dar nu și le amintea niciodată...

„Nu te gîndi la nimic. Lumea s-a oprit. Ce se în-tîmplă oare?” BASTA!

Oare pasărea, acea poveste frumoasă pe care tocmai o scrisese, era despre Ralf Hart? Nu, era despre ea însăși! PUNCT!

Era ora 11:11 dimineța, și ea încremenise în clipa aceea. Era o străină în propriu-i trup, își redescoperea virginitatea recent recuperată, dar revenirea ei pe lume era atît de fragilă, încît, dacă ar fi continuat să rămîna acolo, ar fi fost pierdută pentru totdeauna. Făcuse experiența

poate a cerului, a infernului cu siguranță, dar aventura se apropia de final. Nu putea aștepta două săptămîni, zece zile, o săptămîină — trebuia să plece în fugă — deoarece, privind ceasul acela acoperit de flori, cu turiști care făceau poze și copii

217

care se jucau în jurul lor, își descoperise în cele din urmă motivul tristeții.

Si motivul era următorul: nu voia să se întoarcă. Si explicația nu era Ralf Hart, Elveția, aventura. Adevărata explicație era mai mult decît simplă: banul. Banii! Petice de hîrtie specială, ilustrate în culor simple, despre care toată lumea zicea că aveau valoare — și credea, si toată lumea credea că așa stăteau lucrurile — pînă în clipa cînd s-ar fi văzut cu un munte de asemenea hîrtii într-o bancă, o respectabilă, tradițională, confidențialisimă bancă elvețiană, și ar fi cerut: „Pot să-mi mai cumpăr cîteva ore de viață?” „Nu, doamnă, nu vindem așa ceva, doar cumpărăm.”

Măria fu smulsă din delirul ei de zgomotul de frî-ne al unei mașini, de protestul unui motociclist și de un bătrînel zîmbitor, care vorbea englezește și-i cerea să pășească înapoi — semaforul era închis pentru pietoni.

„Bravo, acum am descoperit ce știe toată lumea.” Dar nimeni nu știa: privi înjur, oameni mergînd cu ochii în pămînt, alergînd ca să ajungă la serviciu, la școală, la o agenție de plasare, pe Rue de Berne, și zicîndu-si mereu: „Mai pot să aștept nițel. Am un vis, dar nu e neapărat nevoie să-l trăiesc azi, pentru că trebuie să mai cîștig bani.” Evident, ocupația ei era blestemată — dar în fond nu era vorba decît să-și vîndă timpul, ca toată lumea. Să facă lucruri care nu-i plăceau, ca toată lumea. Să suporte oameni nesuferiți, ca toată lumea. Să-și dăruiască trupul prețios si prețiosul ei suflet, ca toată lumea. Să spună că nu avea încă destul, ca toată lumea. Să mai aștepte doar un pic, ca toată lumea. Să mai aștepte puțin, să cîștige mai mult, să lase ca dorințele să i se realizeze mai tîr-

218

ziu, pentru moment era foarte ocupată, avea o ocazie, clienți care așteptau, care erau fideli, care puteau să plătească de la trei sute cincizeci pînă la o mie de franci pe noapte.

Și pentru prima oară în viață, în pofida tuturor lucrurilor de preț pe care le putea cumpăra cu banii cîștigați — cine știe, vreme de încă un an? — ea se hotărî, în mod lucid și deliberat, să lase să treacă o ocazie.

Măria așteptă schimbarea semaforului, traversă strada, se opri în fata ceasului floral, se gîndi la Ralf, îi simți din nou privirea plină de dorință din noaptea cînd se dezbrăcase pe jumătate, îi simți mîinile care-i atingeau sîni, sexul, fața, se simți umezită, privi uriașa coloană de apă din depărtare și — fără a fi trebuit să-și atingă vreo parte a corpului — avu un orgasm acolo, de față cu toată lumea.

Nimeni nu observă; toți erau foarte, foarte ocupați.

N,

I yah, singura dintre colegele sale cu care avea o relație apropiată de ceea ce s-ar fi putut numi prietenie, o strigă de îndată ce intră. Stătea la masă cu un oriental și amîndoi rîdeau.

— Ia uită-te la asta — îi spuse ea Măriei —. Ia uite ce vrea să fac cu el!

Orientalul, aruncîndu-i o privire complice și con-tinuînd să zîmbească, deschise capacul unei cutii de țigări de foi. De la distanță, Milan trase cu ochiul ca să vadă dacă nu era vorba de seringi sau droguri. Nu, era doar ceva despre care nici el nu înțelegea la ce era bun, dar nu era nimic deosebit.

— Pare ceva din secolul trecut! — zise Măria.

— E un lucru din secolul trecut — consimți orientalul, indignat de ignoranța comentariului

—. Țsta are peste o sută de ani și a costat o avere.

Ceea ce vedea Măria era o serie de lămpi, o manivelă, circuite electrice, mici contacte metalice, pile electrice. Semăna cu interiorul unui vechi aparat de radio din care ieșeau două

fire la extremitățile cărora erau două bastonase de sticlă, de dimensiunile unui deget. Nimic din toate acestea n-ar fi putut costa o avere.

— Cum funcționează?

Lui Nyah nu-i plăcu întrebarea Măriei. Deși avea încredere în braziliancă, oamenii se schimbă de la un

220

ceas la altul și se putea ca ea să pună ochii pe clientul ei.

— Mi-a explicat deja. E Bastonul Violet.

Și, întorcându-se către oriental, îi propuse să plece, pentru că se hotărîse să accepte invitația. Dar bărbatul părea entuziasmat de interesul pe care-l trezise jucăria lui.

— Pe la 1900, când primele pile electrice au început să circule pe piață, medicina tradițională a început să facă experiențe cu electricitatea, ca să vadă dacă putea vindeca boli mintale sau isteria. A fost folosită și în combaterea angoaselor și la stimularea vitalității pielii. Vedeți aceste două extremități? Erau amplasate aici — și arată spre tîmplele lui —, iar bateria provoca aceeași descărcare statică pe care o suferim când aerul e foarte uscat.

Era un fenomen care nu se întîmpla niciodată în Brazilia, dar în Elveția era foarte obișnuit, Măria îl descoperise într-o zi, când, dînd să deschidă portiera unui taxi, auzise un trosnet și simțise un șoc. Crezuse că fusese o problemă a mașinii, se plîNSE, zise că nu mai voia să achite cursa, iar șoferul aproape o agresa, făcînd-o ignorantă. Avea dreptate; nu mașina era de vină, ci aerul foarte uscat. După mai multe șocuri, începu să-i fie frică să mai atingă vreun obiect metalic, pînă cînd, într-un supermarket, dădu peste o brățară care descărca electricitatea acumulată în corp. I se adresă orientalului: — Dar este extrem de neplăcut! Nyah era tot mai impacientată de comentariile Măriei. Ca să evite conflicte viitoare cu singura ei posibilă prietenă, își ținea brațul în jurul umărului bărbatului, astfel încît să nu încapă nici o îndoială cui îi aparținea.

221

— Depinde unde-1 așezi — orientalul rîse tare. Apoi, învîrți mica manivelă și cele două bastonașe

se colorară parcă în violet. Cu o mișcare rapidă, le aplică celor două femei; se produse un trosnet, dar șocul părea mai degrabă un soi de mîncărime decît durere.

Milan se apropie.

— Vă rog, nu folosiți asta aici.

Bărbatul puse bastonașele la loc în cutie. Filipi-neza profită de ocazie și sugerează să plece imediat la hotel. Orientalul păru oarecum decepționat, femeia nou-sosită părea mult mai interesată de Bastonul Violet decît cea care-l invita să plece, își puse pardesiul, introduse cutia într-o mapă de piele, comentînd:

— Astăzi se fabrică iar asemenea aparate, e o adevărată modă printre cei care caută plăceri speciale. Dar acesta pe care l-ați văzut aici nu poate fi găsit decît în foarte rare colecții medicale, muzee sau anticariate.

Milan și Măria rămaseră interziși, nemaștiind ce să spună.

— Ai mai văzut așa ceva?

— Ca asta, nu. Se vede că într-adevăr costă o mică avere, dar bărbatul acesta e cadru superior într-o societate petrolieră. Am văzut altele, moderne.

— Și ce fac?

— Si-l vîră în corp... și o pun pe femeie să învîr-tească manivela. Simt șocul înăuntru.

— Și n-ar putea face asta singuri?

— Poți face singur orice ține de sex. Dar e mai bine să creadă că e mai cu haz cînd sînt și cu altcineva, altminteri barul meu ar da faliment și dumneata ar trebui să-ți cauți de lucru într-o prăvălie de zarza-

vaturi. Apropos, clientul dumitale special a zis că o să vină la noapte. Refuză, te rog, orice invitație.

— O să refuz. Inclusiv pe-a lui. Pentru că am venit să-mi iau rămas-bun, plec.

Milan păru a face față loviturii.

— Pictorul?

— Nu. *Copacabana*. Există o limită, și am ajuns la ea azi de dimineață, în timp ce mă uitam la ceasul acela floral din apropierea lacului.

— Ce limită?

— Prețul unei ferme în interiorul Braziliei. Știu că aș putea câștiga mai mult, aș mai putea munci încă un an, dar care ar fi diferența, nu-i așa?

Ei bine, eu știu diferența: aș rămîne pentru totdeauna în capcana asta, așa cum ești dumneata, și clienții, directorii, șefii de echipaj, vînătorii de talente, directorii de firme discografice, numeroșii bărbați pe care i-am cunoscut, cărora le-am vîndut timpul meu și care nu mi-l pot vinde înapoi. Dacă aș mai rămîne o zi, aș mai rămîne un an, iar dacă aș mai rămîne un an, n-aș mai pleca niciodată.

Milan făcu un semn afirmativ discret, ca și cum ar fi înțeles și aprobat totul, deși nu putea zice nimic — fiindcă le putea molipsi pe toate fetele care lucrau pentru el. Era însă un om bun și, cu toate că nu-i dădu binecuvîntarea lui braziliencei, nici nu încercă să o convingă că rău făcea.

Ii mulțumi, comandă un drink — un pahar de șampanie, nu mai suporta cocteilul de fructe.

Acum putea să bea, nu mai era de serviciu. Milan îi spuse să-i telefoneze dacă avea nevoie de ceva; avea să fie totdeauna bine venită.

Făcu gestul să plătească băutura, el îi spuse că era din partea casei. Ea acceptă: dăduse acelei case mai mult decît un drink.

Din jurnalul Măriei, cînd se întoarse acasă:

Nu-mi mai amintesc cînd a fost, dar într-una din duminici m-am hotărît să intru într-o biserică și să asist la liturghie. După multă așteptare, mi-am dat seama că eram într-un loc greșit ales — era un templu protestant.

Mă pregăteam să plec, dar pastorul își începu predica, m-am gîndit că ar fi fost o impolitețe să mă ridic — și a fost o adevărată binecuvîntare, fiindcă atunci am auzit lucruri pe care aveam mare nevoie să le aud.

Pastorul a spus cam așa:

„în toate limbile lumii există o aceeași zicală: ce nu văd ochii, inima nu simte. Ei bine, eu afirm că nimic nu este mai fals; cu cît sînt mai departe sentimentele pe care încercăm să le înăbușim și să le dăm uitării, cu atît sînt mai aproape de inimă. Dacă sîntem în exil, vrem să păstrăm cea mai neînsemnată amintire despre rădăcinile noastre, dacă sîntem departe de persoana iubită, fiecare persoană de pe stradă ne trezește amintirea ei.

Evangelhiile și toate textele sfînte ale tuturor religiilor au fost scrise în exil, în căutarea înțelegerii lui Dumnezeu, a credinței care pune în mișcare popoarele, a pelerinajului sufletelor rătăcitoare de pe fața pămîntului. Strămoșii noștri nu știau, după cum nici noi nu știm ce anume așteaptă Dumnezeu de la viața noastră — și tocmai într-un atare moment sînt scrise cărțile, pictate tablourile, deoarece nu vrem și nu putem uita cine sîntem.”

La sfîrsitul slujbei, m-am dus la el și i-am mulțumit i-am spus că eram străină într-o țară străină și-i J m recunoscătoare întrudt îmi adusesse amin e ca ceea ce™chii nu văd, mima simte. Și tocmai pentru ca am simțit atîta, astăzi plec.

XN

I si luă cele două valize și le puse pe pat; fuseseră mereu acolo, în așteptarea zilei în care totul

avea să se isprăvească, își imagina că avea să le umple cu multe cadouri, haine noi, fotografii pe zăpadă și în marile capitale europene, amintiri dintr-un timp fericit când cunoscuse țara cea mai sigură și mai generoasă din lume. Avea câteva rochii noi, e drept, și câteva fotografii cu zăpada care căzuse într-o zi în Geneva, dar, afară de asta, nimic n-avea să mai fie cum își imaginase.

Venise cu gândul să câștige mulți bani, să afle cât mai multe despre viață și despre sine însăși, să le cumpere o fermă părinților, să-și găsească un soț și să-și aducă familia ca să vadă unde trăia. Se întorcea cu exact atîția bani cîți îi trebuiau ca să-și împlinească un vis, fără să fi văzut munții și — lucrul cel mai rău — străină chiar sieși. Era însă mulțumită, știa că venise momentul să se oprească.

Puțini oameni pe lumea asta recunosc acel moment.

Trăise doar patru aventuri — fusese dansatoare într-un cabaret, învățase franțuzește, muncise ca prostituată și iubise nebunește un bărbat. Cîți se pot lăuda cu asemenea trăire emoțională într-un singur an? Era fericită, în ciuda tristeții, și acea tristețe purta un nume, nu se numea prostituție, nici Elveția, nici bani,

226

ci Ralf Hart. Deși nu o recunoscuse niciodată, în adîncul inimii i-ar fi plăcut să se fi măritat cu el, bărbatul care acum o aștepta într-o biserică, gata să o conducă pentru a-i face cunoștință cu prietenii, pictura, lumea lui.

Se gândi să nu meargă la întîlnire, să tragă la un mic hotel de lîngă aeroport, deoarece cursa decola a doua zi de dimineață; de acum înainte, fiecare minut petrecut alături de el avea să reprezinte un an de suferință în viitor, din pricina a tot ce ar fi putut spune și n-a spus, din pricina amintirilor legate de mîna lui, de glasul, de sprijinul, de poveștile lui.

Deschise din nou valiza, scoase micul vagon de tren electric pe care i-l dăduse în prima noapte din apartamentul lui. îl contemplă vreme de câteva minute și-l aruncă la gunoi; trenul acela nu merita să cunoască Brazilia, fusese inutil și nedrept cu copilul care și-l dorise întotdeauna.

Nu, nu avea să meargă la biserică; poate că el are s-o întrebe ceva și, dacă i-ar fi spus adevărul — „sînt pe punctul de a pleca” —, el avea să o roage să ră-mînă, avea să-i promită totul ca să nu o piardă chiar atunci, avea să-i mărturisească dragostea lui demonstrată încă din vremea pe care o petrecuseră împreună. Dar învățaseră să conviețuiască în libertate și nici o altă relație n-ar fi izbutit — poate asta era unica rațiune pentru care se iubeau, pentru că știau că nu aveau nevoie unul de altul. Bărbații se sperie totdeauna cînd o femeie spune „vreau să depind de tine”, iar Măriei i-ar fi plăcut să ducă cu sine imaginea unui Ralf Hart îndrăgostit, supus, gata de orice pentru ea. încă mai avea timp să se hotărască dacă se duce sau nu la întîlnire; deocamdată trebuia să se concentreze asupra unor lucruri mai practice. Văzu cîte

227

obiecte lăsase neașezate în valize, fără a ști unde să le pună. Pînă la urmă își spuse că decizia avea să o ia proprietarul imobilului, cînd avea să intre în apartament și avea să găsească aparatele electrocasnice în bucătărie, tablourile cumpărate dintr-un tîrg de mîna a doua, prosoapele și lenjeria de pat. Nu putea să ia nimic din toate astea în Brazilia, chiar dacă părinții ei ar fi avut mai mare nevoie de ele decît un cerșetor elvețian; ele i-ar fi amintit permanent de toată aventura în care se angajase.

Ieși, se duse la bancă și ceru să-si retragă toți banii pe care și-i depusese acolo. Directorul — care-i frecventase patul — îi spuse că era o idee proastă, francii aceia putea continua să producă și ea ar fi primit dobînzile în Brazilia, în plus, dacă ar fi fost jefuită, ar fi fost multe luni de muncă irosite. Măria ezită o clipă, crezînd — cum credea mereu — că voiau realmente s-o ajute. Dar, după ce reflectă puțin, conchise că scopul banilor acelora nu era să se transforme în mai multă hîrtie, ci într-o fermă, o casă pentru părinții ei, câteva capete de vite și în mult mai multă muncă.

Retrase pînă la ultima centimă, și-i puse într-o mică borsetă pe care si-o cumpărase special pentru împrejurarea aceea și și-o prinse la mijloc, pe sub îmbrăcăminte.

Se duse la agenția de voiaj, rugîndu-se să aibă curajul de a merge înainte; cînd vru să schimbe biletul, i se spuse că zborul de a doua zi avea o escală la Paris, cu transbordare în alt avion. Nu conta — ceea ce trebuia era să fie departe de-acolo înainte de a se fi putut răzgîndi.

Merse pînă la unul din poduri, cumpără o înghețată — deși vremea începuse să se răcească iarăși —

și contemplă Geneva. Totul i se păru diferit, ca și cum abia ar fi sosit și ar fi trebuit să meargă la muzee, a monumentele istorice, prin barurile și restaurantele la modă. Nostim este că, atunci and trăiești într-un oraș, amîni să-l cunoști - și de obicei pînă la urma nu-î cunoaștem niciodată.

Se eîndi că ar fi trebuit să fie mulțumită deoarece se întorcea în țara ei, dar nu izbuti. Se gîndi că ar fi trebuit să fie tristă deoarece părăsea un oraș care o ratase atît de bine, și tot nu izbuti. Singurul lucru pe care putu să-l facă fu să verse citeva lacrimi de mila ei, o tînără inteligentă, căreia nimic nu-î lipsise. Să reușească, dar care de obicei lua decizii greșite. Înclina să creadă că de data asta o nimerise.

228

Diserica era complet goală cînd intră și astfel putu contempla în liniște frumoasele vitralii, strălucite de lumina exterioară, lumina unei zile spălate de furtuna de peste noapte, în fața ei, un altar cu o cruce goală; nu se afla înaintea unui instrument de tortură, cu un om plin de sînge în pragul morții —, ci a unui simbol al învierii, unde instrumentul de supliciu își pierdea întru totul semnificația, caracterul terifiant, importanța.

Se simți de asemenea mulțumită că nu văzu imagini de sfinți suferind, cu dîre de sînge și răni deschise — acolo era doar un loc unde oamenii se adunau ca să adore ceva ce nu puteau înțelege.

Se opri în fața chivotului unde era păstrat trupul unui Isus în care ea încă mai credea, deși de multă vreme nu se mai gîndise la el. Căzu în genunchi și făgădui lui Dumnezeu, Fecioarei și lui Isus, ca și tuturor sfinților, să ducă la îndeplinire tot ce se întîm-plase în ziua aceea, n-avea să se răzgîndească nicicum și avea să plece cu orice chip. Făcu această făgăduință deoarece cunoștea bine capcanele iubirii și capacitatea lor de a modifica voința unei femei.

Puțin mai tîrziu simți o mină atingînd-o pe umăr și-și înclină obrazul ca să atingă mîna.

— Ce faci?

230

— Bine — zise o voce fără nici un fel de neliniște —. Foarte bine. Hai să ne bem cafeaua. Ieșiră ținîndu-se de mîna, ca și cum ar fi fost doi îndrăgostiți care se reîntîlniseră după mult timp. Se sărutară în public, unii trecători îi priviră scandalizați, amîndoi zîmbeau la gîndul înconf ortului pe care-l pricinuiau și al dorințelor pe care le trezeau cu scandalul —, deoarece știau că, la drept vorbind, privitorii ar fi vrut să facă același lucru. Doar asta era scandalos. Intraseră într-o cafenea la fel cu toate celelalte, dar care în după-amiaza aceea era diferită, fiindcă ei doi erau acolo și se iubeau. Vorbiseră despre Geneva, despre dificultățile limbii franceze, despre vitraliile bisericii, despre pericolele țigării — deoarece amîndoi fumau și nu aveau nici cea mai mică intenție să se lase de viciu.

Ea făcu gestul de a plăti cafeaua și el acceptă. Se duseră la expoziție, ea îi cunoscuse lumea, artiștii, oamenii bogați care păreau și mai bogați, milionarii care păreau săraci, persoanele care se interesau de lucruri despre care nu auzise niciodată vorbindu-se. Tuturora le plăcuse de ea, o lăudaseră pentru felul cum vorbea franțuzește, îi pusese întrebări despre carnavalul,

fotbalul, muzica din țara ei. Bine crescuți, amabili, simpatici, binevoitori.

La plecare, el îi spuse că avea să vină la local di-seară, ca să o întâlnească. Ea îl rugă să nu facă asta, avea o noapte liberă, i-ar plăcea să-l invite la cină. El acceptă, se despărțiră, stabiliră să se întâlnească acasă la el și să mănânce într-un restaurant simpatic din mica piață din Cologny, prin care totdeauna trecea în taxi și ea nu-l rugase niciodată să se oprească și să cunoască locul. Atunci, Măria își aduse aminte

231

v'-'*

m

de singura ei prietenă și se hotărî să treacă pe la bibliotecă și să-i spună că n-avea să mai vină acolo.

Rămase blocată în trafic un timp ce i se păru o eternitate, pînă cînd își terminară manifestația kurzii (iarăși!) și mașinile își putură relua circulația normală. Acum însă era din nou stăpîna pe timpul său, n-avea nici o importanță.

Ajunse cînd biblioteca era pe punctul de a se închide.

— Poate că vreau să fiu prea intimă, dar nu am nici o prietenă căreia să-i mărturisesc unele lucruri — zise bibliotecara de cum intră Măria.

Cum, femeia aceea nu avea prietene? După ce că-și petrecea întreaga viață în același loc, întâlnea fel și fel de oameni în timpul zilei, să fie oare adevărat că nu avea pe nimeni cu care să stea de vorbă? În sfîrșit, descoperirea pe cineva la fel cu ea — sau, mai bine zis, pe cineva ca toată lumea.

— M-am tot gîndit la cele citite despre clitoris... „Nu! Ce, nu putea fi vorba despre altceva?”

— Si am văzut că, deși m-am bucurat de multă plăcere în toate relațiile cu soțul meu, a fost foarte greu să am orgasm în timpul unei relații. Crezi că e normal?

— Dumnezeuastră credeți că e normal să manifesteze kurzii în fiecare zi? Ca femeile îndrăgostite să fugă de Făt-Frumosul lor? Ca oamenii să viseze la fermele lor în loc să se gîndească la dragoste? Ca bărbații și femeile să-și vîndă timpul, fără a și-l putea răscumpăra? Și că, de fapt, toate astea se întîm-plă, așa încît nu contează ce cred sau ce nu cred eu. Tot ce este contra naturii, contra dorințelor noastre celor mai intime, toate acestea sînt anormale din

232

punctul nostru de vedere, deși din punctul de vedere al lui Dumnezeu par o aberație. Ne căutăm infernul, ne trebuie milenii ca să-l construim și, după multă strădanie, putem trăi acum în cel mai rău chip cu putință.

O privi pe femeia din fața ei și, pentru prima oară de cînd o știa, o întrebă care-i era numele de botez (îi știa doar numele de familie). O chema Heidi, fusese căsătorită treizeci de ani și niciodată — dar niciodată! — nu se întrebese dacă era normal să nu aibă orgasm în timpul relației sexuale cu soțul ei.

— Nu știi dacă ar fi trebuit să citesc toate astea! Ar fi fost poate mai bine să trăiesc în ignoranță, cre-zînd că un soț credincios, un apartament cu vedere spre lac, trei copii și o slujbă la stat reprezintă tot ce-și putea visa o femeie. Acum, de cînd ai venit dumneata aici și de cînd am citit prima carte, mă tot întreb ce am făcut cu viața mea. Oare toată lumea e așa?

— Pot să vă garantez că *așa e* — și Măria se simți în postura de tînără înțeleaptă în fața acelei femei care-i cerea sfaturi.

— Ți-ar plăcea să intru în amănunte? Măria dădu din cap afirmativ.

— E clar că dumneata ești încă foarte tînără ca să înțelegi lucrurile astea, dar tocmai de-aceea aș vrea să-ți împărtășesc ceva din viața mea, ca să nu comiți aceleași greșeli pe care le-am comis eu.

De ce oare soțul meu n-a dat niciodată atenție clitorisului? Credea că orgasmul e în vagin și-mi era greu, dar greu detot, să simulez ce-și închipuia el că trebuia să simt. Evident, simțeam

plăcere, dar o plăcere diferită. Doar când frecarea se produce la partea superioară... înțelegi?

— Da, înțeleg,

233

— Și acum am descoperit de ce. E aici — arată spre o carte de pe masa ei, al cărei titlu Măria nu izbutea să-1 vadă —. Există un fascicul nervos care merge de la clitoris la punctul G și care e predominant. Dar bărbații cred că nu, ei cred că totul stă în penetrație. Știi ce e punctul G?

— Am vorbit deunăzi despre asta — zise Măria, de astă dată în chip de Fecioară Ingenuă —. Imediat după intrare, primul etaj, fereastra din fund.

— Așa, așa! — ochii bibliotecarei se luminau —. Poți să verifici singură câți dintre prietenii dumitale au auzit vorbindu-se despre asta! Ce absurd! Dar la fel cum clitorisul a fost invenția cutărui italian, punctul G reprezintă o cucerire a secolului nostru! În scurt timp va ocupa toate titlurile principale ale ziarelor și nimeni nu-1 va mai putea ignora! Îți imaginezi oare ce moment revoluționar trăim?

Măria se uită la ceas și Heidi își dădu seama că trebuia să vorbească repede, să o învețe pe fata aceea frumoasă din fața ei că femeile au tot dreptul să fie fericite, realizate, pentru ca generația următoare să poată beneficia de toate cuceririle astea științifice extraordinare.

— Doctorul Freud nu era de acord fiindcă nu era femeie și, cum avea orgasm în penis, credea că noi eram obligate să avem plăcerea în vagin. Trebuie să ne întoarcem la origine, la ceea ce ne-a produs totdeauna plăcerea: clitorisul și punctul G! Foarte puține femei izbutesc să aibă o relație sexuală satisfăcătoare, așa încât, dacă o să-ți fie greu să obții bucuria pe care o meriți, am să-ți sugerez ceva: inversează poziția. Culcă-1 pe iubitul dumitale și rămâi tot timpul deasupra; clitorisul dumitale o să se lovească mai puternic de corpul lui și dumneata, nu el, vei realiza sti-

234

mulul de care ai nevoie. Mai bine zis, stimulul pe care-1 meriți!

În vremea asta, Măria anevoie se prefăcea că era atentă la conversație. Atunci nu doar ea era de vină! Nu avea nici o problemă sexuală, era doar o chestiune de anatomie! Simți dorința să o sărute pe femeia aceea pe frunte, în timp ce inima îi era eliberată de o apăsare imensă, uriașă. Ce bine că descoperise asta încă de tînără! Ce zi magnifică îi era dat să trăiască! Heidi îi zîmbi conspirativ.

— Ei nu știu, dar și femeile au o erecție. Clitorisul intră în erecție!

„Ei” trebuie să fi însemnat bărbații. Măria prinse curaj, de vreme ce conversația era atât de intimă.

— Dumneavoastră ați avut pe cineva în afara căsătoriei?

Bibliotecara simți un soc. Ochii ei aruncară un soi de foc sacru, pielea i se înroși, nu știa dacă de furie sau de rușine. După un timp însă lupta dintre povestire sau simulare luă sfârșit. Era de ajuns să schimbe subiectul.

— Să revenim la erecția noastră: clitorisul! El devine rigid, știi?

— încă din copilărie.

Heidi păru dezamăgită. Poate nu acordase destulă atenție aceluia subiect.

— Și se pare că dacă-ți deplasezi degetul în jurul lui, chiar fără să-i atingi vârful, plăcerea se poate declanșa în chip și mai intens, învață asta! Bărbații care respectă corpul femeii ating imediat vârful clitorisului, fără să știe că uneori așa ceva poate fi chiar dureros, nu crezi? De aceea, după prima sau a doua întâlnire, preia numai decît controlul situației: stai deasupra, decide cum și unde trebuie aplicată presiunea, mă-

235

rește și diminuează ritmul după propriul dumitale criteriu, în plus, potrivit cărții pe care o citesc, o discuție sinceră e totdeauna necesară.

— Ați avut o conversație sinceră cu soțul dumneavoastră?

Încă o dată Heidi evită întrebarea directă, zicînd că erau alte vremuri. Acum era mai interesată să-și împărtășească experiențele intelectuale.

— Caută să-ți privești clitorisul ca pe arătătorul unui ceas și cere-i partenerului dumitale să-1 miște între orele 11 și 1, înțelegi?

Da, știa despre ce vorbea femeia și nu prea era de acord, deși nici cartea nu era departe de adevărul total. Cînd însă aduse vorba de ceas, Măria se uită la al ei, zise că nu venise decît ca să-și ia rămas-bun, deoarece stagiul ei se terminase. Femeia păru că nu o auzea.

— Nu vrei să iei cartea asta despre clitoris?

— Nu, mulțumesc. Trebuie să mă gîndesc la alte lucruri.

— Și nu iei nimic nou?

— Nu. Mă întorc în țara mea, dar voiam să vă mulțumesc că m-ați tratat întotdeauna cu respect și înțelegere.

Își strînseseră mîinile și-și urară reciproc fericire.

În Leidi așteptă să plece tînăra, înainte de a-și ieși din fire și a da un pumn în masă. De ce nu profitase de ocazie ca sa-i mărturisească ceva care, așa cum mergeau lucrurile, avea să moară pînă la urmă o dată cu ea? De vreme ce tînăra avusese curajul s-o întrebe dacă-și înșelase vreodată bărbatul, de ce să nu fi răspuns, acum cînd era pe cale să descopere o lume nouă, în care femeile acceptau în cele din urmă că orgasmul vaginal era foarte dificil?

„în fine, asta nu e important. Lumea nu e doar sex.”

Nu era lucrul cel mai important din lume, dar era important, asta da. Privi împrejur: mare parte din miile de cărți care o înconjurau istoriseau o poveste de dragoste. Mereu aceeași poveste — cineva se îndrăgostește, întîlnește, pierde și reîntâlnește pe altcineva. Suflete care comunică, locuri îndepărtate, aventură, suferință și rareori cineva zicînd „ia seama, dragul meu domn, caută să înțelegi mai bine trupul femeii”. De ce oare cărțile nu vorbeau pe față despre asta? Poate nu era nimeni cu adevărat interesat. Pentru că, în ce-1 privește pe bărbat, el avea să caute în continuare noutatea — era încă un vîntător troglodit, urmărindu-și instinctul de reproducător al rasei umane. Și-n ce o privește pe femeie? După experiența ei personală, dorința de-a avea un orgasm bun cu par-

237

tenerul ei dura doar primii ani; apoi frecvența scădea și nici o femeie nu vorbea despre asta, deoarece credea că numai ei i se întîmpla. Si mințeau, prefă-cîndu-se că nu mai suportau poftele soțului, care pretindea să facă dragoste în fiecare noapte. Si, mințind, toate celelalte rămîneau nelămurite.

Curînd începeau să se gîndească la altele: copii, bucătărie, orare, întreținerea casei, facturi de plătit, îngăduință față de escapadele soțului, călătorii în vacanțe, în timpul cărora erau mai preocupate de copii decît de ele însele, complicitate — sau chiar dragoste, dar nici vorbă de sex.

Ar fi trebuit să fie mai sinceră cu tînăra braziliancă, i se părea că e o tînăra inocentă, după vîrstă putea să-i fie fiică, și încă incapabilă să înțeleagă bine lumea. O imigrantă, trăind departe de țara ei, trăgînd din greu într-o muncă neplăcută, sperînd să găsească un bărbat cu care să se poată mărita, să simuleze cîteva orgasme, să-si găsească o situație sigură, să reproducă această misterioasă rasă umană și dea cu-rînd uitării lucrurile astea numite orgasm, clitoris, punct G (descoperit abia în secolul al XX-lea!!!). Să fie o bună soție, o bună mamă, să vegheze ca nimic să nu lipsească în gospodărie, să se masturbeze din cînd în cînd, cu gîndul la bărbatul care-i ieșise-n cale pe stradă și o privise cu poftă. Să păstreze aparențele — de ce-o fi fost lumea atît de preocupată de aparențele ei?

Din cauza asta nu răspunsese la întrebarea: „Dumneavoastră ați avut pe cineva în afara căsătoriei?”

Poveștile astea mor o dată cu oamenii. Soțul fusese totdeauna pentru ea bărbatul vieții ei, deși sexul era ceva din trecutul îndepărtat. Era un excelent to-

238

varăș, cinstit, generos, bine dispus, lupta ca să-și susțină familia și făcea tot posibilul ca să-i facă fericiți pe cei aflați sub responsabilitatea lui. Bărbatul ideal, la care visează toate femeile, și tocmai de-aceea se simțea atât de rău gândindu-se că odată dorise alt bărbat — și fusese cu el.

Își amintea cum îl întâlnise. Se întorcea din orașelul Davos, situat în munți, când o avalanșă întrerup-sese pentru câteva ore circulația trenurilor. Telefona, pentru ca nimeni să nu-si facă griji; cumpără câteva reviste și se pregăti pentru o lungă așteptare în gară. Tocmai atunci văzu un bărbat lângă ea, cu rucsac și sac de dormit. Avea părul grizonat, pielea arsă de soare, era singurul care nu părea îngrijorat de lipsa trenului; dimpotrivă, zîmbea și privea împrejur, căutînd pe cineva cu care să stea de vorbă. Heidi deschise una din reviste, dar — ah, misterele vieții! — privirea i se încrucișa fulgerător cu a lui și nu izbuti să se ferească destul de repede ca să-i evite apropierea, înainte de a fi putut — politicos — să-i spună că într-adevăr trebuia să termine un articol important, el începu să vorbească. Spuse că era scriitor, se întorcea de la o întâlnire în oraș, iar întârzierea trenurilor îl făcea să piardă zborul de întoarcere în țara lui. Când aveau să ajungă la Geneva, oare îl putea ajuta să găsească un hotel?

Heidi îl privea: cum de putea să fie atât de bine dispus după ce pierduse un avion și trebuia să aștepte într-o gară inconfortabilă pînă la rezolvarea situației? Bărbatul însă începu să converseze de parcă ar fi fost vechi prieteni, îi povesti despre călătoriile lui, despre misterul creației literare și, spre uluirea și groaza ei, despre toate femeile pe care le iubise și întâlnise de-a lungul vieții. Heidi nu făcea decît să dea

239

afirmativ din cap, iar el continua. Din cînd în cînd își cerea scuze că vorbea mult și o ruga să-i povestească ceva și despre ea, dar tot ce-i putea spune ea era doar că „sînt o persoană obișnuită, fără nimic extraordinar”.

Deodată ea constată că-și dorea ca trenul să nu mai sosească niciodată, conversația era absolut captivantă, descoperirea lucruri ce pătrunseseră în lumea ei doar prin literatura de ficțiune. Și cum n-avea să-l mai vadă niciodată, își luă inima în dinți (ulterior nu ar mai fi știut să-și explice de ce anume) și începu să-i pună întrebări pe teme care o interesau. Trăia un moment dificil în căsnicie, soțul îi cerea intens prezența și Heidi vru să știe ce putea face ca să-l vadă fericit. Bărbatul îi dădu câteva explicații interesante, îi povesti o întâmplare, dar nu părea prea încîntat că era nevoit să vorbească despre soț.

„Sînteți o femeie foarte interesantă”, zise el, folosind o frază pe care ea nu o mai auzise de mulți ani.

Trenul sosi. Se așezară unul lângă altul, acum ea nu mai era femeia căsătorită, cu o vilă pe malul lacului și trei copii de crescut, ci o aventurieră, care ajungea la Geneva pentru prima dată. Se uita la munți și se simțea bucuroasă că stătea lângă un bărbat care voia să o ducă la pat (căci bărbații nu se gîndesc decît la asta) și făcea tot ce-i stătea în putere ca să o impresioneze. Se gîndi la cîți bărbați simțiseră același lucru, fără ca ea să le fi dat vreodată prilejul — dar în dimineața aceea lumea se schimbase, era o adolescentă de treizeci și opt de ani, asistînd fascinată la tentativele de seducție; era cel mai plăcut lucru din lume.

În toamna prematură a vieții sale, cînd credea că avea tot ce-și putea dori, se ivea bărbatul acela într-o gară și intra fără să-i ceară voie. Coborîseră la Geneva, ea îi indică un hotel (modest, insistase el, pentru că

240

trebuia să plece a doua zi de dimineață și nu era pregătit pentru o zi în plus în atît de

costisitoarea Elveție), el o rugă să-l însoțească pînă în cameră ca să vadă dacă totul era în ordine. Heidi știa ce o aștepta și totuși acceptă propunerea, închiseră ușa, se sărutară cu violență și dorință, el îi smulse hainele și — sfinte Dumnezeule! — cunoștea trupul femeii, deoarece cunoscuse suferința și frustrarea multora.

Făcuseră dragoste toată seara și abia la căderea nopții începu să se risipească farmecul și ea spuse fraza pe care i-ar fi plăcut să nu o fi rostit vreodată: „Trebuie să mă întorc, soțul meu mă așteaptă.” El își aprinse o țigară, rămaseră tăcuți minute de-a rîndul și nici unul dintre ei nu zise „adio”. Heidi se ridică și plecă fără să mai privească în urmă, știind că, indiferent ce ar fi spus, nici un cuvînt sau frază n-ar fi avut sens.

Nu avea să-l mai revadă niciodată, dar, în toamna disperării ei, vreme de cîteva ceasuri, încetase a mai fi soția credincioasă, doamna casei, mama iubitoare, funcționara exemplară, prietena statornică — și redevenise pur și simplu femeie.

Timp de cîteva zile soțul ei constatase că se schimbase, era mai veselă sau mai tristă — nu știa să spună exact cum anume. O săptămînă mai tîrziu, lucrurile reveniseră la normal.

„Ce păcat că nu i-am povestit asta tinerei”, gîndi ea. „Oricum, n-ar fi înțeles nimic, trăiește încă într-o lume în care oamenii își sînt credincioși și jurămintele de dragoste sînt veșnice.”

Din jurnalul Măriei:

Nu știu ce-ofi crezut el dna mi-a deschis ușa în noaptea aceea și m-a văzut cu două valize.
241

— *Nu te speria — i-am spus numaidedt —. Nu mă mut aici. Hai să mîncăm.*

M-a ajutat, fără nici un comentariu, să-mi duc bagajele înăuntru. Imediat apoi, înainte de-a spune „ce-i asta” sau „ce bucuros sînt că ai venit”, m-a luat pur și simplu în brațe și a început să mă sărute, să-mi atingă trupul, sinii, sexul, ca și cum ar fi așteptat atîta timp și acum ar fi presimțit că momentul n-ar mai sosi niciodată.

Mi-a scos pardesiul, hainele, m-a lăsat goală și acolo, în holul de la intrare, fără nici un ritual sau pregătire, fără să aștepte nici măcar cît să spună ce bine sau ce rău ar fi, cu vîntul rece intrînd pe sub ușa, acolo am făcut dragoste pentru prima dată. M-am gîndit că ar fi fost poate mai bine să-i spun să se oprească, să căutăm un loc mai confortabil, să avem răgazul de a ne explora lumea imensă a senzualității noastre, dar și eu, în sinea mea, îl doream, fiindcă era bărbăția pe care nu-l posedasem niciodată și niciodată nu mai aveam să-l posed. Tocmai de-aceea puteam să-l iubesc cu toată energia mea, să am cel puțin, vreme de o noapte, ceea ce niciodată nu mai avusesem și pesemne nu aveam să mai am altcîndva.

M-a culcat pe jos, a intrat în mine înainte să mă fi simțit complet umezită, dar durerea nu m-a deranjat — dimpotrivă. Mi-a plăcut că a fost așa, pentru că dădea de înțeles că eram a lui și nu mai trebuia să ceară voie. Nu eram acolo ca să-l mai învăț ceva sau ca să-i arăt că sensibilitatea mea era mai bună sau mai intensă decît a altor femei, ci doar ca să-i spun că da, era bine venit, că și eu așteptam asta, că mă bucura nespun lipsa lui totală de respect față de regulile pe care le creasem între noi, iar acum pretindea să fim călăuziți doar de instinctele noastre, de mascul și de femelă.

242

Ne găseam în cea mai incomodă poziție cu putință — eu dedesubt, cu picioarele desfăcute, și el deasupra, intrînd și ieșind, în timp ce eu îl priveam, fără dorința de a simula, de a geme, de a face ceva — nevrînd nimic altceva decît să rămîn cu ochii deschiși, ca să-mi amintesc de fiecare secundă, să-i văd fața transformîndu-se, mîinile care mi se înfîgeau în păr, gura care mă musca, mă săruta. Nici un fel de preludii, de mîngîieri, de pregătiri, de sofisticării, doar el în mine, și eu în sufletul lui.

Intra și ieșea, intensifica și diminuea ritmul, se oprea uneori ca să mă privească și el pe mine, dar nu întreba dacă-mi plăcea, pentru că știa că era singura cale pe care sufletele noastre comunicau în împrejurarea aceea. Ritmul s-a accentuat și știam că cele unsprezece minute se

apropiau de sfârșit, aș fi vrut să continue pentru totdeauna, fiindcă era atât de bine — ah, Doamne, ce bine era — să fiu posedată și să nu posed! Cu ochii larg deschiși tot timpul, și am observat că și atunci când nu ne priveam fix, părea că intram într-o dimensiune unde eu eram marea mamă, universul, femeia iubită, prostituata sacră a ritualurilor antice pe care mi le explicase el cu un pahar de vin și un șemineu aprins. Am văzut cum i se apropia orgasmul, și brațele lui m-au strâns cu toată puterea. Mișcările i-au devenit tot mai intense și atunci el a țipat — nu a gemut, nu și-a încleștat dinții, ci a țipat! A mugit, a urlat ca un animal! M-a fulgerat gândul că vecinii ar putea chema poliția, dar n-avea nici o importanță, și am simțit o imensă plăcere, pentru că așa era de la începutul timpurilor, când primul bărbat a întâlnit-o pe prima femeie și au făcut dragoste pentru prima oară: țipaseră și atunci.

După aceea trupul lui s-a prăbușit peste mine și nu știu cât timp am mai rămas îmbrățișați, l-am mîngîiat pe păr așa cum făcusem doar în noaptea când ne

243

închisesem în bezna hotelului, am văzut cum inima care-i bătea nebunește și-a revenit în scurt timp la normal, mîinile lui au început să mi se plimbe delicat pe brațe, ceea ce a făcut ca toate firele de păr de pe corp să mi se electrizeze.

Se vede că s-a gândit la ceva practic — cum ar fi greutatea trupului său peste al meu —, pentru că s-a rostogolit într-o parte, m-a prins de mîini și am rămas amîndoi cu ochii la tavan și la lustra cu trei lumini aprinse.

— Noapte bună — i-am spus eu. M-a tras spre el și mi-a pus capul să i se rezeme pe piept. A continuat să mă mîngîie vreme îndelungată, înainte de a-mi spune și el „noapte bună”.

— Cred că vecinii au auzit tot — am comentat eu, fără să știu cum să continuăm, pentru că a spune „te iubesc” nu prea avea sens atunci, știa și el, știam și eu.

— Pe sub ușa intră un curent de aer rece — fu răspunsul lui, când ar fi putut răspunde „ce minune!”

— Hai în bucătărie.

Ne-am ridicat și am văzut că nici măcar nu-și scosese pantalonii, era îmbrăcat ca atunci când intrasem, doar cu sexul afară. Mi-am pus pardesiul peste corpul gol. Ne-am dus în bucătărie, a făcut o cafea, afumat două țigări, eu una. Așezați la masă, el zicea „mulțumesc” din ochi, eu îi răspundeam „și eu vreau să-ți mulțumesc”, dar gurile ne-au rămas închise.

În cele din urmă el își luă inima în dinți și mă întrebă de valize.

— Mă întorc în Brazilia mâine la amiază.

O femeie înțelege când un bărbat e important pentru ea. Oare or fi și ei capabili de acest soi de înțelegere? Sau ar trebui eu să spun „te iubesc”, „mi-ar plăcea să rămîn aici cu tine”, „mi-aș dori să rămîn”.

244

— Nu pleca — da, înțelese că-mi putea spune asta.

— Plec. Am promis.

Căci, dacă n-ăsfi făcut-o, aș fi crezut poate că toate acelea erau pentru totdeauna. Or, nu erau, erau o parte din visul unei fete din adîncul unei țări depărtate, care ajunge într-un oraș mare (de fapt, ca să spunem adevărul, nici nu era chiar așa de mare), trece prin mii de dificultăți, dar îl întâlnește pe bărbatul care o iubește. Deci acesta era finalul fericit al tuturor momentelor dificile prin care trecusem și ori de cîte ori aveam să-mi amintesc de viața mea în Europa, aveam să termin cu povestea unui bărbat îndrăgostit de mine, care avea să fie pentru totdeauna al meu, de vreme ce-i vizitasem sufletul.

Ah, Ralf, tu nu știi cit te iubesc. Cred că poate ne îndrăgostim totdeauna în clipa când îl vedem pe bărbatul viselor noastre pentru prima oară, deși în clipa aceea rațiunea ne poate spune că greșim și încercăm să luptăm — fără dorința de-a învinge — contra acestui instinct. Pînă când vine momentul în care ne lăsăm învinse de emoție, și asta s-a întîmplat în noaptea aceea, când am umblat descidță prin parc, suferind de durere și frig, dar înțelegînd cât mă

iubeai.

Da, te iubesc mult, cum n-am mai iubit niciodată alt bărbat, și tocmai din cauza asta plec, fiindcă, dacă aş rămîne, visul s-ar transforma în realitate, voință de a posedea, de a dori ca viața lui să fie a mea... în sfîrșit, toate lucrurile astea care sfîrșesc transformînd dragostea în sclavie. Mai bine zis: visul. Trebuie să avem grijă de ceea ce luăm cu noi dintr-o țară — sau din

viață.

— *Tu n-ai avut orgasm — a spus el, încercînd să schimbe vorba, să fie atent, să nu forțeze lucrurile, îi*

245

era teamă să nu mă piardă și credea că avea la dispoziție o noapte întregă pentru a mă face să mă răzgîndesc.

— *Nu, orgasm n-am avut, dar am avut o imensă plăcere.*

— *Era însă mai bine dacă ai fi avut orgasm.*

— *Aș fi putut simula, doar ca să fii tu mulțumit, tu însă nu meriți asta. Tu ești un bărbat, RalfHart, în deplinul înțeles frumos și intens pe care-l poate avea cuvîntul ăsta. Ai știut să mă susții și să mă ajuți, ai acceptat ca eu să te susțin și să te ajut, fără ca asta să însemne umilință. Sigur, mi-ar fi plăcut să am orgasm, dar n-am avut. Mi-au plăcut însă pardoseala rece, corpul tău fierbinte și violența bine venită cu care ai intrat în mine.*

Azi m-am dus să restitui cărțile împrumutate, iar bibliotecara m-a întrebat dacă stau de vorbă despre sex cu partenerul meu. M-a încercat dorința să-i spun: Care partener? Cefei de sex? Dar nu se făcea, a fost întotdeauna ca un înger cu mine.

La drept vorbind, am avut doar doi parteneri de cînd am ajuns la Geneva: unul care a trezit tot ce era mai rău în mine, pentru că i-am îngăduit-o — și chiar l-am implorat. Celălalt ai fost tu, care m-ai făcut să mă simt din nou că fac parte din lume. Mi-ar plăcea să te învăț unde să-mi atingi trupul, cu ce intensitate, cît timp, dar ca pe o posibilitate ca sufletele noastre să comunice mai bine. Arta iubirii e ca pictura ta, necesită tehnică, răbdare și mai ales practică în cadrul cuplului. Necesită îndrăzneală, trebuie să mergi dincolo de ceea ce s-au obișnuit oamenii să numească „a face dragoste”.

Gata. Revenise profesoara, or, eu nu voiam așa ceva, dar Ralf a știut să ocolească situația, în loc să accepte

246

ce ziceam eu, și-a aprins a treia țigară în mai puțin de o jumătate de oră:

— *În primul rină, astăzi o să-ti petreci noaptea aici. Nu era o rugăminte, era un ordin.*

— *În al doilea rină, o să facem dragoste iarăși, cu mai puțină încordare și mai multă dorință.*

În sfîrșit, mi-ar plăcea ca și tu să-i înțelegi mai bine pe bărbați.

Să-i înțeleg mai bine pe bărbați? Îmi petreceam fiecare noapte cu ei, albi, negri, asiatici, evrei, musulmani, catolici, budisti. Oare Ralfnu știa asta?

M-am simțit mai ușurată; ce bine că ajungeam de la o conversație la o discuție. La un moment dat apucasem să mă gîndesc să-i cer iertare lui Dumnezeu și să-mi calc fîgăduința. Dar iată că realitatea se întorcea, spunîndu-mi să nu uit să-mi păstrez visul intact și să nu mă las prinsă în capcanele destinului.

— *Da, să-i înțelegi mai bine pe bărbați — repetă Ralf, văzîndu-mi aerul ironic —. Tu zici să-ti exprimi sexualitatea feminină, să mă ajuți să navighez prin trupul tău, să am răbdare, timp. De acord, dar n-ai observat oare că sîntem diferiți, cel puțin în materie de timp? De ce nu i te plîngi lui Dumnezeu?*

Cînd ne-am întîlnit, te-am rugat să-mi dai lecții de sex, din cauză că dorința mea dispăruse. Si știi de ce? Pentru că de cîțiva ani buni, orice relație sexuală a mea se termina în plictis și

frustrare, deoarece înțelesesem că era foarte greu să le dau femeilor pe care le-am iubit aceeași plăcere pe care mi-o dădeau ele mie.

Nu mi-a plăcut expresia „femeile pe care le-am iubit”, dar am simulat indiferența, aprinzându-mi o țigară.

— Nu aveam curajul să cer: învață-mă trupul tău. Dar când te-am întâlnit, ți-am văzut lumina și te-am

247

iubit imediat, m-am gândit că în acest moment al vieții nu mai aveam nimic de pierdut dacă aș fi cinstit cu mine și cu femeia pe care voiam s-o am alături de mine.

Țigara mi s-a părut delicioasă și tare mi-arfi plăcut să-mi ofere puțin vin, dar nu voiam să las să se stingă subiectul.

— De ce oare bărbații, în loc să facă ceea ce ai făcut tu cu mine, să descopere cum mă simt, rămân cu gîndul doar la sex?

— Cine zice că ne gîndim doar la sex? Dimpotrivă: ne petrecem ani întregi de viață încercînd să ne încredințăm că sexul e important pentru noi. Învățăm dragostea cu prostituate sau cu fecioare, ne povestim în-tîmplările oricui vrea să ni le asculte, ne afișăm cu amante tinere dna am și început să îmbătrînim, totul ca să le arătăm celorlalți că într-adevăr, da, sîntem așa cum se așteptau femeile să fim.

Dar vrei să știi ceva? Nici vorbă de asta. Nu înțelegem nimic. Credem că sexul și ejacularea sînt totuna, dar, după cum ai spus chiar tu, nu sînt. Nu învățăm, pentru că nu avem curajul să-i spunem femeii: învață-mă cum e corpul tău. Nu învățăm pentru că nici femeia nu are curajul să spună: învață cum sînt eu. Rămînem în instinctul primitiv al supraviețuirii speciei, și asta e tot. Oricît de absurd ar părea, știi ce este mai important decît sexul pentru un bărbat?

M-am gîndit că poate sînt banii sau puterea, dar n-am zis nimic.

— Sportul. Si știi de ce? Pentru că un bărbat înțelege corpul altui bărbat. Acolo, în sport, oamenii văd dialogul corpurilor care se înțeleg.

— Ești nebun.

— S-ar putea. Dar are sens. Ți-ai pus oare problema să vezi ce simțeau bărbații cu care ai fost în pat?

248

— Da, mi-am pus-o: toți erau nesiguri. Simțeau frică.

— Mai rău decît frica. Erau vulnerabili. Pur și simplu nu înțelegeau ce fac, nu știau decît că societatea, prietenii, soțiile ziceau că e important. „Sex, sex, sex”, asta e baza vieții, strigă propaganda, lumea, filmele, cărțile. Nimeni nu știe despre ce vorbește. Știu — de vreme ce instinctul e mai puternic decît noi toți — că trebuie să facem asta. Gata.

Destul, încercasem să-i dau lecții de sex ca să mă protejez, el făcea la fel și, oricît de înțelepte ar fi fost argumentele noastre — căci fiecare vrea totdeauna să-l impresioneze pe celălalt —, toate astea erau atît de stupide, atît de nedemne de relația noastră! Eu l-am atras către mine deoarece — independent de ce avea el de spus sau de ce gîndeam eu în privința mea — viața apucase să mă învețe multe, în primele timpuri, totul era dragoste, era dăruire. Dar numai decît apoi șarpele i se arată Evei și-i spune: ce ai dăruit, o să pierzi. La fel a fost cu mine — am fost izgonită din paradis încă din școală și de atunci am căutat un mod de a-i spune șarpelui că greșește, că a trăi este mai important decît a păstra pentru sine. Dar șarpele avea dreptate, eu eram cea care greșea.

Am îngenunchat, l-am dezbrăcat și am văzut că sexul lui era acolo, adormit, fără să reacționeze. Asta nu părea să-l deranjeze, iar eu i-am sărutat partea interioară a picioarelor, începînd de jos. Sexul a prins să reacționeze lent și l-am atins, apoi i l-am luat în gură și —

fără grabă, fără ca el să poată interpreta asta ca „hai, pregătește-te de acțiune!” — i l-am sărutat cu afecțiunea cuiva care nu așteaptă nimic și, tocmai de aceea, am obținut totul. Am văzut că se excita și a început să-mi atingă sfîrcurile sinilor, într-o mișcare de

249

rotire, ca în noaptea aceea de întuneric total, trezindu-mi dorința de a i-l simți din nou între picioare sau în gură sau ca și cum as fi dorit să mă posede.

El nu-mi scoase pardesiul; mă făcu să mă aplec peste masă, cu picioarele încă atingînd pardoseala. M-a pătruns lent, de astă dată fără neliniște, fără teama de a mă pierde — căci în definitiv si el înțelesese că totul era un vis și avea să rămînă permanent ca un vis, niciodată ca realitate.

În timp ce-i simțeam sexul în mine, îi simțeam și mina pe sini, pe fese, atingîndu-mă cum doar o femeie știe să o facă. Am înțeles atunci că eram făcuți unul pentru altul, pentru că el reușea să fie femeie ca acum, iar eu reușeam să fiu bărbat ca atunci cînd conversam sau ne inițiam reciproc în întîlnirea celor două suflete pierdute, a celor două fragmente care lipseau ca să reîntrească universul.

Pe măsură ce el mă penetra și mă atingea în același timp, am simțit că nu-mi făcea asta doar mie, ci întregului univers. Aveam timp, tandrețe și cunoaștere reciprocă. Da, fusese cum nu se poate mai bine să vin cu cele două valize, cu dorința de a pleca, să fiu imediat pusă pe jos și pătrunsă cu violență și teamă; dar la fel de bine era să știu că noaptea n-avea să se isprăvească niciodată, și acum, acolo, pe masa din bucătărie, orgasmul nu era un scop în sine, ci începutul acestei întîlniri. Sexul lui a rămas imobil în mine, în timp ce degetele i se mișcau cu repeziciune, iar eu am avut primul, apoi al doilea și al treilea orgasm succesiv. Doream să-l împing cu putere, durerea plăcerii e atît de mare, încît te sfărîmă, dar am suportat neclintită, am acceptat că așa era, că puteam suporta încă un orgasm, sau încă două, sau mai multe...

250

... și deodată, un fel de lumină a explodat în mine. Nu mai eram eu însămi, ci o ființă infinit superioară față de tot ce cunoșteam. Cînd mina lui m-a dus la al patrulea orgasm, am intrat într-un loc unde totul părea împăcat, iar la al cincilea orgasm l-am cunoscut pe Dumnezeu. Am simțit atunci că începea să-și miște sexul în mine, deși mina nu i se oprise, și am spus „Doamne Dumnezeule”, m-am dăruit oricărui lucru, infernului sau paradisului.

Era însă paradisul. Eu eram pămîntul, munții, tigrii, nurlie care se vărsau în lacuri, lacurile care se transformau în mare. El se mișca tot mai rapid și durerea se amesteca cu plăcerea, puteam spune „nu mai suport”, dar n-arfîfost drept — pentru că în momentul acela, și eu, și el eram una și aceeași persoană.

M-am lăsat pătrunsă de el atîta cît a trebuit, unghiile lui mi se înfipseseră în fese, stăteam acolo, pe brînci, pe masa din bucătărie, gîndindu-mă că nu exista loc mai bun pe lume de făcut dragoste. Din nou zgomotul mesei, respirația tot mai rapidă, unghiile strivindu-mă, și sexul meu izbindu-se cu putere de sexul lui, carne cu carne, os cu os, eu mă apropiam iarăși de un orgasm, la fel și el, și nimic din toate acestea — nimic din toate acestea nu era MINCIUNA!

— Hai!

Știa ce spunea, știam și eu că sosise clipa, am simțit că tot trupul mi se destindea, încetam a mai fi eu însămi — nu mai auzeam, nu mai vedeam, nu mai simțeam vreun gust — doar simțeam.

— Hai!

Si m-am dus, împreună cu el. N-aufost unsprezece minute, ci o eternitate, era ca și cum amîndoi am fi ieșit din trup și am fi mers, într-o profundă bucurie, înțelegere și prietenie, prin grădinile paradisului. Eu

251

eram femeie și bărbat, el era bărbat și femeie. Nu știu cit a durat, dar totul părea cuprins de tăcere, de parcă - universul și viața ar fi încetat să existe și s-ar fi transformat în ceva sacru, fără nume, fără timp.

Dar numaidedt timpul s-a întors, i-am auzit strigătele, am strigat împreună cu el, picioarele mesei se izbeau puternic de pardoseală și nici unuia dintre noi nu ni s-a năzărit să ne întrebăm sau să aflăm la ce se gîndea restul lumii.

Și a ieșit din mine dintr-o dată, și rîdea, mi-am simțit sexul contractîndu-se, m-am întors spre el și rîdeam și cu, ne-am îmbrățișat ca și cum am fi făcut dragoste pentru prima oară în viața noastră. — Binecuvîntează-mă — m-a rugat. Si l-am binecuvîntat, fără a ști ce făceam. I-am cerut să facă și el același lucru, și afăcut-o, zicînd, „bine-cuvîntată fie femeia aceasta, că mult a iubit”. Vorbele lui erau frumoase, ne-am îmbrățișat iarăși și am stat acolo, fără a înțelege cum de se poate ca unsprezece minute să-i ducă pe un bărbat și pe o femeie la toate acestea. Nu eram obosiți nici unul dintre noi. Ne-am dus în living, el a pus un disc și a făcut exact ce mă așteptam: a aprins șemineul și m-a servit cu vin. Apoi a deschis o carte și a citit: „Vreme este să te naști și vreme să mori; vreme este să sădești și vreme să smulgi ceea ce ai sădit.

Vreme este să rănești și vreme să tămăduiești;

vreme este să dărîmi și vreme să zidești.

Vreme este să plîngi și vreme să rîzi;

vreme este să jelești

și vreme să dănțuiești.

Vreme este să arunci pietre și vreme să le strîngi;

252

vreme este să îmbrățișezi și vreme să fugi de îmbrățișare.

Vreme este să agonisești și vreme să prăpădești; vreme este să păstrezi și vreme să arunci.

Vreme este să rupi și vreme să cosi; vreme este să taci și vreme să grăiești. Vreme este să iubești și vreme să urăști. Este vreme de război și vreme de pace."

Totul suna ca o despărțire. Era însă cea mai frumoasă din toate cîte le putusem trăi în viața mea.

L-am îmbrățișat, m-a îmbrățișat, ne-am întins pe covor lingă șemineu. Continua senzația de plenitudine, ca și cum as fi fost o femeie înțeleaptă, fericită, realizată în viață.

— Cum se face că te-ai putut îndrăgosti de o prostituată?

— La început, n-am înțeles. Dar astăzi, gîndin-du-mă puțin, cred că, știind că trupul tău nu va fi niciodată doar al meu, mă puteam concentra să-ți cuceresc sufletul.

— Și gelozia?

— Nu se poate spune în cazul primăverii: „Numai să vină imediat și să dureze destul." I se poate spune doar: „Să vină, să mă binecuvînteze cu speranța ei, și să rămînă cît poate mai mult."

Cuvinte risipite în vini. Dar eu trebuia să le aud, iar el trebuia să le spună. Am adormit fără să știu exact dna. Am visat nu o împrejurare sau pe cineva, ci un parfum, care inunda totul.

Vînd Măria deschise ochii, cîteva raze de soare începuseră să si intre prin jaluzelele trase.

„Am făcut de două ori dragoste cu el", gîndi ea, privindu-l pe bărbatul adormit de lîngă ea.

„Si totuși parcă am fost dintotdeauna împreună și el mi-a cunoscut dintotdeauna viața, sufletul, trupul, lumina, suferința."

Se sculă ca să se ducă la bucatărie și să facă o cafea. Văzu atunci cele două valize de pe culoar și-și aduse aminte de tot: de fîgăduință, de rugăciunea din biserică, de viața ei, de visul care stăruie să se transforme în realitate și să-și piardă farmecul, de bărbatul perfect, de dragostea în care trupul și sufletul erau unul și același lucru, iar plăcerea și orgasmul erau lucruri diferite.

Putea rămîne; nu mai avea nimic de pierdut în viață, doar o iluzie, își aminti de poem: vreme

săplîngi, vreme să rîzi.

Dar mai era o frază: *vreme să îmbrățișezi, vreme să fugi de îmbrățișare.* Pregăti cafeaua, închise ușa de la bucătărie, telefona și chemă un taxi. Își concentra forța de voință, care o adusese atît de departe, izvorul de energie al „luminii” sale, care-i spusese ora exactă a plecării, care o proteja, care avea să o facă să-și amintească pentru totdeauna de noaptea aceea. Se îmbracă, își luă valizele și ieși, trăgînd nădejde

254

ca el să se trezească înainte de plecarea ei și să o roage să rămînă.

El însă nu se trezi, în timp ce aștepta taxiul, pe trotuarul din față, trecu o țigancă, cu un buchet de flori.

— Vreți să cumpărați una?

Măria cumpără; era semnul că venise toamna, vara rămînea în urmă. Geneva, mult timp, nu avea să-și mai scoată mesele pe trotuare și să aibă parcurile pline de lume plimbîndu-se și făcînd baie de soare. Nu era rău; pleca însă pentru că asta îi fusese opțiunea și nu avea de ce să se plîngă.

Ajunse la aeroport, mai luă o cafea, așteptă patru ore zborul spre Paris, gîndindu-se neîncetat că el avea să intre în orice clipă, de vreme ce, cîndva, înainte de-a adormi, îi spusese ora plecării. Așa se întîmpla în filme: în momentul final, cînd femeia e gata să intre în avion, apare bărbatul disperat, o prinde în brațe, o sărută și o readuce în lumea lui, sub privirile amuzate și binevoitoare ale funcționarilor companiei aeriene. Apare inscripția „Sfîrșit”, și toți spectatorii știu că, de atunci încolo, vor trăi fericiți toată viața.

„Filmele nu spun niciodată ce se întîmpla după”, își spunea în sinea ei, încercînd să se consoleze. Căsătorie, bucătărie, copii, sex tot mai expedit, descoperirea primului bilețel din partea amantei, hotărîrea de a face scandal, promisiunile că așa ceva nu se va mai repeta, al doilea bilețel de la altă amantă, alt scandal și amenințarea cu despărțirea, de astă dată bărbatul nu mai reacționează la fel de sigur, îi spune doar că o iubește. Al treilea bilet, de la a treia amantă, și atunci opțiunea pentru tăcere, fiindcă s-ar putea ca el să-i spună că nu o mai iubește, că e liberă să plece.

255

Nu, filmele nu povestesc asta. Se termină înainte ca adevărata lume să înceapă. Mai bine să nu se mai gîndească.

Citi una, două, trei reviste, în cele din urmă fu anunțat și zborul ei, după aproape o veșnicie în acel vestibul de aeroport, și se îmbarcă, își mai imaginează si faimoasa scenă în care, de îndată ce-și dezleagă centura de siguranță, simte o mină pe umăr, privește înapoi și iată-l pe el, surîzător. Și nu se întîmplă nimic.

Dormi pe durata scurtului răstimp care separa Geneva de Paris. Nu avu timp să se gîndească ce anume avea să spună acasă, ce întîmplări avea să povestească — dar cu siguranță părinții ei aveau să fie mulțumiți că-și vedeau fiica reîntoarsă, o fermă și o bătrî-nețe lipsită de griji. Se trezi în zdruncinătura aterizării. Avionul rulă mult timp, stewardesa veni să-i spună că trebuia să schimbe terminalul, căci zborul spre Brazilia avea să plece de la terminalul F, or, ea se afla la terminalul C. Să nu-si facă însă nici o grijă, nu erau întîrzieri, era încă destul timp si, dacă avea vreo nelămurire, personalul din aeroport putea să o ajute să se orienteze, în timp ce aparatul se apropia de punctul de debarcare, se gîndi că merita să petreacă o zi în orașul acela, măcar ca să facă fotografii și să le povestească celorlalți că vizitase Parisul. Avea nevoie de timp ca să reflecteze, era doar ea singură, trebuia să-și ascundă adînc amintirile nopții trecute, astfel încît să le poată folosi ori de cîte ori avea să aibă nevoie să se simtă vie. Da, Parisul era o idee excelentă; o întrebă pe stewardesă cînd avea să plece următoarea cursă spre Brazilia, în cazul în care s-ar fi hotărît să nu se îmbarce în aceeași zi.

256

Stewardesa îi ceru biletul, regretă foarte mult, dar era un tarif care nu permitea acest tip de

escale. Măria se consolă, gîndindu-se că vizitarea unui oraș atît de frumos ar deprima-o. Trebuia doar să-și păstreze sîngele-rece, să-și adune voința, n-avea să strice totul de dragul unui peisaj frumos și-al unor nostalgii.

Debarcă, trecu prin controalele poliției; bagajele ei urmau să'treacă direct în celălalt avion, nu trebuia să-și facă nici o grijă. Porțile se deschiseră, pasagerii ieșeau și se îmbrățișau cu cei care-i așteptau, soția, mama, copiii. Măria se prefăcu că nimic din toate acelea nu'o privea, dar în același timp se gîndi iarăși la singurătatea ei; numai că de data asta avea un secret, un vis, nu era atît de mîhnită și viața avea să-i fie mai ușoară. '—Parisul va fi mereu.

Nu era un ghid turistic. Nu era un șofer de taxi. Îi tremurără picioarele cînd auzi glasul acela. — Parisul va fi mereu?

— Este o replică dintr-un film pe care-l ador. Ți-ar plăcea să vezi Turnul Eiffel?

I-ar plăcea, sigur. I-ar plăcea mult. Ralf avea în mîna un buchet de trandafiri și ochii plini de lumină, lumina pe care ea o văzuse din prima zi, cînd el o picta și vîntul rece o făcea să se simtă inconfortabil.

— Cum de-ai ajuns aici înaintea mea? — întrebă

ea doar ca să-și ascundă surprinderea, răspunsul nu prezenta nici cel mai mic interes, dar avea nevoie de timp ca să-și tragă sufletul.

— Te-am văzut citind o revistă. Aș fi putut veni lîngă tine, dar sînt romantic, iremediabil romantic, și am crezut că era mai bine să iau prima cursă spre Paris, să mă plimb un pic prin aeroport, să aștept trei ore, să consult de nenumărate ori orarul zborurilor,

257

să-ți cumpăr florile, să spun fraza pe care Ricky i-a spus-o iubitei lui în *Casablanca* și să-mi imaginez surprinderea de pe fața ta. Și să am certitudinea că asta este ceea ce-ți doreai, că mă așteptai, că nici toată decizia și voința din lume nu sînt de-ajuns pentru a împiedica dragostea să-și schimbe de la un ceas la altul regulile jocului. Nu-i deloc greu să fii romantic, ca în filme, nu crezi?

Nu știa dacă era greu sau nu, dar acum cel mai puțin o interesa prețul — chiar dacă știa că îl cunoscuse pînă la urmă pe bărbatul acela, făcuseră dragoste pentru prima oară în urmă cu cîteva ceasuri, le fusese prezentată prietenilor lui în ajun, știa că el frecventase și mai înainte localul unde lucra ea și că fusese căsătorit de două ori. Nu erau recomandări impecabile. Pe de altă parte, ea avea bani ca să cumpere o fermă, tinerețea în fața ei, o mare experiență de viață, o mare independență sufltească. Fie și așa însă, cum destinul făcea totdeauna alegerea în locul ei, crezu că mai putea risca o dată.

Îl sărută, fără nici o curiozitate de a ști ce se întîm-plă după ce apare „Sfîrșit" pe ecranele de cinematograf. Doar că, dacă într-o bună zi cineva se va hotărî să-i povestească istoria, avea să-l roage să înceapă așa cum încep basmele, în care se spune:

A fost odată ca niciodată...

NOTĂ FINALĂ

În a tuturor oamenilor din lume — și în cazul acesta n-am nici o rețineră să generalizez —, mi-a trebuit mult timp pînă cînd am descoperit semnificația sacră a sexului. Tinerețea mea a coincis cu o epocă de extremă libertate, cu descoperiri importante și numeroase excese, urmată de o perioadă conservatoare, represivă, preț ce trebuia plătit pentru exagerări care lăsaseră într-adevăr sechele destul de dure.

În deceniul exceselor (vorbim de anii 70), scriitorul Irving Wallace a scris o carte despre cenzura americană, pornind în acest scop de la manevrele juridice vizînd blocarea publicării unui text despre sex: *Cele șapte minute*.

În romanul lui Wallace, cartea care face obiectul discuției despre cenzură este doar sugerată, iar tema sexualității apare rareori. Am încercat să-mi imaginez ce putea povesti cartea

interzisă; dacă aş încerca să o scriu?

Fapt este că, în romanul său, Wallace face multe referiri la cartea inexistentă, ceea ce pînă la urmă a limitat — și a făcut imposibilă — sarcina pe care mi-o imaginasem. A rămas doar amintirea titlului (cred că Wallace a fost mult prea conservator în privința timpului, așa că m-am decis să-l amplific) și ideea că era important ca sexualitatea să fie abordată

259

într-o manieră serioasă — ceea ce, de altminteri, a și fost făcut de numeroși scriitori. În 1997, imediat după sfîrșitul unei conferințe de la Mantova (Italia), am găsit la hotelul unde eram găzduit un manuscris care fusese lăsat la recepție. Nu citesc manuscrise, dar pe acela l-am citit — povestea adevărată a unei prostituate braziliene, dificultățile cu legea, aventurile ei. În 2000, trecînd prin Ziirich, am intrat în legătură cu acea prostituată — al cărei pseudonim e Sonia — și i-am spus că textul ei îmi plăcuse. I-am recomandat să-l trimită editurii mele braziliene, care a decis să nu-l publice. Sonia, care la acea dată își stabilise reședința în Italia, a luat un tren și a venit să se întâlnească cu mine la Ziirich. Ne-a invitat — pe mine, pe un prieten și pe un reporter de la jurnalul *Blick*, care tocmai îmi luase un interviu — să mergem în Langstrasse, zona locală a prostituției. Nu știam că Sonia își prevenise colegile de vizita noastră și, spre surprinderea mea, am sfîrșit prin a da diverse autografe pe cărți de-ale mele, în diverse limbi.

În acea epocă, mă și hotărîsem să scriu despre sex, dar nu aveam încă un scenariu și nici personajul principal; mă gîndeam la ceva mult mai orientat spre căutarea convențională a sacrului, dar acea vizită în Langstrasse a însemnat pentru mine o lecție: ca să scrii o lecție despre latura sacră, era necesar să înțelegi de ce aceasta fusese atît de profanată.

Stînd de vorbă cu un ziarist de la revista *L'Illustré* (Elveția), i-am povestit întîmplarea cu noaptea aceea improvizată de autografe din Langstrasse și el a publicat un mare reportaj pe această temă. Rezultatul a fost că, în timpul unei serii de autografe de la Geneva, mai multe prostituate au apărut cu cărțile lor. Una

260

din ele mi-a atras în mod special atenția, am plecat — cu agenta și prietena mea Monica Antunes — să luăm o cafea, care s-a transformat în cină, care s-a transformat în alte întîlniri de-a lungul zilelor următoare. Acolo s-a născut firul conducător al celor *Unsprezece minute*.

Vreau să-i mulțumesc Armei von Planta, editoarea mea din Elveția, care m-a ajutat cu date importante despre situația legală a prostituatelor din țara ei. Următoarelor femei din Ziirich (pseudonime): Sonia, pe care am întîlnit-o pentru prima oară la Mantova (cine știe dacă cineva nu se va interesa într-o bună zi de cartea ei!), Martha, Antenora, Isabella. La Geneva (tot pseudonime): Amy, Lucia, Andrei, Vanessa, Patrick, îherese, Anna Christina.

Îi mulțumesc de asemenea Antonellei Zara, care mi-a permis să folosesc pasaje din cartea sa *Știința pasiunii*, ca să ilustrez unele părți din jurnalul Măriei.

În sfîrșit, îi mulțumesc Măriei (pseudonim), astăzi stabilită la Lausanne, căsătorită și cu două fete frumoase, care în cursul numeroaselor noastre întîlniri ne-a împărtășit, mie și Monicăi, povestea ei, pe care se întemeiază cartea de față.

PAULO COELHO